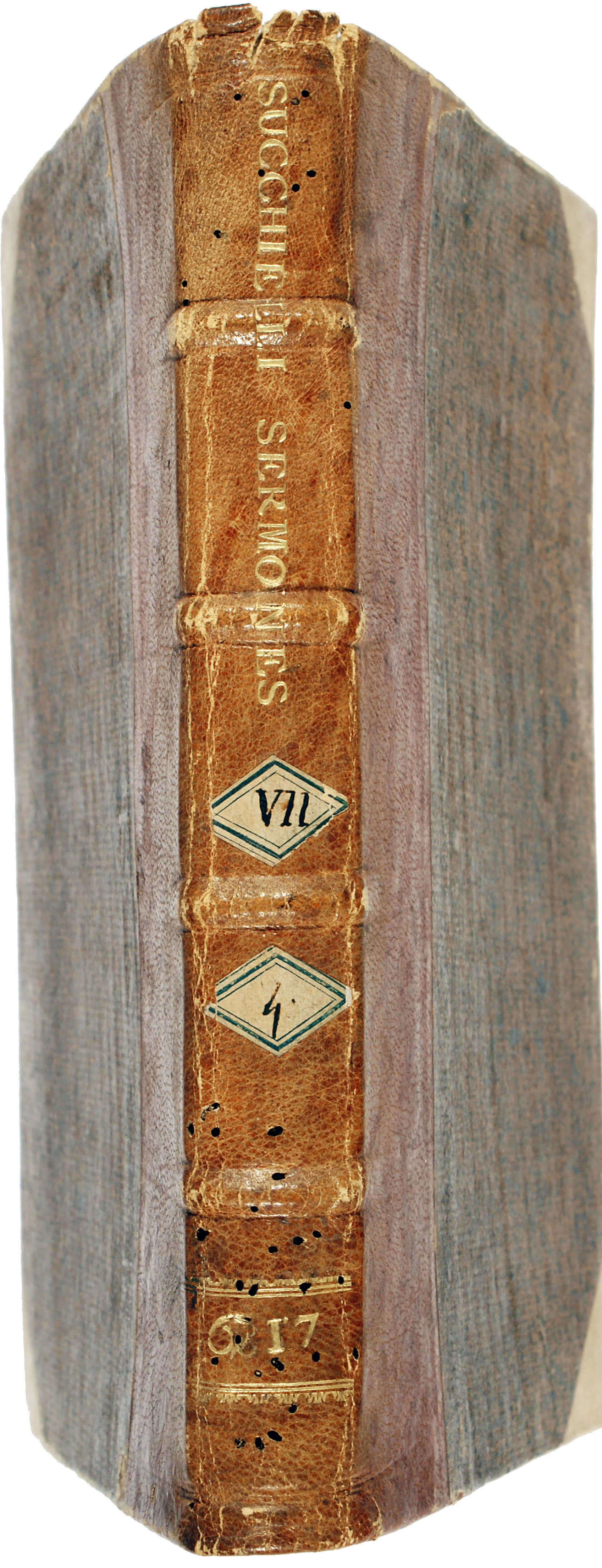
SERMONES
VII
17

J.7.4

1 3.

S. Marco
di Firenze
n° 617 (3)

foto mario setter

K

Quere tabulas
in fine libri

Huc librũ scripsi
ego frr marcus pe
tri de Pucchiellis de
flo.a dũ erã apud
monasteriũ sci ia
cobi de ripolis or
dinis predicatorum
ãno domini nostri
iesu xpi

J.7.4

1 33

61

S. Marco
di Firenze
n° 617 (?)

22

1a

K

Quere tabtas
in fine libri

Huc librū scipsi
ego frē marcus pe
tri de succhiellis de
flo. du ēēz apud
monasteriū scī ia
cobi de ripolis. or
dinis predicatorū.
āno domini nostri
iesu xpi.

I

Flor. tertia cathedrali 1494.

De paradiso terrestri

Paradisum terrestrem ut moises scribit gen. 2 a principio
dominus deus plantavit. Qui latine hortus sive pomerium dicitur
hebraice vero heden. Quod delitie sonat. Quasi deliciarum hortum.
omnium arborum genere consitum. Ubi et lignum vite positum erat. Locus autem
ille, ut isid. 4 ethim. li. c. 3 scribit, in oriente est. Longo maris terre-
que ambitu habitabili segregatus. Qui multas habet amenitates et salubritates
atque iocunditates. Salubritatem igitur quod temperie gaudet. et nec frigus 1
nec estus habet. et quicquid in se remanet vivit. mori non potest. Sic helias et enoc
vivunt ex fructu. Amenitatem vero quia virtutis pulcritudinis pre multitudine est. Ubi 2
non arbores sine foliis virgis sunt. vel floribus. et vero fructus numquam marcescit
nec folia nec flores. Iocunditatem denique quia omne lignum pulcrum visu 3
et ad vescendum suave. ibidem repertum ut moises dicit. Serenitatem insuper 4
omnimodam habet quia, ut beda scribit, altissimus est. Cuius altitudo
usque ad lunarem circulum pertingit. De cuius medio fons egreditur qui totum irrigat
nemus. ut dicit lact. in carmine de fenice. Hic fons in medio est quem vi-
vum nomine dicunt. Perspicuus lenis. dulcibus uber aquis. Qui semel erum-
pens in singula tempora mensium, duodecies irrigat undis omne nemus.
1 Qui quidem in quatuor nascentia dividitur flumina. Primum quorum appel- Phison
latur phison. qui et ganges. Qui universam circuit indiam. trans- ganges
fertur harenas auras. Et in prestatum caterva. eo quod decem flumina
recipiat. Hic in mare adeo grandis descendit. ut ubi minimum occupet
latitudinis. 8000 passuum pateat. Ubi vero plurimum 100. Huic cirus
persarum rex. cum quendam ei insignem equum absorpsisset. in 460 alveos
2 distraxit. Secundus Gion. qui et nilus secundum appellatum fluvium totius orbis Gion nilus caligo
maximum qui totam ethiopiam. egiptumque circuit. De quo lucan. in 10
dixit Arcanum natura caput. non prodidit ulli. Qui quidem ait, immensa
aquarum mole. singulis annis, solis in cancro existente. totam egiptum ex-
undat. Huius fluvii aquas, ut nonnulli tradunt, talis est virtutis
dicunt. ut mulieres fecundiores ~~[illegible]~~ efficiat. et steriles fecun-
das efficiat. De isto fluvio multa alia mirabilia aristoteles et sene-
3 ca et io. bocc. retulerunt. Tertius Tigris est. qui secundum iosephum dicitur dilach. Tigris dilach
quod sonat acutum. eo quod velocissimus sit. A quo non dissonat ethi-
mologia. Nam tigris persarum lingua sagitta dicitur. quod a velocitate
fertur. quam sagitta. Hic etiam ex montibus persidis armenie
profluere dicitur. et contra assirios vadit. Quem nonnulli rubrum mare dicunt in-
4 fundi. Quod falsum est. Quartus Eufrates dictus fluvius. qui frugifer Eufrates frugifer
sonat. ex eodem fonte derivat. Qui inter ceteros fluvios memoratum
plurimo celebris est. Hic contra caldeos vadit. Qui cum babillonem in
duas partes dividat. in mare rubrum descendit. Et sunt qui dicunt hunc
nilum mox. et eodem tempore mesopotamiam irrigare. egiptum fecundam fa-
cere. Hec sane quatuor flumina. ab eodem paradisi fonte. ut nonnulli
affirmant theologi emanant. et separantur. Et iterum coeunt. quidam ita-

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE Mss

sit commixtum atque iterum separatum. Sepe et absorbetur et locis
rursus in pluribus emergit. Jnde est quod de eorum ortu varia leguntur.
Nam quidam dicunt ut plinius in locis caucasi montis nasci. Nilum vero
parat ab athalante monte. Eufratem in armenia. Paradi-
sos et terrestres sex fuisse invenimus. Unum in occidente versus 1
zephirum. Alterum in equinoctiali id est eurum et euronothum. 2
Tertium de quo beda meminit id est circium et caulum antar- 3
ticum. Quartus versus ~~videt~~ orientem ad eurum ultra equinoctialem in 4
quo solis arbor esse fertur. Quintum ad polum articum. De quo solinus me- 5
minit. Jnventum est in occidente alius paradisus voluptatis 6
et deliciarum. De quo sichem quod S. P. Q. R. mandavit summum
sacerdotem pontificem non nisi de ytalie deliciarum horto eligi debere quod
Adam autem primum prothoplaustum hominem summum omnium rerum fabrica-
tor deus sexto die seculi 25 die martii bestiis terre cunctis
cunctisque reptilibus ac volucribus celi uno et eodem die de limo
terre rubeo in agro damasceno tamquam creaturarum omnium finem ac
possessorem finxit. Nam ut philosophus ait illa que fuerunt in intentione
prima in executione extiterunt ultima. Et insufflavit in eum spira-
culum vite et factus est homo ad imaginem dei et similitudinem. Nam nudus
coram domino constitutus confestim elevatis manibus deo gratias egit
dicens. Manus tue domine fecerunt me et plasmaverunt me totum in cir-
cuitu. Ergo de cetero memento mei quod sicut lutum fecisti me et sic
lac mulsisti me ac sic caseum me coagulasti. Pelle et car-
nibus vestisti me, ossibus et nervis compegisti me. Et vitam et
misericordiam tribuas michi. Adam itaque virum insignem et perfecto creato deus
eum tanta perfudit gratia ut nullo tradente magistro sed sola iu-
stitie originalis virtute perfusus omnium liberalium artium statim
clarissime edoctus est. Notitia enim omnimoda astronomie, geo-
metrie, musice, gramatice atque rethorice hic promeruit. Omnium quoque herbarum, arborum, metallorum, lapidum
preciosorum, avium, bestiarum, piscium, serpentium, cunctarum denique
creaturarum plenissimam notitiam habuit. Claraque preterea et expli-
cita beate trinitatis, Christi incarnationis, solus hic promeruit. Unde
et deus ipsum mundi imperatorem et summum omnium pontificem constituit. quod
Volens denique deus dominum universas celi et terre creaturas adam ipsum ut
suum rectorem cognoscere dominum atque verum earum omnium proprietates mixtu-
rasque hominibus incognitas universe celi militie mandavit ut
creaturas omnes ad adam perducerent quibus singulis proprias imponeret

nota ac singulis stellis celi avibusque et piscibus cunctisque animantibus
et reptilibus terre convenientia imposuit nomina. Quibus et nunc vo-
cantur. Jn imaginaria dei in visione universe immobiles creature
ut montes, insule, maria, arbores et omnes herbe adducte sunt. Quibus
et iis idem fecit. Et secundum philosophus convenientia nomina naturis et rerum proprietatibus
imposuit. Atque ita rectore omnium rerum et imperatore constituto illum eodem die
de loco formationis in paradisum voluptatis deus transtulit, ut in non ad
necessitatem sed recreationem operaretur, et ut providens nullum ex cunctis
animantibus sibi similem esse mulieris formationis superflua non putaret
dixit. Non est bonum hominem esse solum. Faciamus, inquit deus, adiutorium
similem sibi ad liberos procreandos qui similes sint illi. Et confestim in eodem
loco deus immisit soporem in adam. Non quod sompnium sed extasim. Et obdor-
mivit. Et auferens unam costam de latere eius replevit locum carne
eius, et hedificavit costam quam sumpserat in mulierem. Et adam sibi iuncta
cognovit deo sit fore plasmata. Hec tamen carnali consuetudine hec
cogitanda sunt, ut videantur solum opifices ex materia que gustarant
corporalibus membris quod artis industria potuerunt fabricare. Nam
manus dei, inquit augustinus, potentia dei est, qua et visibilia invisi-
bilibus operatur. Et adduxit eam ad adam videre quid vocaret
eam. Adam vero videns eam dixit. Hoc nunc os de ossibus meis et caro
de carne mea est, hec vocabitur issa, quod latine mulier interpre-
tatur, quia de viro suo sumpta est. Nomen uxoris sue illius eva
appellavit. Quod significat mater omnium viventium. Formatis igitur adam
et eva sexto die seculi, posuit eos in paradisum voluptatis in om-
ni amenitate florentem. Jn quo quidem erat vite et prudentie plan-
tatio. Qua gustata cognoscebatur quid bonum quid malum. De quibus
plantationibus precepit deus eos abstinere. De aliis omnibus concessit de-
gustare, predicens si de his duabus degustarent morte eos moritu-
ros. Habitabatque cum adam super humanum genus hostis, qui invidens eis per-
suasit mulieri mala voluntate ut de prudentie plantationis
degustaret, dicens eam esse boni et mali cognitionem. Ac sic mulieris ne-
quissimi dolosa suggestione offuscata illam plantationem vetitam
degustavit. Et exinde adam persuasit ut ipse gustaret. Quo facto
confestim se ipsos cognoverunt esse nudos. At adam penitentiam agens veniam
postulans rogabat dominum ne eum nimium affligeret, sed fatuum mu-
lieri recto sit diabolo astu fore seductum. Deus autem eos miseri-
cordiis sublevans ex consilio transmigravit eos ex horto voluptatis
in aliam regionem, ut in sudore et erumpna donec morerentur vi-
verent, ut patet gen. 3o c. Et omnia penalia eorum peractione quod
Et hec satis de adam dicta sufficiant in presenti. Nunc de eius

Creaverat auctor universitatis meus deus non cum malleo vel incude quemadmodum ceteros fabrefecit, sed fecit eam copia formositatis mirabilem, et maturam viro, et intuitu letabundam, atque immortalem, et rectorem omnium dominarum, ex latere viri in paradiso dormientis artificio incognito eduxit. Que tamen iure originalis quo incolatus paradisi in corporalis splendore decoravit. Que una cum viro suo paradisi delitiis avide perfrueretur, eam felicitatem sue invidus hostis decepit, et hanc vetitum sibi preceptum a domino impositum ire suasit. Cui levitate feminea nimium credens, fructum arboris boni et mali sibi vetitos temerario ausu degustavit, et eciam virum suum in sua sententia traxit. Qua in obediencia se et universam sobolem suam in perpetuam mortem deduxit. Et cum lux corusca qua induebant amicti abiisset, perizomatibus foliorum a domino susceptis, ex delitiarum horto in agro ebron una cum viro pulsa exulans venit. Ubi eam deus partus et conceptionum doloribus castigavit, atque aliis calamitatibus eam implicavit. Ergo loci dux adam excolere cepisset, prima ut creditur colonorum sensibilium incepit. Tandem cum partus dolores sepe experta fuisset, ac multos algores et sudores perpessa, cum hiis laboribus devenit in senium, et tandem in mortem sibi a domino predictam. Ac sic peccatum vetitum degustantes ab alto in imum ceciderunt, de luce ad tenebras, de incolatu ad exilium, de domo ad devium, de amore ad odium, de risu ad luctum, de pace ad iurgium, de dulcore ad absinthium, de prosperitate ad penalitatem, de prosperitate ad infirmitatem, de habundantia ad penuriam, de gaudio ad adversa, ac denique de vita omnes traxerunt ad mortem. Et pratica omnia.

Adam itaque et eva primi omnium parentes super 930 annos vixerunt, et preter caym, abel, et seth cum sororibus suis quos scriptura commemorat, etiam alios filios genuerunt. Secundum methodium martirem illum centum genuisse meminit. Nec hoc impossibile videatur, quia moyses legis lator memoriis breviter transit, et ad abraam per vera verum festinans illos atque aliorum plurimorum plures filios et filias silentio transit. Hic autem adam una cum uxore propter inobediencie reatum maximam autem diebus vite sue fecerunt penitentiam. Quo ob rem non in dei misericordiam consecuti sunt, sed et prophetie donum accipere meruerunt. Unde et de christi incarnacione, deque diluvio futuro, et de incendio per ignem iudicii predixerunt multa, liberisque suis ac nepotibus retulerunt. Quibus et iustitie preceptaque tradiderunt, aliaque preter modum infinita docuerunt. Demum quoque in infirmitate correptus, seth filio suo atque aliis filiis et successoribus suis introdixit, ne cum filiis caym fratricide filiis, obedirent filioque eorum vita commiscerentur. Illumque per oleo misericordie impetrando ad paradisum transmisit. Tandem 930 anno vite sue in senectute bona deficiens in ebron civitate abrae sepultus in monumento ut eius scripturis scribitur appellitur. Ipsa quoque postmodum et eva uxor sua sepulta est. Sed tamen quidam dicunt cum in calvarie loco sepultum fuisse, et in capite depicto in ebron translatum. Quod in loco ubi arbor scribitur post adam nunc ihesus christus crucifixus est. Unde propter hoc pictores sub cruce caput ade ponunt. Et finis

De sancta trinitate

Cum venerit paraclitus quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis qui a patre procedit, ille testimonium perhibebit de me. Jo. 15. et cetera. Dedicantur euangelii hec verba quia eciam illo utitur hodie. Quia nostra sic festum de sancta trinitate olim aberrata non fiebat, sed quia est ipsa trinitas multe heresis succedebat, ideo Carolus carissimus imperator rogavit alcuinum magistrum ut istoriam de trinitate componeret, per quam errores eliminaret et fidem catholicam edoceret. Que composita ordinatum est ut festum istud solemniter celebraretur. — spiritum
Sunt autem quidam qui festum istud solempniter celebrant in octava pentecostes
1 hodie. et ista est maior pars. Et hoc quia ista dominica est principium dominicarum subsequentium. Ad innuendum quod ipsa sanctissima trinitas est prima causa omnium que unquam fuerunt sunt vel erunt et in pratica. Aliqui autem sunt qui celebrant
2 illud in ultima dominica post festum sancte trinitatis scilicet ante dominicam primam de aduentu ad innuendum quod sicut ipsa beata trinitas est primum et causa omnium ita est et finis. Unde apoc. primo. Ego sum alpha et o principium
3 et finis dicit dominus deus qui est et qui erat et qui venturus est omnipotens. Alii autem nunquam celebrant istud festum contenti illa laude continua trinitatis qua dicitur Gloria patri et filio et spiritui sancto. Illi vero qui celebrant istud festum in octava pentecostes hodie rationabiliter faciunt. Celebravimus enim festum de filio et de spiritu sancto. Celebravimus enim ipsa festum de patre eterno. hodie ergo celebramus insimul festum omnium trium personarum ne videatur inter eos esse divisa maiestas quia est indivisa unitas. Deus quippe adhelio grandes materias ingenia parva non sufferunt. Nulla enim materia grandior et periculosior quam loqui de profundo misterio trinitatis. Dicit enim aug. in libro de trinitate. Ubi queritur unitas patris et filii et spiritus sancti nec periculosius alicubi erratur nec laboriosius aliquid queritur nec fructuosius aliquid invenitur. Unde ad eug. — aliqd
Dicimus tres personas sed non ad preiudicium unitatis. Dicimus unum sed non ad confusionem trinitatis. Queris quomodo possit hoc esse. Sufficiat tibi credere sic esse. Scrutari hoc temeritatis est. Sed credere pietas. Nosse vitam et vitam eternam. Nihilominus tamen sanctissima trinitas et individua unitas quadruplex sive quadruplici testimonio ordine — pma ps
1 Testimonio scripturarum. Primo ergo ostendi potest trinitas personarum
2 Testimonio angelorum. et unitas essentie testimoniis scripturarum.
3 Testimonio prophetarum. Et talibus testimoniis in quibus error ut
4 Testimonio miraculorum. falsitas non potest incidere, vel omnino inveniri. — 1
Tres enim sunt qui mentiri vel falli non possunt, scilicet deus qui est ipsa prima et summa veritas. Jo. Ego sum via, veritas et vita. Angeli — 2
qui omnia vident in ipsa veritate. Mt. 18 Angeli eorum et cetera. Et prophete — 3
qui recipiunt influentiam ab ipsa prima veritate. 2. Pe. 1. c.
Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. Ostenditur ergo primo — primo
testimonio scripturarum. Ore dei plato. Unde gen. Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram. Non potuit autem hoc esse dictum ad angelos quia ipsi homines non sunt et nec est dictum quod Deus dixit de-

faciamus· et ad nostram· pluralitatem indicat personarum· quia si sibi
non esset pluralitas in personis· non diceret faciamus· sed faciam· non
nostram· sed meam· Quod vero dicitur ad imaginem et similitudinem· pertinet
ad unitatem substantie· Quia si unitas sine esset· non diceret ad imagines
sed ad imaginem· nec ad similitudines· sed ad similitudinem· Deut· 6·
Secundo· Audi israel· dominus deus tuus unus est· Secundo hoc idem ostenditur
testimonio angelorum· Nam sicut habetur ysa· 6· angeli cotidie clamant
et dicunt· Sanctus· sanctus· sanctus· dominus deus exercituum· plena est omnis terra
gloria eius· Quod enim ter dicunt· sanctus sanctus sanctus· respicit trinitatem personarum
Tertio quod semel dicunt· dominus deus· respicit unitatem substantie· Tertio· hoc ostenditur
testimonio prophetarum· Unde david ipse· Benedicat nos deus deus noster· bene-
dicat nos deus· et metuant eum omnes fines terre· In hoc quod dicitur
tertio deus· ostenditur trinitas personarum· In hoc quod in singulari sub-
inferetur eum / ostenditur essentie unitas· Item· Verbo domini celi fir-
mati sunt et spiritu oris eius omnis virtus eorum· Per dominum intelligitur
pater / quia ipse invocabit me· pater meus es tu· / Per verbum fili-
us / quia / filius meus es tu· Per spiritum· spiritus sanctus· / quia / spiritum sanctum
tuum ne auferas a me· Sed et quod apostoli eodem quo et prophete spiritu
fuerant inspirati· idem est ostenditur apostolica auctoritate cum dicitur
1· Jo· 5· Tres sunt qui testimonium dant in celo· pater· verbum· et spiritus sanctus·
et hii tres unum sunt· Item· ex quo omnia· per quem omnia· in quo omnia·
Item alibi magnum ... Item ipsa trinitas et unitas· ostenditur
in creaturis vestigiis· Non est tamen aliqua creatura que sibi valeat
assimilari· quia non umbra assimilatur corpori cuius est umbra· nec vesti-
gium pedi cuius est vestigium· nec imago ei cuius est imago· Potest
tamen aliqua similitudo tenuis inveniri· Et hoc in creaturis superioribus
1 mediis· et inferioribus· In creaturis superioribus est sicut in sole·
Nam secundum augustinum tria in sole considerantur· scilicet quod est· et quod lucet· et quod
calet· Item substantia solis· radius· et calor· Radius qui de sole na-
scitur· quia filius de patre generatur· Calor ab utroque procedit· quia
spiritus sanctus ab utroque spiratur· Ipse enim sol a nullo procedit· quia pater nec
factus nec creatus· nec genitus· nec procedens· Et omnia tria sunt unus sol·
2 quia omnes tres persone sunt unus deus· In creaturis mediis inve-
nitur sicut in homine· Istud ostendit augustinus 9 li· de trinitate d·
Mens et notitia eius et amor tria quedam sunt· Mens enim novit
se et amat se / nec enim posset se amare nisi se nosceret·
Ipsa enim mens est quasi parens· notitia eius quasi proles eius est

Amor non fertur nisi in cognitum. Aristoteles.

Trinitas non dividit tres personas

amor quasi quod de ipsa mente et notitia procedit· Dum mens cogno-
scit se· diligit se· Non enim posset se diligere nisi se cognosceret
ut dicit augustinus· In anima sunt tria· memoria· intelligentia· et
voluntas· tamen est una anima ut declaratum est· In creaturis infe-
rioribus invenitur sicut in rivulo aque· Fons enim generat ri-
vum· Sic pater generat filium· Fons et rivus faciunt stagnum· quia
pater et filius spirant spiritum sanctum· Fons a nullo procedit· quia pater a nullo
existit· Et tamen in fonte· rivo· et stagno· est eadem aqua· quia
in patre et filio et spiritu sancto est eadem substantia· Tertio ipsa trinitas et
unitas demonstratur omnibus figuris· Prima figura ponitur gen·
18· Ubi abraham vidit tres viros· et unum adoravit· Ubi secundum glossam
trinitatis et unitatis misterium declaratur· Secunda figura ponitur gen·
40· Ubi dicitur quod pincerna regis pharaonis vidit tres propagines
in una vite· Per quod significatur tres persone in una deitate·
Tertia figura ponitur dan· 5· Ubi dicitur quod apparuerunt tres digiti
quasi manus hominis scribentis / appendit / numeravit / et divisit /
Manus ista est ipse deus· qui omnia creavit / in qua manu sunt
tres digiti· i· tres persone· De quibus dicitur ysa· 40· Quis appe-
ndit molem terre tribus digitis· Quilibet quia omnes isti tres digiti
habent appendere· numerare· et dividere· Pater tamen per suam potentiam
omnia appendit· i· portat et custodit· Filius per suam sapientiam omnia
numerat· i· cognoscit et investigat· Spiritus sanctus per suam boni-
tatem omnia dividit· i· per dona sua gratis distribuit· Unde apostolus
1· cor· 12· Hec autem omnia operatur unus atque idem spiritus et glossa quia
Quarto ipsa trinitas et unitas demonstratur omnibus mira-
culis· Quorum tria tantum ponam· Primum ponit magister in historiis· In
oriente quod tres soles· Secundum eutropium· Baptizato ... per presbyterum
aqua disparuit· Tertium sigibertus· In terra gallias ... 550·
Item ostenditur multis exemplis· Primum quod legitur in apocrypha
esse· Cum enim ipse essent mutati cum mali sic flore-
rent· et boni deprimerentur· nec non et aliqua scire tradi
vellet in questione non posset invenire· angelus sibi apparens
dixit· Si vales flammam ignis ponderare· flatum venti mensurare·
Et diem preteritam revocare· Et si dicat· Sicut dixisti sunt non vales
comprehendere· quomodo ... superiora sunt ut valebis attingere·
Et patriarcha· Secundum exemplum est illud quod ponit rabbi moises· Ait enim
quod thalmutiste dixerunt· quod quicumque posuerit cor suum in
quattuor· accipiet confusiones· Primum· ut scire quid ...

e in summo / quod est in imo / et quod fuit in primo / et quod erit in ultimo. Summum
et primum vocat ipsum deum. Iste enim est principium omnium primum et ultimum
iste enim est finis omnium. Et hoc non debemus investigare. Causa quia est inter
primum et ultimum, i. diversos effectus. possumus igitur ut ex hiis pos-
simus ipsum intelligere et laudare. Item est exemplum illud in beato Augustino. Con-
tra quolibet de trinitate componere cum pluribus magis potius a lon-
ge sequentibus quam de trinitate meditando discurrere quaerunt
quedam in dictorum. Hanc fidem trinitatis credere tenere et
confiteri debemus quia a deo nobis data est. Pater enim et filius et spiritus sanctus ipsam
fidem nos docuerunt et in corporis perceptione omnium fidelium est amicta deum. Ma-
xime autem quia Christus ipsos fidem docuit. d. Matthaei 28 Ite docete omnes gentes
baptizantes in nomine patris et filii et spiritus sancti. Que fides sancte trinitatis si devote
recipiatur valet maxime ad tria. Primo ad demonum expulsio-
nem. Apud Constantinopolim dicit de notario. Secundo ad tribulationum
propulsationem. Johannes Damascenus libro 4. Cum apud Constantinopolim pestilentia
gravis esset puer raptus Sanctus deus sanctus fortis. Tertio ad malo-
rum confutationem et confusionem. Refert enim Bonizzo in libro quem scrip-
sit ad comitissam Mathildam. Episcopus eburdunensis simoniacus gloria patri
dicto tunc Diodoricus Sergius Damasus papa potestatem omnia
Omnia supra posita adapta quia est tota predicatio cum adiunctis in sermone precepto

Expositio euangelii

Cum venerit paraclitus / quem ego mittam vobis a patre / spiritum
veritatis / qui a patre procedit / ille testimonium perhibebit de me / Johannes 15.
Sermo. Sine veritatis et locutus est si non fuissem Sicut non scriptum
incipit et vide ut viderent et oderunt / non tantum me quem homines putarent
sed et patrem meum / quem deum suum dicunt. Ego tu es tempus ipse
accepta et data et passio Dicit tibi hoc fecerit quod nobis quia tu
deus nos homines tu creator nos creature magister et minister
Postremo discipuli dixerunt domino Sicut audierit quod nullus dixit
sicut opera vidit quod nullus alius fecit et tamen non profuit sed oderunt prius tamen
te cum eo cum gratia nos mittis quare dicit fides eximus. Hec
hec cogitantes tribuentur consolationem inducit. d. Cum venerit paraclitus. Con-
solator passionis quem ego mittam vobis a patre. Quia ego et pater u-
num sumus deus. Spiritum veritatis qui a patre procedit. Quia indivi-
sa sunt opera trinitatis ait Augustinus de trinitate. Ille testimonium perhibebit de me.
q. d. Odio me habent et oderunt videntes. Sicut de me testimo-
nium paraclitus perhibebit per apostolorum predicationem ut eos faciat in me credere
quem non viderunt quod maius erit Et hoc loquentibus vobis variis lin-
guis pro mundum omnia que de me scripta sunt. Et quia ille perhibebit et vos
perhibebitis. Ideo sequitur. Et vos testimonium perhibebitis. Ille cordibus vestris in-
spirando vos vocibus vestris sonando. Vos potestis predicare quod no-
stis. Et quod. Quia nostis quod vidistis et audistis a me meum confusiendo et

5

manendo. Sic vobis de me scripta declarata passione. Et hoc est quod se-
quitur. Quia ab initio mecum estis. Vos vero non facietis quia plenitudo illius spiritus
non dum advenit vobis. Dabit enim vobis fiduciam testimonium perhibendi
nihil timendi. Et ut postea de hoc recordari potuissent. Ideo sequitur.
Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini. Et hoc quia iacula previsa minus
feriunt ait Gregorius. Ut illud Matthaei. Ecce ascendimus Ierosolymam
resurget. Cum enim eos previsos fecisset ne scandalizarentur. Subiungit
quidem contraria passuri sunt. d. Absque synagogis facient vos. Iam enim con-
spiraverant iudei ut si quis eum confiteretur esse Christum extra synagogam fieret. Ideo qui
postea fuit in eos impletum. Ibant gaudentes a conspectu concilii extra pul-
si et verberati / quoniam digni habiti sunt pro nomine Ihesu contumeliam pati. Actuum 5. Et persecu-
tionem Sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur se obsequium prestare deo.
q. d. Sicut de me iudei / ita erit de vobis Pharisei Saulus
Deum mundi passionem Deinde consolationem inducit. ostendendo iudeorum
infidelitatem. d. Et hec facient vobis quia non noverunt patrem neque me. q. d. Sufficit
vobis ad consolationem vestram propter me et propter patrem hec Hec ignoros
atque ipsatos alio mala cupientes turbaverunt. ait Sed hec locutus sum vo-
bis ut cum venerit hora eorum ~~[illegible]~~. Hora eorum hora tenebrarum.
hora obscura infidelitatis Hora eorum post mortem Christi et cetera
illi illius predicationibus propter iniuriam Hoc predixi ut non dicant quoniam
non previdit futura Et hoc significat cum concludit. Reminiscamini quia ego dixi
Anno fiat. Sed nunc dum sum vobiscum ante mortem et cetera Moreti Pozzo

Item de eadem trinitate

Gratia domini nostri Ihesu Christi et caritas dei et communicatio sancti spiritus sit semper cum
omnibus vobis amen. 2. Cor. ultimo. Pater celestis et eternus postquam homo in paradiso ru-
it nec per se surgere valebat tandem pro multorum precum preces amore duc-
tus ad nos redimendum a captivitate diaboli et sui ut quemadmodum ipsum patris
per hominis incarnationem unigenitum suum misit in mundum. Johannes 3. Sic
deus dilexit mundum ut filium suum. Ergo. O inestimabilis dilectio
caritatis ut servum redimeret. Et apostolus Eph. 2. Deus qui dives
est in misericordia propter nimiam caritatem suam. Et quia hoc fuit ex gratia dei ex
ipso dono / quia eramus nati filii ire. ut dicit apostolus Eph.
Ideo apostolus ait in epistola Gratia domini nostri. Et quia ipsum celestem patrem ipse
amor et caritas ad hoc induxit. Ideo sequitur. Et caritas dei. Et quia
omnia dona spiritualia et bona et moralia temporalia et naturalia donantur
nobis gratis a spiritu sancto ab eius missione et ab eius processione ideo adiungit Et
communicatio spiritus sancti. Et quia bona et dona que habemus ipsi tunc erunt sine ea
perpetua. Ideo concludit. Sit semper cum omnibus vobis. Quod de trinitate
hodie locuturus in primis illud videlicet deum ad hec adducam ut
Gradus mathias ignaviam pura non sufficit. Et illud bene in se. In-
gerere de trinitate plura inexquisita est. Tenere et credere ut docet
ecclesia fides et securitas est. Videre et sicut est summa felicitas est
in sermone de fide et in accessibili trinitate. Tamen ut eo dicam maxime ad ipsam trinita-
tem est credendam congrua testimonia adducam. deo dante ipsam probatione

+ facilius
et libius
inducam.

Flores in sacra felicitate in mane 1495.

| vobis

Flores in sacra felicitate 1495.

Luga summe in digebam

Testimoniu septuaz. Anglorz. pphaz Creaturaz. Mira-
culorz. Et adapta sicut hic sup. hic xpo ut vis. q
finis

flo 1495 in sco a- / brosio / 1512

HOMO. p ronē nālē. i cogtionē dei puenire nō pt
nisi ex creaturis. Ro. i. Invisibilia dei. p ea q fcā st. itel-
lecta cospiciunt. sepitna qz virt. q. z divinitas. Et darz.
Creature at. ducit i dei cognitionē. sic effus i cam. q Ecli-
psis q. Via mollis ex aq. q predicator. q hoc g solu. rone
naturali de deo cognosci pt. q opa ei necessa est. scilz q e
oiuz entiu pncipiu. q a quo oia visibilia z invisibilia depēdent.
z ee hnt. q pticas. Virt. & cātiua dei ē coīs toti trinitati.
Vn ptinet ad vitatē ecētie. nō ad distictionē psonaz. q Sic
dictu de pz familiar. q P ronē g nālē. cognosci posse de
deo. ea q ptinent ad vitatē ecētie. ut darz ē. Nō at ea q
ptinet ad distictionē psonaz. D. & pbāre nititur trinitatē psonaz.
nāli ronē. dupplicr derogat fidei. [P° quātū ad dignitatē. q e 1
de rebz invisibilibz. q rōat est. q Heb. 11. fides ē substā rerz
apparētū. q zpticaz [S° quātū ad utilitatē. s. cōutz dialios. q adut 2
nos talibz utı rōnibz. q Dio. 2. c. de divin. no. Dialigs est. q
totaliter elogis ressistit. loge erit a vra phia. Si at ad vita-
te elogoz. s. sacroz respicit. hic sicut nos. canonē utitur. s. l. n
Vn hila. li. de tri. Nō puet hō sua itelligētia gnōnis sueu
posse cosequi. Amb. Impossibile ē gnōnis scire secretu. mens
deficit. vox silet. q Et oia ista dic pratice cu exeplis. q

De anglis. Sco. Expo euāgelij

flo 1495. i sco / michaele de / beer Wis. / It ad mona- / stiu sce ap- / pollonie / in sco cassi- / ano 1495 i / die archāgli / raphaelis. / flo 1498. / ad socieeta- / tez mie. / In sco bar- / naba. i / die sci / raphael.

Angli eoz. sep vidēt faciē pris mei q i cel ē. M. 18.
Sup. trasfiguratio q Exo de helia. q venit. q venit q lu-
natico q curatu. q oro i ieiuniu. q In galilea. q fili hois. q cot-
statı st. q Didragma. q dictotu. q Et p. In illa hora accesserat
discipli ad ihz. d. Disputas. ma. ē. in. re. at. Q: discipuli
viderat p dno z petro. id tributū redditū. exegitur p̃ritis
arbitrati st. oibz aptis petri ee plati. E qsi ei sappo sono. q quis. q
Vn passi st aliqd huanu. Q evāglista designat. d. Accesserunt. di. nil da
ad ie. d. q Veritudatis sigd passionus quā passi st cositēu. nō di-
cunt manifeste. cur petrū pponorasti nobis. s3 i determinate
interrogāt. Disputas. q Sec ptica q illi qsicerēt de regno dei. nō
at de regno terre. nō. q Pratica de statu. s. Iusta spūali z tpāli. q
ē huis autz. imitatores. q aptoz ee debemus. q Videns ei ihs cogita-
tiones eoz. reddit itētioni ipoz de pcto. et eos ad humilitatē idu-
ceret. pposuit eis silitudinē puerz. Vn segtū. Et advoc. ihs. pu. q
Martialis. eps postea lemoicēsis. cosobrin petri. z ab eo iussu dn̄i
baptizzatus. z cū eo roma ꝑ spūz scūz ivit. z revelatione divina ipz
lemonicas. q 6. mortuos. q xps bis ei appāuit. 15. dier an morte

z i morte. q Ber. quē elegisti z assupsisti q anglis q claritas. q Et
statuit eū i medio eoz. Ut i eo etatē qr. z similitudinē inocē-
tie demonstraret. q si ad regnū celoz puenire volebat. q Vel-
scilz puulu i medio. q q non venit ministrari s3 ministrare. z dare. q
ꝑ ui et exm capere. t. talia dicit eo. q Et dixit eis. Am
dico vob. n quer. fuer. z effic. si pa. n. i. t. i. r. c. Nō pcipit. ut
etatē hēant paruulorz. s3 inocētiā. q Ac si apts dicat. Sic iste
paruulz. ait vobis exmplo tribuo. nō pseverat i iracūdia. lesus nō
meminit. videns pulcra mulierē nō delectatur. nō aliud cogitat
z aliud loqtur. q sic z uos nisi tales hueritis inocētiā z ai puritatē
regnū celoz nō potitis itrare. q Et sic clarificauit eos nō tūi de
petro. s3 et q ptica. Nosian chiaro. q Postea agrio stris. D. aug
ergo. hum. se. si. par. iste. hic. ma. ē. in. r. c. l. Dito. n. gs.
cuz humilior. tāto maior efficietu i regno celoz. hic. q ul. q Vel
sic. Qcūz hum. se. Merca. hic. maior. q Et q suscipit. un. par.
tal. i nom. m. m. su. Ac si dicat. Nō solū sitales effigiarmini
mercedz accipietis. s3 z si alios tales. ppr me honorabitis. mercedz accipi-
etis. q Sō. me suscipit. Q. g talis fuerit. ut xpi humilitatz
z inocētiā imitetu. i eo xps suscipitur. Gr. fr. 2. paste. q
S3 q sic facientibz. Ait. Q. at scand. un. de pus. ist. q i m. c.
Ac si dicaret. Sic q hos honorant ppr me. mercedz habēt. ita et
q hos dehonorat. ultimū sustinebunt videz. Si n. quistiu scādaliz
uocat. n mireris. Aliz. n. pusillanimis. ex eo q despicitur scā-
dalizzatur. Q. scādalizzatū paruulz ē. Maior. s. n. scādala nō
recipiunt. q q pfci. q D. at dic. Expedit ei ut susp. mol. asin. i
col. ei. z demerr. i pfu. ma. sm ritu puīcie loqtur. quo maiorz
crimınu ista apud vetres [illegible] pena fuit. u i pfūdo. ligato saxo
mergēr. q Expedit rei. q multo melı ē. petra. bz. rem. recipē
penā. q eternis suaz cruciatibz. q Mistica. q Deast. q Augz. Do-
bert pcor. q Applica. q Ber. Via pei. q totu dic. q Clausis. n. ium-
torz ocliis. agunturi igiz. q Sic dia. eos quos p pnaz possidet. q
1 Circuit. q reddit. q pratica. q [Est n. unus demonz q pst
supbie. z uocatur lucifer. Dq ist. 14. dr. Qm cecidisti de c°
lucifer. q totu dic. q Ecce quāta supbia. q Et iste ht multos sa-
tellites. q qu iuuāt. z multos subditos. qbz pricipatu. s. ois
supbos. Job. 41. Ipe ē rex. sup oēs filios supbie. Exm. Su-
2 pbia. vitiu. anuh. Monc ingoci dix. q [Aliz ē q pē avaritie
z uocatu mamona. Mt. 6. Nō pot. z. deo sruire z mamone.
Glo. Mom ē demois. q pest divitiis. nō q ea hēat sp st idmo
s3 q eis utitur ad decipiēdū. Et ht multos satellites. q q eū iuuat
z multos sbditos. s. quos regnat. s. oēs avaros. q multi st Jere-
6. Amalor. vsq ad minorē. oēs avar. stud. Exm. Avaritia
3 a tpāli pmotione ipedit. Costāti rnpos epi bonifatij. q [Tertz ē
q pē luxurie. et uocatū asmode. Thob. 3. hētur de eo. Q ist-
fitit sept viros sar. anq igrederētu ad ea. q Iste. n. odit
legiptimū matrimoniū. z eo phuc modū. volebat trahē hāc puel-
lāz ad fornicatiōis vitiu. ut. s. p p nō posset uti legiptimo

mentis solo · cogitatu in fornicationem labi. Et hec multos facit libe-
ros quia iuvat · et multos subditos · quibus dominatur · quia multi sunt · scilicet omnes lux-
uriosi. 1 Jo. 5. Totus mundus in maligno positus est. Glossa · in malo
4 igne concupiscentie. Extra. De da(mnatione) proprie[?] Alexandrinum. Ali(quis) est q(ui)
perficit malis cogitationibus · scilicet immundis ut odiis · rancoribus ·
invidiis · malis affectionibus. Et potest Et vocatur belzebub · id est vir
muscarum. Inmittit enim muscas · id est malas cogitationes · et immun-
das (odia) et malas ~~cogitationes~~ voluntates · que dicuntur musce
que ad animas cito volant · et ipsas contaminant · Et hec multos facit liberos · quia
cui iuvat · et multos subiectos · quibus dominatur · quia multi sunt. Psalmus 20. Dis-
pergit deus mundum et cor meus puer suum apud eo · Jero. Sepe aliquis
heremita in vinis et foras per eo, et potest. Nota quod filibus patris involu-
ti xpristi sunt non in membris et recipiunt · miro quod id quod superius dixerat
dicere potest. Me non fuste pisti · sed dicam quod est omni pena amarior.
De dampnatione de mola asinaria parva vel magna · et lex et spiritualis. Nota de mar-
risi prius facts. Nota per mola asinaria · misi actio terrena. Ve mundo a
scandalis · Dixerat deus · quod expedit ei qui scandalizzat · ut suspendatur mola
in collo eius. Cuius rationem assignat · dicens. Ve mundo a scandalis. Scandalis.
Mundo · id est mundanis hominibus · per quos scandala veniunt. Et potest de scandalo-
sis · In statu, In cognatione. Susurratio. Necesse est enim ut
veniat scandala. Cum dicit necesse est, non tollit propter hoc libertatem ar-
bitrii, nec necessitatem imponit. Sed quod omnino futurum est quod ipse scit hoc
predicit. Sic tu qui facis leges et statuta. Qui facientes talia et talia
et statuis conditionem multorum malorum pena dicis. Necesse est quod talis eri-
at / tamen non cogis eum vel eos ad faciendum. Sic deus. Item intelligitur
de necessitate suppositionis, et non absoluta. Sic. Posto che la leg-
ge sie facta no dimeno, el tale mi capparera deuto · per che egli
un ribaldo. Dato che sie ito el tal bando · no dimeno. Et
potest. Scandala non sunt prohibitiones vite recte. Nota quod proditio-
ne scandalum induc(i)t · nam quod dixit · propter hoc fit / sed quod omnino futurum erat · propter
hoc predixit. Nota · scilicet ipse sciebat. Nam omnia nuda et aperta sunt oculis eius de
hebr. Contra. Sinthe fact scandala · nonne mendax erit.
Non quod providit remedia da dos futuros et aliquos homines. Ut iuda et
aliquos ex patribus · et aliquos iudeos / paganos. Propter hoc dixit
necesse est enim ut. Scilicet omnino veniunt. Si autem corrigendi essent
omnes non dixisset. Et potest. Vel. necesse est · id est utile · quia sunt ne-
Abraham cessaria · id est utilia bonis · ut qui per hoc probati sunt manifesti fiant.
Job. Scandala enim exigunt bonos · et acutiores faciunt. Item scandala
Thob. id est angustiationem[?] temptantes nos · et ad scandala multa trahentes.
Non enim potest esse vir bonus · nisi habeat impugnationem mali. Sic
quod necesse est venire scandala · sic necesse est sustinere malitia. Sed
multo periculosius · ei qui scandalizzat · quam ei qui scandalizzatur. Sed pergitur.
Verumtamen ve homini illi · per quem scandalum venit. · quasi diceret. Ve homini illi qui vitiosus suo facit ut
potest fiat · quod necesse est ut in mundo fiat, similiter per quem sunt per-
cutitur iudas · qui proditionem eius perpetrat. Ut autem discas quod non sunt
absolute necessitatis scandala · audi que sequuntur. Sic man-
tua vel pes tuus · scandalizat te · abscide eum · et proice abs te. Bonum tibi est

ad vitam ingredi debilem vel claudum · quam duas manus vel duos pedes habentem · mitti in
ignem eternum. Et si oculus tuus · scandalizat te · erue eum · et proice abs te. Bo-
num tibi est unum oculum habentem · intrare in vitam · quam duos oculos habentem mitti · in gehenna ig-
nis. Non ista dicit de membris corporalibus ut ad litteram · ut ille heremita et talis.
Non ista dicit de membris corporalibus · ut ad litteram dictum. Ut. scilicet patris corporis. Vel
sed de cohibitione membrorum ad malum · et detinendum. Ut · scilicet pes corporis. Vel
de conspiratione cum malis · per quos pravis moribus alios scandalizzat. Nihil est
enim ita nocivum quam conspiratio mala · ad scandalum ducens alienos corporis ad-
miratione[?] tenemus peccati. Ut in mittit tantum xpristus contra nos · et fiat nobis scandalum.
id est punitio ipsorum malorum · qui impediunt nos ire ad celum. Sic asinum ligatus
ad molam · et mola asino trahitur alterum. Scandalum enim grece est
offendiculum · vel ruina · et impactio pedis · quasi sic nos dicimus impe-
dimento · id est offendiculo vel ruina. Impactio pedis. Sic nos dicimus ipse
dicti nos. Nomine dare impactio. Ille quidem scandalizzat fratrem qui ei dicto
vel facto · occasionem ruine dat. Omnia abscinde omnia scandala. Et potest.
Item fuge amicum scandalosum, et amicum scandalosum · nec cum eis ad eterna
supplicia. Videte · ne contempnatis unum · ex his pusillis. Dico enim
vobis · quod angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. Assidentes
Dictum in vobis est · nolite contempnere · sed per vestram salutem. Et illorum qui
sunt parvuli et pauperes · et ipsis videtis · melius est vos sustentare[?] quam
pire cum illis · quia sicut fugere malos · ita honorare bonos · ma-
gnum habet lucrum. Ideo non sunt pusilli contempnendi · quia adeo sunt cari
deo · quod angeli sunt eis ad custodiam spiritualem deputati · quia dico vobis
quod angeli eorum. Jero. Magna dignitas animarum. Non tamen propter hoc pri-
vantur visione divina · nec inferior est · sic est de ministris pa-
latii dominorum · faciem quam patres angeli semper vident · et tamen ad nos ve-
niunt · quia et ad nos spiritualiter per patriam foras exeunt · et tamen ille sic unum respi-
ciunt · per interna contemplatione fruuntur. Neque enim sic a visione foras
exeunt · ut interne contemplationis gaudiis priventur. Hec Gregorius.
Jero. Salvatorem quidem per xpristum orationem angeli deo cotidie offerunt.
Ergo pro istis ille contemptus · cuius desideria ac postulationes · ad
eternum et invisibilem deum · angelorum famulatum ac ministerio perve-
niunt. Et augustinus de verbis domini. Vel angeli vestri dicuntur · qui sunt angeli
dei · dei sunt · quia deum non relinquunt. Vestri sunt · quia suos cives nos habere ce-
perunt. Sic ergo nunc illi vident deum. Ita et nos sumus visuri faciem
ad faciem. De qua visione dicit iohannes · Videbimus eum · sicuti est · Hec ille.
Flos inscripta anna 1494
Non omnis qui dicit mihi domine domine · intrabit in regnum celorum · sed qui facit voluntatem
patris mei qui in celis est · ipse intrabit in regnum celorum. Ma(tthei) 7. Dedicatio ecclesie.
Dedicatio quam dicitur · et pueris corporis · oris · et operis. Puella nam
iuvenis lu(ce) 7. Lazzarus · Jo(hannis) 11. Ibimus vir quoque. Item de temp(l)o
dedicatione dei · donum electum · et flores in templo dei acceptissima. Sapi(entie) 4.
Item. id est immortalis est enim memoria illius. Notatum ad horum ipsum 4. De
habundatione omnium quod tibi uno eterno · De regibus nascendis. De
multiplicatione populi gentilis. Dicere illud morigerationem[?] de avertu misse.
Finis

Flos inscripta anna secundum propter omnem sanctum mich(aelem)

2

flo. i sco petro de muron. dic. ipi. 1495. Bis.

Dnica 3ª post pasca

Vado ad eum qui me misit. Jo. 16. Post casum luciferi et consilium iecto et homo et sz ipse peruit et angl. an ho. et ho. et predicationis et [illegible] dixerat ad Dominum ego vado. vos non potestis venire.

no. [Pe. dne quo vadis. Dominus ego vado et post ab sz interrogaverat cum discipuli quo ire. reddit et C. Nunc vero qui apostoli dicit. vado ad eum qui me misit. nullus interrogat et [illegible] apostoli dicat. Revertar ascendendo ad eum qui in eternum constituit. [illegible] ascensionis [illegible] ut nemo vestrum opus sit interrogare quo vadam. [illegible] celi quo ad celos [illegible]. Ad quod n. [illegible] adobediendum deo [illegible] et ad redimendum per passionem et fecit et Et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Dicitur sic dicit. Volebat n. interrogationem ut ostenderet eis quod melius erat eis et quod habebant [illegible] relinqueret. et quem maxime diligebat et [illegible] dixerat. Venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se prestare deo. Nesciebat n. si possent [illegible] et propter hoc quod timebat et ideo non respondent et [illegible] passionis et mortis [illegible] poterant intelligere. [illegible] tempore illo et ascensionem [illegible] intelligebat. et voluisset eum [illegible] propter hec [illegible] et Jo. sequitur. Sz quia hec loquutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum. Dicit magistri [illegible] de absentia [illegible] gratia quo ubi [illegible] consolatum hunc affectio [illegible] desolabantur aspectu. Noverat tamen ille quid eis potius expediret quia visio interior ipse est melior quam cor consolaturus erat [illegible] benigne consolando subiunxit sz ego veritatem dico vobis. [illegible] Ego sum via veritas et vita. Pro [illegible] ego dico vobis. [illegible] expedit vobis ut ego vadam. Expedit ut forma servi [illegible] amore [illegible] 1000 [illegible] vos audire quod me [illegible] vobis [illegible] Si n. non abiero paraclitus non veniet ad vos. Dicit [illegible] sit [illegible] Vel [illegible] Nol. hec dixi non [illegible] dei et [illegible] spiritus sancti [illegible] filii [illegible] apud vos. [illegible] ut auferretur ab eis [illegible] hoc solum xps putabat quod videbat. [illegible] Si autem abiero [illegible] ad vos. Dicitur hoc. Nunquid hic positus [illegible] non poterat mittere. [illegible] cum baptizzatur [illegible] Dicit [illegible] si n. non [illegible] paraclitus non veniet ad vos [illegible] spiritus [illegible] xps [illegible] discederet [illegible] spiritus sanctus [illegible] illis affuit [illegible] Dicitur [illegible] utilitas [illegible] spiritus sancti [illegible] Et cum venerit ille spiritus paraclitus i. consolator arguet mundum. Dicit hoc. Nunquid xps non arguit mundum. Ausoret [illegible] iudeos tantum [illegible] locutus est mundum non arguit. Absit. Sz spiritus sanctus

+ das ei si utile sit [illegible] predicandi [illegible]

8

apostolis et ab eo missis in discipulos per toto orbe diffusos non uni genti tm. sz totum mundum et Dicit g. Ille arguet m. g. Ille dabit vobis igitur dimicandi [illegible] et expulso timore que de [illegible] habebitis libere [illegible] mundum i. mundanos arguetis et De peccato. De quo peccato Dicitur non credidit in me. Dicit hoc ponit et non alia. Dicitur hoc [illegible] omnia alia et nulla [illegible] et [illegible] sic. Credere xpum unum est credere in xpm. aliud est et [illegible] Arguitur quod mundus de peccato quia in xpm non credidit. Et arguitur de iustitia [illegible] quod credidit quia fidelium [illegible] infidelium [illegible] Dicit. De iustitia vero quia ad patrem vado. Et [illegible] Optimo [illegible] vidimus [illegible] et n. [illegible] Videte [illegible] fides et dilatatam et miraculis confirmatam quod non [illegible] Nunquid non [illegible] videtis. [illegible] sic et O. [illegible] et Mar. [illegible] pauperes et idiote et Justitia [illegible] infidelium condempnat et Dicit iustitia reddit [illegible] De iust. [illegible] iustitia [illegible] deo fides [illegible] m 22. [illegible] Dico [illegible] ad pat. va. [illegible] mundo [illegible] ad patrem vado [illegible] Jo. 20 [illegible] Arguitur ergo mundus de peccato [illegible] de iudicio [illegible] princeps huius mundi [illegible] iudicatus est. [illegible] principes [illegible] xps [illegible] iudicio [illegible] Ego [illegible] hec non sunt [illegible] demonem principem mundi huius [illegible] Hec omnia [illegible] Adhuc multa habeo dicere [illegible] sed non potestis portare modo. Hoc [illegible] passionem [illegible] Jo. 35. De ipso venit [illegible] 1. Cor. 13 [illegible] Deducet vos in omnem veritatem. Dicit [illegible] nobis plenitudinem [illegible] spiritus sancti nunc

Alr

Hec

docet fideles. quanta gl[ori]a capacit per spualia i eorum cordib[us]. magnum desiderium
accendit. Alloquitur de nobis carnalibus et spualibus. Non n. loquitur a
semet. Hoc dic ne maiorem crederes s. s. eo q[uod] dic supra di-
xerat. no possu a meipso facere quicquam. sed sic docuit me pr. et sic hominis
dicit no n. loq a semet. Sic intelligitur ut no eu a semetipso existi-
mes. sed sic dic athan. spus scus a patre et filio. sed quecumque audit loq.
s. consistit co[illegible] [illegible] sum procedere. sicut pater audivit. sic audit. sic
audiet. Itaque. Non n. loquitur a semet. sed quecumque audit loquetur.
Hoc e. Non sm me et prius et mea arbitrio quod no ex me e. sed ex patre
et ex me. Et que ventura sunt annunciabit vobis. Na. prophetae. eodem spu repleti
futura v[e]l presentia annunciabant quod erat futura. Alii s. s. illuminati re-
pleti multa que futura erant agnovit. Mala et bona ventura aptis s. s.
annuntiavit. persecutiones. gloria celestis. Hoc dix. ad clarificatio[n]em eorum
corda. ad futura intelligenda. quod hoc summum desiderium. Ille me clar.
i. vobis ostendet. quo pater et filius et s. s. una e. divinitas. una equalitas
una essentia. Prius n. tamquam hominem putabant. Itaque vos me predicantu
predicabitis. et fides mea in vestris clarificabit. i. claram et puram ostende-
tis. Quia de meo accipiet et annunciabit vobis. Ut supra dixi. unus e. n. ma-
gister vester xps. Itaque divinitatem meam per vos predicatis. ostendet. et
quam multi no crediderunt. Alii v[ero] sic ut fuit fecit iste. Dedit

Feria 2ª pentecostes

Flos. incepit felicitate. 1495 ~

Sic deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. Jo. 3.
Valerius. Pittagoras. Dionisius. Supra. Oportet exaltari fi-
lium hominis. s. i cruce. Ne q[uod] postea scandalizaremini. Hoc fuit
ex immenso amore quem nobis dedit. Mundum i. homines. Tristitia
filium suum unigenitum. Ne mireris [illegible] quum ego debeo exaltari. u[nde] vos
salvemini. Hoc e. pater placet. Immovit. ita vos diligit. et vos
peccatoribus et sibi inimicis. filium suum unigenitum da[ret]. No. Non iurebat. no
servum. no prevaricatum. no filium iustum adoptatum. sed unicum. no pontem. sed
sanctum. no solum hominem. sed et deum sine pre. Non q[uod] dedit sive misit
pro redimendo mundo angelos. archangelos. thronum. dominationes. potestates. prin-
cipatus. cherubin et seraphin. sed filium suum unigenitum sibi coequalem. coeternum. et
Gre. O inextimabilis dilectio caritatis. ut servum redimeres filium tradidisti. O magna caritas. O magnus amor.
Bernardus. Ut omnis qui credit in ipsum non pereat. sed habeat vitam eternam. Vetus te-
stamentum. Isa. i. Novum testamentum. Mt. 4. Ad declarationem. Verum
per filium dei habebit mundus vitam. quod no aliter venit in mundum n. ut
salvet mundum. Ptholomeus. Jo. supra. Non n. misit deus filium suum in
mundum ut iudicet mundum. sed ut salvetur mundus per ipsum. Pater salvator
mundi datus est. misit ut salvaret mundum. Ergo [illegible] medico e. sa-
nare vult egrotum. Augustinus. Duo xpi adventus. primus
in forma e. no ut iudicet mala que fecimus. sed ut dimictat. Venit n. filius
hominis querere et salvum facere quod perierat. Non n. venit vocare iustos sed peccatores ad pe-
nitentiam. Lu. 5. et ptio de mea die. Secundus autem adventus [illegible] e. fu-
turus. et tunc veniet no ut [illegible] sed ut iudicet. Qui credit in eum no iu-
dicatur. Credit. fide formata non informi. deo. dominum in deum. Qui autem

decretum eius separabas de eo q[uod] no credit. n. q[uod] iudicatum. Vide qui dic-
tum. Qui no credit iam iudicatus e. Augustinus. Nondum apparuit iudicium
et iam factum e. iudicium. novit n. dominus qui sunt eius. Novit qui permanent ad
coronam. et qui permanent ad flammam. Ex eo de eo q[uod] debent dici adiu-
dicati. Quia no credit. in nomine unigeniti. et indi-
stincte. Sic ratio q[uod] dic qui credit de hoc motum est. Qui no credit in nomine unig[eniti]
causam sit. q[uod] no credit. assignat causam d. Quia no credit in nomine unig[eniti]
filii dei. In hoc n. solo nomine e. salus. Jhesus Tetragrammaton. omnia alia
Opus Ioseph. Zelotipi. Alexander. Magni isti. Hoc e. iudic[ium]
quod lux venit in mundum. i. xps. Erat lux vera. Jo. p. Ego sum lux
mundi. Ipse est lux. venit ad eos. sed eis occurrit. Ut qui di-
dit. Eos quos no credidit. et qui iuste dampnatur. d. Hoc e. iud[icium]
quod lux venit in mundum. et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Et sic no ex-
cusatur. Venit n. eripere a tenebris et ad lucem ducere.
Qui no vult illuminari. Quis miserabilior. Lucas. et scriptura appellat.
Qui magis tenebras amaverunt. Jo. Erant n. eorum mala opera. Qui ma-
lorum sibi conscius e. iudicium timet. Ut ignominiam. Jo. Omnis n. q[uod]
male agit odit lucem. i. qui e. in intentione peccandi. cui placet peccatum
odit lucem. q[uod] detegit peccata. Amat q[uod] isti veritatem lucentem. odientes
illi [illegible] redarguuntur. Jo. alt. Et no venit ad lucem. ut no
[illegible] Aug. opus. Jo. Omnis qui peccat nolens videri. sed
condempnari. venit ad lucem. ad dampnandum si possit. Qui facit ver[itatem]
venit ad lucem. ut manifestentur opera eius. quia in deo sunt facta.
Non sibi ipsi attribuunt opera que faciunt de genere bonorum. quod esset
superbia. sed soli deo. et gratie eius. Jo. apostolus. Gratia dei sum id quod sum.

Feria 3 pentecostes

Flos. incepit felicitate 1495

Preopassio. vocat notatis et vocatis. Jo. 10. Lex vetus
lex nova. Ber. Ego in hunc mundum veni in iudicium. ut qui no
vident videant. et qui vident ceci fiant. Augustinus. Nunquid et nos ceci sumus.
et ubi in meo. Postea. Amen amen dico vobis. qui no intrat per
hostium in ovile. sed ascendit aliunde. ille fur e. et latro. Quia dominus supra disputa-
verat de cecitate iudeorum. ne dicerent. no e. extra cecitatem
quod audire no accedimus. sed auditimus. ut sermonem fugiatis.
ideo hoc dominus ostendit quod no e. eorum pastor. ponens signum latronis et
pastoris. Ante et post. et hereticos et falsos pseudo. Hostium.
Scriptura sacra. quod dei cognitionem aperit. Quis custodit. lu-
cem. Qui aliter quam scriptura
pos erigit. Dic et bona ista spiritualia. Qui aliter quam sic scriptura
dic. aliunde vult ascendere. i. no per legitimum viam vult ire. ut
fur. Ascendit. Et no intrat. Et hoc ad similitudinem furis qui ali-
unde. Jo. Aliunde. Non ad hoc. Audistis quod deus e. antiquus.
m. 5. Et ne vobis pereatis quod vocati estis. amen. Si et hostium
scriptum dic. no invenies. Hostium quod aducit nos ad pascua. Qui dicit foris.
intus. omnia mala. omnia bona. de omnibus malis. de omnibus bonis.
de omni statu. quod valide ad propositum. Pastores quod pervenit. Dicit
quod paganum. ait aug. Ovile Ecclesia. Ptio de paganis. Fur. Qui
aliena dic suum. Latro. Occidit. Qui no intrat per hostium p[er] e. o.

Lex
Mons
Spiritualis
Dimanat

Vel intrat per Christum id est per fidem suam que intuetur quibus ad vitam producimur.
Sic humilitas Christi contra superbiam mentis et peccata. Item Moyses quia lex dei ei
data est in monte. Item Spiritus Sanctus est hostiarius vel hostium quia per eum scripture
nobis reserantur in quibus cognoscitur Christus. Aperuit illis sensum ut intelligerent scrip-
turas. Item ipse Christus signatus per quem intramus ad vitam. Apoc.
Aperit et nemo claudit. Item Spiritus Sanctus qui docebit vos omnem veritatem. Io.
Et patria. Huic hostiarius aperit. Ministri ecclesie. Spiritualiter et specialiter
Et oves vocem eius audiunt. Glossa. Vel ex dono eius libere diriguntur. 8
Et proprias oves vocat nominatim. Novit enim nomina predestinatorum. Tho.
Mt. Luc. Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celis. Et educit
eas. Ut Lazarum. Cecum natum. Magdalenam. et alios quos eduxit
de mundo et peccatorum voragine. Immo animas ex faucibus diaboli. Vel patria.
Vel et qui vocem eius audierunt. Et cum proprias oves emiserit ante
eas vadit. Discipulos ante eum iverunt ad predicandum. qui eos misit.
Sed ipse ante eos mortuus est. et adivit eternam. Mos est. dei gratia ad lu-
cem. Vel ante vadit ante, primo penitentiam. Hic Christus passus est. ista per amor-
tuis in non mortuum. dicit per psalmo. Quos dedisti mihi non perdidi ex eis
quemquam. Tui erant et mihi eos dedisti. Volo ut ubi ego sum et ipsi
sint mecum. Et oves illum sequuntur quia sciunt vocem eius. Alienum
autem non sequuntur sed fugiunt ab eo quia non noverunt vocem alienorum. Demonum
falsorum prophetarum. Vel mortem. Ante Christum. Sed non predestinati. Hoc
proverbium dixit eis Iesus. Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. Quia
sepe parabolas. Et quia de illo ista non intelligebant que pura hominis. Quia
sicut nos dicimus de predicatore. Bene dicit. male dicit. In-
telligo. non intelligo. et contra. Dixit ergo eis iterum Iesus. Ut si intel-
ligerent clare. Amen amen dico vobis quia ego sum hostium ovium. Glossa.
qui intrant per ipsum id est per fidem in ecclesiam. et bona opera in gloriam supernam. et
gaudia in gloria celesti. Dixit autem hoc. secundum eos. ut attentiores fa-
ceret eos. illius quod supra dixerat. Aug. Ecce quod clausum posuerat
aperuit ipse est ostium. intravimus. et nos intravimus gaudentes.
exegit. Omnes quotquot venerunt. fures sunt et latrones. Glossa. Non de pro-
phetis hoc dicit. sicut heretici dicunt. sed de seditiosis et fictis reprobandos
promittentibus sapientiam. et populos salvantibus. secundum aliquos.
Vel... laudantes omnes. sciunt. Sed non audierunt eos oves. Illos autem
ut laudare eos qui non audierunt. nec obedierunt prophetis. sed eis de-
crevit. Aug. Intelligi ergo. quotquot venerunt preter
me. Non ait preter illum prophetam venerunt. quia cum illo venerunt. qui cum verbo
dei venerunt. quamvis fuerunt. quia ipse verbum et veritas veniens.
precepit mittebat. Sed eorum corda quos mittebat possidebat.
Ceterum quippe ipse accepit ex tempore. qui est semper. Insuper enim cum
verbum. Ante adventum eius quo humilis venit in carne. precesserunt
iusti. sic eum crediderunt venturum. quo nos credimus venisse.
tempora variata sunt. non fides. Eadem enim fides utrosque coniungit. et eos qui
venturum esse. et eos qui venisse crediderunt. Quotquot ergo preter illum
venerunt. fures sunt et latrones sunt. ad furandum et occidendum ve-
nerunt. Sed non audierunt eos oves. Illi sunt de quibus dictum est. Novit do-
minus qui sunt eius. Eos ergo non audierunt oves. in quibus non erat vox Christi. er-
rantes / vana fingentes. miseros seducentes. Quare autem

Feria 4 pentec· 1495

flo^e istā felicitate

Nemo pt venire ad me· nisi pr̄ q misit me
traxerit eū· Jo· 6 Aug· Quare istū trahat
r illū nō trahat· noli velle iudicare· si nō vis errā-
re· Semel accipe Nondū traheris· ora ut traharis· J^e
i oml' hodiern· Et sequ tho· Pr̄ oīs trahit· q

Flo. in eccl[es]ia cathedrali Jovis post pasce 1494

Cum esset sero Jo. 20. Hoc sero in declinabile vel adverbium licet aliquando ponatur nominaliter sic et mane. Ut cum dicitur Obscurum sero et pulcrum mane secundum
communem usum vespere et mane dies ut Gen. 1. Dicit ergo Cum esset sero scilicet sexta. Declarat quod
In evangelio hodierno declaratur quedam apparitio et manifestatio Christi
facta discipulis. Et dicitur sero quia apostoli tunc erant dispersi propter metum iudeorum. Sed
in sero conveniebant ad locum unum et in illa hora illis apparuit ut patet. Dicit primo
scilicet prima die Christi post sabbatum ~~ut dictum est~~ quam nos hodie ob reverentiam Christi custo-
dimus et veneramur etc. Una sabbatorum scilicet prima die post sabbatum ut dictum est. Et fo-
res essent clause ubi erant discipuli congregati propter metum iudeorum venit Jesus et stetit in medio. Hoc ex
divina providentia factum est ut Jesus intraret ad discipulos ianuis clausis. Unde sciendum
sicut habet corpus gloriosum et alia corpora gloriosa habent illas dotes quas alias dixi vobis
in 2a dominica quadragesime dum de transfiguratione Christi locutus sum. Que sunt iste. Sub-
tilitas ut manifestat clauso virginis utero. Et clauso sepulcro. Et hic clausis M. 1. Jo. 20
1 ianuis intrans ut patet. Agilitas ut supra mare. Mar. 6. Et in ascensione.
2 Marci ult. vel actuum i° ut. Claritas ut in monte thabor distans a terra 3 p[er]
3 miliaria ut Mt. 17. Mt. 9. vel Luc. 9. in transfiguratione ut Impassibilitas
4 ut in sacramento corporis sui quod dedit discipulis in cena feria 5 in cena domini ut
Et nunc cotidie ut tacta fuit dominica de palmis cum de sacramento locutus sum.
Et dixit eis. Pax vo-
bis ut sed unicuique conceptus. Declarat ut alias ut
Discipuli non habebant duplicem perturbationem et dolorem a passione ut primo de morte 1
Christi quem intime diligebant ut Secundo de persecutione iudeorum eis imminente 2
Et de hiis duobus malis portat Christus eos per suam presentiam custodiam et de sua re-
surrectione certificavit ut patet. Et hoc est propter agitur per suam salutationem.
Et cum hoc dixisset ostendit eis manus et latus. Ut per cicatrices remanentes unde ideo per-
petuitatem nature humane corporis sui per passionem. Ille non cicatrices remansit in corpore
Christi non ad defectum sed magis adaugent pro victoria consecuta ex illis vulneribus ut
Jo. pax vobis. Utque postquam dixerat integrum eius dum esset cum eis et explicavit
post resurrectionem ut patet. Gavisi sunt ergo discipuli viso domino. Hic ponitur apparitionis effectus
duplex scilicet discipulorum exaltatio et eorum instructio. Et quantum ad hoc dicitur gavisi sunt
ergo discipuli viso domino quia per illa apparitione certificati sunt de eo primo et propter hoc minus timebant
quia videbant ipsum esse resurrexisse ut patet. Dixit ergo eis iterum pax vobis. Quia volebat eos
instruere de pace futura que erat perpetua. Sed ante istam pacem oportet quod habeamus 1
duas paces scilicet pectoris in seipso que consistit in subiectione carnis ad animam et corporis
ad animam et inferiorum virium ad rationem. Prima hec tertia fuerant in homine habet plena
pax pectoris. Secunda est pax que consistit in pacifica conversatione cum proximo 2
Ro. 12. Si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus hominibus pacem habete. Hanc duplicem
pacem sive has duplices paces Christus annuntiavit in ingressu dicens mundum Lu. 2.
predicavit unde per mundum. Ipse evangelistis suis discipulis dedit exemplum
de mundo Jo. Et suis discipulis apportavit ut meretur deus ex hoc non lu- 3
et Jo. ut Tertia pax consistit in visione dei que satiabor cum apparuerit gloria
Et non quod in die Christi Christus dixit discipulis suis pax vobis duabus vicibus et ho-
die tamen una ad ostendendum quod illi habent illas primas duas paces scilicet hic habebunt
in futuro tertiam que hic habetur dare ipsam non potest ut patet. Dicit misit pater et
Ad veritatem fidei docendam in iudea. Et ego mitto vos scilicet in mundum ad hec vita
bus publicandum et totum mundum. Et quia huiusmodi executio officii non potest convenien-
ter fieri sine gratia spiritus sancti ideo sequitur. Et cum hoc dixisset insufflavit et dixit accipite spiritum sanctum.
Per illam insufflationem ondit spiritus sanctus procedere sic procedit a patre ut Athanasius in
simbolo. Spiritus sanctus a patre et filio scilicet procedit ut Archiepiscopus Spiritus sanctus ab utroque
Antoninus.

pardit. et sic ab eterno. Oz et misit pet. et mte eis. Lig. n. solet de
pncipio peccare mictat tn misit eccle pcutit clauiu ad hoc misit ta
opati. Et quorum retin. J. retineda iudicaueritis. Retenta sunt i. erunt
Et hoc intelligitur qn iudiciu eccle coformatur iudicio dino. uz. cum
no erunt confessori opti ofecrati omonaci absoluti ab oibus
pctis. Jtem excoicati suspensi igrati admalu sollicitatis pctis
de lenociniis inges. Et hucusq mediatas euangelii habetur.

In festo sci tho

Thomas aut qui dic didi. J. gemin. qd erat cogne. Et fort et erat
de tribu beniamin de cogtione gemini. Vz q hetu iudic. Vel sz alid
id signat q dubi. ppr dubiu qd habuit de rexne x. Jdo sic cognomiat fu
it. Jtem thomas divisio qr i rexne x ab aliis divisus fuit. Vn de 12.
No q tuc erat 12 cu iudas erat mortuus. sz q un erat de 12 electis
a xpo a pnc. Vel conumeratur hic mathias postea elcus i loco iude
q iohes hoc euangeliu scripsit p eius electione. sic aliis dicta. No erat
cu eis qn uenit ihs. Jpe n. itr alios aptlos uidetur fuisse mag timid
ut pz sup. c. 11. et tardus ad tristis uenit ad locu. u congregabatur disciplis.
Etia ppr tarditate sua preuatus e illa visioe x. Hoc et fuit e diuina ordi
natione. sz mg gg. ut ex sua absentia sequeretur dubitatio et ulti i dubi
tatioe obstinatio. et ghus diligens inquisitio i gstitio ad nram fidei cofirma
tionem. Dixer ex eis alii disc Oz boi rumores cito nutiatur. sic et ma
lis pctica de illis gaudet. et de illis q diligunt et sic pctica de oibus.
Vid dom. Sic n. an passione eu appellauerat. Supra 13 Vos uocatis
me mag et sum n. Jlle aut dix eis. ni uid i ma eius fix cla. Fidi
clos petit ist tho. q minus est. uide rep. patione toti copis g.
Jtem sic durus ad credendu q uolebat certificari duplici sensu. s. uisu et
tactu. io seqtur. Et mic dig m. i loc cla. et mic man m. i la e
no cred. Jsti n. sunt duo sensus q min possunt decipi. q uisus iter alios
plures differentias rerum demonstrat. p° metha. Tact. aut in hoie e certis
simus. Alii aut sensus bn unuitur uiuaciores i aliis aialibus. 3 de aia
Pctica quo maria ego apli. multos pctores ebdomada ei pdicauit.
Et p dies otto. Hic potitur appaitio facta aptis i psentia thome sco. n. i ista 4
llo. xps apparebat discipulis q no couersabatur cu discipulis cotinue. ut
onderet se rexisse ad uitam imortale. ab hoibus huius mudi separata.
Stetit ihs in m. eorum. Vt s posset ab oibus uideri. Et di eis pax uo.
Exponatur sic pri. s. de perturbatione eorum ppr morte xpi et persecutiones
iudeorum. Dein di tho. i fer d. t. h. Psi respodet petitioi eius supa
posite. In hoc et sua deitate declarat. i quantum absens corporaliter eius
uba sciebat. Et uid ma m. Videtur q debebat dicere et tange man
meas. Dicendu q uisus ppr sui certitudine accipitur p oi sensu. Jnmo
et accipitur aliqn p intellectu. sic aliquis dic. Vides tu hoc. Jdest in
telligis tu hoc. Et exo. 20. dic. Cut ppl uidebat uoces. Jdest audi
ebat. Vox n. dei audiebatur. Ita q ibi accipitur uisus p auditu. Et eod
modo accipitur hic uisus p tactus. Vel aliter Oz sic dicere. tho. uole
bat certificari duplici sensu. s. uisu i aspectu manuu. Et tactu p
lateris tactus. Jo seqtur. Et affer ma tu et mic i la m.

q cecidit
statius
? costa
in ima
gine

et no. e i cre. sed fid. Hoc dix ihs. q thomas dixerat discipulis nu
tiatibus xpi rexne. se aliter no credituru. ipaz resurrexionez. Bt tho
No solu corde credendo. sz et ore cofitendo q utruq regtur ad salutem.
No jo corde n. editur ad [struck] iustiaz ore aut cofessio fit ad sal. Et dix
et do m. et de m. In hoc manifeste cofitetur deitate i xpo q pfudia
axriana. Sup. n. bn uocauerit aptli ipz ihz dnm sz no uocauerit ipz
dm expsse. lz dixissent aliqua uerba p que eius diuinitas pt intel
ligi ut patuit sup. Sz thomas hic fuit pfectus i cognitione post
xpi rexne manifesta cofessus e ipz dm et. Dicit ei ihs quia uid m. tho. cre.
Cotrariu ur p hoc qd dr heb. 11. fides e sba sperandarum rerum argumentu no
apparentiu. In hoc n. testimoniu gsecutus fuit senes. Et sic pz q fides e alt
qtu ad actu no pt e de uisis. Rn. Dic q thomas aliud uidit et aliud
credidit. Hoc credidit q huanitatem uidit et deitatem q i p. uideri no pt. credidit. Bti
qui no uid. et cred. In hoc ondit aliorum pmptitudine ad credendu sicut ut
alii aiut. maritu fidei aliorum credentium et no uidentium. In hoc n. stat co
solatio nra q no uidim. et tn credim p doctrina xpi et aptlorum ipz uidentiu
ad nos deducta et pctica. Alia quid et alia sig. fec ihs. i cos. dis. su. q
no st scrip i li. h. Hic potitur epilogus ad pdca. i quo ondi insufficientia
hui scripture respectu excelletie xpi i ope et doctrina q tm e. q no possit
ad plenu libris gphendi. Et hec signanter et utiliter dix. ne forte aliqs cre
deret ea no esse uera q scripta st ab aliis euangelistis et a iohae dimissa.
Ondit et i hoc epilogo utilitas hui doctrine cu subditur. Hec aut
scrip st ut cred. fide formata caritate et pctica de fide. Oz ihs e f. d.
Fide formata caritate et pctica de fide. Hic
s. natalis sibi eqlis et ppris i diuinitate q na diuina est indiuisibilis. Hic
n. fuit dictu a principio pricipalis intetio iohais e i hoc euangelio declara
re diuinitate xpi et [struck] et eterna eius generatione a pre. Et ut
cre. uit. h[struck] s. eterna. i q clare uidebitis qd nuc p fide e
ditis. pctica de uisione dei i pria. In no. ei. s. p fide nois xpi.
q secudu qd dr act. 4. Neqz n. e aliud nome datuz sub celo hoibus
in quo opporteat nos saluos fieri. Dedica de dicitur nois xpi ihu.
¶ Pax uobis. pax uobis. pax uobis. Thema ppositu supra e. et colligitur
ex sco euangelio hodierno. hui sci diua. 8. resurrexionis. In q dix xps di
scipulis suis ter. pax uobis. Primo cosolado eos. q qn apparuit eis ipi 1
timuerunt ualde. ut lu. 24. Tuc cosolado eos d. Pax uobis ego sum noli
te timere. Secudo dix eis pax uobis exaltado eos. faciendo eos suos 2
legatos. d. Sicut misit me pr. et ego mitto uos. Tertio dix eis pax 3
uobis ad firmadu eos. qm qda eorum no erat bn firmi i credetia. Jdeo
dixit eis p. u. [struck] bis q no uiderunt et crediderunt. Ecce un colligitur
thema. Et q xps dix ter pax uobis discipulis suis. innuitur q triplex est
pax nobis necessaria i hoc mudo. si uolumus ire ad patrem glie.
Pax ethica et psonalis. Pax iconomica et domesticalis. Pax pol
litica et uniuersalis. Et declara eas. q ad se ipz. q ad proximos. et q ad oes. Si
uis uide de ista materia seculu martiu i sermone de pace. Pace mo

Disciplinae liberalium artium septem sunt. Prima grammatica
i. loquendi peritia. Secunda rethorica. quae propter nitorem et copiam
eloquentiae suae maxime in civilibus quaestionibus necessaria existi-
matur. Tertia dialectica cognomento logica. quae subtilissimis disputationibus vera secernit a falsis. Quarta
arismetica. quae continet numerorum causas et divisiones. Quinta musica.
quae in carminibus cantibusque consistit. Sexta geometria. quae mensu-
ras terrae dimensionesque complectitur. Septima et ultima astro-
nomia. quae continet leges astrorum. etc. Haec Isidorus li. p° ethimol.

De confessore pontifice.

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo et inventus est iustus. Eccl. 44

Magnus est iste sanctus iste.

1 Ratione virtutum quibus decoratur
2 Ratione amicitiae qua a deo amatur
3 Ratione miraculorum quibus veneratur

Ecce sacerdos magnus.
Qui in diebus suis placuit deo.
Et inventus est iustus.

Vel sic. Magnus.

1 Ratione pudicitiae et castitatis. Ecce sacerdos magnus.
2 Ratione etatis et caritatis. Qui in diebus suis placuit deo.
3 Ratione iustitiae et equitatis. Et inventus est iustus.
De partibus supra positis potes facere sermonem in festo alicuius
pontificis. et adaptare legendas ipsorum ad propositum. etc.

De sancto thoma de aquino. o. tag.

Spiritu intelligentiae replebit eum dominus. et ipse tamquam imbres mittet e-
loquia sapientiae suae. Eccl. 39. In quibus verbis gloriosus iste sanctus
Thomas laudatur a triplici gratia et excellentia sibi a
deo collata. et concessa. super particularibus inter alios doctores.
1 Ex superna illustratione. Spiritu intelligentiae
2 Ex interna repletione. Replevit eum dominus
3 Ex superna irrigatione. Et ipse tamquam imbres m. etc.
Et divide legendam eius tripliciter applicando eam his partibus etc.
Et potest esse thema in festo aliorum doctorum. scilicet gregorii. ambrosii. ieronimi.
augustini. basilii. Bernardi. etc. et omnium doctorum. ut volueris. etc.

De sancto zenobio episcopo florentino

Ego sum pastor bonus. Jo. 10. In hoc sancto evangelio sal-
vator noster proponit conditiones boni et mali pastoris
quia bonus pastor debet habere affectionem ad gregem. in tantum quod pro
[illegible] sit sustinere mortem si oportet etc. de illis qui sunt veri
pastores et boni non tantum sunt ... gregis quibus dicitur a deo
cant. 1. Pasce edos tuos iuxta tabernacula pastorum. ...
... etc. Et ... 18. Qui ... ha-
bet ... quod pastor gregem suum. Dicitur etiam ... pa-
stor gregem suum pascit. in brachio suo congregabit agnos.
et in sinu suo levabit. fetas ipse portabit. Et dicitur pra-
... de christo ... Et c. 44. Dicit de pastoribus talibus Pa-
stor meus es tu. et omnem voluntatem meam complebis. Et ...
... pastores. pro bona vita et iustitia etc. quia
dicitur a deo ... 3. Dabo vobis pastores iuxta cor meum.
et pascent vos scientia et doctrina etc. et ... Jo. ... 6. dicitur
Ad eam venerunt pastores. Et quia pauci sunt huiusmodi pastores. ideo pro
hoc dicitur a deo ... 49. Quis est iste pastor qui resistat. Et
quia christus ... restitit lupis infernalibus. vitam pro ovibus ponen-
do. ideo sequitur. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. Jo. merito

S. Zenobius.

dixi supra. quis est iste pastor qui resistat. quasi dicat Nullus nisi
unus. scilicet christus. etc. Unde de eo bene dicitur ... 34. Susci-
tabo super eos pastorem unum. Dicitur de christo etc. Et de sancto
zenobio etc. Et ... 3. Quod si ... pastor de ore

S. Z.

leonis. duo ... aut extremum auricule. sic ...
filii israel. etc. Pone tot quot volueris etc. Et hoc est quod ait hic

S. Z.

salvator noster ... Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis.
Ad cuius intelligentiam considerandum est quod ... melior non est
exponenda periculo ... Vita autem hominis est
melior ... Et ideo pastor
... brutorum debeat aliquem laborem ... salute ... sustinere.
... nobilior est corpo-
re non tamen debet se morti exponere ... pastor ...
ut ait aristoteles. ... pastor ... propter ...
debet vitam corporalem exponere etc. ... de pastoribus ... in scola
... qui non curant de subditis ... lucrum etc. pro-
... molestias ... non curant ... expectant ... ait ...
... tollerant ... socordias ... lat-
... etc. Et de istis ... mala ... vita. et

regiminis tangit hic salvator dicens. Mercenarius autem et qui non est
pastor etc. Nota mercenarius dicitur a mercede. Talis est qui in officio prelatio-
nis attendit commodum temporale quod dicitur proprie merces. Vita autem
celestis ~~redditur fidelibus~~ non dicitur proprie merces sed est tamen large
sumpto omne quod redditur in premium laboris merces dicitur. Et ratio
est quia hereditas distinguitur a mercede proprie dicta sicut filio
cui debetur hereditas distinguitur ab operario conducto cui debetur
merces. Vita autem celestis redditur fidelibus sicut hereditas filiis
propter quod non habet rationem mercedis. Et ideo ille est verus pastor qui atten-
dit ad premium glorie. Mercenarius autem est qui attendit ad commodum
temporale. Et de istis dicitur ut plurimum prelatis pilatis etc. Quia non solum
pro subditis non dant vitam, non personam in servitium, non pecuniam etc. Sed
pecuniam eorum [illegible] quantum [illegible] in expensis ipsorum etc. et ma-
le tractant etc. postilla de temporali et spirituali etc. Et de istis dicitur a domino per
Ieremiam 23. Ve pastoribus qui disperdunt et dilacerant gregem pascue
mee. Et de istis conqueritur dominus per Ieremiam 2 dicens. Pastores prevari-
cati sunt in me. Et capitulo 10. Stulte egerunt pastores. Et de
talibus 22 ait. Omnes pastores tuos pascet ventus etc. Et tunc
grex perit. Unde [illegible] in pastorali. Cum pastor per abrupta graditur ad
precipitium grex sequitur. Et quia ut dicitur Ieremie 50 pastores
seduxerunt eos etc. Et cum sic per malam viam pergit pastor et pro-
sequitur ab omnibus illud quod dicitur Ieremie 51. Collidam in te pastorem
et gregem. Et paulo superius ait. Collidam in te gentes et disperdam in te regna
et collidam in te equum et equitem eius et collidam [illegible] currum et ascensorem
eius. Et collidam in te virum et mulierem et collidam in te senem et pu-
erum et collidam in te iuvenem et virginem et collidam in te pastorem et
gregem eius et collidam in te agricolam et iugales eius et collidam in te
duces et magistratus et reddam tibi Babiloni et cunctis habitatoribus
Caldee omne malum quod fecerunt ait dominus etc. postilla etc. Et quia hoc do-
mine quia Ezechielis 34 dicitur. Pascebant pastores semetipsos.
Item. Nec pascent pastores ultra semetipsos. Et Zacharie 10.
Super pastores iratus est furor meus. Et 11. Succidi tres pasto-
res in mense uno. Et ratio quia non credimus nisi quod percutimur(?).
Item. Suscitabo pastorem in terra qui derelicta non visitabit dis-
persum non queret et contritum non sanabit et id quod stat non enutriet
et carnes pinguium comedet et ungulas eorum dissolvet. O pastor
et idolum derelinquens gregem. Gladius super brachium eius et super oculum
eius dextrum. Brachium eius ariditate siccabitur et oculus

dexter eius tenebrescens obscurabitur. Ibi postilla etc. Et quia isti ta-
les pastores non inveniuntur secundum deum, nec etiam subditi propter eorum ma-
la exempla, non sunt veri pastores quia non attendunt ad salutem animarum sub-
ditorum sed etc. Consequitur. Cuius non sunt oves proprie. Quantum tamen ad sua pati-
untur pro aliqua extortione vel vi etc. postilla. Quod probat per effectum
cum dicit. Videt lupum venientem. Id est tirannum subditos ad peccatum indu-
centem vel hereticum falsa doctrina eos corrumpentem etc. postilla etc. Et di-
mittit oves et fugit. Non resistendo potestati tirannice de
oppressionibus nec per sanam doctrinam heretice pravitati etc. Sic de
temporali dampno etc. Et tunc sequitur ex hoc perditio subditorum. Id est
sequitur. Et lupus rapit. Ad malum pertrahendo multis modis per se
vel per alios talibus [illegible] personas etc. Et dispergit oves. Ab
unitate ecclesie separando per mortem quo ad genus dei et per
bona opera quo ad se. Et sic civitatis impletum vitiis et confun-
ditur etc. postilla etc. Mercenarius autem fugit. Id est auxilium debitum
ovibus subtrahit etc. Quia mercenarius est. Id est solum curas de com-
modis temporalibus officiis honoribus et similibus etc. Et non pertinet ad eum de o-
vibus. Quia non habet affectum debite ordinatum ad eas propter salutem ipsarum
ipsarum etc. Ego sum pastor bonus. Hic salvator noster probat quod di-
1 xerat per duo signa. ¶ Primum signum est mutua cognitio pasto-
ris et ovium quod provenit ex hoc quod pastor frequenter
et sollicite visitat oves etc. et sic cognoscit in singulari conditiones
earum. Oves vero ex frequenti imaginatione beneficii pastoris
ipsum attendunt et sic specialiter recognoscunt ipsum. Sic est de Christo
et eius fidelibus eius. Ego sum verus pastor. Et propter hoc dicit
ego sum pastor bonus. Et dat de hoc presens signum dicens. Et cognosco
meas. Non solum notitia visionis qua omnia nuda sunt et aperta oculis eius
sed etiam notitia approbationis. Et cognoscunt me mee. Quia sic
fideles recognoscunt beneficia Christi etc. Sicut novit me pater et
ego agnosco patrem. Hic non quod illud sicut non importat equalita-
tem sed quandam assimilationis longinquam. quia patris et filii una est
notitia considerando filii deitatem. Secundum humanitatem vero videt
patrem clare et continue etc. Non sic [illegible] declarat hic aliqua plura de
divinitate Christi etc. Fideles autem non possunt habere continue oculos mentis
ad beneficia divine gratie. quia talis attentio mentis [illegible] in tu-
2 pitur propter statum presentis vite etc. postilla etc. ¶ Secundum signum veri pastoris
est affectio quam ostendit ad oves. qua non potest esse maior. quam se exponere
pro ovibus etc. Sic fecit salvator noster [illegible] paganorum etc. Sic est de S. Z.

(dē)
x̄ ī fidelibꝰ cē. Et ad hoc ondū. xps ſbdit Et aīaʒ meā po-
no pro ovib meis. Dz aūt x̄ ꝑ ſuis fidelibꝰ fuit ſpatꝰ a cōp̄-
ꝛ oblatꝰ deo pr̄i. ſiue offerta qñ dix̄ ī cruce. ī lu. 23. Pr̄
ī man̄ tuas cōmēdo ſp̄ʒ meū. Nec aūt credēdū q̄ ſolū ꝑ iudeis
debeeret mori. ppꝰ ꝙ dic. m. 15. nō ſū miſſꝰ nisi ad oves q̄ pie-
runt domꝰ iſrael. io ſbgtū. Et aliaſ oves hẽo q̄ nō ſūt ex hoc
ſ. de ſinagoga iudeor̄ tm̄. ſʒ et de pplo gētili. Dz ſimilit dx̄
Nō ſolū venij ſaluaṙe iudeos q volunt ſalui. ꝛ q̄ in oīe mo
ſaluabūtur ꝛ ſaluari debet. ſʒ et de pplo gētili. cui mictit
pdicatores ſuos. q coīcat mihi mūdū. ut [illegible]
pphta dauid ipletū. q dic. ī oīʒ terrā exiuit ſoñꝰ eoꝝ
Oppʒ iduc necitatē io decla̅c Et hoc ē q ſbgtū. Et illaſ oppʒ me adduc. Ad fideʒ p pdic
ꝛ miracla aploꝝ meoꝝ. Vt hr̄ ſ act. 13. Audientes aūt gētes gauiſi ſt
ſ. paulū pdicātē. et glificabāt verbū dei et crediderūt quot quot
erāt pordinati ad vitā eternā q p fideʒ ꝛ bo opa ē xp̄i ꝑnapaliter
opāte ī coꝝ pdicatiōe. ut dr̄ mar. vlt. Illi aūt pfcti pdicauerūt
ſcīs zenobius. ubiq. dño coopāte ꝛ ſmoneʒ cōfir. ſeq ſig. ſic ſcīs aūt zenobius vitā q
Et decla. ēa q ſbgtū. Et hoc meā audient. Dz iudeis rē
aliqbꝰ fidē x̄ repellētibꝰ. gentiles ea devote receperūt. ad
pdicatioeʒ aploꝝ. ut act. 13. ubi dr̄ q paulꝰ ꝛ barnabas
dixerūt iudeis. Vobis primū opotebat loq verbū dei. ſʒ qm illd
repellitiſ ꝛ īdignos vos iudicatiſ eterne vite. ecce convertimur
ad gēts. Sbgtū n. i' post iſta. Audientes aūt gētiles q ut ſup q
Sbgtū. Et fiet unū ovil. ꝛ una eccla ex iudeis ꝛ gētibꝰ
cōgregata ꝛ collecta ꝑ pdicatioēʒ ꝛ miracula eꝝ. Decla. q Et
unus paſtor. Alij eni ſt vicarij huiꝰ paſtoris. ſ. x̄. ſ. papa
g. z. patriarcha. archiepus. epus. plebanꝰ. prior. rector et c.
ſcīs aūt zenobiꝰ fuit unꝰ paſtor eꝝ q q decla. Q aliter
aūt intelligatur verbū xpi ſcīa aūt m. 15. nō ſū miſſꝰ niſi q
nō. Criſtꝰ n. pꝰ ꝛ pncipalꝰ miſſꝰ ē iudeis tāq aplꝰ eoꝝ.
q notꝰ ī iudea dēꝰ. ꝛ ī eoꝝ patria ꝑſona nō pdicauit niſi iudeis. ñ
fec miracla niſi ī eau. exaliqua ſpali. ut oñderet ecclā ī
fide gētilū eē fūdādā. ſic hr̄ m. 4. et Jo. 4. Ubi hētur
q xps pdicauit ſamaritanis ipſiꝰ devote audiētibꝰ et recipiē-
tibꝰ eū. Memoratur aūt eum fides ipi pdicata ē publice gētibꝰ. Et
hoc ē q dic aplꝰ. ro. 15. Dico aūt xp̄ʒ ihu miſſū fuiſſe circuciſiōis
i. aplꝰ iudeoꝝ. ꝑ v̄itate dei ad cōfirmādas pmiſſiōes patrū. Dz
atq ꝑ patribꝰ iudeoꝝ facta fuit pmiſſio de x̄. ſic abrahe gen.
ꝛ dauid ī ipſo. Dz tn̄ iudei ī maiori pte fideʒ x̄ repudiaverūt.

ꝛ gētiles eā ſuſcepūt. Jo aplꝰ ſbdit ī. Gētes aūt ſup mīa hono-
rare dm̄. Et decla. q ſeq nō, et illas oppʒ me adducē. Et de-
cla ſic. Oppʒ. ē. nō neccitate. ſʒ q dixi ꝑ prophetas ereat
ē.

C Eod die. ītē de ſcō zenobio

Ego ſū paſtor bonꝰ. Jo. 10. Verbū ppoſitū ꝑ tha-
te ꝛ fūdamēto nr̄i ſermōis ē verbū dn̄i nr̄i ihu x̄. de ſe
loquētis. d. Ego ſū q. Bonitas aūt huiꝰ ſūdā paſtoris erga oves
ſ. fideliū xanor̄ aīas. oñdr̄ ī ſcō euāglio hodierno q̄druplr̄.
1 Primo q cōparauit oves. i. aīas ꝑcioſe — C Primo ḡ dico
2 Secūdo q cuſtodivit eas ſtudioſe — q xp̄s emit o-
3 Tertio. q paſcit eas copioſe — ues. i. aīas nr̄as
4 Quarto. q collocat eas ſecur — ut paſtor bonus.
ꝑcioſe. ſ. pcio ſāguinis ſui. Nō n. hʒ eas de furto. l' rapi-
ſine ex decepcione. ſʒ emit eas pcio iuſto. ꝛ ſupabūdāti. De ho
dic ipe ī pñti euāglio Ego ſū paſtor bonꝰ. Et ro ē q
bonus pa. aīaʒ ſuā. ſ. vitā corporalē. Dat ꝑ ovib ſuis. Non ḡ
dat ūn ꝑcioſū pciū. ē valor ī cōpabilis anime. q alta ca-
tum corporalis cōpabilis ē aīe ī valore. Unū ſi ſtatuera divine
iuſtitie que ē iuſta ꝛ equa. ī pte una ponēt oīs crea-
ture corpales ſ. aurū ꝛ argētū. margarita. elemēta. ſol. lu-
na. ꝛ oēs ſtelle. ꝛ ī alia pte unā aīaʒ rōnalē plꝰ pōderaret
ī valore aīa rōnalis ꝙ oīs creature. Auctoritas xp̄i m. 16
Qd n. pdeſt hoi. ſi uniūr mūdū lucret. aīe vero ſue de-
trimētū patiat. Aut quā dab ho cōmutat ꝑ aīa ſua. Q. d. nullā
ſufficientē. Qd ꝑ ſuꝰ lucratū. q perdit aīaʒ ei. Si igr̄ ī rōne dis-
ponere vna aīe nō ſuffic totꝰ mūdꝰ. q̄to magis ꝑ oībꝰ aīabꝰ.
Jo nullū erat pciū ſufficiēs. niſi ſāguis x̄. infiniti valoris
ex coiūctiōe divinitatꝭ. Unū ſi ſtatuera dive iuſtie ī una pte
ēēnt oēs aīe. ꝛ ī alia mīma gutta ſāguīs x̄. plꝰ pōderaret ī
valore ſāguis q oēs aīe. ex coiūctiōe divinitatꝭ. Nec aliud
pciū ſufficiēs poterat dari. De hoc dic ſcriptura. i. pe. i. Scientes
q nō corruptibilibꝰ auro ꝛ argēto redēpti eſtis de vana vra
cōuerſatiōe patrū tradiciōis. ſʒ ꝑcioſo ſāguine q. agni immaculati ꝛ
ī maculati ihu xpi. Nō patrū tradiciōis. i. uenditiōis. Dic quo
patrē adā vēdidit ſe ꝛ totū gen̄ humanū ꝑ uno pomi ꝛ fuit
captiuꝰ diu ipe ꝛ uxor ei ꝛ oēs filij eoꝝ q Jo. 2. pe. 2. De eni
q ſ. ſup̄atꝰ ē. ſ. diabolo. huiꝰ ꝛ ſeruꝰ ē. Sic adā ꝛ cū eo ſtetēt

pro · redidit sicut dicitur quod Sigismundus captivi generat filios filii et
sunt captivi Sed ~~[illegible]~~ venit celestis opt. mercator de celo
interest scilicet valore animarum · dedit non porcum · non aurum quod
sed solum sanguinem pretiosissimum inextimabilis valoris quo redemit
nos. Jo. dicit redempti estis Non. Redempti S. itaque empti Vnde glo-
sa the · quod minima gutta sanguinis christi erat pretium sufficiens ad sup-
habundans pro 1000 mundis redimendis utriusque dignitatis et infinite ca-
ritatis. Nota cogitate quot guttas sanguinis christus pro nobis dedit ·
1 Primo adhuc puer in circumcisione · Et ipsa gutta redemit nos. Sed
2 in secunda et tercia in orto quia 14 et 15 Secundo in nocte passionis
quot guttas sanguinis emisit · ut dicitur Luc. 22 Factus est sudor
eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Dicitur quod gutta fuisset pretium
3 sufficiens ad hoc Tertio quando fuit adductus ad domum pilati Dicit de
4 percussionibus capitis et barbe Quarto quando fuit coronatus spinis · totum
5 caput fluit sanguine quod · 6666 · secundum aliquos et religiosos Quinto quando fu-
6 it crucifixus · in manibus et pedibus O quot gutte sanguinis cadebant
super caput ~~[illegible]~~ virginis matris Sexto quando latus eius fuit lancea perfo-
ratum quia Jo. 18 · continuo exivit sanguis et aqua et pretiosa
Jo. non dicit petrus empti estis · sed redempti i. pluries empti Jo.
apostolus cepit i. habemus redemptionem · Non dicit emptionem / per san-
guinem eius · remissionem peccatorum secundum divitias gratie eius · que superhabundavit
in nobis. Ecce propter quid christus est pastor bonus · quia oves suas
emit pretiose Vnde apostolus · Empti enim estis pretio magno · glorifi-
cate et portate deum in corpore vestro i. ad cor. 6 Moraliter hic potes dicere ppt.
sitati valoris est anima et christus tantum pretium dedit · quo quilibet debet
animam suam custodire O quo est dignus magna pena · ille qui pro
aliqua utilitate mundana. vel pro aliquo bono temporali transeundo
dat animam suam diabolo peccando mortaliter · quia tunc animam vendit diabolo · modi-
co pretio · Cuius exemplum ~~in~~ Superbie · avaritie · luxurie · vide et Et
sic de aliis peccatis. Tunc animam a christo emptam dat pro re vili pretio
Dicatur parabola de mercatore ditissimo · qui in nundinis exposuit
totam pecuniam suam · et emit unam pretiosam margaritam · et dedit
illam uxori Que posuit ad bursam suam. Et transivit quidam mercator portans
lactucas · et dedit illam pro lactucis Quis iudicat et vos ipsas fore
stultam. Dicit vos estis in hac tali fatuitate Iste mercator
tor est christus qui venit de celo ad forum et ferias huius mundi et emit
pretiosissimam margaritam scilicet animam nostram quia pro qua dedit totum su-
um sanguinem · et commisit mihi meam · tibi tuam Vetula at lac-
tucas ~~[illegible]~~ transiens · est temptatio d. O qualis delectatio Et quando si-
bi consentis · tunc vendis sibi margaritam · i. animam tuam. Verbi gratia ·
quando temptatio temptat te de superbia · vanagloria · avaritia · luxuria

videas · et sic de aliis peccatis · tunc vendis animam Vel quando pro modico luc-
ro sis falsum O mercator Alii dant pro modica delectatione et sic
luxuriosi pretia Alii pro uno prandio vel cena · ut gulosi potatores
abbatiatores Olenonis · ormediatores · ormediatas · orettores ·
O capanaci · o fuoco · ornyter · o gerenate et preter quod bene.
Alii pro una dormitione dimictunt missas diebus festis ut acci-
diosi Et hic pretium de omnibus statibus mundi · hominum et mulierum Jo. de
septua dicit · deut. 4. Custodi temetipsum et animam tuam sollicite · ſ
ne redeat in inimicum dicit Quem redemit tuus mercator i. christus in morte
hodie vel cras · qui dicat nobis Videte quo pretio et quam dure emptus
Vnde Leo papa in serm. nat. Agnosce o christiane dignitatem tuam Vnde
tu redemit Et dicit tota · quia valde ad propositum et pretium. Dico quod
Dico secundo principaliter quod bonus pastor christus · custodit oves suas — Sa ps.
studiose · quia videtis quo gloria domini · quia habet oves in terra vigilat lupi · bene cu-
stodit Dicit frater christus de latronis · ne a lupis infernalibus devorentur. De
hoc dicit ipsemet in 2a parte evangelii Mercenarius et qui non est pastor · cu-
ius non sunt oves proprie · videt lupum venientem · et dimittit oves et fugit · et lupus rapit et
dispergit oves · Mercenarius autem fugit · quia mercenarius est · et non pertinet ad eum de ovibus.
Ego sum pastor bonus · et cognosco oves meas · et cognoscunt me mee. Vbi ponit diffe-
rentiam inter verum pastorem · et mercenarium Non quo domini qui habet plures
in deserto dat duas custodias ovibus · scilicet pastorem · et canes contra lupum
latrantes. Sic christus ad custodiam ovium suarum · dat duas custodias.
scilicet pastores et ministros Vnde doctrina est prela-
tis pastores sunt sancti angeli · habet angelum ad custodiam deputatum
the · quod quilibet ab ortu nativitatis sue · Dicit pratica quando
Vide de hoc · scilicet Thomas p. p. q. 113. et
mulier de partu · christus in celo vocat unum angelum nomine suo ·
Committo tibi filium vel filiam il-
lius / omnibus eius nomina vocat · ait ps. / d. Plus mandavit recipitur pro angelum
huius custodias cum benedictione · quod obstetrices · quomodo angelus
in manibus angeli i. custodit diligenter · quod nunquam aliqua mulier parit sine obstetrice
prestito Ex quo sequitur · quod nunquam fac. pro animo
Jo. Chrysostomus illud · math. 18 · angeli eorum semper vident fac. pa. mei
ait Magna dignitas animarum Non unicuique · Nullus dominus dat
unum pastorem cuilibet ovi sed committit · 100 · vel · 200 uni pastori Cristus
uxori tamen diligit animas quod cuilibet dat suum pastorem · suum custodem ·
Ecce quo custodit oves. Cogitate hoc Si rex haberet oves sic
antiquitus habebant david et alii reges · et diceret militibus suis · et
baronibus committo vobis illas oves in deserto ut ipsas custodiatis
quo indigeret ipsi · nec habent pascua Et sancti angeli / quorum minor
est maior quam sit papa vel legatus · vel imperator vel rex / reputant sibi ad ho-
norem · quod deus voluit ~~[illegible]~~ eis committere creaturas quas fecit ad imaginem
et similitudinem suam · et redemit sanguine suo · et regeneravit deo. Nec
unquam angelus desistit creaturas sibi commissas usque ad mortem / quia tunc du-
cit ad paradisum · si sit perfecta vel ad purgatorium · vel ipsas dimictit in manibus de-
monum · si sit in peccato mortali. De hoc dicit ipse. Angelis suis

Non hoc inustabitur omnibus. mar. tertia est reputatio de omnibus [Moralitas]
habetur hic doctrina quod si habet aliquam temptationem vel occasionem pec-
candi. quod cogitet presentiam angeli. Nullus enim fur facit fur-
tum alio vidente. nec luxuriosus luxuria est. Cogita quod angelus
te videt est Bernardus in quolibet angulo et quolibet diversorio
da reverentiam angelo. et noli presente eo facere quod me presente fa-
cere non auderes est Item christus ad custodiam ovium suarum dat
canes. qui latrent contra canes inferni Canes sunt omnes qui habent of-
ficium predicandi Magis enim timent. et terrentur demones clamore
et latratu predicationis quam lupi latratu canum est Maior dignitas
est tale ministerium et canem. quod est officium aptum ovium christi. quam
esse patriarcham vel prophetam Job. 30 in persona christi crucifixi Nunc deri-
dent me iuniores tempore quorum non dignabar patres ponere

Nunc

cum canibus gregis mei. Hoc fuit in articulo passionis. Derid. iun.
tempore. id est iudei. qui nunc erant quorum patres. quod fuerunt patriarche prophete
non digna. pon. cum can. gr. m. id est cum apostolis. quod maioris
dignitatis fuerunt apostoli cum apostoli quam patriarche et prophete. Non quoque
quoniam est magnum officium predicatoris. Et cum quanta vigilantia

Gaudentius Zen.

exercendum est. vide libro [illegible] Gaudentii zenobi. et vide in legenda
Ideo David ipse. Dixit dominus ex basan convertam. convertam in profundum maris
ut intinguatur pes tuus in sanguine. lingua canum tuorum ex inimicis
ab ipso. Hoc dixit dominus ex basan id est confusione convertam id est peccatores
convertam in profundum maris id est amare contritionis Et quo fuit istud
Respondet Ut intinguatur pes tuus id est corpus in sang. id est passionis et lingua ca-
num id est predicatorum de christi passione predicantium ex inimicis supple
liberabitur ovis. ab ipso id est christo. et non valet predicationis quam patriarcharum

Moralitas.

Moralitas. Modo canes dati a christo ad custodiam ovium fecerunt pacem
cum lupis inferni ideo oves male custodiuntur. Nota hic parabola
de esopo. de canibus et lupis volentibus bellare. Quidam lupus
antiquus. qui multa viderat et audierat. dixit. Rogo quam plures
[illegible] in loga [illegible] canibus. Qui dixit canibus. Magnum malum
erit nobis bellare nobiscum quoniam vel erit et victi et sic ma-
lum pro nobis. vel victores Et si homines nos [illegible] vitam. quia nobis
mortuis. non indigent vobis pastores est. Hoc audito canes
dissimulaverunt et fecerunt pacem est Significatum huius parabole est bonum
Lupi sunt demones Canes sunt predicatores id est qui debent contra eos bellare
sed pacem fecerunt. quia iam predicatores non latrant contra demones pro custo-
dia ovium. sicut videntur clerici est. aut habent familiarita-
tes cum magnatis cum feminis est et pecuniis est perdiderunt doctrinas
[illegible] et non christi Ideo iam verificatur in ysa. 56. Omnes bestie agri ve-
nite ad devorandum universe bestie silve Speculatores eius ceci omnes
nescierunt universi Canes muti non valentes latrare.

videntes vana. dormientes. et amantes somnia. et canes impuden-
tissimi. nescierunt saturitatem. Ipsi pastores ignoraverunt scientiam Omnes
in viam suam declinaverunt. unusquisque ad avaritiam suam. a sum-
mo usque ad novissimum. Ideo devorant lupi id est demones totas oves
Dicitur [illegible] quod aliqua ovis pereat. quia habet angelum custodem quod
[illegible] per angelos custodit oves. sed non cogit liberum arbitri-
um [illegible] consilium dat. et inducit. sed non cogit. Verbi
gratia. Christus precepit angelum [illegible] principalis precepit humilitatem. et an-
gelus. Christus [illegible] ita malus inducat in malitiis
[illegible] ad eadem. Dicit [illegible] consiliant [illegible]
quod non vis [illegible] precipienti nec angelo consilianti [illegible]
[illegible] Videas est patiencia est Item de aliis virtutibus et vitiis
opposita Ecce quare perditur oves christi. quia nolunt stare sub cura seu
regimine pastoris Ideo dicit ipse de talibus Beati sic oves que [illegible]
Dico 3º quod bonitas pastoris christi ostenditur in hoc quod oves suas pascit In ps.
copiose. id est in sacramento altaris. Multum enim est quando dominus pascit
comedere in tecto suo oves. multo magis quando in mensa sua. et de
suo pane. Plus facit christus ovibus suis quas pascit quando in domo
sua. id est ecclesia et in mensa sua id est altari. quibus dat non panem sed corpus su-
um in cibum. et sanguinem suum in potum. non unum frustum sed totum corpus.
De hoc dicit evangelium Sic novit me pater. et ego agnosco patrem. et
animam meam pono pro ovibus meis. Dicit hic glossa quod hoc dicit de sa-
cramento altaris. fecit christus quod movit. ostendit quod iussit. Bo-
nus pastor animam suam pro ovibus suis posuit. ut in sacramento nostro cor-
pus suum et sanguinem verteret. et oves [illegible] quas redemerat car-
nis alimento satiaret. De ista pastura est prophetia ezech. 34 Hec
dicit dominus Ego pascam oves meas in montibus israel. In pascuis u-
berrimis pascam eas. et in montibus excelsis. id est in tribus substantiis altis-
simis. quod est in hostia consecrata. Unum altiorum montium seu creaturarum
1 corporalis. et melior est corpus ihesu christi. quod in hostia est. Mt. 26 Ac-
2 cepit. et benedixit. hoc est quod dixit christus in cena apostolis Secundus mons
altissimus super omnes creaturas spirituales. melior et excellentior est anima
3 christi que est in hostia consecrata. per naturalem concomitantiam Tertius mons
altissimus quod de omnibus substantiis [illegible] melior et excellentior est
sanguis christi qui est in [illegible] concomitantia Ideo non datum nobis calicem
sanguis [illegible] est divi-
nitas est Item super omnes creaturas corporales et spirituales. et [illegible] divi-
nitas. que est tota in hostia consecrata. Ecce qualibus Ecce quare di-
cit ego pascam oves meas est Moralitas Ergo multi sunt cum an-
gelis in pascuis paradisi. convertat [illegible] in pastura. bonum [illegible]
numquam recipientur in paradiso Et est magis [illegible] quia nolunt recipere christum
in domo sua. ne recipiantur a christo in paradiso. Amen amen dico vobis.

nisi manducaveritis carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem non ha-
bebitis vitam in vobis Jo. 6. Dominica convivant recipiuntur a xpo di-
cente digne est quem recepisti ut te recipiam in domo mea
quem m. 25. Euge serve bone et fidelis etc. intra etc. Et apoc. 3 Ego sto
ad ostium et pulso etc. intrabo etc. Et hic pertinet de illis qui communicant frequen-
ter et digne bene dispositi et fructuose in quantum spirituale et temporaliter.
et applica et poster sic. Non quod sic quilibet anno xpus debet recipi sacramentaliter
sic quilibet die debet recipi spiritualiter in missa. in qua sacerdos recipit ipsum
sacramentaliter et totus populus ipsum recipere debet spiritualiter. Ideo dicit
sacerdos in fine misse. Refecti cibo potuque celesti deus noster etc.
Modo dicit refectus quia sic omnia membra corporis reficiuntur cibo ab ore
2a pars sumpto sic de corpore ecclesie omnia membra coniuncta reficiuntur. Deo etc.
Dico 4o et ultimo quod xtra quod bonus pastor oves suas collo-
cat secure. sic pastor in aro collocat oves suas etc. Ideo
facit xpus. De hoc c. 4a pars evangelii d. Alias oves habeo que
non sunt ex hoc ovili etc. pastor. Verbi gratia video quod vos qui habetis
oves in montibus in pascuis cum venit nox ponitis eas in aliquo o-
vili ne lupi devorent eas. Sic facit xpus de nobis quando ve-
nit vespere scilicet dies mortis ipse collocat eas in paradiso si bene
vixeritis ne lupi i. diaboli eas devorent. Et tunc loquitur xpus
angelis suis d. Alias oves habeo scilicet homines et mulieres et illas
oportet me adducere s. per innocentiam baptismalem vel obitam vel
primam per penitentiam. Ovile sanctum locus horrorum ubi in
nocte mortis securissime requiescent et a luce perpetua s. soci-
etas eterne glorie. Et fiet unum ovile et unus pastor. Unum ovile s. una
ecclesia ex iudeis et gentibus congregata. et unus pastor s. xpus qui
erit rex suum propterea. Ego pastor oves meas et etc. Ezech.

Jncendij die

Alias oves habeo que non sunt ex hoc ovili et illas oportet me
adducere. Jterum in sup. Fac predicationem de certitudine
predestinationis s. utrum predestinatio sit certa quia dicit alias
oves habeo etc. adducere. Tho. quo. 12 ar. 4. Et p. 2. q. 23. ar.
7. ubi querit an numerus predestinatorum sit certus. Vide ipsos
locos et dicta sanctorum eorum etc. Et in fine sic. Quid enim et tamen
quis videremus et sciremus certe et cognosceremus plenitudinem et
turpitudinem alterutrum tamen propter hoc non sumus magis vel minus
plures vel turpes etc. Jdem est de deo ut sepe etc. numerus predestinationis
vel prescientie certitudinaliter. Verbi gratia sanctus Tho. ait ad hoc propositum.
Plus enim et tamen nihil additum turpitudini vel plenitudini ali-
cui. Jta prescientia dei vel prescientia sive predestinationem nihil

efficitur in re prescita vel predestinata. Hec ille
Jdem dicit boetius. Et pertinet de gaudia etc. Et de dictum quo sanctus
zenobius habuit signa sue predestinationis etc. Et applica etc.
Aug. 3 tom. Deus neminem ad penitendum cogens.
[illegible] vel prescit eos qui propria voluntate peccabunt.
Lux quo non iudicat iusto quod fieri non cogit prescius.
Tho. quolibet. Non predestinatus potest dampnari nec prescitus potest salvari
Et dictum quo etc. et de libero arbitrio etc. et de sancto zenobio etc.

Pistorii 1494 ad monasterium
sancti mercurialis episcopi die ipsius.

Beatus mercurialis episcopus forliviensis dum esset gratia dei ple-
nus. fuit sermone blandus opere mitis. castitate aptus.
omni virtute extitit coruscus. Egenorum et pupillorum or-
phanorum pater. merentium consolator. atque ubi dei fuit verbi
predicator. Et quod verbis docuit operibus complevit. Dignum patro-
nis nomen obtinuit quod dei gratia sibi commissum panem eru-
ditionis pavit. Cum gratia talibus polleret virtutibus ab omnibus ex-
titit venerabilis etc. Jste ipse venerabilis antistes b. m. vixit
venerabilis in cepto dei opere semper viluit ac indefesse perrexit
omnibus fere speculum sanctitatis etc. Et qui ad penitentiam pergebat
compluribus virtutibus existebat ac in coruscatione miraculorum etc.

Miracula eius.

Dic de iudice arimini detrahente sacramento altaris et
insultante xpicolis et petenti illud sibi dari cum esset paganus.
ut ostenderet xpianis quantum carissimum erat. Sic et alia quod idolis offi-
ciabat etc. Et propter hoc xpiani cum gentibus maximum habebat conflic-
tum. maxime quia ipse contra illos faciebat insultationes Et af-
fuit una die. sanctus mercurialis cum aliquibus aliis episcopis etc. Dic de
oratione quam fecerat deo ammissa etc. et post arripientis sacra
indumentis plorando celebravit divina misteria etc. Et postea
in oratione prostrati fusis ad deum precibus oraverunt d. Deus regum
et ordinem tuum vobis ostende ut omnis mundus cognoscat etc. Dic de
domine tua magis nobis ostende ut omnis mundus transito sic cooperuit. et
moisi et pharaonem et magos et mare transito sic cooperuit. et
exercitum. 31. regum. et de persecutionibus david a saule et
de pueris in fornace et daniele in lacu leonum coronato.
lazaro quatriduano etc. Jgitur exaudi nos contra istum sacrilegum. si non
fuerit hic confessus. sint ista sacramenta ad damnationem et confu-
sionem sic iudex etc. Et responso a populo amen sibi dederunt.
Plaude et terrore et sine aliqua remora hiatu suscepit etc.
et insultabat xpianis ut prius. Et sacro memorie antisti-

tis. expectabat diuina ultionē. q cu. Q mox secuta ē
Na latrina petiit ibi ut alter leo pp hetic. oia ui-
scera intestina amisit. nō huic uisa appto sz fetina q
tuc laudes deo ab oibz cōclamatū est. Deīn postea qdā dra-
co pessimus q flatu oīs terā sauciās ifitiebat iitine ma-
nebat. Qd audies s. m. orōne ad dm fca. pdictū adi-
it draconē cōfidēs de deo. Ubi huit obuiā actu ualde
lāgu paupibz. nō du tī xamū. quē iuix tum sce trinitatis
illuminauit. et aīa et cope et xpian effectus est. Dic de
stola cinta collo draconis. et ipsum pcto et de baculis
ibi fixis. et adaqtis. i magnas arbores creuerūt. Et dic
de s. m. draco q oī āno excitit. Tandē deuotis
epis. s. m. sepe illud euāgeliū cogitās uerbū. Beatus ille
seruus. quē cū uenerit dns inuenit et oī studuit p uirtutibus
uirtuti. orādo ieiunādo. elimosinas tribuēdo. euāgelicā
ueritatē pdicādo. pacē cōcordiāq ifusis filiis sex dns usq
i finē suū ordinauit statū et Quātas at uirtutes. quātaq si-
gna. ac pdigia. p eū deus sit opatus. neq hic explē scias
pratica eius uirtutes. Denique āni sui ad dm exit dies
oēs xpianos ad se ueniē fecit. ac i fide docuit et ut q
dias uirtut diuiciaeāt. Et dat pace. ac dno deo In
manus tuas dne cōmēdo spm meū. cūtis uidētibz tradi-
dit spm et Qo sepulto. ad eius corp. cotidie fiut mirabilia
ad laudē oipotētis dei q est bndictus i secula seculorum. amen

De miraclis p malos fcis

Alii dicēt m illa die. dne dne, nōne inoie tuo pphe-
uim. et inoie tuo demōia eiecim. et inoie tuo uirtutes
multas fecimus. et iigtate. Mt. 7. Et Jero iomt. pphe-
1 uiutes fre. et demōia eicē. itē du nō et ē merit
2 q opatū. sz ul iuocatio nois x hoc agit. ul ad dāp-
3 natione eorū q iuocāt. et utilitatē eorū q uidēt et
audiūt. Cōaditū ul licz hoies despiciat. tamē sic faciē-
tes tī dm honorēt. ad cui inuocatione fiut tāta
miracla. Na et saul. p Re. 10. et balaaz. Nu. 23.
et caiphas. Jo. 11. pphauerūt nesciētes qd di-
cerēt. Phao. Gen. 41. et nabucor. Dan. 2. sō-
niis futura cognouerūt. Et iactibz aptorum filii scene
uidebātur eiicē demōia. 19. c. 4. Et iudas aptus cū alio
pditoris multa signa ītēs cēteros aptos fecisse narra-
tur. ut m. x. 12. et m. 6. et lu. 10. Jo. sz tho. 2. 2.

Flo 1493 in
ecclia cathe
drali

N. et hi i noīe ihu c. L q. ar. 7c
qerāt septē e.
exorciste e.
filii pncipis sac
dotū et Vide.

Virtus
sce tri
nitatis

Nō turbetur cor. uestrū. Jo. 14. Cū dixerat x. discipulis suis
cū de suo recessu loqueretur. filioli adhuc modicū uobiscū sum
et quo ego uado. uos nō potestis uenire. pratica q oia amoris
sui cā [illegible] reliquerāt. et nūc cōs est. d. e. s. nūc. Cōiunxit et
ipsz p passionē scituros. Qz. s. postea amore suo repleti spū sco
oia liberē tollerauerūt. Et q nō possēt ipsz sequi tūc. sz postea. apps q cū
petr dixisset dno quo uadis. respondit ihs. Quo ego uado nō potes m m sequi. seq
re postea. s. p mortē. Neq turbar tū tūc. i. tristar tū de suo
recessu. cōsolans eos. dix. Nō turb. cor. u. P mortē suu q nō dimic
recessu. nō u uobiscū sum. usqz ad cōsumationē secli. m. 28. s. p grām. p manē
to uos. sz uobiscū sum usqz ad cōsumationē. et uirtutē miraculorum et q illi at
stat. qua oia ipkō et cohopatione. et uirtutē miraculorum et q illi at
psti. predic. ubiq. do. cohop. et cōf. s. sig. m. ult. Et hoc cū sim
de. fac possū e q. d. het fide ime. et nō turbabimini q ia pdixi
nobis plures. passione. mā. et resurre. e ut magis credatis. Potiam. Ideo
nobis pluries. passione. mā. et resur. et ime filiū suū credi
sbiugit. Creditis in dm. J. credit in dm pre meū. et ime filiū suū credi
qd sic est ia plures nobis declarāi. et signis credi e. Et ime credite
Ut u ego uado nūc. cōpleta oia pru sum. post uos p fide et bona opa
uitatis. Et hoc q ubi ego manebo. et uos mecū manē possetis. Na sz
i mitā patriā. et plē domū. Et hoc q. In domo pa. mei. ma. m. st
Ubi et uos manebitis. Aug. Pmasioes multas. Jngbz frieitū deus s. p
firmā retione e poss. e uidēdo faciē ei e q statia bona cū e patre. Et
q multe ē cū celo. sicut ista beata. et i sup gaudē. uidendo dm. Js
manē hic et cū x ad tps. q nō sup. cō sequitur. Siquo min dixis. uo
Minus ē. qd dixi uobis q uerbo q uobis fuerit sum. q sto e. Et
declat qd sit illud. Qz uado parare uobis lo. Et hoc mihi erit q manē
hic meū copatr. et corpalit x m diligē. sic facit e. q nō hētmus hic
manentē ciuitatē. sz et he. 13. Qz uero p ipas loci ppatione delicebat cū
ipō postea manē in gla. passuptionz ipoy. post mortē copale. l gra
lez. i iudicio extrmo. cōsequitur. Et si. Si. pro quia. abiero. et pr. u.
loc. Dispon do uos. ad ipaz mansionē accipiēda. p scm spūs missionē.
hic ad modicū una cū pre mō. ad quē nūc uado. tac sic dispositos. p
ipaz missione. et uera bona opa. et mīterīu p t m. sic ego p uobis e duca
uos ad ipas mansionē. imo ad ipas mansiones. et fruitione glorie m. e. Et
hoc ē qd sequitur. Iter u mio. Idest. uenia. Et acc. uo. Idest. de hoc
mūdo abducā. Ad meipz. Ad glāz m. Ubi m. cū p pr. tuo gaudeatis. q uos pp
m solū. patiemi testimoniū illis s. iudaeis et gentibz. m. 10. Ut s. cōuer
terēt. et q nō cōuerterētur, ad hoc et damnation pp hec e. Et hoc. illis q cō
uertetur. pderit. tū quo ad aīas. imo post pstitatii. q q ad copa. i iudicio
ult. q tūc ipsa. hēbunt copa glosa e. Et cū xpo ibi sīn fine gaudebūt
Et hic sunt. dic de dotibz corpū e Deglā. Ut ubi ego sum. Idest ē
ro post ascesionē meā e et uos sitis. J. eritis post passionēs uestras
q ad aīas tm. Et p iudiciū. q ad aīas et copa simul. uel q partibz suficat.
e. pha e. Et q sepe eis de sua passione et resur. pdixerat. ut Jo. 2.
3. 7. 12. 13. et m. 16. et 20. 10 hic sbiugit. Et quo ego uado scitis

Id est scire debetis per ea que sepissime dixi et declaravi vobis et ut supra
et propter ea que coram vobis feci magnalia. Dicit in medio. Per que omnia scire
debetis scire et cognoscere quod sum filius dei a deo missus. Sic prophete predixerant
et sibille. Adducit suos prophetas et sibillas. Et patet omnia. Sequitur.
Et viam scitis. Quam ego teneo et vobis ostendi signis et virtutibus plenam. Signis
virtutibus mee divinitatis scitis. Per que poterant eum agnoscere. Et ut dicit sanctus Tho
virtutibus correspondi et ut sim imitatorem. Quia omnis christiana actio nostra est instructio
et christiani dicti a christo. Patet. Sed quia ipsi carnales adhuc non plene intelli-
gebant immo ut dictum aliis lu ipsi nihil horum intellexerunt et erat verbum istud
absconditum ab eis et non intelligebant que dicebantur. Ideo thomas pro se et ceteris ostendit se
et alios qui tacebant non intelligere eum. Quod patet etiam cum philippus dixit
domine ostende nobis patrem etc. Ideo sequitur. Dicit ei thomas. Dixit alios erat
incredulus et tardior ad credendum ut patet infra 20 cum de resurrectione ab aliis
audivit. Patet. Domine. Supra dixerat magister. nunc dominum quia voluit
ipsum esse utilem forte et glorificatum etiam ideo notat eum dominum. Sicut
samaritana. Nescimus quo vadis et quomodo possumus viam scire. Christus dixerat
duo scilicet et quo ego vado scitis quod est primum scilicet locus quo ibat et viam
scitis quod est secundum scilicet iter. Et in hoc thomas ostendit magnam distinctionem
naturalem in respondendo. Quia quo ad locum dicit nescimus quo vadis. Et quo
ad iter quia quomodo possumus viam scire. Ignorato enim loco ignoratur et iter quod perti-
net ad ipsum locum. Da exemplum de domo. Et declara. Christus autem ut ali-
as fecit volens eos trahere ad suam divinitatem cognoscendam declaravit eis
aperte de via. Ideo sequitur. Dicit eis ihesus. Ego sum via veritas et vita. Tria dicit
eis. Via. Quia per fidem formatam sequi debebant. Veritas. Quia non docuit eos
unquam de aliqua falsitate. Sic dicimus ut tales diis. sic fecit et post eum maumeth et
alii pseudo prophete post christum predicaverunt. Declara. Quia venient in nomine meo dicentes quia
ego sum etc. Et patet. Vita. Quia quis alius dicitur possit etiam prolongare vitam scilicet
a sancto a lesione ut in legenda sancti bartolomei apostoli. Non tamen absolute in vitam
eternam quod deus est dare posset. Patet. Nam ipse est qui vitam dat mundo. Jo.
Et ut clarius ostendat eis se esse viam quam dicit sequitur. Nemo venit. Id est ve-
niet ad patrem nisi per me. Per fidem meam quam vos docui et vobis declaravi et isti
quia anima mea nec hujusmodi apex potuit communia pati [illegible] sensus. Sed ego videtur me
passionis ipsas apud ipsos. Et quia in me est natura divina et humana ideo quod humanitatem pati
potui et passus sum et quod adduxi vos et genus humanum per ipsam passionem redemi et
ideo. Si cognovissetis me. Divinitatem meam quod mundum redemi. Et patrem meum utique
cognovissetis. Quia ego et pater unus sum. Et ego in patre et pater in me. dixi supra in judeis.
Et patet omnia. Et amodo cognoscetis eum. Id est michi cognoscetis per adventum spiritus sancti quia
ille docebit vos omnem veritatem. Sicut prophetiam. Et hoc mee nativitatis passionis
resurrectionis ascensionis adventus ad iudicium. Patet. Et vidistis eum. Id est in me et
in operibus magnis que coram vobis feci et ut supra. Et hoc videtur divinitatis ideo.
Sed quia istas sublimitates cum ipsi adhuc carnales erant non intelligebant immo erat
eis obscura ideo sequitur. Dicit ei philippus non habes patrem [illegible] et cetera. Et ut supra
domine ostende nobis patrem et sufficit nobis. Et in hoc ostendit nullam se habere dispositionem ad cre-
dendum suam divinitatem vel maiestatem que per coequalis et consubstantialis et coeternus erat
unus scilicet deus. Nam pater et filius et spiritus sanctus unus est deus. Unus est deus. dicit
ecclesia. Patet. Declaravit salvator noster ait cum philippo reddit. Tanto
tempore vobiscum sum. Annis 3 cum dimidio. Declaravi vobis scripturas sepe et ista et alia

abbis[illegible]

os lapud[illegible]

mistica mee divinitatis. Et miracula. Patet. Et non cognovisti me. Quasi dicat
hoc provenit ex defectu vestro quia non intelligitis que dicuntur. Forte et ex defectu
fidei quam ad eius divinitatem non habebant. Immo sic erat quis eum intime diligerent
et quod de eius divinitate non habuerunt fidem ostenderunt in nocte passionis qui relicto eo omnes
fugerunt. Non enim putabant eum deum et hominem. Patet. Propter quod ait christus cum philippo reddit
dicens. Philippe qui videt me. Id est qui intelligit me sicut debet intelligi verum deum et
verum hominem. Videt et patrem meum. Intelligit me hominem ut vos putatis
et deum quem hucusque ignoratis. Et hoc quia nondum intelligebat hoc misterium
quo in illa persona supposito et ypostasi erat vera natura divina et humana. Et quia
hoc non intelligebat scilicet quod ipse et pater unum erat ut ipsi intelligant et hoc apertius vo-
querat subdit. Quomodo tu dicis ostende nobis patrem. Quasi non intelligens misteria que aliquando de-
claravi et nunc declaro. Ideo ut credas dico tibi. Non credis quia ego in patre et pa-
ter in me est. Per divinam essentiam. Quia ego et pater unum sumus. Et qualis pater talis
filius. Patet. Et quia ipse et pater sunt unum et quia ipse sit in patre et pater sit in eo ostendit quia magis lu-
quod dixerat erat et apertius declarans ideo sequitur. Verba que ego loquor vobis a me ipso
non loquor. Sed ut divinitatis instrumentum. Quia verbaliter homo et ore tenus
eis loquebatur. Patet. Quis divina dicit. Patet. Tamen quia sepe parabolice loquebatur ideo non intel-
ligebant. Quam divinitatem non intelligant subiungit. Pater non tamen de ve-
bis sed de operibus. Pater autem in me manens. Sic et ego in eo maneo. Ipse facit opera.
Id est ipsa divinitas cui coniuncta sum. Et cum videt omnia opera. Philippus
autem propter reverentiam ei et etiam quia non intelligebat non respondit ei. Et dum non res-
ponderet sequitur ut detur ei occasio respondendi. Non creditis quia ego in patre et pater
in me est. Duabus vicibus dicit ei non credidisti. Ideo declarat quare. Patet. Et pa-
sic. Non creditis. Sic in pluribus declaravi vobis et nunc declaro. Incitat eos
ad respondendum. Sed dum ipse et alii tacerent ait eis. Alioquin. Id est si non
creditis esse verum quod de mea divinitate vobis pluries declaravi. Propter opera ip-
sa. Quia opera mea excedunt alios prophetas operum superantia et excellentia. Et facit patet de operibus
christi mirabilibus respectu operationum aliorum prophetarum. Patet. Et quia delectatio patet op-
ut eos allicit ad suam divinitatem credendam. Exprimendo in fine. Inspiciis
et aliis sibi credentibus subiungit. Amen amen. Dupliciter dicit. Amen. Verum
hoc. Amen. Verum dico. Patet. Amen id est fideliter vere dico. quia verba mea non possunt
transire id est vana fieri. dico vobis et omnibus in me credentibus. Qui credit in me fide
formata quod ad divinitatem. Sicut prophete predixerunt. Patet. Credit. Et credidit
in futuro. Patet. Opera que ego facio. Virtute divinitatis. Et ipse faciet. Virtute
dei patris et mea et spiritus sancti sibi per gratiam concessa. Patet. Aug. 6 tractatu. Individi[illegible]. Patet. Aug. super Jo.
Et maiora horum faciet. Sicut in extremo. Patet. Unde aug. Quod ista maiora
miracula vel opera quod credentes in eum erant facturi. Forte quod corpus ipsis transit
umbris eorum liberabantur. Magis enim est quod sanat umbra quam fimbria. Patet.
Sed sic pater et ego feci et facio et faciam. Sed et maiora facit predicatione pertransire
alius angelos mundum. Ideo vis enim agnoscit opera que nullus alius fecit. Patet.
Quia ego ad patrem vado. Potentia mee divinitatis quod nullus alius potest
facere quia ego et pater unus sum. dixi supra. est. Et patet quo.

De diuinitate et humanitate xpi. Ad monasterium sancte lucie pistorii. 1494. / in ecclesia cathedrali

Deus ipse ueniet et saluabit nos. Tunc aperientur oculi cecorum et aures
surdorum patebunt. Tunc saliet sicut ceruus claudus et aperta erit lingua mu-
torum. c. Isa. 35. [Tu es qui uenturus es an alium expectamus.] Et
respondens ihesus ait illis. Euntes renuntiate iohanni que audistis et uidistis.
Ceci uident. Claudi ambulant. Leprosi mundantur. Surdi audiunt. Mortui — Lu. 7.
resurgunt. Pauperes euangelizantur. Mathei. 11°. Spiritus domini super me eo quod
unxerit me. Ad annuntiandum mansuetis misit me. ut mederer contritis corde
et predicarem captiuis indulgentiam et clausis apertionem. ut predicarem annum pla-
cabilem domino et diem ultionis deo nostro. ut consolarer omnes lugentes. ut pone-
rem fortitudinem lugentibus syon. et darem eis coronam pro cinere. oleum gaudii pro
luctu. pallium laudis pro spiritu meroris. c. Isa. 61. Declarat istas prophetias
quas ad literam intelligitur de messia. sic dicit ihesus discipulis iohannis. c. qui uenit
dicens Videte prophetias in operibus meis impletas. c. et per hoc potestis intelligere si ego
sum qui uenturus sum. c. et declarat. Postea sic Io. bap. a tommaso archiepiscopo floren.
exponens mathm. dic. in pa parte cronice. t. c. de testamento nouo. Et declarat sicut eius
Postea sic. Iudei confitebantur ihesum hominem et filium marie. et de hoc nulla erat quo
ut habetur mathei. 13. sic. Nonne hic est fabri filius. Nonne mater eius dicitur maria. Et fratres eius
iacobus. ioseph. simon et iudas. et sorores eius nonne apud nos sunt omnes. Idem marci
6. Idem. luce. 4. Et quando dixerunt ei. Io. 10. Et quia tu homo cum sis facis teipsum — Io. 6
deum. Et in multis aliis locis que gratia breuitatis. c. [Videamus] si ipse xpus ihesus uere
homo etiam fuit uerus deus. ut propheta scripsit. hoc erit locus suus et maxime quia dic
ipse ueniet et saluabit nos. c. Et hoc non uolo probare quia fides est. dominus huiusmodi
marias persecutiones ab hereticis. c. Declarat cum fuisset. Fuit autem propheta et
maria mater eius. Unde cum deus ante tempus suo in mundum loquitur ysaias propheta c. 7.
ait. Ecce uirgo concipiet et pariet filium et uocabitur nomen eius emmanuhel. De-
clarat nobiscum deus. et est declarata. c. Dignius hoc clarius demonstrare. s. quod ihesus
xpus dominus noster uerus sit uerus deus et uerus homo. adduc prophetias et maxime istas
quas posui hic supra. Et postea sic contra omnes hereticos et paganos qui non cre- — Pi. pp. Alcoran.
dunt ihesum xpum uerum deum. Arguimus sic. Si non erat homo uerus sicut credun- — o homines et
maria cuius filius erat et sicut iudeos. quod de eo dicit abissinia propheta. prophetauit. c. — ut hijs sup.
Et si non erat deus. gabriel quem dominum uocat. d. in. et rex ei non erit
finis. s. quando sibi incarnationem eius annuntiauit. lu. 1. c. et declarat. c. Si non erat — filii dei + et laus angeli
homo. maria que habebat in utero. Mar. i. dicitur post conceptum + In diebus illis exurgens
maria abiit in montana cum festinatione. c. Et clarius dicitur in i. Cristi agnoscite.
erat cum esset desponsata mater ihesu maria ioseph. antequam conuenirent inuenta
est in utero habens de spiritu sancto. c. usque ad partum eorum. Et si non erat deus quod de eo di-
xit helisabeth marie. benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus uentris tui.
lu. 1. Et iohannes in utero quem adorauit. c. Declarat. Si non erat homo. maria que
peperit. Cum natus esset ihesus in bethleem iude in diebus herodis regis. Vide predicta quo loco diligenter — Sibille
tangit notitia ut intelligat omnes ad impletum propheta iacob. gen. 49. Non auferetur sceptrum
de iu. et dux de femore eius donec ueniat qui mittendus est. c. Et lu. 2. dicitur. factum est
autem cum essent ibi impleti sunt dies eius ut pareret. et peperit filium suum. Et dic tommasus euangelistam si
autem unuersi
ut sis et ... c. Si non erat deus. claritas illa magna exeuntis de corpore eius uniuer-
sis et ... c. Dic de luce usque bethleem. c. Et fuit ad i- — Istorie c. gmiad
nebat et ... c. ... c. ... de luce usque bethleem. Et fuit ad
pleta prophetia ysa. 9. c. ... populus qui ambulabat in tenebris uidit lucem magnam. c. pro...

Et si non erat ho. in presepio qui recubuit. Na de pastoribus dr. lu. 2. Et
venerunt festinantes. et invenerunt mariam et ioseph. et infantem positum in presepio
Dic totum sicut et dedit et fac piet. Si non esset deus. angeli de celo de
scenderent. qui glorificabant dicentes gloria in altissimis deo. Si non erat ho
pannis qui involvebatur. Et pannis eum involvit dr. l. Et si non esset
deus. pastores qui adorabant. Et omnes audierunt mirati sunt. et de hiis que dic
ebantur a pastoribus ad ipsos. dr. ibidem. piet. Si non erat ho. ~~qui circumcid~~
~~it~~ ioseph qui circumcidit ipsum 8 die ad templum duas [illegible]. Et si non erat deus.
\+ magos stella in celo inveniri hoc pandebat + m. 2. piet. Si non erat ho. in quo
lactabat. Eccia. Nescius mr. ugo [illegible] totum. Sibille. Et si non erat
deus. magi reges alienarum nationum. cui sponte offerebant munera. piet.
et cui genuflectebant in sacrificium et devotionem. Si non erat ho. simeo
in ulnis qui portabat. Et si non esset deus. cui dicebat / dimittis me in pace quia
viderunt oculi mei salutare tuum. piet. Et anna filia phanuel de tribu as
ser. cum esset prophetissa. quod de eo dixit in templo populo. Que non discedebat de tem
plo die ac nocte. ieiuniis et obsecrationibus serviens. Si non erat ho. ioseph
qui accipiens fugit in egiptum. m. 2. Et si non esset deus. prophetia illa / ex egip
to vocavi filium meum. math. 2. et osee. 11. in quo adimplebitur. Dic de
lex una prophetia. c. 2. quod descendit in egiptum. Et destruentur sculptilia cum puero.
Si non esset homo. qui stetit in medio doctorum in templo. Medius autem vestrum stetit
quem vos nescitis / ait iohannes baptista iudeis. Jo. 1. Et hoc audiens illos et inter
rogans. Et si non erat deus. qui stupuit illis tot prophetias de ea. Ad
huc cum sicut et dicta lu. 2. Si non erat ho. Johannes quem baptizzavit. m.
3. et marci. 1. et lu. 3. et Jo. 1. Et si non erat deus. spiritus sanctus et pater
de quo dicebat / hic est filius meus dilectus in quo michi complacui. piet. Si non erat ho. qui
ieiunavit in deserto 40 diebus et 40 noctibus. et esuriit. m. 4. et m. 1. et lu.
4. Et si non erat deus. angeli accedentes in sibi astantes. cui ministrabant.
Si non erat ho. qui est invitatus ad nuptias in cana galilee. Jo. 2. Et si non erat
deus. aquas sex [illegible] de fonte allatas convertit. Et [illegible]. Si non erat
ho. qui circuibat totam galileam. predicans et docens. m. 4. Et si non erat deus. qui sana
bat omnes languores et infirmitates in populo. Ibidem. Et abiit opinio in totam syriam. et
obtulerunt ei omnes male habentes. variis languoribus et tormentis comprehensos. et qui demonia
habebant. et lunaticos et paraliticos. et curavit eos. Si non erat ho. qui intravit in synago
ga sabbatis. et docebat eos. ut dr. m. 1. Na ibidem. Et stupebant super doctrina
eius. Erat enim docens. quasi potestatem habens. et non sicut scribe. Et si non erat deus. qui
ibi liberavit hominem a demonio. Na ibidem. Et erat in synagoga ho in
spiritu immundo. et exclamavit dicens. Quid nobis et tibi ihu nazarene. Venisti perdere
nos. et per comminationem xpi [illegible] exiit ab eo magna voce clamans.
Et mirati sunt omnes. Et processit rumor eius in omnem regionem galilee. Si non erat
ho. qui ingressus est in domum simonis ad pauperes et prandendum. m. 1. et lu. 4. Et
si non erat deus. qui stetit super socrum simonis. et sanavit eam. que continuo dimissa febre
surgens ministrabat illis. Si non erat ho. cui afferebant tunc omnes male ha
bentes. et demonia habentes. et erat omnis civitas congregata ad ianuam. m. 1. Et si non erat
deus. qui curavit eos. qui vexabantur variis languoribus. et demonia eiecit. Si non erat

ho. qui descendit de monte. et quem secute sunt turbe. m. 8. et m. 1. et lu. 5. dicens
Et si non erat deus. qui curavit leprosum illum dicentem sibi / domine si vis potes me mundare. i. Si non
erat ho. quem rogavit centurio pro servo suo. Et si non erat deus. qui sanavit eum
Et dic sicut. math. 8. et m. et lu. Si non erat ho. in navicula qui
dormiebat. m. 8. et m. 6. Et si non erat deus. ventis et mari qui imperabat. lu. 8.
Si non erat ho. qui venit trans fretum in regionem gerasenorum. m. 8. Et cui occur
rerunt duo habentes demonia de monumentis exeuntes. sevi nimis. ita ut nemo
posset transire per viam illam. clamantes quid nobis et tibi ihu fili dei. m. 8. Et
si non erat deus. qui expulit illos demones. Et ecce tota civitas exivit obviam ei. m. 2. lu. 5.
Si non erat ho. cui offerebant paraliticum. m. 9. Et si non erat deus. qui sanavit
eum. i. Si non erat ho. quem rogavit archisinagogus pro filia defuncta. mathei. 9.
et lu. 8. Et si non erat deus. qui suscitavit eam. i. Si non erat ho. indumentum hominis m. 6
qui induebatur. Et si non erat deus. de indumento quomodo exibat virtus. Na ibidem de
muliere que fluxum sanguinis patiebatur. et sanata est a tactu fimbrie. Si non erat
ho. duo ceci ad quem accesserunt. i. Et si non erat deus. qui illuminavit eos. Si non
erat ho. cui obtulerunt cecum mutum surdum et demoniacum. math. 9. et lu. 11. Et si non lu. 6
erat deus. qui sanavit et liberavit eum a demone. Si non erat ho. qui hominem habentem manum
aridam. et sanavit eum. c. 12. Si non erat ho. qui petens in mari [illegible] tenuit eum. c.
Et sanavit eum. Et sanavit eam. m. 15. Si non erat ho. ad quem accessit cananea pro filia. dicens ihu. Et sanavit eam. m. 15
14. Si non erat ho. qui ascendit in montem. et sedebat ibi. et accesserunt turbe multe. habentes
et m. 7. Si non erat ho. qui ascendit in montem et sedebat. et accesserunt turbe multe. habentes secum mutos. cecos. claudos. debiles. et alios multos. et proiecerunt ad pedes eius. m. 15. Et
si non erat deus. qui curavit eos. i. Na pro turbe mirabantur videntes mutos
loquentes. claudos ambulantes. cecos videntes. et magnificabant deum israel. Si non
erat ho. qui dixit / misereor super turbe. et panis in eum multiplicabatur. Ibi m. 6. Jo. 6.
Et si non erat deus. qui quinque milia hominum in deserto satiavit. Si non erat ho. et 8.
qui ascendit in montem thabor cum petro iacobo et iohanne. m. 17. m. 9. et lu. 9. Et
si non esset deus. qui coram eis transfiguratus est. Si non erat ho. cui dixit ille ho. pro libero
suo / domine miserere filio meo qui lunaticus est. et male patitur. Na sepe cadit in ignem m. 9. lu. 9.
et crebro in aquam. et obtuli eum discipulis tuis. et non potuerunt curare eum. Et si non erat
deus. qui curavit illum. i. Si non erat ho. qui dixit naucleri petro in capharnaum /
magister vester non solvit didragma. Et si non erat deus. pisces cuius nutu dedit sta
teram. c. 17. Si non erat ho. qui dixit discipulis suis. ecce ascendimus ierosolimam
Et si non erat deus. qui predixit mortem et resurrectionem. c. 20. Si non erat ho. cui occ mr. 10
urrerunt duo ceci in iericho. dicentes x cum multa turba / domine fili david miserere nostri. unu po
filii david. c. 20. Et si non erat deus. qui illuminavit eos. Et pietas. Si non erat rit
ho. ad quem accesserunt ceci et claudi in templo. c. 21. Et si non erat deus. qui sanavit lu. 18
eos. Si non erat ho. qui sedens [illegible]. Si non erat ho. qui secutus est eum. et abiit cum illo [illegible]
sit ad mare. et multa turba a galilea et iudea secuta est eum. et ab ierosolimis. et
ab iduma. et trans iordanem. et qui circa tyrum et sidonem multitudo magna. audientes que fa
ciebat. m. 3. Et si non esset deus. qui sanabat eos generaliter. i. Na ibidem sequitur.
Multos enim sanabat. ita ut irruerent in eum. ut illum tangerent. quotquot habebant
plagas. et spiritus immundi cum illum videbant. procidebant ei. et clamabant dicentes tu es
filius dei. Si non erat ho. cui occurrit homo de monumentis in spiritu immundo qui domici
lium habebat in monumentis. et neque catenis iam quisquam poterat eum ligare. Et exeunti de
navi in regionem gerasenorum. Et si non erat deus. qui liberavit eum. m. 5. lu. 8.
Na sequitur. Videns autem ihesum a longe. cucurrit et adoravit eum. et clamans voce
magna dixit. Quid michi et tibi ihu fili dei altissimi. Quod nomen est nomen. Et

dic ei Legio m(ihi) no(men) e(st) q(uia) multi sum(us) · c(apitulo) dic de po(ssess)i c(apitulo) usq(ue) i(bi) Et de po(ssess)i
et p(rae)dica legion(em) c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) cui adduxerunt surdu(m) (et) mutu(m) · m(ar)c(i)
7 · Exiens ih(esu)s de finib(us) tyri ue(n)it p(er) sidone(m) ad mare galilee i(n)t(er) medio(s) fi-
nes decapoleos c(apitulo) Et si no(n) erat de(us) · q(ui) sanavit eu(m) · Si no(n) erat
ho(mo) · q(ui) erat q(ua)n(do) iuit ad ciuitate(m) naim · (et) discipuli ei(us) · (et) turba c(apitulo) · lu(cae) · 7 · Et si no(n)
erat de(us) · q(ui) i(n) suscitauit filiu(m) vidue · cora(m) tanta multitudine + Si no(n)
erat ho(mo) · symo(n) phariseo cu(m) quo ma(n)ducabat · lu(cae) · 7 · Et si no(n) erat deus · de la p(e)c-
catricis q(ui) remisit i(llius) dimictitu(m) t(ame)n p(e)c(ca)tum c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) docuit
i(n) sinagoga sabbatis · lu(cae) · 13 · Et si no(n) erat de(us) · q(ui) sanavit i(n) muliere(m) i(n)clina-
ta(m) annis · 18 · Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) intrauit i(n) domu(m) cuiusda(m) p(ri)ncipis phariseor(um) sabb(at)o
ma(n)ducare pane(m) · lu(cae) · 14 · Et si no(n) erat de(us) · q(ui) sanavit ydropicu(m) q(ui) erat
ibi · Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) iuit i(n) ier(usa)l(e)m · q(ua)n(do) transibat p(er) media(m) samarie (et) gali-
lee · lu(cae) · 17 · Et si no(n) erat de(us) · q(ui) mu(n)dauit dece(m) leprosos i(bi) · Si no(n) erat deus ·
cuius manus fecerunt flagellu(m) · (et) percusserunt vendentes (et) ementes i(n) templo c(apitulo)
Et si no(n) erat deus · cui uoce (et) p(ro)p(ter) p(re)ceptu(m) ei(us) paruerunt · nec ei restiterunt ·
Jo(hannis) · 2 · p(rae)dica de splendore vult(us) eius · (et) vel cu(m) pavore c(apitulo) p(rae)dica c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) ·
s(upe)r puteu(m) fatigatus · aqua(m) q(ui) postulabat · Jo(hannis) · 4 · Et si no(n) erat de(us) · aqua(m) vi-
va(m) samaritane q(ui) dabat (et) p(ro)babat · s(cilicet) gr(ati)am u(er)itatis · qua(m) gustauit · reuela(n)s
suas c(apitulo) p(rae)dica Si no(n) erat ho(mo) · que(m) rogauit regulus · Jo(hannis) · 4 · ut descenderet et
sanaret filiu(m) eius · Et si no(n) erat deus · q(ui) sanavit eu(m) · q(ui) incipiebat mori ·
Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) ascendit ad piscina(m) · ubi erat multitudo la(n)guentiu(m) c(apitulo)
p(rae)dica Et si no(n) erat de(us) · q(ui) sanauit illu(m) · 38 annos h(ab)ente(m) i(n) infirmitate c(apitulo)
Si no(n) erat ho(mo) c(apitulo) mulier adultera c(apitulo) p(rae)dica c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) fecit sputu(m) (et) lini-
uit oculos c(a)eci nati · Jo(hannis) · 9 · Et si no(n) erat de(us) · q(ui) illuminauit illu(m) c(apitulo) corp(or)e (et) a(n)i(m)a
Et p(rae)dica o(mn)ia c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · quo(modo) exquiuit iter(um) · Et si no(n) erat deus · de luto
quo(modo) fecit oculos uidere · Si no(n) erat ho(mo) · ad sepulcru(m) lazari q(ui) fleuit · Et si no(n)
esset deus · cu(m) mortuus esset quatriduanus · ad eius nutu(m) exiuit · Si no(n) erat ho(mo) ·
i(n) asino q(ui) sedebat · Et si no(n) erat de(us) · cui dicebat turbe cantando osanna filio da-
uid · benedictus q(ui) uenit i(n) no(m)i(n)e d(omi)ni · m(athei) · 21 · et m(ar)c(i) · et lu(cae) · et Jo(hannis) · 12 · Si no(n)
erat ho(mo) · que(m) uolebant gentiles uidere dicentes · uolumus ih(esu)m uidere · c(apitulo) · 12 · Et si
no(n) erat de(us) · cui uenit uox p(at)ris · d(icens) · Et clarificaui (et) iteru(m) clarificabo · Jbi(dem)
Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) cenauit cu(m) discipulis suis · m(athei) · et m(ar)c(i) · et lu(cae) ·
et Jo(hannis) · Et si no(n) erat de(us) · q(ui) p(rae)dixit p(ro)ditione(m) iude c(apitulo) Jbi(dem) Et fuga(m) ap(osto)lor(um)
Et p(rae)dica petitione(m) Iohannis i(n) sinu ih(es)u · (et) signu(m) buccelle date iude c(apitulo) Et p(rae)dic(a)
q(uo)d facis fac citi(us) · Et nemo sciuit discu(m)bentiu(m) · ad q(ui)d dixit ei c(apitulo) Si no(n) erat
ho(mo) · q(ui) orauit i(n) nocte passionis · m(athei) · m(ar)c(i) · lu(cae) · Jo(hannis) · Et si no(n) erat
de(us) · q(ui) p(rae)dixit discipulis · o(mn)es uos scandalu(m) patiemini i(n) me i(n) ista nocte c(apitulo) Jbi(dem)
Jt(em) postq(uam) aut(em) resurrexero · p(rae)cedam uos i(n) galilea(m) c(apitulo) Jt(em) adue(n)tu(m) iude c(apitulo) Si no(n)
erat ho(mo) · iudei que(m) tenuerunt p(er) osculu(m) iude c(apitulo) m(athei) · m(ar)c(i) · lu(cae) · Jo(hannis)
Et si no(n) erat de(us) · q(ui) sp(er)auit terre · (et) s(upe)r facie(m) terre · iactauit eos · dic(en)s
ego su(m) c(apitulo) p(rae)dica q(uo)d uult bene c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · que(m) percutiebant iudei c(apitulo)
Et si no(n) erat deus · auricula(m) q(ui) restituit malco · m(athei) · m(ar)c(i) · lu(cae) · Jo(hannis) ·
Si no(n) erat ho(mo) · ante tribunal p(rae)sidis q(ui) stabat · Si no(n) erat de(us) · uxor aute(m) pilati i(n) so(m)nis
q(ui) turbabat · i(n) p(rae)dica q(uo)d dia(bolus) · uolens i(m)pedire n(ost)ra(m) redemptione(m) c(apitulo) p(rae)dica Si no(n)
erat ho(mo) · sputu(m) i(n) facie(m) q(ui) suscepit · Et si no(n) erat de(us) · sp(iritu)m s(an)c(tu)m i(n) facie(m) ap(osto)lor(um)

q(ui) insufflauit · Si no(n) erat ho(mo) · q(uo)lia uestimenta exuerunt · Et q(uo)lia uestimenta diui-
serunt sibi milites · Et si no(n) esset de(us) · sol quo obscuratu(m) i(n) ecce · s(cilicet) i(n) morte
(christi) · Si no(n) erat ho(mo) · i(n) cruce q(ui) pendebat · Et si no(n) esset de(us) · a fundamento terra q(ui)
concussit · Si no(n) erat ho(mo) · clauos i(n) manibus (et) pedibus · cui crucifixerunt · Et si no(n)
esset de(us) · uelu(m) templi quo(modo) scissu(m) est · Et petre quo(modo) diuise sunt · Si no(n) erat
ho(mo) · acetu(m) (et) fel · cui offerebant · Et si no(n) erat de(us) · p(ro)p(ter) quid est ille q(ui) clama-
uit · q(ui) p(ate)r n(on) hoc aliis ma(n)dauit c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · de(us) m(eus) · d(eus) m(eus) · q(ui)d
m(e) dereliquisti · q(ui) clamauit · Et si no(n) erat deus · sol (et) luna · p(ro)p(ter) quo obscurati sunt ·
Si no(n) erat ho(mo) · i(n) cruce cu(m) latronib(us) q(ui) crucifixus erat · q(ui) scripserunt · hic est ih(esu)s
nazarenus · rex iudeor(um) · Et si no(n) erat de(us) · ad latrone(m) q(ui) dicebat · hodie me-
cu(m) eris i(n) paradiso · Si no(n) erat ho(mo) · q(ui) emisit uoce(m) magna(m) · (et) expirauit ·
Et i(n) mortua · Et si no(n) esset de(us) · mortui resuscitati cui uirtute exibant ·
q(ui) aperiebat c(apitulo) p(rae)dica c(apitulo) Et multa corpora s(an)c(t)or(um) c(apitulo) (et) uenerunt i(n) s(an)c(t)am ciuitate(m) (et) apparuerunt
multis m(athei) · 27 · Si no(n) erat ho(mo) · i(n) cruce q(ui) pendebat · q(uia) iudei rogauerunt
pilatu(m) · ut tollerentur eor(um) corpora · ut no(n) remanerent i(n) cruce corpora sabbato ·
erat · n(am) magn(us) dies ille sabbati c(apitulo) Jo(hannis) · 19 · Et si no(n) erat de(us) · qua(re) dixit centu-
rio · cu(m) uidit terre motu(m) · (et) alia signa · uere filius dei erat iste · m(athei) 27 ·
Si no(n) erat ho(mo) · latus cui latro p(er)forauit · Et u(nde) exiuit sanguis (et) aqua
p(rae)dica quo(modo) exiuit c(apitulo) q(uia) no(n) mixtim · s(ed) s(e)p(ar)atim c(apitulo) tho(mas) 3 · p(ar)te q(uaestione) · Et de
cl(arita)te de leuitate · et de huoribus c(apitulo) (et) complexionib(us) c(apitulo) Et si no(n) erat de(us) · ille s(an)c(tu)s
q(ui) uidit illuminauit longinu(m) c(a)ecu(m) c(apitulo) Et i(n)fernus cui uoce(m) audiuit · et
ueniente(m) timuit · q(uia) tremuit · et o(mn)es s(an)c(t)or(um) q(ui) erat i(n) limbo liberos abire p(er)mi-
sit · p(rae)dica c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · ioseph (et) nicodem(us) (et) alii que(m) sepelierunt
Et si no(n) erat deus · tertia die q(ui) resurrexit · Si no(n) erat ho(mo) · apostoli i(n) carne
que(m) uiderunt (et) palpauerunt · lu(cae) · 24 · et Jo(hannis) · Et si no(n) erat de(us) · quo(modo) ad
eos intrauit ianuis clausis c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · thomas ei plagas
clauor(um) (et) lancee · quo(modo) palpauit · Jo(hannis) · 20 · Si no(n) erat de(us) · q(ui) u(er)o dixit q(uia) ui-
disti me tho(ma) cred(idisti) · b(ea)ti q(ui) no(n) uiderunt (et) crediderunt · Si no(n) erat ho(mo) · i(n) forma
peregrini q(ui) apparuit discipulis i(n) uia · lu(cae) · 24 · Et si no(n) erat de(us) · quo(modo) cognouerunt
eu(m) i(n) fractione panis · (et) i(n) splendore uult(us) c(apitulo) p(rae)dica c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) ·
q(ui) stetit i(n) medio discipulor(um) suor(um) (et) dixit pax uobis · ostendit manus (et) latus ·
Et si no(n) erat de(us) · q(ui) aperuit illis sensu(m) · ut i(n)telligerent scripturas · lu(cae) · 24 · q(uia)
hic possunt fieri multe p(rae)dicationes de ip(s)o ... (et) diuitat(e) c(apitulo) s(e)c(un)d(u)m (con)s(ilium) su(um)
(et) p(rae)dicat eos c(apitulo) Si no(n) erat ho(mo) · ap(osto)li discipuli (et) 500 uiri q(ui)b(us) s(e) ostendit q(ui) erant
i(n) monte oliueti · et q(uibu)s appa(ruit) i(n) · m(athei) 28 · m(ar)c(i) · ult(imo) · lu(cae) · 24 · act(uum) 1 ·
Et si no(n) erat de(us) · angeli q(ui) dixerunt uiri
galilei q(ui)d statis aspicientes i(n) celu(m) · hic ih(esu)s q(ui) assumptus e(st) a uobis i(n) celu(m) sic
ueniet · que(m)admodu(m) uidistis eu(m) eunte(m) i(n) celu(m) / ad discipulos (et) o(mn)es q(ui) erant i(n)
monte · aspicientes uersus celu(m) · ubi ih(esu)s assumptus erat · q(ui) misit · p(rae)dica
P(rae)dica si no(n) esset de(us) · celu(m) (et) terra que(m) adorauit (et) adorat · Et tot(us) mundus
ad p(rae)dicatione(m) 12 hominu(m) · paup(er)u(m) · idiotar(um) · a(n)i(m)arum quo(modo) et fulgurauit
pit c(apitulo) i(n) o(mn)e(m) terra(m) exiuit sonus eor(um) c(apitulo) P(rae)dica illi aut(em) p(ro)fecti p(rae)dicauerunt ubiq(ue) d(omi)no
cooperante · (et) s(er)mone(m) confirmante · seque(n)tib(us) signis · m(ar)c(i) · ult(imo) c(apitulo) P(rae)dica c(apitulo)

· finis ·

Margin notes (left page): + M(ar)c(i) 1 de Et exiuit sim(ilite)r ... Mateor(um) de eo (et) de regione. — + Si no(n) erat de(us) q(ui) remisit sibi dimictitu(m) p(e)c(ca)ta (et) lib(er)aui ea de malis iudeor(um) c(apitulo) p(rae)dica.
Margin notes (right page): de uoluntate ... (christi) sepul(tura) ... — P(rae)dica multu(m) fide(m) n(ost)ra(m) c(apitulo) — (et) cui credidit et credit p(rae)dica c(apitulo)

flo isto feli-
citate 1495

Jn die pentecostes Expositio euangelii. Fesulis 1499. Jn dia

Si quis diligit me sermonem meum servabit. Jo 14. Paulo supra dixerat Christus
discipulis suis. Qui habet mandata mea et servat ea, ille est qui diligit me. Qui
autem diligit me, diligetur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum.
Et postea adiungit euangelium hodiernum dicens: Si quis diligit me. Hodie recolit
ecclesia illam stupendam et excellentem donationem que facta fuit discipulis so-
die, a Christo, qui repleti sunt omnes spiritu sancto. Sed quia spiritus sanctus qui est amor patris et
filii hodie mittitur, ideo hodie legitur euangelium in quo agitur de dilectione
qua deus nobis infundit per spiritum sanctum dicens: Si quis diligit me. Id est affectu et hoc ostendit eff-
ectu. Amor enim dei numquam est otiosus, operatur enim magna si est, ut dicit Gregorius. Probatio dile-
ctionis exhibitio est operis. Et hoc probatur quia unde sermonem meum servabit et pater meus diliget eum
Jn hoc ostendit se unum cum patre in essentia. Ego enim et pater unum sumus, supra est 10.
Et quia omnis labor operatur premium et nullum bonum irremuneratum, amor dei et remu-
neratus, Io. ibidem premium, non temporale, quia premium gratie et dei spirituale. Io. sequitur:
Ad eum veniemus, scilicet pater in mentem Ad patrem, filium et spiritum sanctum quia deus pater est
filius dei spiritus sanctus. Et mansionem apud eum faciemus. Jn presenti per bona opera et gratiam ipsius et
in futuro per firmam retentionem et possessionem glorie. Et huiusmodi de diligentibus deum.
Nunc vero sequitur contrarium de eo non diligentibus quia effectus probat eum dicens: Qui non diligit me,
sermones meos non servat. Tales sunt mundani homines et peccatores in omnibus dediti mundialibus non
dei et peccatores de quibus dicit Jeremias: Dereliquerunt me fontem aque vive. Et ut ostendat
ostendat dignitatem verborum suorum, sequitur: Et sermonem quem audistis non est meus sed eius
qui misit me patris. Quasi dicit: quod veritatem loquor et quod dedit sermonem meum. Sed et
qui misit me pater. Et in hoc ostendit dignitatem eius et rationem quia ipsi ubi quia no-
minus verum est. Quia tu domine per negligentiam iterum celi promittit per i. q. i. Jtem Aug
Hec locutus sum vobis apud vos manens. Presentia corporali ut postea perfectius intelligatis quia ego et pater
unum sumus et quia pater et filius et spiritus sanctus unde est. Et quia illi qui diligunt deum perfecte
sancti gratia ab ipso mittent dona per illustrationem spiritus sancti. Io. sequitur: Paraclitus spiritus sanctus
consolator et perconsolationem a dolore et tristitia presentium eius et credimus ista consolatio
in effectu donorum et munerum per ipsos pacientium dari consuevit signum et visibile in apparitione
postea secuta. Quod fuit ante per multum tempus per signa apparita. Unde Joel 2
Jn diebus illis effundam de spiritu meo glorificatio super omnem carnem
id est super omnes electos. Et prophetabunt filii vestri, scilicet apostoli et discipuli, et adhuc. non
quia per maiori parte apostoli et discipuli de pueris illis erant. Et dabo prodigia sursum in celo
terremotum sive sonum. Et signa in terra deorsum. Id est apostolis per signum visibile
linguarum et predicatio. Et ostendit se unum cum patre et spiritum sanctum ab utroque
procedere et procedit. Sequitur: Quem mittet pater in nomine meo. Tho-
ad laudem et gloriam nominis mei et cum predicatione, scilicet per apostolos et discipulos nomen
Jesu per totum mundum divulgaretur. Predicatur virtute eius et operibus et miraculis quia
illi autem profecti predicaverunt ubique, scilicet nomen Christi domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Per
Act. Non est aliud nomen datum hominibus in quo etc. Salvator et Jo. phil.
2. Jn nomine Jesu omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. Sequitur: Ille vos docebit
omnia, id est facient vos intelligere omnia que dixi vobis. Dixero id est dico nunc et
dixero per alia per illuminationem intellectus vestrorum ex missione spiritus sancti. Et hoc
quia apostoli adhuc erant rudes et timorem possiti ex passione Christi. Et ideo

ad verba Christi non attendebant diligenter. Io. ad plenum non capiebant ea propter quod
gratia spiritus sancti postea supplevit istum defectum. Et tunc fuerunt docti per
ipsum spiritum sanctum de omnibus ad plenum. Unde Beda in omelia. Adveniens autem
spiritus sanctus testimonium de domino perhibebit quia discipulorum cordibus aspirans omnia
scilicet testimonium de illo erat scientie clarissimae altaribus. dare illis lucem reddidit.
Deus coequalis et consubstantialis patri erat ante secula. Deus consubstantialis
deus est nobis infirmi peccatorum. Deus de virgine natus sine peccato mix-
tus in mundo. Deus quando voluit et quamodo voluit tentatus fuit de ma-
do. Deus verax morte resurgendo destruxit. Vera in qua pas-
sus est et resurrexit carnem ad celos ascendendo levavit atque in
patris dextera gloria constituit. Deus omnia prophetarum scripta illi testi-
monium perhibent. Deus confessio nostra est. Usque ad finem erat propaga-
ta. Certamus fidei illius ministeria scilicet testimonio
data erat. Et mirata discipulis. Nec illis tamen sed omnibus qui per verbum eorum cre-
diderunt. Sequitur: Spiritus sanctus est munere consu-
dit. Illi vero inter testimonium perhibebit de me et vos testimo-
nium perhibebitis quia spiritum sanctum docet populum. Hec divinitatis
more pastoris foris loquendo et aliis ministrabat. Jpse vero
spiritus cordaque scientia veritatis illustravit et addocendaque nossent + o
c.
divine virtute erexit. Unde dicitur apud ipsum spiritus idest fortitudinis
et sic nuncupatur est enim spiritus sancti quia per ipsum quem dicit age
et cogitare debemus agnoscimus. Est et fortitudinis quia
per ipsum ut que bene novimus operemur accipimus in nos adversi-
tatem aliquam ab omnibus quia capimus et repellamus. Et vos igitur te-
stimonium perhibebitis quia ab initio mecum estis. Cum data spiritus gratia et
hoc discipulorum fiducia iuvit quia ab initio erat cum domino
ideoque que apud illum viderunt et audierunt absque ulla ambi-
guitate predicare valebant. Jtem Et pertica de vita Christi na-
rista fuerunt bene qualiter per te potest adaptare mittere et concordare
cum petitis de eo dixistis. Sequitur: Et suggeret vobis omnia quecumque dixero vo-
bis, id est ad memoriam vobis reducet oblita quia apostoli multa de illis que Christus
dicebat illis obliti sunt timore passionis eius et perhibere. Pacem relinquo
vobis. Id est iterum ad patrem reliquo vobis pacem pectoris in presentia et in pa-
cem meam do vobis, id est eternitatis in futuro et pertica de differentia pacis
Non quomodo mundus dat ego do vobis, quasi dicit. Non do vobis pacem mundanam que
est brevis. I. thess. 5. Cum enim dixerint pax et securitas, tunc repentinus eis
superveniet interitus. Jtem quia pax mundi est de malis operibus ut plurimum
mera. Et contrario et pertica et de quibus dicit deus per suum prophetam Isaie 48.
Non est pax impiis dicit dominus. Non turbetur cor vestrum. Id est non turbari debetis de
recessu meo. Neque formidet. Hoc addit eos assecurando quia timebat mo-
adhuc carnaliter. Audistis quia ego dixi vobis vado et venio. Ut pacem vobis

locum et mansionem scilicet fruitionem glorie et vos ad ipsam disponendo etc.
Et venio ad vos scilicet ad vos accipiendum ut vos illuc introducam
quia si abiero et preparavero vobis locum iterum venio et accipiam vos ad
me ipsum ut ubi ego sum et vos sitis. Si diligeretis me scilicet puro et sincera
dilectione ab omni amore carnali abstracta. Gauderetis utique
quia vado scilicet secundum humanitatem. Ad patrem id est ad eius gloriam. Quia pater maior me
est. Non secundum deitatem in qua filius est equalis patri, sed secundum humanitatem in
qua filius est minor patre etc. Et nunc. Existens vobiscum ut
homo etc. Dixi vobis. Iam plures scilicet vado ad patrem. Priusquam fiat ut
cum factum fuerit credatis scilicet quod non sum tantum homo sed etiam deus quia certitudina-
liter predico futura contingentia. Quod est proprium ipsius dei secundum quod
dicit Isa. 41. Annunciate nobis que futura sunt et dicemus quod dii estis. Iam
non multa loquar vobiscum. Scilicet in hoc mortali corpore existens etc. Venit enim princeps
mundi huius. Thomas. Scilicet diabolus qui principatur amatoribus huius
mundi et regit eos qui sponte per peccatum se ei subiciunt etc. Et
in me non habet quicquam. Scilicet nullum peccatum etc. Sed ut cognoscat mundus.
scilicet humanum genus etc. Quia diligo patrem. Quasi dicat. Ecce non verbo osten-
do quod diligo patrem. Sed suam voluntatem complendo [illegible] etc. Et
sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Et hoc quia dedit vitam propriam
pro redemptione humani generis quia erat voluntas dei quod sic fuerat pro-
phetatum. Unde Isa. Vere languores nostros ipse tulit et dolo-
res nostros ipse portavit. Et ps. Foderunt manus meas et pedes
Et Zach. 12. Et aspicient ad me quem confixerunt. Et per
alias prophetias scivit etc. Quomodo filius dei fuit pluries prophetatum et quod
per mortem debebat genus humanum redimi per ipsam. Nec aliter poterat fieri
[illegible] quia sic fuerat prenunciatum a deo etc. Et si aliter fuisset factum tunc non
esset redemptio sed liberatio ut declarat Alexander de Ales.
Nam si deus voluisset aliter liberare genus humanum utique potuerat
ut ponunt doctores sancti et precipue sanctus Thomas 3 p. q. 46 ar. 2. dicit

De conditionibus ad recipiendum spiritum sanctum [illegible] 1499 in ecclesia maiori

Ad recipiendum gratiam spiritus sancti cum plenitudine gratiarum requiruntur 4or scilicet
1 Abstinentia corporalis — Omnes istas dispositiones et qualitates [illegible]
2 Oratio affectualis — habuerunt apostoli et discipuli Christi hodie et ille
3 Concordia fraternalis — sancte mulieres insimul congregati ideo spiritum sanctum in
4 Audientia doctrinalis — summa perfectione receperunt. Nota quod in-
terius receperunt. Quia et exterius in corpore per signum visibile. Immo cum
signis visibilibus ut patebit etc. Io. act. 2. Repleti sunt omnes spiritu sancto et ce-
perunt loqui variis linguis etc. ¶ Prima ergo dispositio propria et necessaria ad reci-
Prima ps.
piendum gratiam spiritus sancti est abstinentia corporalis a nimio cibo potu dormi-
tione risu locutione delitiis aspectu indebito sensualitate corporali
[illegible] externa conversatione etc. Unde de apostolis [illegible] dicitur [illegible]
erant omnes pariter discipuli in eodem loco scilicet cenaculo et tunc venit spiritus sanctus cum essent
remoti a secularibus civitatis iudeorum etc. Talis abstinentia est dispositio propria et neces-
saria ad recipiendum spiritum sanctum. Hoc declaro per talem similitudinem. Si enim ligna
viridibus aut madefactis appositum ignis non accenduntur quousque ligna sint sic-
ca et exusta. Siccatio enim lignorum necessario precedit ignitionem. Ita de nobis
Persone enim dissolute in cibo et potu etc. sunt ut ligna viridia. Ita de dissoluto. Quia et
quomodo vides etc. [illegible] de delectationibus mundi etc. Si igitur vis quod spiritus sanctus [illegible]
[illegible] et accendatur in vobis oportet siccari vos et non ita sepe comedere et bibere nec
dormire et sic de aliis. Abstinere etiam de negotiis mundanis de placentia corporali et
huius. Et tunc ignis spiritus sancti accenditur in vobis ita siccatis de rebus mundi etc. Figura hu-
ius Ezechielis propheta fuit [illegible] magni cap. 37. plenum ossibus mortuorum. Quibus ossibus
dixit propheta [illegible] dei. Ossa arida audite verbum dei. Hec dicit dominus deus ossibus his.
Ecce ego intromittam in vos spiritum et vivetis. c. 37. Ossa arida sunt persone absti-
nentes a delitiis vitiis et negotiis huius seculi. In istis mittit deus spiritum sanctum. Patet ergo quod
abstinentia est dispositio propria et necessaria ad habendum gratiam spiritus sancti etc. Et istam habuerunt apostoli et
discipuli et mulieres recipientes spiritum sanctum. Nam a die ascensionis usque hodie ieiunaverunt
et abstinuerunt non solum a cibo et potu sed a delitiis et negotiis seculi ut dicit glo.
[illegible] Scientes quod abstinentia erat necessaria. Hoc etiam habetur [illegible] evangelista
[illegible] Quando [illegible] dixerunt [illegible] discipuli
qui dicunt quod pharisei venerunt ad Christum [illegible] Quare discipuli
Iohannis et phariseorum ieiunant, tui autem discipuli non ieiunant. Mar. 2. Respondit [illegible] Numquid possunt
filii nuptiarum quamdiu cum illis est sponsus ieiunare. Venient autem dies cum auferetur ab
eis sponsus et tunc ieiunabunt in illis diebus. Ex isto textu habetur quod apostoli a die ascensionis
[illegible] usque hodie ieiunaverunt a cibo potu negotiis
[illegible] Fiat ergo vobis [illegible] abstinentia et tam necessaria [illegible] et ista habuerunt
apostoli et discipuli et mulieres quod dicitur [illegible] Repleti sunt omnes spiritu sancto [illegible]
[illegible] ille ignis spiritus sancti [illegible] inflammavit etc. Sic facit nobis deus [illegible] sicut [illegible] sic illi
[illegible] ¶ Secunda conditio [illegible] necessaria ad reci-
Secunda ps.
piendum spiritum sanctum est oratio affectualis scilicet devota [illegible] proprie non di-
citur orationes [illegible]
proprie non dicuntur orationes. Sed oratio affectualis est quando [illegible] flectit genua ele-
vando manus erga celum et oculos et cor quemadmodum supplicantis coram [illegible]
Cogitet et quod videret Christum in cathedra glorie [illegible] et tunc veniet [illegible]
in corde vestro recipietis orationem. Ista est dispositio bona et necessaria ad recipiendum spiritum sanctum.

Ad monasterium
sancte lucie
1494 [illegible]

Declaratu hoc p similitudine de anhelatu q emictit anhelitu a boce calidu
7 humidu et post attrahitu aerem frigidum. Ita oro devota e anhelitus cali
dus p devotionis feruorem dei sui amorem / et humidus qn de dat lacrimas
i oratione. Hic n attrahitur aura + s s q ex et pot tia refrige
rat aias a febre pctor s ebrietatis auaritie luxurie ire inuidie gule acci
die murmurationis odij detractionis susurrationis 7 pticaz. Sz refrige
rat aias nr ab hijs pt dr cu pphta dauid ips. Os meu apui 7 attraxi
spm s i ardenti orone. Modo apli 7 discipli x secut sunt dispone et necciam
a dieb ascensionis glz die ac nocte orabat assiduiter usqz hodie. Jo dr de
eis act. i. Hij oes erat psuerates i orone unanimit cu mulierib 7 m mat
ihu 7 fratrib eius. Et sic acceperunt spm sctm et ¶ Tertia conditio neccia e concordia Tertia pars
fraternalis. No ht rancorz odia malas uoluntates nec desideriu uindicte q pxi
mu q spus scus no habitat i loco villa seu ciuitate diuisa. Adhoc rso naturalis pz
sic spus humanus adhoc quiuit dei corpi requirit coniunctione mbrs q sime
bris diuisis s caput corpi 7 man 7 pedes 7 sic de alijs spus recedit nec re
manet cu aliquo mbro diuiso. Ita e et est de spu sco. Cogitat qtota comu
tas e unu corp 7 ht multa mebra 7 diuisa / ut corp humanu. Oculi sut spcula
tiui 7 hoies scie. Aures sut iudices et dnj q hnt audire iusticias. Nares sut de
uoti xpi odores 7 sctor sentientes. Os sacerdotes q sumunt sacrametu eucharistie q
reficiuntur 7 refocillatur oia mbra sana. Brachia sut milites q defendut totu
corp. Laboratores q sustinent totu sut pedes. Caput x e i. Sicut n i uno
corpe s huano multa mbra hemus oia a mbra no eude actu hnt ita mt
ti unu corp sum i x Ro. 12 / Et quadiu sunt uniti 7 coniuncti ibo pax 7 concordia
q maiores diligunt minores 7 minores honorant maiores. clerici coniugut cu lai
cis 7 eos in his qderit uir cu uxore 7 eos pr cu filijs 7 eos mr cu filiab 7 eos q
tadiu spus scus uiuificat corp comitatus. Sz si mebra sint diuisa p inuidia
rancorz odiu mala uoluntate statiz recedit spus sctus. Ideo iude c. i.
dr. Hij q segregat semetipos a aiales. spm no hnt s s sctm. Potica pz q
neccia est concordia fraternalis. Ista huert apli 7 discipli xpi hijs dieb io
spm scm meruert accipe q pratica p de discordia 7 postea de unama pettione
de oib habitoib it cossitu ł consis q 7 de oib hijs dieb pacificatis adiuicez q
Et io de sic pacificatis dr act. 2. Du copleretur dies penthecostes erat oes
pariter i concordia i eodem loco. Dic g hodie ut ei accipe spm sctm pacificate
uos ex aptos q alias no potestis ipm accipe. Jo aplz ait heb. 12. Pace seq
mi cu oib 7 scimonia sn q nemo uidebit dnm contemplates n qs desit gre
dei n qua radix amaritudinis sursu germinas ipediat. No pax scimonie e
pax q est bona 7 uera sm dm q alia pax e mala ut pccorz latronu homicidaz 7
hui q de qbz dic Jo. No est pax impijs d d J. pax mea . isa . c
Pace a prima huert apli 7 alij q ¶ Quarta coditio sive dispo neccia Quarta pars
militu ad recipiendu s s e audientia doctrinalis. audire liber a bacis No at
dico ouidij terentij ugilij 7 poetaz 7 fabulaz 7 sic de alijs q q no
huert spm sctm quo daret nobis q. Sz doctrina dei ille dat s s. Datu
similitudo de igne i quo percussio lapidis ad ferru excutit igne. Recte ita
est de pdicatione. Lapis igt e x. i petra aut erat x. i. cor. 10. Ferru uero
aer e lingua pdicatoris. Non n uos estis q loqmi sz q m. io. et m.
Materia q e pctz q e niger ex pccis. Accenditur at ignis s s qn i prima
uel 2a ul 3a pdicatione pcebz pp'os uan hmiliatus 7 proponit q

Flo i scta si li-
citate 1495.

Et tuc talis psona e igita igne s s. Et sic de alijs pctis q potica. Et de
istis dr i figura. Adhuc loquente petro uerba hec cecidit s s s sup oes q
audiebat uerbu. act. 10. Ista audientia doctrinalis uerbi dei huert
apli q adie ascensionis glz die huert sermone. Et aq Augu maria
quam xps dimisit loco sui doctrina 7 magistra Cap. 18. Doctrix i. doc
toriss e disciplinae dei 7 electrix opu illi. Vnde q Apli sciebat q debe
bant accipe spm sctm sz nesciebant qn q x dix eis in die ascensionis
johanes quidem baptizauit aqua uos aut baptizabimi s s non post multos hos di
es. act. i. Jo nesciebant et qui die expectauert die ascensionis 7 sex 6
7 sabbo credetes q illis dieb x mictet eis s s. Sz transactis illis die
bz uidentes q x no mictebat eis s s a pud tota 7 dia adinica O q n mictet.
Respondit alter. No dubitemus q cras q e dies dnica mictet 7 hec e ro q tali die 1
Respondit alter. No dubitemus q cras q e dies dnica mictet 7 hec e ro q tali die
de formauit lum 7 diuisit luce a tenebris. Jo ronabiliter tali die mic-
tet nobis lum s s. Et transiuit dnica 7 no misit 7 mirabatur. Dix 2
alter. Dic lune mictet q tali die fecit firmamentu 7 diuisit aqs q sut
sub firmamento ab aqs q sut sup firmamentu. Tali g die mictet q nos indig
mus firmamento fortitudinis ut diuidamus aqs uitiorum ab aqs 3
uirtutu. Et no uenit. Dixit alius. Die martis mictet q tali die p-
duxit plantas ad fructificandu. Tali g die mictet ut possim plantare
fidez catholica ut possit fac fructu. Et expectates no uenit. Dix 4
alius. In die mercurij ueniet Rso q tali die deus formauit sole luna 7 pla-
netas. Tali ergo die mictet ut sit i nobis splendor caritatis 7 luna spei 7 stellas uir- 5
tutu. Et no uenit. Cogitates aliqr mirabatur 7 turbabatur q. Dixit ali. Die iouis
mictet q tali die ascendit a b a spectib nris. Jo tali die cosolabit nos. Et no 6
uenit. Dixit ali. Die ueneris mictet q tali die fuit passus 7 huius doloris
de sua passione. Propter qd tali die mereamur q det nobis s s cosolatorez. Et no 7
uenit. Dixit ali. In sabbo ueniet q tali die fuim dispsi. ita p um non ue-
nerit. Dix ali. In sabbo ueniet q tali die fuim dispsi. Videntes ait q sabbz tra
nsiit cu alio io hodie ut sibi unyamu mictet. Videntes q sabbz tra
sierat 7 no uenerat 7 ia pdiderat copletu dies 7 timebat iudeos q dice n rex
erat. Cogitates quo ronabiliter erat tristes 7 de
bz erat n congregati q i sit iud. Cogitate quo ronabiliter erat tristes 7 de
solati. Jo hodie simul congregati iuert ad potius carne usqz m. expectates
qn exiret ut q surrexerat. Ipa a uirgo surgebat i media nocte i iuxta illud / media
noc surg ad qfit t / et dicebat offiziu suu Pg g uirgo m exiuit camera z
7 uidit oes aplos 7 discipulos flentes d eis. Quid e hoc filij mi de quo fletis nuc
q fili mi mi r q t i celis. Et dixert sibi / Mr nra bndca filius tuus pmisit no-
bis mictere s s dicens q no dimictet nos orphanos sicut iudeos. Mo a sut 10
dies q ipe ascendit 7 no misit ~~alijs~~ nobis s s. Rsp uirgo. No dubitetis
filij mi q filius m no ht qditioes hoiuz mdanoz q i paupertate cosistut amici
eos et qn sit ipspitate 7 hore no curat. Nec dantu decis Sz dica uobis
rone qre no dum misit. Nescitis q qndo x pplz israel de captiuitate egipti
quinquagesimo die descendit i forma ignis i monte sinai dado legz. Et ai apli. Virgo bndca
bn scim. Et uirgo. Hoc fuit figura q filius m i xeno sua x de captiuitate i 8
fern. Hodie a e 50 dies a resurrectione filij mi. Ideo
mictet modo spm sctm. Jo ponatis uos oes i deuota orone q q adueo ex-
dinata sut pcebz 7 deuotis oronibus sit ipetranda. Tunc pete apli cu alijs

aplis · posuerit se ad unum pt̃ · 7 glz orando dicebat · Cor mundu crea in
me · 7 spm rectum innoua in uisceribz meis · Lazzar[us] cum aliis discipulis ad
aliam ptz flexis genibz · orando dicebat · Benedictum dne qui sedet · nisi
tu dederis sapientiam · 7 miseris spm scm tuum · de altissimis · sap · 10 · Maria at
magdal · 7 alie sce mulieres · flexis genibz · orando dicebat · Redde mi le
titiam salutaris tui · 7 spu principali confirma me · Deinde apli dixerunt uirgini marie · Ergo
benedicta orare tu · quia scis filius tuus audiet te · Et erat tunc hora 3a · Tunc ergo
flexis genibz · orauit d · Emitte spm tuum · 7 creabuntur · 7 renouabis fa
~~s per predicationem aplorum~~ · No creabuntur · s · uirtutes infusas gratie · dona · 7 affecti
ones · Et renouabis faciem terre · s · per predicationem aplorum · 7 discipulorum suorum · Statim
oratione audita matris · subito factus est de celo sonus magnus · ad istar tonitrui
non terrentis sz delectantis · 7 fuit quasi uox responsiua uirgini marie · Quem sonum au
dierunt iudei qui erant in templo · Et subito ad istar uenti descendit de celo · Et ille
sonus repleuit totam domum ubi erant apli · 7 tota domus repleta est igne · Iu
dei autem audientes sonum concurrebant · 7 uidebant ignem clarum · per fenestras · Sz ille
ignis non comburebat · sz illuminabat · 7 fumum album uidebant · ut fumum in
censi · Et ignis ille · diuisit se · ad istar linguarum · 7 sedit super singulos eorum · Et re
pleti sunt omnes s · s · Tunc fuit completa prophetia iohel · 2 · d · In diebus illis effundam
spm meum · super seruos meos · 7 ancillas meas · 7 dabo prodigia in celo · 7 terra · d · san
guinem 7 ignem · 7 uaporem fumi · Sol conuertetur in tenebras · 7 luna in sanguinem · antequam ueniat dies domini magnus 7 hor
Et cetera · [illegible] · No · dabo prodigia in celo · quia tunc [illegible]
uidebantur super [illegible] · innuit quod merito passionis [illegible] mittebatur
s · s · aplis 7 aliis discipulis · Et in terra · quia apparuit ignis clarus · qui ab omnibus po
terat uideri in domo ubi erant apli · Et uaporem fumi · Ad modum fumi in
censi · Et hec fuit prophetia quomodo [illegible] festum solemne · [illegible] quinquaginta [illegible]
[illegible] · in templo ad [illegible] 7 [illegible] et ipsi audiuerunt
Istam fuit prophetia quod ista prophetia Iohelis · nunquam potest fuit ad impleta nisi tunc ·
7 quando doctores 7 rabini · 7 magistri · 7 scribe · uoluerunt clarificare de prophetia [illegible]
7 [illegible] · concilium super materia ista · uidetur maxime [illegible]
Et hic apparet quod ihs non solum fuit homo · sz etiam deus · quia [illegible] s · s · misit · cum patre
Si ergo uolumus etiam nos spm sctm accipere · 7 quod in nos descendat
sic descendit in discipulos · [illegible] apparet quod [illegible] ista 4 [illegible] poltam
Et potissime dicere cum uirgine gloriosa · Emitte spm tuum ·
sic nobis dispositis · Et creabuntur · uirtutes 7 dona spiritualia · Et re
nouabis faciem terre · Nos · quos de terra creasti 7 redemisti ·
Et de tali dono 7 gratia spus sci [illegible] · adiungemus · cum dd · Sit
gloria dni in seculum · pro nostra saluatione · Retribuitur deo in operibus suis
Nos redimendo · Et gratia spus sci illustrando · 7 ad gloriam celestem
producendo · Hic per gratiam 7 in futuro per gloriam · in secula seculorum · Amen
Et hic dicit de igne 7 aqua · per comparationem [illegible]
quod qui calefacit dicitur ignis · qui purgat dicitur aqua · diabluerit
dns sordes filiarum sion · 7 sanguinem ierusalem lauit de medio eius ·
in spu iudicii 7 spu ardoris · dr · isa · 4o · Et dic perpetuum [illegible]

De sca trinitate expositio

Erat homo ex phariseis · nicodemus nomine · Io · 3 · Paulo supra · dic · io · quod
ihs erat ierosolimis in pasca die festo · multi crediderunt in nomine eius · uidentes
signa que faciebat · Et postea sequitur euangelium hodiernum sic · Erat homo
ex phariseis · Iste fuit unus illorum · de quibus dixit supra · quod multi credi
derunt in ihm · uidentes signa que faciebat · Sz propter iudeos non confitebantur · ne de sinagoga ei
cerentur · Ex phariseis · Tho · Hec secta erat probatior · 7 honorabilior inter ceteras · Veritas ex phari
sectas iudeorum · Nec · quatuor fuerunt secte · Phariseorum · Saduceorum · Essenorum · Et
[illegible] · in quibus agnoscebantur · 7 in quibus erant distincti 7 differentes a ceteris · Nico · nota
Ipse enim primo sepe iuit ad xpm querere · Io · 19 · Et ipsum in consilio defendebat · Io
ut habetur · Io · 7 · sic dicens · Nicodemus ad eos ille qui uenit ad eum nocte · qui unus erat
ex ipsis · s · in concilio · Numquid lex nostra iudicat hominem · nisi prius audierit ab ipso · et
cognouerit quid faciat · eiusque in domum suam · Nicodemus nomine · in iudeis
iudicio eius · Declaratio · Princeps iudeorum · fuit enim magnus inter iudeos · 7 ho
[illegible] · Declaratio · Hic uenit ad eum nocte · Timuit enim uere
[illegible] · in templo
[illegible] indignationes iudeorum [illegible] · Declaratio
[illegible] in templo · [illegible] · Declaratio
quod propter hoc · [illegible] Et dixit ei · Rabbi · scimus quia a deo uenisti magister · Li · Idest
[illegible] doctrina est uera · 7 a deo data · 7 non habuit confictam
Et probat impossibilitatem [illegible] · Nemo enim potest hec signa facere que tu facis nisi
fuerit deus cum eo · Quasi · si signa que tu facis · excedunt potentiam humanam · Tu ergo facis
[illegible] deo solo [illegible] · potentiam · 7 potentiam de signis [illegible] · Tho
3 · p · q 43 · ar · 4 · et prima eius · Respondit ihs · 7 dixit ei · Li · Hic ponitur responsio · quia
uidebat nicodemum fidelem · 7 ueracem · 7 [illegible] doctrinam quantum ad fidem · 7
io · [illegible] baptismi · quod est regeneratio spiritualis · 7 [illegible]
ad salutem · Io · dic · Amen amen dico tibi · nisi quis renatus fuerit denuo · Id est per generationem
spiritualem · Non potest uidere regnum dei · Li · Visio enim dei non potest hominibus competere · nisi per gratiam
Et ad hanc gratiam [illegible] requiritur generatio spiritualis · per quam homines fiunt filii dei ·
7 [illegible] defuit · Dicit ad eum nicodemus · quomodo potest homo nasci · cum sit se
nex · Numquid potest in uentrem matris sue iterato introire 7 renasci · Quasi diceret · Non · quia quantitas
non permittit · Declaratio · Respondit ihs 7 dixit ei · Amen amen dico tibi · nisi quis renatus fuerit ex
aqua 7 spu sco · Quasi diceret · Tu de carnali generatione intelligis · 7 ego de spirituali
generatione dico · nisi quis renatus fuerit · spirituali generatione · que fit ex aqua 7 spu sco
Non potest introire in regnum dei · Ex hoc habemus quod baptismus est quedam spiritualis generatio · 7
est primum sacramentum · 7 ianua omnium sacramentorum · 7 sine eo nullus saluatur · 9
Quod natum est ex carne · [illegible] ~~[illegible]~~ · uitium carnalis generationis · caro est · Idest
constitutum in uita carnali tantum · Et quod natum est ex spu · spiritus est · Idest constitut
tum in uita spirituali · Non mireris · Idest non debes admirari · Quia dixi tibi · oportet uos na
sci denuo · Quia non loquor de generatione carnali de qua tu arguis · sz de spirituali ·
Spiritus ubi uult spirat · Idest dando gratiam cui uult · ut ad ro · 9 · Cui uult miseretur · Ambs
7 quem uult indurat · Et uocem eius audis · Idest in predicationibus · ut patet in · Io · Non · Non mali
[illegible] · Et nescis unde ueniat aut quo uadat · tie immis
[illegible] sz spiritus [illegible] · sione · sed
Vnde augustinus · [illegible] uerba de spu sco intelligenda sunt [illegible] · gratie subtra
[illegible] · sz spus scus · [illegible] · ctione eius
[illegible] · nobis occultatum · 7 sola fide tenetur · Sic est omnis qui natus est ex spu sco · obduratis ·
Idest in uita spirituali constitutum · Respondit nicodemus 7 dixit ei · quomodo possunt hec fieri · Gorr

In hoc notatur diligentia in victorino qui non cessavit querere donec intelligeret. Respondit ihesus et dixit ei: Tu es magister in israel et hec ignoras? Glossa. Nos dicimus
quem iudei magnum doctorem reputant, et tamen ignoras fidei misteria sine quo
... tibi dico ... fuit predicatum. Et pratica ... Et una salutis quam tibi dicit
mosi ... Amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur. Glossa. ego et mei apostoli. Vel ego et pater
... quia ego et pater unum sumus. ... Et pratica de dignitate ... Et quod
vidimus testamur et testimonium nostrum non accipitis. Hic probatum est ... Si terrena dixi vobis
... baptismi regenerationis que fit in aqua et spiritu. Et non creditis.
Hic a nobis declarata ... Quomodo si dixero vobis celestia credetis. Glossa. generationem eternam ...
de qua prophetavit isaias. Generationem eius quis enarrabit. Quomodo ... per modum ...
Et nemo ascendit in celum. Id est nemo habet virtutem illuc ascendendi propria potestate
Nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo. Propter potentiam et immensitatem divinitatis. Ergo ... qui ascendit et salvatum ascendit per christum ... Et sicut moyses exaltavit serpentem. Hic christus agit de sua passione a qua virtutem habet baptismus de quo locutus est
et alia sacramenta. Id est. Sicut moyses exaltavit serpentem. Ut legitur numeri 21 quod murmurantibus iudeis contra dominum et moysen ... noster nauseat super cibo
isto levissimo, inmisit deus serpentes ignitos qui eos interficiebant. Clamavit
moyses ad dominum. Iussit deus ... fieri eneum et affigi in palo ut
aspicientes sanarentur a percussionibus serpentium ... Hic serpens fuit figura passionis christi. quia serpens eneus affixus in palo fuit christus in morte affixus in patibulo
crucis. Ad cuius aspectum ... et amore ... innobis ... peccati et
igni ... Ita exaltari oportet filium hominis. Thomas. Hic ostendit modum sue
passionis. Voluit enim dominus noster ihesus christus illo modo mori sed exaltatus in cruce ut sicut
terram purgavit sua conversatione ita purgaret aerem ... sua
passione, ut terrena cum celestibus pacificaret. Et consistit quod mundi ... celum
et terram ... pacificans per sanguinem crucis sue ...
sive que in celis sunt. Ut omnis qui credit in ipsum. Glossa. vera fide formata
... declarat de malis qui credunt quia tamen male credunt ... Non pereat ... Non
suspectum ... demonum ... vitiorum et mortem suppliciorum. Sed habeat
vitam eternam. Hic in spe et postea in re. Et hic est fructus noster ... fidei ...
Et hic finis sermonis pratica de vera fide et de ipsis virtutibus. Et declara ...

Expositum in sancta felicitate 1495

Opera christi secreta et publica. Ad monasterium sancte lucie pistorii 1494.

Dominus noster ihesus christus in vita sua quam tenuit in hoc mundo servavit talem ordinem et modum in suis operibus quia aliqua opera fecit occulta et secreta et 1
alia publica et manifesta. Et hoc duplici ratione. Prima ratio est
nostra instructione ut faciam opera nostra bona secreta sive ut fugiam
vanam gloriam ut sicut homo abscondit thesaurum ita et bona opera sunt abscondenda.
Iohannis 6. Attendite ne iustitiam vestram id est opera bona faciatis coram hominibus 2
ut videamini ab eis. de oratione. Secunda est de illis que faciebat
publice et manifeste ut de patre laudem ... et sanctificationem ... imitemur
nos ut bona que facimus publice que non possunt fieri abscondita sint ad
laudem et honorem et gloriam dei Iohannis dixit in sermone 5. Luceat lux vestra
coram hominibus ut ... Ecce quare christus fecit in vita sua aliqua opera secreta et alia publica et manifesta. Veniamus ad praticam
... Primum opus quod christus fecit in hoc mundo pro nostra redemptione
secretum fuit eius incarnatio in utero virginali ut formatum ...
Fuit et secreta quia nulla persona humana ... nisi
in ancillana ... Hoc fuit secreta ... nisi
virgo maria sciunt iuxta prophetiam ... Et pratica quomodo ... Iudic.
... Et sic ... Secundum opus eius publicum fuit eius nativitas que fuit publica
et manifesta quia in loco publico et manifesto christus voluit nasci ...
publicum ... quod viderent eum. Angeli ... cantaverunt ... Et quando natus est nox ...
... Et stella regis ... Et pratica ...
dies. iuxta prophetiam isaie quod ... vixit et 30 annos in domo cum ioseph
secretum Aliud opus secretum fuit quia ... non faciebat miracula ...
... maria mater sua et non faciebat miracula ... cum ... castum ... et ... non
eius divinitas ... quia divinitas erat abscondita iuxta prophetiam
... reputabant ipsum ... de absconditus deus israel salvator
isaie 45. Vere tu es deus absconditus. ... quia in ipso baptismo voluit publicari
publicum Secundum opus eius publicum fuit baptismum ... et spiritus sanctus in specie columbe
et manifestavit ... hic est filius meus dilectus in
quo michi complacui ... et vox patris intonuit ... Hic est filius meus
... Iohannis 6 ... Tunc Iohannes ... Ecce agnus dei ecce qui
tollit peccata mundi. Et pratica quomodo ihesus venit ad iohannem ...
secretum Aliud opus secretum fuit quia statim intravit desertum et fecit 40 dies nihil
comedit nec bibit in illis 40 diebus. Et istud opus fuit dando nobis
exemplum faciendi secreta ... ieiunium, orationes, elemosinas ... Et pratica ... de operibus virtuosis ...
publicum Secundum opus publicum fuit quia post ieiunium exivit desertum et incepit predicare publice toti populo. Ideo dixit coram ... Iohannis 18. Ego palam locutus sum mundo. Et hic fac pratica de locis in quibus christus predicavit ...
secretum Aliud opus secretum sive occultum fuit transfiguratio in quo ostendit
suam divinitatem. Hoc voluit esse secretum quia nullis discipulorum fuit

Expositum in sancto petro de ... 1495.

i' n aptor · n tm pet · iac · et ioh · Qbus pcp / nemi dixeritis visionem

m · 17 m · 9 · lu · 9 · Et hic pratica qd i' egit xps · qd locutus e

publicum — Scdm op publicu et manifestu fuit · opo miraculor · curando infirmos

liberando demoniacos · suscitando mortuos · Jo dicebat · Opa que ego

facio ipa testim · ph · de me · Jo · 5 · Et hic fac ptica de miraculis

secretum — Aliud op secretu et occultu fuit et est sacramentu altaris · De

quo ipe dic · Caro mea ue e cibus et san m · uere e potus · Jo · 6 · De hac

publicum — Scdm op publicu et manif fuit et dolorosa passio · Iux pphia i psona

xpi dicentis · Tre · O uos os q transitis p uia attendite et uidete · si

e dolor silis sic dolor meus · ptica de aliis pphiis passionis etc

secretum — Aliud op secretu et occultu fuit et gliosa resur · q n uirgo maria · n

apli · n discipuli · n mulieres · n alii uiderunt ipm resurgentem · ptica etc

publicum — Scdm op publicu et maifestu · fuit sua gliosa ascensio · q uirgo maria apli

discipuli · mulieres · et multi alii · q oes erant plus q 120 · ut sdm aplm 500

Et oes uiderunt ipm ascendentem · Jo dix i pmis · Jo · 16 · Vado ad eu q me mi-

sit · et nemo ex uobis interrogat me quo uadis · Sx q · dic glo · bede · Ac

si apte dicat · Resurrectionem q[illegible] ad eu qm in terra consistit · et tanta tunc

manifesta erit eid ascensionis claritas · ut nemini uerum op sit interrogare

quo uadis · uidentibus cuctis · q ad celu pgit · Et hoc e qd dic luc · act · 1 · c

Videntibus illis · s · uirgine maria apostolis · discipulis · et mulieribus et aliis q erant

in monte etc · ad octz publice et manifeste · eleuatus e etc · Ecce qualiter op

primu ne redemptionis fuit secretu et occultu · Et op in fine fuit publicu

et maifestu · Opa u media · aliqua fuerunt occulta · et aliqua maifesta etc

In his q dcta sunt sci · s · i pncipio · i medio · et i fine · pot silitu dila-

tare materias · maxime i medio · ubi agitur de opibus maifestis etc

Et io pratica · et dilata materias ad pposito · sic uideris necce etc

De cope xpi · Expoio · Ad monastiu sce lucie — flo i isto petro de murone 1495 ·

Caro mea uere e cibus · et sanguis m uere e potus · Jo · 6 · Ante istiu istius

eungelii · dic Jo · c eod · q xpistus dix turbis iudeor · Amen amen dico uobis nisi

manducaueritis carne filii hois · et biberitis eius sanguine · no hebitis uita in uob ·

Tunc postmod sequit eungeliu hodiernu · Caro m ue e c · hic xpus

loquitur de sacramto eucharie · in quo sacramto continetur uere corpo xpi cru-

cifixi i cruce · et sanguis ei effusus e i passione · d · Caro mea ue e c · et san

me ue e po · Li · Caro n et sanguis xpi · reficiunt alas q imortalis est

Cibus a corpal · refic tm copus · qd e coruptibile · Aug · Cu n cibo et

potu id appetant hoies · ut no esuriant n sitiant · hoc uerac no prat

nisi iste cibus et potus · q eos agbus sumitur · inmortales et icoruptibiles facit

Idest ipa societas scor · ubi pax e · et unitas plena atq pfecta · Ppterea

Jdest ipa sotietas scor · ubi pax e · et unitas plena atq pfca · Ppterea

quipe sic ante nos intelligxerunt hoies dei · do nr ihs xpus · cop et sanguine suu

nobis i eis rebus comendauit · que ad unu aliqd redigutur · Ex multis nam

granis unus panis conficitur · et ex multis racemis · uinu in unu confluit etc totus

Dl mand · me · car · Spualem manducatione est bi · m · san · Pdilectiones

In me · ma · et ego i e · Tho · In ia dcs ubis · dat xpus itelligere differentiam

istius cibi · ad alios carnales cibos · Alii · n · cibi conuertuntur i manducantem

Iste a cibus · manducante conuertit i se · ut dcs fuit aug · 10 adno · Nec

tu me mutabis i te · sic cibu carnis tue · s tu mutaberis in me ·

Sic misit me uiuens pr · Tho · Idest hois fecit sic · Et ego ui p p ·

Referendo tota uita mea ad ipm etc · Dcta qr · dic uiuus pr · ad diffe-

rentia alior deor · et idolor · q no uiuunt · De quibus dd · Os hnt et no loquntur

oculos hnt et no uidebunt · aures hnt et no audient · nares hnt et no adorat

manus hnt et no palp · ped · h · et no ambul · no clam · i gutt suo · Dcta oes

Et quo ad iuocatione eius · apls ptotu mudu destruebat etc · Signu est

q spe uiuus · et ipe uiuit pp patre · Jtem dcta que ad spulcra scoru · et ad

q ipe uiuus · et ipe uiuit pp patre · It dcta que ad spulcra scoru et ad

inuocatione xpi ad ipor copa fiunt miracula · Et ptica etc · Signu e q

Et qui mad · me · et ip · ui · pr · m · Q a uiuimu deo pficiz · et dilectiones

in perptione sacramenti pratica · Hic e pas · q de · c · s · J · de sinu

patris · Ansel · Vt pane angelor · manducaret ho · rex angelor fcus e

ho · No sic man · pat · ue · man · in · des · et mor · sr · Li · Et io no fuit

uerc cibus celestis · sed tm figura ei · q uita spuale no ofirebat · Gendis

dabat dni i hoc sacmto · pfigurabat · Dic · n · mana deuotis · et gratis

oiu ciborum delectamtu · malis a erat insipidu · sic de nu · 21 · ala nra

nauseat su · et · is · le · sic eucharistia digne sumentibus e uita spua

lis solatiu · et idigne sumentibus iudicium · Qui mand · h · p · Li · Digne etc

Viuet in etr · Aug · Qr ex nobis uita etrna he no possum · pane

celi · manducare debem · frequeter · Remigi · Cu ois salis copis et aie · sit

e i copis et sanguinis susceptione · thoz · mus xps i hoc sacmento · u me

diante hoc sacratissimo sacmto · ad etrna saluus · plura · ...rum etc

Tho · i sequ · Dne i sce mesa cene · turbe fcuz · 12 · datu no abigitur ·

Dogma da-

Docti sacris institutis · panis i uinu i salutis · cstm hostia · Caro cibus

tu xpianis · q i carne transit panis · et uinu in sanguine · Caro cibus

sanguis potus · manens tn xpus totus sub utraq spe · In figuris psignatur · cu isaac

imolatur · agnus pasce deputatur · datur mana patribus etc · Melchisedech

Dna facere de potu etc · Pecullaci · 6 · mensis etc · tes · anni · Iuxta dtame etc de

pisce etc de hostiaci · 20 anni · Jtem de bta Jo etc Jtem passio etc

Florentie in ecclesia cathedrali 1493 in dominica de palmis.

De corpore Christi: in pisis in ecclesia cathedrali 1482.

Circa mirabilitatem hostie consecrate notantur septem mirabilia
que et forte impossibilia iudicabuntur. Rationibus tamen et exemplis
declarabuntur esse possibilia. Et primum mirabile est hoc. 1
Quomodo est possibile quod dictis illis quinque verbis scilicet hoc est enim corpus me-
um ille panis fiat illico caro Christi que dependit in cruce et illud
corpus ut habetur de consecratione d. 2 c. nonne mirum videtur. Non omnis panis sed
accipiens benedictionem fit corpus Christi. Sed quomodo. Dicit textus ibi s. de
c. d. 2 c. panis. Ubi autem sacramentum conficitur iam non suis sermonibus sa-
cerdos utitur sed utitur sermonibus Christi. Ergo sermo Christi hoc conficit
sacramentum. Nec immerito quia efficax est vis in sermonibus Christi ut inciperet
esse quod non erat quanto maior esse debet eius virtus ut illud quod est mutet in
alterum. Dixit enim et facta sunt mandavit et creata sunt ut ps. Quare ce-
lum et terram mare et omnia que in eis sunt creavit. Et alias deus sua po-
tentia rem unam mutavit in aliam ut patet gen. 1 quando terram conver-
tit in carnem. Et gen. 19 quando uxorem loth convertit in statuam salis.
Et exo. 3 quando virgam convertit in serpentem et serpentem in virgam etc. Manus
moisi etc. potentia etc. Nec inaudibile est et contra naturam rem unam mu-
tare posse in aliam quia natura ipsa hoc operatur ut dicit arist. 2
de anima quod cibus convertitur in substantiam aliti. Ergo a fortiori deus potest hoc
operari in cuius virtute hec transsubstantiatio ita subito fit ut dicit
mag. sen. 4 d. 10 c. ult. etc. Dic de sancto jo. evang. qui s. de virgis
et lapidibus convertisset etc. et iterum etc. Secundum mirabile est hoc s. 2
quomodo hec transsubstantiatio ita subito possit fieri cum tanta sit distantia a
celo empireo ubi locatur [illegible] ad altare ubi panis locatur et of-
fertur. Ad quod est dicendum quod hoc licet videatur impossibile tamen potest
esse possibile et declaratur esse possibile tripliciter s. ratione
ex naturali et exemplo scripture. Et primo ratione quoniam omne agens il- 1
luminatum quod nullam habet resistentiam nec intrinsecam nec extrinsecam potest a-
gere in instanti et in qualibet temporis mensura ut dicit arist. 4 phis.
c. de vacuo et 6 phis. Sed deus est agens illuminatum nullam habens
resistentiam intrinsecam nec extrinsecam ergo potest agere in instanti illam
transsubstantiationem etc. potentia etc. Exemplo naturali hoc etiam patet quia ut 2
dicit arist. 2 de anima lux in instanti diffunditur per totum orbem ab
oriente in occidente. Ergo per locum [illegible] hoc fieri potest ab
auctore nature etc. operatione etc. Patet etiam ex scriptura ut patet dan. 3
14 c. Ubi dicitur quod angelus domini apprehendit abacuc existentem in iudea
in vertice capilli et in instanti portavit ipsum in babillonia ad
danielem qui erat in lacu leonum. Et postea reportavit ipsum ad lo-
cum pristinum. Similiter secundum fidem credimus quod omnia corpora nostra in
tempore iudicii extremi in instanti erunt in conspectu domini quantumcumque sparsa per
omnes mundi partes ut patet 1 cor. 15 ubi dicitur Omnes occurremus Christo in ae-
ra. Et in simbolo Carnis resurrectionem. Tertium mirabile est 3
quomodo corpus Christi tam magnum tam diffusum ad quod capiendum celum et
terra non sufficiunt possit ita parva hostia contineri. Ad quod dicitur
quod corpus Christi est totum non solum in tota hostia sed etiam totum in qualibet

Ens et non ens.

De sancto francisco

Sicut [illegible]

Diffinitive

Commensurative

Arist. [illegible]

11. [illegible] domo 100 [illegible] 1000 fo[illegible]

parte hostie vel posita de consecratione d. 2 c. Singuli. Et sic ubi textus vel
dicit. Singuli autem accipiunt Christum dominum et singulis portionibus totus
est nec per singulos minuitur sed integrum se prebet in singulis. Hec ibi.
Sed quomodo hoc esse possit est intelligendum quod aliquid esse in loco in- 1
telligi potest tripliciter. Primo circumscriptive s. localiter et mensurati-
ve. Sicut corpora que ambiuntur et circundantur loco puta corpora habentia quan-
titatem dimensivam sicut corpus hominis ligni lapidis etc. que omnia sunt in loco com-
mensurative etc. Et dictum etc. Secundo aliquid est in loco diffinitive quod non 2
habet quantitatem dimensivam et ita est in uno loco quod non potest esse in alio ut angelus
quod simul et semel non potest esse in pluribus locis ut declarat sanctus tho. p. 3
p. q. 52 ar. 2. Et in sen. d. 37 q. 7. Tertio aliquid dicitur esse in loco
[illegible] principaliter et potentialiter. Sic [illegible] dicimus regem esse in
[illegible] potentia sua. Nam ad propositum dico quod deus non
[illegible] Hec 2o [illegible] quod non est in aliquo
est in loco primo modo quia non habet quantitativo loco. Sed est in loco principaliter et potenti-
uno loco [illegible] possit in alio loco [illegible] hostia quia est ibi [illegible]
aliter. Sic est de corpore Christi in hostia quia est ibi [illegible] et non primo nec
secundo. ut patet [illegible] Et quomodo [illegible] magna possit stare in una parva
[illegible] Nam anima que est tam magna stat in uno
[illegible] Est enim magnus [illegible] in una
parvo corpore [illegible] legitur [illegible] 3 [illegible]
parva pupilla oculi etc. In scriptura etiam [illegible] quando apparuit [illegible] Christum quando baptiza-
batur etc. [illegible] Quartum mirabile est quomodo 4
[illegible] corpus Christi sit simul in diversis locis quia eadem hora in italia in francia in
alemania in hispania etc. [illegible] Et in una quaque
[illegible] loci simul [illegible] Ad quod dicitur quod fide tenetur [illegible] quod sit
[illegible] de consecratione d. 2 c. [illegible]
Christi corpus esse et posse esse in pluribus locis ut patet [illegible] sit ubique pa-
[illegible] Ubi dicitur infra Tanta videtur [illegible] Calix [illegible]
[illegible] corporis Christi et unus sit calix sanguis [illegible]
[illegible] non [illegible] dicebus illu-
[illegible] totum [illegible] mundum [illegible] multis locis [illegible] unum corpus
[illegible] non sunt tamen multa corpora [illegible] nec multi calices [illegible] apostolis hec
[illegible] sanguis cum illo quem [illegible] in [illegible] magnificentia [illegible]
ibi Et textus [illegible] Sed [illegible] ihesu [illegible] et omnia que [illegible]
nulla [illegible] explicare [illegible] quoniam [illegible] totos [illegible] locorum [illegible]
continentur capere non possunt [illegible] posse esse in pluribus locis patet exemplo naturali et
hoc [illegible] Sed quomodo una [illegible] possit esse [illegible] ut dicit aug. [illegible]
exemplo scripture. Et primo ex natura [illegible]
in diversis auditoribus Et [illegible] exemplo scripture 4 Rg. 5 de helisio [illegible]
atorum 13 de anima. Patet etiam exemplo scripture [illegible] munera anaama [illegible]
esset in domo fuit tamen presens [illegible] de sancto benedicto. Item dicit de sancto
[illegible] Vide textum. Item [illegible] de sancto [illegible] Item [illegible] dicit ad ma-
[illegible] dicit de sancto clemente papa etc. Quintum mirabile est quomodo 5
martino etc. Item dicit de sancto [illegible] et totum [illegible] de foris simul fuit.
[illegible] Item totum [illegible] corpus Christi non [illegible] quod est con-
ad divisionem hostie Christus non dividatur. Ad quod dicitur quod corpus Christi [illegible]
[illegible] glorioso [illegible] Verum textus dicit [illegible] O magnum et inscrutabile
misterium panis accidentia [illegible] et tamen [illegible] remanet

+ [illegible] hostia [illegible]

ptica tot[us] [illegible] sic erat a[n]i[m]a [illegible] accidentia [illegible]

[illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

De ea[dem] p[rae]dica[tione]

Magnu[m] mirabile reputatu[m] [in] moise q[uod] fecit descendere manna de aere. exo. 16. Et de helya q[ui] fecit descendere igne[m] de celo [illegible] adhuc du[os] quinquagenarios. 4. Reg. 1. Ma[gis] mirabile est hic [illegible] [...] Nunc apuit mihi cor suu[m]. Jud. 16. Ita de [illegible]

Pistorij ad moa[sterium] [illegible]
s[an]c[t]e lucie 1494.

Flo[rentiae] in eccl[es]ia cathe[drali] 1495.
in d[omi]nica de palmis

Filio dei q[ui] e[st] [illegible] [in] celo [illegible] q[uo]d descendit [in] hostia co[n]secrata. Illa descensio [illegible] [...]

[illegible]

Ducatio [illegible]
Exo. li. 3. c. 22.
[illegible]

Dixerunt ph(arise)i ad i(esu)m · Q(uan)ta audiuim(us) f(ac)ta i(n) capharnau(m) fac (et) hi(c) i(n)
p(at)ria tua · Lu(ce) 4 · In hoc s(an)c(t)o eua(n)g(e)lio (con)tinetu(r) t(ri)a p(ri)ncipal(ia)
1 P(rim)o · iudeo(rum) calu(m)niosa obiectio · Q(uan)ta aud(iuimus) fac(ta) i(n) ca(pharnaum) f(ac) (et) (hic)
2 S(ecundu)o · x(risti) (con)t(ra) eos r(ati)onabil(is) r(esp)o(n)sio · Am(en) dico uob(is) q(uia) nemo p(ro)ph(et)a ac(ceptus) e(st)
3 T(erti)o · iudeo(rum) adu(er)s(us) eu(m) seua i(n)dignatio · Et repleti s(unt) o(mn)es i(n) s(yn)agoga ira · q(uod) eu(m) ¶ Q(uan)tu(m) ad p(ri)mu(m) e(st) sciendu(m) · q(uod) cu(m) x(ristus) q(ui)dam
p(ri)ma p(ar)s
die recessiss(et) de capharnau(m) · u(bi) fecerat multa miracula · (et) u(enisse)t i(n) ci-
tate(m) sua(m) nazzaret · ubi conceptus (et) nutritus fuerat · (et) i(n)t(ra)ss(et) i(n) sinagoga
ac legiss(et) q(ua)nda(m) p(ro)ph(et)ia(m) · qua(m) de se u(er)ificata(m) dicebat · (et) p(ro)p(ter) o(mn)es · ei te-
stio(niu)m darent de sua s(an)c(t)itat(e) · tu(n)c ph(arise)i (con)p(at)riote sui i(n)uidia pleni
accesserunt ad eu(m) (et) dixerunt · Q(uan)ta audiu(imus) · fac(ta) i(n) caphar(naum) f(ac) (et) h(ic) i(n) p(atria) t(ua)
L(ucas) d(icit) · Q(uasi) dicere(n)t · magis te(ne)ris exhibere b(e)n(e)ficia sciis (con)p(at)riote(is) q(uam) ex(t)ran(e)is
Si(cut) igitur fama (est) ut(ri)u(s)q(ue) miraculo(rum) q(ue) d(icu)ntur de te · u(er)a e(ss)et · tu fecisses
pot(ius) talia h(ic) i(n) p(at)ria tua · q(uam) i(n) extranea · S(ed) ex hoc appa(re)t tale(m) fama(m)
e(ss)e falsa(m) · q(uia) no(n) fecisti ea hic (et) p(ro)ph(et)ia (est) Ecce calu(m)nia q(uam) q(ui)a isti
obiecerunt x(rist)o (et) p(at)ria(m) ¶ S(e)c(un)d(u)m r(esp)o(n)sio (contra) q(ue) x(ristus) r(ati)onabiliter
eos (con)futauit (cum) ait · Am(en) dico uobis q(uia) nemo p(ro)ph(et)a ac(ceptus) e(st) i(n) p(atria) s(ua)
I(n) qua r(esp)o(n)sio(ne) x(ristus) o(sten)dit q(uod) r(ati)o q(ua)re ip(s)e no(n) faciebat miracula no(n) (er)at
credebat ex falsitate fame · de uirtute (et) potentia sua · s(ed) pot(ius) ex eo (quod)
defectu q(uia) s(un)t i(n)dig(n)os reddebat uide(re) hui(us) (modi) miracula · (et) uirtutes Na(m)
miracula ~~[illegible]~~ conuenit · no(n) sunt p(er)sonis curiosis u(e)l i(n)fidelibus s(ed) p(er)so-
nis deuotis et u(er)e credentibus ac diligentibus ip(su)m auctore(m) miraculo(rum) Co(m)-
patriote aut (cristi) erat curiosi q(uia) no(n) querebant fieri hui(us) (modi) miracula · p(ro)p(ter)
deuotione(m) · s(ed) ex curiositate · q(ue) ut s(upra) p(ro)baret utru(m) e(ss)et u(er)a fama de
miraculis eius qua(m) audierant · It(em) (er)at i(n)fideles · n(on) credebat ei It(em)
(er)at i(n)uidi de tanto ho(nor)e · que(m) acq(ui)rebatu(r) ap(u)d simplices et (etiam) apud
p(ro)p(he)tas aliar(um) ciuitatu(m) Et p(ro)p(ter) hoc · no(n) (er)ant digni uide(re) ei(us) miracula Alij
u(er)o p(o)p(u)li · (er)at ei deuoti credebat ei · (et) diligebat ip(su)m · s(ecundu)m q(uo)d p(ro)batu(r)
fuit p(er) d(i)c(t)a d(omi)nica · P(ro)p(ter) que(m) no(n) cognoui · s(er)uiuit m(ihi) · i(n) auditu auris obe-
diuit m(ihi) · Assignat ergo hanc r(ati)o(n)e(m) · d(icens) · Am(en) dico uob(is) q(uia) nemo
p(ro)ph(et)a ac(ceptus) e(st) in p(atria) s(ua) · R(ati)o a(utem) e(st) · q(uia) ut dic(it) ier(onimus) · p(ro)p(ri)u(m) e(st) (et) naturale ·
ciues ciuibus i(n)uide(re) · Alia r(ati)o e(st) · q(uia) ea q(ue) s(unt) nob(is) familiaria (et) nota co(m)-
muniter no(n) ita appreciamu(r) sicut illa q(ue) raro h(abe)m(us) · Et hoc q(uia) ex
lo(n)ga familiaritat(e) qua(m) h(abe)m(us) cu(m) aliqua p(er)sona cog(no)scim(us) ei(us) i(n)fir-
mitates (et) ei(us) defect(us) · p(ro)p(ter) q(uo)d ip(su)m (con)te(m)pnimus · Iudei a(utem) (et) (con)p(at)riote
x(risti) · q(ui)uis i(n) x(rist)o · no(n) potuissent u(n)q(uam) aliq(ue)m defectu(m) cog(no)sc(er)e q(ue) (con)t(ra) (e)e(t)
opposit(us) alicui u(ir)tuti / t(ame)n ex notitia qua(m) h(abe)bat de eo · p(er) lo(n)ga(m) (con)su(etudinem) (et) (con)u(er)sa-
tione(m) i(n) p(at)ria eor(um) · cog(no)sc(e)bat i(n) ip(s)o defect(us) p(er)tine(n)tes ad statu(m) tempora(lem)
(et) q(ua)ntu(m) ad corp(us) / (et) q(ua)ntu(m) ad bo(n)a fortune · Q(uan)tu(m) ad corp(us) q(uia) uidebat eu(m)
esurire · sitire · so(m)pnu(m) pati (et) p(ro)p(ter) q(uo)d uidebat eu(m) (con)medere · bibe(re) · dormi(re)
Q(uan)tu(m) ad bo(n)a fortune · q(uia) (er)at ex paup(er)cula m(at)re · ex paupe(re) p(at)re · que(m)
putabat e(ss)e ioseph (et) ex pauperibus affinib(us) (et) (con)sa(n)gui(n)e(is) · N(on) uiderat / (con)ti-
/neis
Leu

De p(re)destin(ati)o(n)e (et) p(re)scie(n)tia

f Vit i(n) q(uo)da(m) mo(n)asterio f(rate)r q(ui)da(m) religios(us) (et) deuotus
cui sepe reuelationes fiebant diuinit(us)
Q(uo)d q(ui)da(m) alter eius d(e) monasterij f(rat)ribus · istit(it)
apud eu(m) · ut deuoraret · q(uo)d sibi dig(n)aretu(r) · o(sten)de(re)
si ip(s)e de nu(mer)o saluando(rum) e(ss)et Et cu(m) ille ip(s)e p(ro) ei(us)
(et) suis iactus orationi instando hoc a deo postularet · o-
stensu(m) e(st) sibi q(uod) ille f(rate)r de nu(mer)o da(m)nando(rum) e(ss)et Vn(de)
timens f(rat)re(m) illu(m) turbare · p(er) aliq(uo)t dies hoc sibi celauit
S(ed) t(ame)n de eo requirenti (et) illo i(n)s(t)a(n)ti aperuit Ille a(utem) hoc
audiens · (et) scripturas intelligens · stati(m) respo(n)dit Be-
n(e)dictus deus · nec t(ame)n sic desp(er)abo · s(ed) p(ro) p(re)ces q(ua)m p(ro)
i(n)gressu(m) religio(n)is assu(m)psi de cetero duplicabo · (et) tri-
plicabo · donec gr(ati)am (et) m(isericordi)am apud d(omi)n(u)m altissimu(m)
q(ui) p(ro) (nobis) e(st) i(n) m(isericordi)a Et post multos dies · iter(um) f(rat)ri
p(re)dicto diuinit(us) reuelatu(m) e(st) q(uod) ille f(rate)r de nu(mer)o
eo(rum) saluando(rum) esset · Q(uo)d cu(m) eide(m) f(rat)ri retulisse(t) ille
let(us) effectus de reuelatione · fortior f(a)ctus i(n) ope(re)
ac uiriliter agens (et) de uirtute i(n) uirtute(m) quotidie
p(ro)ficiens · p(er)seuerauit i(n) bono · sine cessatione · et
saluatus fuit (et) V(ir)tina multi animati hoc ex(em)p(l)o
ma(n)u(m) sua(m) mitterent ad fortia (et) no(n) desperarent · u(e)l
deficerent · q(uia) sic agendo · (et) in hoc p(er)seuera(n)do · deus
sibi p(ro)pitiu(m) utiq(ue) i(n)ueniret et Ladolphus cartus(iensis)

De mal(is) p(ro)phetis

u Vnus a(utem) ex ip(s)is · cayphas noi(n)e · cu(m) e(ss)et po(n)tif(ex)
anni illi(us) · dix(it) eis Vos nescitis q(ui)cq(uam) nec co-
gitatis · q(uia) expedit nobis · ut un(us) moriatur ho(mo) p(ro) po-
pulo · (et) no(n) tota gens p(er)eat · No(ta) h(ic) · Hoc a(utem) a semet ip(s)o
no(n) dixit · s(ed) cu(m) e(ss)et pontifex anni illi(us) · p(ro)ph(et)auit Io(hannis) 11

Aug(ustinus) i(n) expo(siti)one

h Hic docemur · et p(er) ho(m)i(n)es malos p(ro)ph(et)ie sp(irit)u(m)
futura p(re)dicere Q(uo)d t(ame)n eua(n)g(e)lista diuino tribuit
sacramento q(uia) po(n)tifex fuit · i(d est) su(m)m(us) sacerdos · Po-
test a(utem) mouere · quo dicatu(r) po(n)tifex anni illi(us) · cu(m) d(eu)s
unu(m) co(n)stitueri(t) su(m)mu(m) sacerdote(m) · cui mortuo unus
succederet S(ed) intelligendu(m) est · ambitiones (et) co(n)tentiones
inter iudeos · postea co(n)stitutu(m) · ut plures e(ss)ent · (et)
p(er) annos singulos · uicibus ministraret · Na(m) (et) de zacha-

ria dn̄i h°. Fuit enim cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis
sue ante deum. secundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit
ut incensum poneret. ingressus in templum domini / Hinc apparet
plures eos fuisse, et vices suas habuisse. Nam incensum non
licebat ponere nisi summo sacerdoti. Et forte et uno
anno plures ministrabant. quibus alio anno alii succede-
bant. ex quibus sorte exibat qui incensum poneret. Quid est quod
caiphas prophetavit quod ihesus moriturus erat pro gente. et non
tantum pro gente. sed ut filios dei qui erant dispersi congregaret in
unum. Hoc euangelista addidit. Nam caiphas de sola gen-
te iudeorum prophetavit in qua erant oves. de quibus ait ipse
dominus. Non sum missus nisi ad oves que perierunt domus israel.
Sed noverat euangelista et alias oves que non erant ex hoc
ovili / quas oportebat adduci ut esset unum ovile. et
unus pastor. Hec autem secundum predestinationem dicta sunt. Nam neque
oves eius. nec filii dei adhuc erant qui nondum crediderant.

De' da mirabilia exacta a dn̄o S. P. P. J. — Petro apostolo p. p.

… 1. Al tempo di san piero apostolo quando nerone imperadore lui e san paolo martirizzò. — Anno domini 38.
cioè anni 38 dopo la passione di Christo. apparve in egipto la phenice. uccello — Nero imperator.
… nix che non se ne truova senon uno. Era prima apparita in arabia anni 700. — Seneca. Lucan.
e vive anni 500. di poi in ardesi suo nido e di cielo rinasce. Grande come l'aquila — Persi. Stati.
il capo cristato. il collo di splendor d'oro. il dosso purpureo. e la coda rossa.

Anno domini 41. vel circa.

Al tempo di caio caligula imperadore nipote di tiberio cesare. san matteo apostolo — Caio caligula imperator ~~tertius~~ 4
scripse el vangelio in lingua hebrea. Notato poi da san barnaba.
Anno questo caio e soria privo di bellezze e d'ogni buon costume.

Anno domini 44 circa.

Claudio imperadore nipote di tiberio. vedendo che uno iniquito per vergogna — Claudi imperator 4.
si tenne un peto e morissi di pena / fece una leggie che ogniuno
fussi lecito in ogni luogo fare e peti. Et d'agrippina sua dama fu avelenato.

Anno domini 83 circa.

Domitiano imperadore poi che ebbe mandato in exilio san giovanni evangelista — Domitian imperator 11.
nell'isola di pathmos. che comandò che tutti e giudei che erano
Iudei … della schiatta di david fussino morti acciò non rimanessi ne restassino che fussi
re. Et così fe morti non tanto e christiani quanto e giudei.

Anno domini 111 vel circa.

Euaristi pp. 6 Euaristo papa 6. ordinò che il matrimonio sia prima e efficacemente — Traian imperator 13
da parenti sposato. e sia poi dal prete solennemente benedetto. Plinio

Anno domini 121 circa.

Allexander p. 7 Alexandro papa 7. ordinò che l'acqua si dovessi benedire col sale. — Adrian imperator 14
e non tanto solamente si dovessi spargere per le chiese. ma etiandio per le
chase ove abitavano e christiani per scacciare e dimoni e mali spiriti.
e che nel vino si mescolassi l'acqua nella messa a dinotare l'unione — Galieno medico di pergamo
di Christo e della chiesa. e che l'ostie fussino tonde e de azzimo.

Anno domini 129 circa.

Sixtus pp. 8 Sixto 8 papa / ordinò nella messa. sanctus. sanctus. sanctus. dominus deus sabaoth.
pleni sunt celi et terra. Item che el corporale non fussi di seta. ma di panno lino
non tinto ma biancho. e che non fussino tocchi e vasi dell'altare se non da e [illegible]
Item ordinò che nessun vescovo fussi ricevuto nel suo vescovado sanza
piena licentia scripta dalla sedia apostolica. In questo tempo adriano impera- — Adrian imperator 14.
dore [illegible] e allora el [illegible] disse fu messo [illegible]
adriano prima avea nome helio. ordinò che ierusalem così da llui si chiamas-
si helia. Ma morto lui quel nome si spense. Socto
Santa Serafina costui fu martirizzata santa serafina d'antiochia discepola di san paolo.
Questo adriano imperadore a' prieghi di santa [illegible] sua madre comandò
che nessuno christiano fussi morto senone per causa [illegible] — Agla di ponto 2 interp.
In suo tempo [illegible] christiano fu celebrato all'usanza greca nella qua-
resima. che prima si celebrava [illegible] — ~~Galieno~~

Anno domini 139 circa.

Telesphor pp. 9 Telesphoro papa 9. ordinò la quaresima. Item Gloria in excelsis deo in messa.
Item che la nocte di natale si potessi dire tre messe per tre natalità.
la prima quando Christo nacque. la 2a quando fu adorato da pastori. la 3a quando el sole e c.

Ano dni · 150 · l c

Iginus pp · 10. Igino pp 10 · ordino e gradi del chericato et Item ordino che si fusse una il luogo
di padre e di madre che tiene el una dal baptesimo o cresima
conpare comare. figliuoli o figliuole et e questo il luogo di fede · che so baptezati

Ano dni · 154 · l c

Pio pp · 11. Pio pp 11 · ordino che la resurrexione di xpo si celebrassi el di
della domenica ... dopo la sua passione et Item che ogni giudeo
che volessi venire alla fede si dovessi baptezare publicamente et

Ano dni · 165 · l c

Aniceto pp · 12. Aniceto pp 12 · ordino che e preti no portassino barba ne capegli
e che in sul [redacted] capo si facessino una chericha ritonda et
Item che nessuno vescovo possi essere consecrato da meno di tre vesco-
vi perche gli apostoli cosi fecerono · e tal cosa osservavano · et

Ano dni · 175

Soter pp · 13. Soter · pp · 13 · ordino che nessuna monaca sacrata possi toccare la
palla sacrata · ne porre incenso nel turibile · Et che ogni monaca por-
ti el velo et Item · che nessuna donna possi essere legiptima moglie
se prima no fussi benedetta dal sacerdote · e maritata da piu pro-
Egesipp ximi e migliori suoi parenti · E questo fece per levare i scandoli che et

Ano dni · 181 · l c

Comodio imperatore · 17 · Al tempo di costui cadde in sul capitolio una
Teodotio · 3 saetta che arse la libraria con molte altre cose ivi apresso et
Al suo tempo fu redo[redacted]tione dalle sancte · terzo interprete della sept.

Ano dni 184 · l c

Lotteri pp · 14 Lottieri greco pp 14 · Costui baptezo lucio Re dinghilterra ·
Item ordino che nessuno del suo grado · fussi diposto · se prima no
fussi accusato allegando che el nostro signore iesu xpo sapeva che giuda
era traditore e ladro · e pero no fu accusato dagli apostoli stette
fermo nella sua degnita · in sinattanto che si interpretto · et
Item che la sententia no fussi data · se no in presentia di colui di chi fussi el piato ·
Item ordino che nessun cibo · fussi rifiutato · dagli infedeli · Al
tempo di costui ando filippo in alexandria per fatto patre di sancta eugenia et

Ano dni · 194 ·

Helio imperador · 18 · Perche era di vile natione · poi che fu facto impe-
radore no volle e tradio a prieghi del senato fare la moglie au-
gusta ~~dera~~ ne el figliuolo cesare · dicendo · Egli e abastanza che
Simaco · 4 io regno contra mia volonta · Al suo tempo fu simaco 4° interprete et

Ano dni ·

Severo imperatore · 20 · Al tempo di costui fu tagliato el capo a leonide
Origenes padre dorigine · Onde origine di ... costui frate-
gli rimasto · e colla madre vedova · in 16 anni sendo in grama-
tica docto · tenne scuola · e tutta la famiglia in quel mo sostentava et
E fu origene ne gliani del signore · circa

Ano dni · 199 · l c

Victoria pp 15 · fece concilio in alexandria e ordino che la pasqua si
si celebrassi in domenica cioe · 14 luna aprilis usque ad 21 · perche molti ves-
covi in alcuni paesi massime in asia sorte celebravono la pasqua
co giudei et Item ordino che in necessita · si potessi baptezare in fiumi in
fonti in mare et dichiarando essere ben baptezato per chiarezza della fede et

Ano dni · 208 · l c

Zefirino pp · 16 · Ordino che e preti da 12 anni in su si dovessino Basian imp 21.
comunicare per la pasqua et Item · che lordinatione de preti e de cherici
no si dovessino fare se non · a tempi ordinati et solennemente in presentia
di molti buoni · e approvati huomini · cristiani e fedeli · et

Ano dni · 212 · l c

Basiano imperador · 21 · Costui fu morto miserabilmente · perche aveva Basian imp 21
preso iulia sua matrigna per moglie · et e morto sotto 3° Zefirino pp · et

Ano dni · 218 · l c

Calisto · romano · pp · 17 · Costui ordino e digiuni delle 4 tempora · Marco aurelio imp 23
Al tempo suo fu morto antonio caracalla · imperadore di roma · e sup · et

Ano dni 223 · l c

Urbano · pp · 18 · Costui ordino che e vasi che sappartengono al ministerio Allex imp 24
sacro dovessino essere doro e dariento · dove fussi la possibilita · et Origines

Ano dni · 240 · l c

Fabiano · pp · 21 · Costui ordino · che ogni anno el giovedi sancto si
consecrassi la cresima · per mano del vescovo et Poi gli dicolaba fu fatto et

Ano dni · 245 · l c

Philippo · imperador 27 · fu el primo imperadore xpiano · lui el suo figli- Filippo primo imperator et
uolo similmente chiamato filippo et E dal principio di roma insino a 27 ordine
lui erono stati anni 1000 · Onde e romani in memoria di quello
feciono grandissima solennita e festa et e celebrorono certi giuochi
che gli chiamono theatrali che durono 3 giorni e 3 notti · et

Ano dni · 252 · l c

Cornelio · pp 22 · Costui ordino che el prete per certe cagioni se Deci imp 28
ne volessi potessi giurare et ... ut imperator et ... ut asserit et
ut volunt multi

Ognuno che e fatto o chiamato
augusto et cesare / ma non
per questo · pero cesare · e chia-
mato unto del principe o dallo
exercito · Ma augusto · quando e
confermato dal senato et Decio et

Decio e detto dallo autore · perche decio che seguira ora · no
fu imperadore · sicondo molti · se no per usurpatione · ma fu a stare
fatto da filippo imperadore xpiano di sopra nominato · El quale imperador fil-
ippo da detto decio suo cavaliere · attradimento fu morto et Poi ecc.

Año dñi · 253 · l cc ·

Decio chome detto è di sopra · Alquãto tpõ fu sancto ad alt…

Stefan · pp 24 · Paulo pm heremita · Año dñi · 258 · l cc ·

Stefano · pp 24 · Costui ordino · che e preti no portassino vestimenti di seta · se nõ in chiesa · quãdo ministrano allufico sco ·

Año dñi · 262 · l cc ·

Sixto · 25 · Sixto · pp 25 · Costui ordino che la messa nõ si potessi dire se nõ i sul altare · e nõ altrove · che prima nõ si observava ·

Año dñi · 265 · l cc ·

Dionisi · 26 · Dionisio · pp 26 · fu monaco · Costui dette le chiese a preti e ordino le parocchie a preti · e le diocesi a vescovi ·

Año dñi · 270 · l cc ·

Eutician · pp · 28 · Eutiçiano · pp 28 · Ordino che le biade si benedicessino i sul altare ·

Año dñi · 273 · ul cc ·

Aureliano · ipad · 32 · Costui aplio e muri di roma · e fecegli maggiori · e piu begli che nessuno ipr 31 alui e poi si fue vinto ·

Scã coluba · ũgo · 7 m · Vinse zenobia magnanima dõna · la quale magnificamente aveva acquistata la siria · E tenendo poi i molti anni dopo la ferma · in catena legata menare · e fu el primo che a roma potessi corona di gemme ornata · Aurelio citta di gallia dal suo nome fe chiamare ·

Año dñi · 310 · l cc ·

Eusebi · 32 · Eusebio · pp 32 / Costui fu nel tẽpi di costantio · padre di gostantino magno · al quale costantio figli mostro i cielo la croce dõ ·

Año dñi · 311 · l cc ·

nõ · Costãtino magno · figliuolo di gostãtio sopradetto · e di sca helena · imperadore · 39 · Regno · anni 30 · e sconfisse maxentio · apriolo fede · E di lui parlerno piu apieno · nella vita di sto silvestro papa ·

Año dñi · 315 ·

Silvestr · pp · 34 · Silvestro · R · pp 34 · fu pp · anni 23 · el quale fu nel gielio … 328 · e porte catholicorum · Mondo dalla lebbra gostantino · nel baptismo · E allora dice publica legge … di fare chiese · e … edificare · e del suo palazzo · Fe la chiesa · di … …

Nõ de le · p gostantini mag · si ita fuit · tutti … occidentali · e … … … … … … … in … … … … … … … … … gregori · de … … … memorie · … … … … … … … … … … … … … … … … gostantin magni … … … … … … … … … …

Scã · anto · … … … … … … … … Helena · … … … … … Nicola · … · Eusebi · … … … … … … al tempo di silvestro papa ~~Año dñi~~ · morì gostantino in nicomedia · e poco innanzi alla sua morte · apparve la stella cometa · año dõ · cccxl ·

Año dñi · 388 · l cc ·

Sirit · pp · 40 · Sirício pp · 40 · In emaus nato è puer · sic divisus · Ab umbilico et sup · unum pectus · et unum caput · Et dix subtus umbilicum · pectus et caput · Vixerunt ambo diu · Tandem unus mortuus è · an alius · p 40r dies · Et p · alimonie ·

Año dñi · 228 · ul cc ·

Mauriti · ipat · Domina mulier rome peperit filium sine oculis · et sine manibus · et bracciis · et de … … erat sicut cauda piscis · Mauriti ipat · 58

Año dñi · 290 · l cc ·

Greg · pp · 56 · Gregori pp · ro · 56 · Quadam die · p roma apparuit quidam in habitu monachi cũ gladio i mano · hic … … · Tali gladio · hoc anno morietur mauritius ·

Año dñi · 215 · ul cc ·

Lodovico ipad · 78 · figliuol di carlo magno · Una fanciulla sendo d'anni 12 · se dessi comunicata el di di pasqua · stette per mesi · che nõ mangio · Et poi per tre anni continovamente nõ mangio ne bevve … … … … Ludovico · ipat · 78 ·

Dipoi poco · cadde dal cielo i francia un pezzo di ghiaccio dopo la tempesta che era venuta · largo sei piedi / lungo 15 / e grosso due ·

Año dñi · 250 · ul cc ·

Giovanni pp · d'anglia · dõna · anni 2 · ½ · Sendo fanciulla da un suo amadore fu menata i habito di maschio · a athene · citta di grecia · dove studiando · divento perfetta i molte scientie · Dipoi venendo a roma · i tanta grandezza cresciè · che venne fatto grande stima · finalmente fu eletta pp · Ma poi si scoperse · E perche fu trovato esse dõna et nõ huomo · nõ si legge nel numero de pp · Papa fe … femina · Nõ nominatur · p mlre

Al tempo suo · a brescia · 3 · di e 3 · notte · continovamente piove sangue · E in gallia apparirono mirabili locuste · le quale aveano sei alie · e sei piedi · e denti durissimi · volando per l'aria mirabilmente · Le quale poi tutte affogorono nel mare di brettagna · Onde poi e corpi loro dalle onde marine rigittati al lito corruppono l'aria p tal modo · che gran parte del paese morirono ·

Año dñi · 232 · ul cc ·

Jo · pp · 128 · Giovanni · pp 128 · A ginevra venne una fonte miracolosamente · che largamente corse sangue · El quale significo · gran rotta · i quel luogo · Perche poi dopo alquãto tpõ · e saracini la presono · e uccisono e distrussono ·

Año dñi · 245 · l cc ·

Agapito · pp · 137 · Agapito pp 137 · In guascogna naque una fanciulla ~~naque~~ · dal bellico i su era divisa · la quale aveva · 2 · capi e · 2 · petti · cõ 4 braccia · E nõ faceva luna per quel che laltra · poi talora luna dormiva · laltra vegghiava · Luna mangiava · laltra digiunava · E cosi vivendo gran tpõ · luna morì · e laltra sopravisse · la quale poi pel puzzo morì ·

Año dñi · 1032 · l cc ·

Jo · pp · 151 · Jo · pp 151 · Amerigo · figliuolo di stefano · re d'ungheria · insieme colla sua dõna vergini · finirono · molti miracoli · In questo tempo ancora si vidde correre sopra la spera del sole · a modo che una trave di fuoco · di maravigliosa grandezza · scorrendo in qua e in la · Virgines

Año dō 1048 ul c̄c̄.

Gre. pp. 154 — Gregorio pp. 154. Venendo a morte disse a cardinali lo seppellissino in
sapieco. Risposono che era stato cagione di morte di tanti maladrini — hēric. ipat.
chassassinavono la strada romana. che non era degno di tal sepoltu-
ra. subito rispose loro mostrando per molte ragione aver fatto ben
e non male. punendo tali scelerati che si facevano beffe discomunicat-
e di chiesa. E poi disse loro. Ponete el mio corpo fuori di chiesa
di poi segua la volonta di dio. E cosi fectiono morto che fu. E le porte
della chiesa chorono serrate miracolosamente sapersono. per cosse da
gran furore di vento. Pel qual miracolo e cardinali fectiono.
Año dn̄i. 1054. ul c̄c̄.

A. 2. p. 162 ul circa — Arrigo figliuol darrigo ipat. 98. Al tempo suo gran numero di — hēric. ipat. 98
topi perseguitorono terribilmente un potente grande avaro
nascoditor di vittuvaglie. E fuggendo egli in mare in una na-
ve seguitandolo crudelmente luccisono. Questo Arrigo fu padre
Comitissa matilda huic se p sit bonizz lib 4 p tat — della contessa matilda la quale fu maritata a bonifatio marchese.
E Arrigo costui loro arrogere gran parte di italia. E delli pio. In questi
tempi e normanni in pregiudicio di papa alexandro 2. papa 162 nel
ordine papale. anno dn̄i. 1063. occuporono et vennono el reame di
puglia saccheggiando tutta la compagnia. e cacciorono gottifredi
duca di spuleto. e la contessa matilda dona potentissima e divota
El corpo suo e aposato nella chiesa cathedrale fuori della potag
Año dn̄i. 1118. ul c̄c̄.

Gelasi pp. 167. ∴ Gelasio pp. 167. Henricio ipat. 99. Una troia cioe una — hēric. ipat. 99
porca miracolosamente partori un porcello con faccia huma.
Año dō. 1127 ul c̄c̄.

∴ Lottieri ipat. 100. Al tempo suo nacque in hispagnia un mostro — Lottieri ipat. 100
di due corpi. El quale dinanzi aveva la forma et era huomo
e la parte di drieto aveva di cane. In quel tempo per tutta italia
fu gran fame. E in francia fu tanto secco. che fiumi e le fonte e
i laghi quasi tutti si seccorono. E per 2 anni mai non piovette ne
piove. [illegible] per siccita cotale si pote seghare ne mietere.
Año dn̄i. 1130. ul c̄c̄.

Jnocenti pp. 170. Jnocentio pp. 170. Lottieri ipat. 100. In questo tempo si fe grillo — Lottieri ipat. 100
a roma. e maestro arnaldo. el quale gravemente riprendeva
le superfluita de cherici. fu crocifisso. la qual cosa a di d'oggi accade
si farebbe a un predicatore. che tal cose riprendessi.
Año dn̄i. 1140 ul c̄c̄.

Conradus ipat. 101. Giovanni armigero di carlo sendo — Conrad. ipat. 101
vissuto piu che anni 350. si mori secondo che scrivono gli antichi.
Año. 1159. l c̄c̄.

Allexander pp. 176. — Alessandro pp. 176. Scisma 18 anni. 4 pp. federigo ipat.
In questo tempo si vidde 3 lune insieme. e nel mezzo el segno ∴

✝

della croce. Di poi non molto tempo si vide apparire 3 soli a
un tratto. Oriens. Fu questo tempo terribili tremuoti in diversi
luoghi. In siria rovino antiochia. damasco. e tripoli. e molte
altre citta. In sicilia. cathina citta al tutto si disfece. e mori-
rono piu che 2000 persone in quella rovina. El mare qui presso in mo
si scosse. et piu che 5000 annegorono. furono gran guerre.
Año dn̄i. 1060. l c̄c̄.

Brido. 10. pp. 160 nellordine papale. rifiuto el papato spontaneamente. — Celestin. 5. 1. petr. d muron
Del medesimo fece pp. celestino. 5. che instituì lordine celestino
sotto la regola di san benedetto. E fu negli anni del signore 1293.
Poi canonizzato da pp. bonifatio 8. chiamato pietro da murrone.
Año. 1226. l c̄c̄.

Gregorio pp. 184. Federigo ipat. 106. In questo tempo in ∴ — federico i pat. 106.
sicilia. nacque niccolo pesce. el quale viveva nel aqua
come pesce. ne molto poteva stare fuori dellaqua. Rivi-
lo molte cose secrete del mare. che non si sapevono.
Año dn̄i. 1277. l c̄c̄.

Niccolao pp. 194. Ridolfo ipat. 107. In questi tempi fu una ∴ — Ridolfo i pat. 107.
dona a modona. monatonia nominata. la quale innanzi che
passassi 40 anni partori del marito 42 figliuoli. E fu detta
e udita che la partoriva alle volte 3. alle volte 5 figliuoli
in un parto. Finalmente poi sopra parto si mori.
Año dn̄i. 1107. l c̄c̄.

Henricus. 5. ipat. Al tempo di costui san bernardo co suoi fra- — hēric. ipat. 99. [illegible]
telli entro in castello. Item una gallina covando fuova
ne nacque uno in scaglialtri che aveva quattro gambe.
Et hoc fuit in parrochia legiensi. ut ponit do. iacobus de voragine
in tractatu de sancto pelagio pp. Ubi et ponit de predicta ipso. Supra
De parrochia leguensis. e in provincia et citate
Año dn̄i. 200. l c̄c̄.

In campania italie frumentum ordeum et legumina de celo ceciderunt.
Año dn̄i. 740. ul c̄c̄.

Terremotus magnus. quo urbes alie steterunt. alie annotarunt
ad stricta corpesta cum muris et habitatoribus. et mine ultra per
milliaria translate sunt. ut dic do. iac. de vor. in legenda.
Año dn̄i. 1190. l c̄c̄.

Tante pluvie cum tonitruis facte sunt. et fulmina et tempestates. quales
numquam ante. Lapides vero ut ova quadrate arbores vineas
segetes destruxerunt. et multos occiderunt. Corvi tamen volantes
carbones vivos in ore portabant. et domos incendebant. Vox
in tractatu de sancto pelagio pp. successore iohannis tertij. Vide ibi.

Flo. 1495 i s[an]c[t]o pet[r]o d[e] murone

De s[an]c[t]o petro de murone

Elegit eu[m] d[omin]o[s] ex o[mn]i carne. Audivit n[am] voce[m] ip[s]i[us]. Induxit illu[m]
i[n] nube. Eccl[es]i 45. Bal[?] hu[m]ana natur[a] [con]sistit p[ri]ncipalit[er] i duo-
b[us] s[cilicet] i g[rati]a dei p[er] dei[tate]. un[de] ap[osto]l[u]s. g[rati]a dei su[m] id q[uo]d su[m]. 1 Cor. 15.
et i[n] op[er]ib[us] virtuosis. q[ui]b[us] mediantib[us] ho[mo] disponitur ad ip[s]a[m] g[rati]a[m] [con]sequ[en]-
da[m]. Io. op[er]amini no[n] cibu[m] q[ui] perit. s[ed] q[ui] p[er]manet i[n] vita[m] et[er]na[m]. Io.
De quo ad p[ro]p[ositum] dicit. Elegit eu[m] d[omin]us s[cilicet] d[omin]o ad s[er]vitiu[m] [dei] subdit.
Audivit n[am] voce[m] ip[s]i[us]. Et cu[m] istis duob[us] seq[ui]tur t[er]tiu[m] q[uo]d e[st] fructus
q[ui] seq[ui]tur ex hiis duob[us] cu[m] addit. Induxit illu[m] i[n] nube[m]. i[d est] i[n] gl[ori]a ce-
lesti etc. Et p[ra]ctica sic ab initio mu[n]di us[que] ad p[raese]ns. o[mn]es s[an]c[t]i et s[an]c[t]e q[ui] s[unt] fuerunt
fuerunt salvati q[uia] ex p[ar]ticulari virtutib[us] etc. Ex g[rati]a. virginitas. matrimo-
niu[m]. viduitas etc. h[uius] [com]paratione[m] ponit xp[istu]s d[omin]o n[oste]r c[apitulo] lu[ce]. loq[ui]tur
de p[re]mio vite eterne ut 30. 60 et 100 etc. et declar[at] s[ed] ta[men] in
ueteri t[esta]m[en]to [et] i[n] novo. virtus fr[?] etc. De novo. Ap[osto]li. martires. [con]f[essores]. virgi[nes].
vidue. [con]iugate. religiosi. monachi. heremite. i[m]p[er]atores. i[m]p[er]atrices. reges.
regine etc. Artifices. mercatores. laboratores etc. i o[mn]i statu etc. Ita q[uod] o[mn]es q[ui] fuerunt
salvati p[ro]p[ter] aliq[ui]b[us] virtutib[us] mediantib[us] p[er] g[rati]a[m] dei salvati s[unt]. et adepti gl[ori]a[m]
celeste[m]. Io. ap[osto]l[u]s heb. 11. S[an]c[t]i p[er] fide[m] vic[erunt] re[gna]. op[er]ati s[unt] iust[itiam] etc. sic vis etc.
S[an]c[t]us petr[us] de murone. int[er] alias virtutes q[ua]s h[ab]uit. q[uam] m[u]lt[e]
fuerunt. p[ro]pt[er] q[ua]s d[omin]o elegit ip[su]m. u[nde] dic[itur] th[eologi]a. i[n] ve[r]nacul[o] et s[an]c[t]issima legenda q[uo]d
fuerunt sept[em]. s[cilicet] virtuosa pietas. formosa castitas. virtuosa paupertas.
fructuosa fecunditas. lucida equanimitas. p[ro]funda humilitas. ig[n]ita caritas.
Et iste s[unt] sept[em] lucerne. de q[ui]b[us] dix[it] d[omin]o ad moisen. Exo. 25. Facias
lucernas sept[em]. et ponas eas s[upe]r candelabr[um]. ut luceat ex adv[er]so. p[ra]ctica etc.
Et istas sept[em] lucernas adapta ipsis sept[em] virtutib[us] etc. et p[ra]cticas eas etc.

De vita sp[irit]uali

Flo. i s[an]c[t]a f[e]licitate 1495

Vita sp[irit]ualis e[st] q[ua]n[do] p[er]sona dimictit vitia et pec[cat]a. et recedit a
mala societate. et dat se bone vite. p[ro]curando de sp[irit]u q[uo]d de
corp[or]e. occupando se i[n] orationib[us]. et bonis op[er]ib[us]. t[em]p[or]alia oblivisce[n]-
do. Ista e[st] vita sp[irit]ualis. qua[m] h[ab]e[n]t m[ulti] a sp[irit]u s[an]c[t]o. Nota ad hoc p[u]lcra figu-
ra. Ezech. 37. Legitur q[uod] d[omin]o[s] edux[it] p[ro]ph[et]a[m] i[n] quoda[m] mag[n]o ca[m]po
pleno ossib[us] mortuor[um]. et circuduxit eu[m] i[n] giro. et dix[it] sibi d[omin]o[s]. Fili
ho[min]is. putas ne vivent ossa ista. Resp[ondit]. D[omi]ne de[us] tu nosti. Et dix[it]
sibi deus. Vaticinare de ossib[us] istis et dic eis ar[i]da. Hec dic[it] d[omin]o[s] d[eu]s. A
quattuor ventis veni sp[iritu]s. et insuffla s[upe]r i[n]t[er]fectos istos. et reviviscant.
Et i[n]gressus e[st] i[n] eis sp[iritu]s. et vixerunt. steteru[n]tq[ue] s[upe]r pedes suos. exercitus
gra[n]dis. nimis valde. Ecce figura. Iste mag[nu]s ca[m]p[us] plen[us] ossi-
b[us] mortuor[um] corruptis. e[st] iste mundus q[ui] ia[m] ex p[ar]te e[st] tot[us] fetid[us] et
corrupt[us] ex luxuria et aliis p[e]c[cat]is etc. Tanta e[st] n[am] corruptio q[uod] ia[m] nihil
respicitur n[isi] pec[cat]a etc. p[ro]p[ter] corrupti s[unt]. et abhominabiles facti s[unt] etc. Ecc[lesiastes] cap.
Modo videam[us] quo[modo] vivificabuntur ossa arida. i[d est] pec[cat]ores. ut h[ab]eant
vitam sp[irit]ualem. q[uia] ia[m] h[ab]ent vita[m] corp[or]alem. Ad hoc opp[or]tet q[uod] sp[iritu]s s[an]c[tu]s veniat.
vel de oriente. vel de occidente. vel de aquilone. vel de meridie. De 1
oriente venit sp[iritu]s s[an]c[tu]s pueris. q[ua]n[do] q[uo]n[iam] incipit h[ab]ere an[n]os discretionis. cavet
a pec[cat]is. timet deu[m]. orat. co[n]fitetur. dulciter gustatur. no[n] iurat. no[n]
mentiunt[ur]. s[ed] obedient parentib[us] etc. p[ra]ctica etc. De occidente venit senib[us]. 2
pec[cat]is antiq[ui]s et assuetis. s[ed] q[ua]n[do] videt se iuxta occasu[m] mortis. q[uia] a[n]n[o]s
veniat mors. convertuntur ad d[omin]um. p[ro]ponu[n]t cavere a pec[cat]is. con-

De s[an]c[t]o aug[ustino] i[n] l[ibro] de cor[reptione] et g[rati]a et i[n] l[ibro] de p[re]d[estinatione] s[an]c[t]or[um] et i[n] ench[iridion]. De s[an]c[t]o b[e]n[e]d[i]cto etc. Et g[regorius] 3 dial. 20 c. de labo[r]ioso no[n] erit etc.

·o· Ces. D[ominu]s da[n]iel puer pa[s]cebat etc.

+ Nemo desp[er]ad[?] e[st] du[m] i[n] hoc corp[or]e [con]stitut[us] e[st]. q[uia] etc.
us[que] ad p[er]fectu[m]. Et p[ra]ctica etc. [?] q[ua]n[do] [?] noie etc.

3 fit[?] etc. p[ra]ctica etc. Aliq[ui]b[us] a[utem]. venit sp[iritu]s s[an]c[tu]s de aquilone. q[ui]
significat adv[er]sitate[m]. q[uia] adv[er]sitas aliquos reducit ad d[omin]um. O q[uan]t[i]
in mundo s[unt]. q[ui] q[ua]n[do] s[unt] i[n] p[ro]sp[er]itate no[n] curant de deo. etc. s[ed] q[ua]n[do] venit s[ibi]
aquilo i[d est] ferit eos i[d est] p[ro]sp[er]itas. et tep[?] venit s[ibi] adv[er]sitas. tu[n]c redeunt
ad d[omin]um. dicentes. D[omi]ne. m[isereri] etc. et co[n]tritu[m]. et co[n]fite[n]tur etc. Ber[nardus] sup[er] lu[cam].
4 Mala q[ue] nos hic p[re]mu[n]t. ad d[eu]m ire [com]pellu[n]t etc. Aliq[ui]b[us] a[utem] venit s[piritus] s[anctus]
de meridie. q[ui] e[st] p[ar]s [?] humida humido et calido. et signat p[ro]sp[er]itate[m].
Una p[er]sona inter se cogitat bo[na] q[ue] h[ab]et. d[icens]. Un[de] h[abe]o ista. cu[m] p[ate]r me[us]
fuisse[t] paup[er]. et ego su[m] dives. et h[ab]eo hoc et hoc. Et nu[m]q[ua]d o[mn]ia ista de-
dit mihi de[us]. Imo. Ideo volo sibi s[er]vire. Si n[on] ex dedisse[t] me[?]
ia[m] s[er]vire[m] etc. [com]ferto mag[is] q[uo]d deo. Huic venit s[piritus] s[anctus] de meridie. de
p[ro]sp[er]itate etc. Ecce q[uo]m[odo] ossa arida. i[d est] pec[cat]ores vivificantur i[n] vita sp[irit]u-
ali etc. Ecce q[ui] dic[it] auctoritas a 4[or] ventis veni sp[iritu]s. Et hec vita de-
bem[us] ferve[n]ter [con]s[er]vare. Io. dic[it] Scriptura. O[mn]i custodia s[er]va cor tuu[m]. q[uia] vita
sp[irit]ualis m[u]ltos h[ab]et inimicos. Verbi g[rati]a. Si religiosus vult s[er]vare regula[m]
et vota status sui. q[ui] nihil s[er]vat. dicit. O ipocrita etc. Et sic i[n] o[mn]i statu
Et p[ra]ctica etc. Io. dicit. o[mn]i custodia etc. Tho. q[ua]n[do] ab ip[s]o vita procedit. s[cilicet] sp[irit]u-
alis etc. Ecce quare dic[it] a 4[or] ventis etc. Et ex[?] Io. 10. Ego veni ut
vita[m] h[ab]eant. s[cilicet] corp[or]alem. et abundanti[us] h[ab]eant. s[cilicet] sp[irit]ualem etc. P[ra]ctica etc.
In ista p[ro]sp[er]itate fuerunt m[u]lti s[an]c[t]i p[at]riarche et p[ro]ph[et]e. sacerdotes et
reges et d[omi]ni etc. et mult[e] mulieres i[n] veteri testamento etc. Item i[n]
novo testamento etc. m[u]lti p[a]p[e] etc. i[m]p[er]atores etc. reges etc. d[omi]ni. etc.
Cardinales etc. ep[iscop]i etc. Sacerdotes etc. monachi etc. Seculares etc.
Moniales etc. I[m]p[er]atrices etc. Regine etc. d[omi]ne etc. D[?] et qui
i[n] p[ro]sp[er]itate mu[n]di. m[u]ltis repleti virtutib[us]. s[cilicet] s[anctum] acceperunt etc.
p[ro]pt[er] q[uo]d aiebat ap[osto]l[u]s. 2. Tanq[uam] nihil h[ab]entes. et o[mn]ia etc. Cor. 6.
Et de hoc h[ab]etur in 4. dial. de theophanio co[m]ite. q[uo]d fuit
celestis etc. dives etc. vir misericordie actib[us] deditus etc. bonis op[er]ib[us]
intent[us] etc. hospitalitati p[ro]p[ri]e studuit etc. Vide ibi etc. et p[ra]ctica etc.
Item dic[itur] de m[u]ltis aliis. ut regis [?] et magni et magne. ut e[st] illud
de [con]ciliu[m] c[on]tuitione act. q[uo]d s[an]c[tu]s petrus co[m]mittit. vide ibi etc.
Item de s[an]c[t]o enrico i[m]p[er]atore. et uxore sua virgine etc. Item de s[an]c[t]o
eduardo rege anglor[um] etc. Item de s[an]c[t]o ludovico rege francie
Item de s[an]c[t]o alexio romano etc. Item de s[an]c[t]o ermingildo
filio regis. S[an]c[t]a cecilia ferebat ciliciu[m] sub[?] etc. Item s[an]c[t]a cathe[rin]a
v[ir]g[o] et mart[yr] Item s[an]c[t]a cathe[rin]a de senis ferebat ciliciu[m]. et ip[s]a etc.

Greg[orius] 4 dia[logorum] Draco etc. et p[ra]ctica o[mn]ia etc.

Ber[nardus].

Aliqua de sco mathia aplo · sermo ·

Saluator nr · dns ihs xpistus · huius generis conditor ac redemptor · cu(m) p(ro)pe-
stori z arcano consilio q(uo)d fuisset mundu(m) languidu(m) clementissime visi-
tare · suumqz plasma de potestate diabolica fraudis maligne eripe(re) · qd p(er)
5000 et eo ampli(us) annorum possederat · ille qui erat rex regum · i(n) do(minium) fidan-
tiu(m) · s(u)b potestate huius gentis · octauiani · s(eu) augusti · humiliter nasci dig(natus)
e(st) · Et ille qui erat creator celi et terre · carne(m) nre fragilitatis suscipe(re) no(n)
dedignatus e(st) · Ac p(ri)m(um) p(ro)p(ter) t(er)minata et saep(ius) effusu(m) ut incarnationis sue ord(in)e
deret · Dominus q(ui)dez · ille est verus dies q(ui) 12 horis lucet · s(ic) p(ro)uocabat · 12
aplos eligere censuit · dein ad similitudi(n)e(m) 70 linguarum · 70 discipulos assumpsit ·
binosqz ad p(re)dicandu(m) misit · Jnter quos s(ed) B · M · sce p(re)dicationis mi-
nisteriu(m) suscipiens · ita s(e) humiliter diuinis subdidit p(re)ceptis · ita fideliter p(re)di-
cando · ad sce matris ecclie gremiu(m) · ethnicu(m) p(o)p(u)l(u)m p(er)ducere curauit · ut
amodo acceptabilis z deuotissimi xpo fuerit · cu(m) traditor ille iudas do(minu)m
prodere(t) xpm · sibiqz homicida effusus · apostolatu(m) p(er)didit / iste vir dni sorte z
oratione scorum aplorum · i(n) loco illi(us) · 12 ordinatus est · Cui datu(m) sorte eua(n)-
gelii p(re)dicatio i(n) iudea · sicuti scorum aplorum petri z pauli i(n) italia · ceterisqz ap-
plis · i(n) singulis regionibus et i(n)fra · Et q(uo)d mos obtinuit i(n) s(an)cta ecclia
vniuscuiusqz apli festa · s(pecia)liter q(ui) dies celo s(it) nat(us) et co(n)nat(us) · i(n) illo cele-
bratu(m) · nos hodierna die · bti mathie apli · tali actata veneratione
excolere debem(us) · q(uonia)m ita ut p(re)diximus · i(n)t(er) aplos mirabiliter cu(m) e(ss)e co(m)pimus ·
Mathias q(ui) · q(ui) i(n)ter p(ro)batu(m) dei p(ro)uidentia · sine donat(us) / spus sti electione
fcus e(st) magnus · O lux parua · O ut magnus · Nam ideo magnus · q(uonia)m humilis
fcus · Verexemu(m) q(uo)d illius · tamq(uam) ab ipso · i(n)t(er) discipulos vnde glificatur ·
Nisi ita liber vitor(um) diffinit(ur) · ad laudes bti mathie apli deuotissime vacu-
tamu(r) · glificemus illu(m) · z veneremur · actu(que) phali laude · p(er)petuus p(re)conii
i(n)s declaremus · imitat(or)es illius scaz illi(us) humilitatem · q(ue) e(st) mat(er) omnium scarum
virtutu(m) · Ergo bte apte xpi mathia · exulta z lauda · i(n) dno ihu xpo · gau-
de i(n) alt(er)o · gaudia sempiterna · Nam ille te mirabiliter / ut aplz paulu(m) /
placide ~~.....~~ vocauit e celo · Jlle miri(m)um te elegit de grege
discipulorum · q(uo)d petrum z andream · iacobumqz z iohanne(m) dilector(um) ethnicorum
plaude ergo · plaude p(er)petua bte · iam e tibi o gl(ori)ose s(an)ctificat(us) · iam xpi
nectare repletus · i(n)t(er) apl(i)cos sedes i(n) iudicio illo magno · cu(m)
iudicabit dns orbis terrarum in eq(ui)tate · cu(m) xpo dno exultet(ur) · Sz q(ui)a
hoc totu(m) donauit t(ibi) xpi gr(ati)a · suppliciter petim(us) · humiliter postulam(us) ·
qd illu(m) p(ro) nob(is) exorare digneris · ut nos clem(en)ter exaudiat postu-
lantes · Qui cu(m) patre z spu sco viuit z regnat i(n) s(ae)c(u)la s(ae)c(u)lorum · Amen ·

De sco georgio · m(arty)r(e) ·

Dum e(ss)et scus georgi(us) q(ua)da(m) die i(n) platea · simulans se velle adora-
re appollinem · audiens q(ua)eda(m) mulier paup(er)cula · i(n) tanta voce
p(re)conis · putans eu(m) velle adorare · attulit filiu(m) suu(m) i(n) humeris · z
pauperis p(ro)p(ter) clamauit voce magna · d · O s(an)cte georgi · q(uo)d t(am) s(an)cte fecisti
fecisti · surdos audire · claudos ambulare et nunc accedis ad appolinem
immolare · Aspiciens e(ni)m scus georgius · subridens dixit · Depone fili-
u(m) agere(n)s · ... tuo · Que fecit sic et Tunc dix(it) ad puerum scus georgius

Tibi dico puer · i(n) noie dni nri ihu xpi · aspice · surge · z veni ad me · Et
cursu venit ad eu(m) · Tunc scus georgi(us) dix(it) ad puerum · Jngredere i(n) tem-
plu(m) · z dic appollini · Exi cito foras · z veni / seruus n(am) dei vocat
te · Jngressus e(st) puer i(n) templu(m) · dix(it) ad simulacrum · Tibi dico ... · surde
z s(ine) sensu · z sine a(n)i(m)a · manu hois fcte · ad(e)st seru(us) dei georgi(us) · z vo-
cat te · exi foras · Tunc r(espo)ndit spus i(m)mundus · q(ui) manebat ibi cu(m) cla-
more · d · O nazarene · q(uo)d o(mn)ia attrahis ad te · excitasti puerum
a(d)uersu(m) me · Exiit de simulacro statim · z stetit an(te) georgiu(m) · Tunc
scus G · dix(it) ei · Tu es deus paganorum · Rt dia(bolus) · No(n) su(m) ego deus · s(ed)
era(m) ang(e)l(u)s · i(n) cspectu dni · z du(m) me gl(ori)osior(em) ceteris co(n)te(m)plabar · dixi i(n)
corde meo · Edificabo thronu(m) meu(m) ab aquilone · z ero similis altissimo · Jo
piect(us) su(m) d(e) sede mea · z factus su(m) dia(bolus) · ut cernis eum · Et it(er)u(m) dix(it) ad eu(m)
scus G · Que p(re)paratis hoibus a dno · Cui r(espo)ndit dia(bolus) · P(ro)pter tartarum regu(m)
agellu(m) meu(m) · z chaos abissi · q(ui) si hemp... p(re)... ... tua · z no-
parast tibi · Tunc dix(it) sibi scus G · Nunc ... a(n)i(m)a mea · Et repp(er)it · l(ibere) repetit
terra(m) pedibus suis · z facta e(st) scissura i(n)gens · Et dix(it) scus G · Maledicte · de-
scende i(n) i(n)ferius · z esto ibi · vsqz ad die(m) iudicii magni dei · Et s(ub)ito est
Et tunc clausa e(st) scissura ei · Et scus G · signauit terra(m) ne ille ... est
Et i(n)trauit i(n) templu(m) iouis · z euertit illud z comminuit ei potenciam

De sco eufrosino epo ·

Tempore sci siluestri p(a)p(e) · eufrosinus eps paphiliensis ·
romam venit · dicens sibi i(m)paratu(m) p(er) reuelatione(m) ut s(e) aplorum
limina p(ro)p(er)asset · Jpse et p(er) nomine dni multis fuerat flag(e)lli(s) ...
et exiliis coprobat(us) · Tantaqz eu(m) virtutu(m) efficacia comitaba-
batur · ut etia(m) si s(ib)i sudario eius tact(us) fuisset i(n)firm(us) · mox re-
cuperata sanitate gauderet · Demonia v(er)o · ipso ei i(n) ihu xpi
nomine p(ro)tinus abscedebant · Hic erat simone fecundus ·
tam latino q(ua)m greco · Erat v(er)o co(n)dis ei(us) · z vultus tam plenus oibus appareba(t) ·
ut q(ui) eius eloquiu(m) meruisset audire · putabat se h(ab)ere pre(ter) bi(s) vo-
luntate · mira affect(us) · Hic cu(m) cotidie diuinis laudibus z orationibus ageret · oibus
diebus dnicis s(pecia)liter dno adhibebat · Hic q(uan)do accedebat ad sacrificanda fo-
misteria · candidissimo collobio induebatur · Qd collobiu(m) sci iacobi
apostoli fuisse p(er)hibebat · dicebat et iur(e) ee hanc r(ati)o(n)e(m) ut du(m) i(n) diuinis
misteriis sacerdos assistit · his vetantu(r) vestib(us) · q(uo)d hitu(m) aplicum i(n) sacerdo-
te exhibebat · Sicqz fcum e(st) · ut ita a sco siluest(ro) · z p(re)sbiteris eius
z diaconibus · collobiorum usu(m) suscepissent i(n)itiu(m) · Qui mac(ulae) z iul(ii) · z libe-
rius eo ordine vsi s(un)t ei · Qd postmodu(m) i(n) dalmaticas mutata s(un)t ei ·

Flo(rentie) in sco petro de murone 1495 ·

De sancto ambrosio

Cum beatus ambrosius fuisset invitatus transtiberim apud quandam clarissi-
mam dominam ut in domo sacrificium offerret · quedam balneatrix que pa-
ralitica in lecto iacebat · cum cognovisset illuc dominum sacerdotem esse in sella portata
ad eandem domum qua ille invitatus advenerat se portari fe-
cit · Atque orantis et imponentis manum eius fimbriam attigit · Que cum
obscularetur · statim sanitate recepta ambulare cepit · ut ad-
impleretur illud dominicum dictum ad apostolos · Et maiora hijs facietis
credentes in nomine meo · Quod signum sanitatis · ut in mali fu-
it · ita et nec occultum · Nam ego hoc in eadem regione per annos
plurimos sanctis viris referentibus · postea in urbe cognovi ·

De eodem

Invitatus ad florentinos dum esset faventie in · a · adtusciam usque de-
scendit · In superdicta itaque civitate flo. cum in domum cuiusdam clarissimi
viri maneret · filius ipsius pansophius nomine · admodum puer cum
spiritu immundo laboraret · frequenti oratione · et impositis manibus sacerdotis
ipsius est sanatus · Sed post aliquantos dies · subita infirmitate correp-
tus infantulus · spiritum exalavit · Cuius mater valde religiosa · et plena fi-
de ac timore dei · ablato illo de superiori parte domus · ad inferiora
descendit · atque in lecto sacerdotis ipso absente composuit · Qui cum reversus
sacerdos · in lecto invenisset / erat enim illo tempore ex domo positus
misertus matris et fidem ipsius contemplatus · heliseo similis super corpus infantis
se ipse composuit · atque orando meruit ut et vivum redderet matri
quem mortuum invenerat · Atque et infantulo libellum conscripsit · ut
quod per etatis infantiam scire non poterat · legendo cognosceret · Verum tamen
factum scriptis suis non quem moravit · quo affectu declinaverat
[illegible] commorare · non est rerum iudicare ·

De eodem

Dum senex ambrosius esset sancti · in ecclesia apostolorum · in porta que romana dicitur · et corpora
sanctorum martirum nazarij et celsi · decentius ornaret · quidam de populo replete
spiritu immundo clamare cepit se torqueri ab ambrosio · At ille conversus
ad eum ait · Obmutesce diabole · quia non te torquet ambrosius · sed fides sanctorum
et invidia tua · quem illuc vides homines ascendere · unde tu deiectus es ·
Nam ambrosius nescit inflari · Quo dicto · ille qui clamabat obmutuit · pro-
stratusque est in terra · nec ultra aperuit vocem qua posset obstrepere · consistere

Motu suscitatum.

De sancta maria magdalena.

m · 22

Dimissa sunt ei peccata multa · quoniam dilexit multum · Lu. 7 · Diliges
dominum deum tuum ex toto corde tuo · et in tota anima tua · et in tota mente tua · Hoc est
maximum et primum mandatum · Secundum autem simile est huic · Diliges proximum tuum sicut te ipsum · In
hijs duobus mandatis universa lex pendet et prophete · Et lu. 10 · Diliges dominum deum tu-
um ex toto corde tuo · et ex tota anima tua · et ex omnibus viribus tuis · et ex omni mente tua · et
proximum tuum sicut te ipsum · Precepta sic apostolo mundi · usque ad presens · tempora fuerunt s
legis nature · ab adam usque ad moysen · Scripture · a moyse usque ad christum ·
A christo usque ad finem mundi sub lege amoris et gratie · Nox natalis ·
De qua lege · sanctus tho · digne tractat · p · p · q · 112 · ar · 2 · ad primum
In prima non · sed felicitas bestiarum · In 2a et non · sed bona temporalia
ut ista pro · Sinolveritis · In 3a sic · Ut m. 4 · Penitentiam agite
appropinquavit enim regnum celorum · Et pretiosa omnia · Dixit · Sed contentiosus filius mulieris
Et omnis populus audiens et
publicani · iustificaverunt deum · Pharisei autem et legis periti consilium dei spreverunt in
semetipsos · Alter dicebat · Cui similes dicam homines generationis huius · Et cui si-
miles sunt · Pueris sedentibus in foro · Venit Jo. b ·
Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis · Sed convertens ·
Et iustificata est sapientia ab omnibus filijs suis · Dimissa sunt ei · Evangelij
Rogabat ihesum quidam phariseus · Dixit · Non nominat eum · Magdalene
bat non · Et · Duce · Rogabat · in apostolos · magis dicitur paupertas
nota · Detrahere non videtur · Sic dicimus nos · alij
1 Illa bestia dixit sic · Illa bestia fuit sic · Quis stiam nostri ·
Illa bestia dixit sic · et hoc propter liberum arbitrium
2 Modum erat noster probationem · et hoc · propter libertatem arbitrii
cum adhuc esset deo infidelis · infidelitate sue divinitatis · nominavit · quia
non erat · Postea vero a christo qua ora sua divinitatem fecit · notatur quia
omnia nuda et aperta sunt oculis eius · heb · 4 · Que stabat · Nota
3 dignitatis · propter · prelatis · cardini · regi · episcopi · divi · officiales · In suo
feminino · Jo · Phariseus · Aperte · 4o filio iudici · divisio
phariseorum · Saduceorum · Esseorum · Et omnia · Et ingressus domum pharisei · disc
1 Christus aliquando comedebat cum peccatoribus · ut eos ad penitentiam provocaret · ut
2 m · 9 · de matheo · Aliquando cum amicis et familiaribus · ut eorum devotionem
3 manuducat · ut Jo · 12 · de martha · magdalena et lazaro · Aliquando cum con-
4 sanguineis cognatis · et pauperibus · ut eorum inopiam suppleret · Jo · 2
Nuptie facte sunt · et deficiente vino · Aliquando cum phariseis superbis · ut eorum su-
perbiam confutaret · Ut hic · Et penetravit · Domus · Synago-
ga · ubi christus scripturas predicare voluit · Phariseus · populus iudaicus · ab
alijs divisus · et hoc per fidem et cognitionem unius dei · et per gentem
miraculorum · et doctrine · Nam · nota · Manifestavit · Jacob
Et ista gens adhuc nulli populo fuerat · Demonstrat · Ubi suum iacob
iustitias · Et ecce mulier · Cuius nomen · Non habebat ·
nomen · Maxime cum esset domina · Plane habebat · Ut supra · Maria
Magdalena · Peccatrix · Et dicta · nature / dignitatis / et culpe · speciei
perdiderat · nomen nativitatis · et nomen dignitatis · propter malam vitam · Dicta

Et hec nobili ex parte magdalena peccatrix

Ipsa fuit mulier peccatrix

Ibi · r · m · 12

Et · 1 · Jo · 4 · hic magdalena diligens · dilige dominum · diligit et fecit sui

+ et una fuit ex illis · confessio · dixit in themate ·

Spiritualiter

Monitum

De eo quod tenuit pietas. Septem criminum quia mater dicitur quod
septem demones id est septem peccata mortalia ab ea expulit quod illos
quos septem extra scripturam voluit de rac[illegible] istos dicit gg. [illegible]
In civitate. id est nota publica quod 12 an. Ut cognovit. Omnium finis
suum. quem misit post predicationem. cui intravit. ducta amata
vel per quod decet quod De 10. actum in do. sex. Cui nupta erat. non pat-
bit inferri quod post licteram preste 10 declarata quod Attulit aromata. et
magna domina quod ut puta. iuvenis plena delicata. vana secundum omnia quod Ala-
bastrum Genus marmoris candidi variis coloribus [illegible] quod ad vasa
unguentaria cavari solet. conservare ea incorrupta dicuntur
Unguenti Genus liquoris preciosi. odoriferi. magnique valoris.
ut ab aliis unguentis habetur quia dicitur nardi spicati. ut Marci 14 quod
Attulit hec omnia. et aromata preste gratia ad pedes. ubi respiceret
et splendore quod de gloria. de inferno. de penis quod Omnium missa quod pietas quod
Anima contrita de peccatis quod cum magdalena quod Et stans retro secus pe-
des eius. humiliata quod [illegible] dignitate sua ondens stabat pro gra-
vitate peccatorum quod coram omnibus quod Lacrimis cepit rigare pedes et capillis cap-
itis tergere et osculari pedes et unguento ung. Gre. De turpitudinis suis
maculas aspiciens. lavanda ad fontem misericordie cucurrit. con. [illegible] erub-
uit. quia sermo pro geraverit. erubuit. iterum. nihil erat quod [illegible] for.
dixit quod dol. [illegible] quod [illegible]. et ita [illegible] non [illegible] quod Tria debemus xpo.
quo ad animam si memoria beneficiorum quod illorum perfidum quod voluntate
per amorem. caritatem. devotionem. compassionem quod pietatis defecta-
to quod Secundo corpore non debemus [illegible] os. pororum. odores per lacrimas. aures
per auditionem misse. predicationis. sermonis. exortationis. quod Gutturi per
ieiunia. abstinentia quod Manus. petere quod Totum corpus per penitentiam. quod
Quia ista magdalena fecit quod Gre. Quot [illegible] habuit oblectamenta. tot
de se invenit holocausta. Convertit ad virtutem numerum numerum criminum. ut
totum serviret deo in penitentia. [illegible] quod Et pro capilli oculis.
auribus. manibus. ore. et toto corpore quod Videns autem pharisaeus quod vocaverat eum.
Urbia erat quod linguas ruidie [illegible] quod Ait intra se. Non audens
fortiter et publice dicere. non [illegible] cum sit alicui aliquam faceret. faceret
quia sepe confudit qui fortem ipse quod Hic si esset propheta. Principalis. [illegible]
missi. qui expertam quod [illegible] aliorum comunium quod [illegible] quod pietas quod Et
in fide dubitavit quod temptavit quod xps [illegible] contra magdalenam nupta quod
Et in hoc ondit non cum iustitiam amore sed popa. non caritate. sed
[illegible] quod Sciret utique que et qualis est mulier. quia tangit eum quia peccatrix est.
Videns phariseus ista. et non intelligens misericordiam dei. murmurat quod et desp-
icit non solum mulierem. [illegible]. sed et xpm suscipientem quod Ecce quod fal-
lacia [illegible] iustum reputabat esse ipsam peccatricem reprobam erat quod Ecce prophetam
de infirmitate. et iudicium de curatione quod Dic mihi hodie faciunt
et cotidie mali quod Pietas de eis quod Jo. gg. in omelia. Vera iustitia compas-

[left margin:] H humili- atas quod

Moralitas

Moralitas

missi.

Moralitas

[right margin:] Gre. Cogi- tatio [illegible] suis [illegible]

4 y [illegible]

videns

sionem habet. falsa iustitia dedignationem. Inter duos in enim [illegible]. medico ad civitat-
em in febre sensum tenebat. alter perdiderat quod Illa flebat quod fe-
cerat ille. et [illegible] quod Et non solum despiciebat [illegible] sua. sed et xpm quod
Tamen xps ondit esse et propheta et plus quam prophetam quia secreta cordis sciebat quod
Jo. [illegible] Et respondens. di. ad illum. Cui respondit. Intendens mur-
murationem quia dicit intra se quod Simon. Obedientia quod Volens cum
ad cognitionem suam. et fidem et amorem. et bona opera trahere. Simon.
Primus [illegible]. sed ad perversitatem secte maxime. sed aliquis sanatus. et quod
[illegible] posita ad pedes magdalene curatus quod Habeo tibi aliquid d.
Quod quod dixit. cogitationes suas reddens quod quia soli deo non erat [illegible]
novit cogitationes homines pharisaeus quod Phariseus. exhibendo attentior
suspicit. non tamen credebat. nec sperabat dare et gratiam sed quod Unde ait Mag[ister]
dic. Ita proprie et promiditate respondit. non putans eum dare quod dix
si aliquid aliud Et hoc quia non credebat ipsum scire ea que [illegible]
batur [illegible] peccatori sive. Mo quod cum non crederet ipsum esse dominum neque prophetam quod
Sed xps cum ad cognitionem suam intendit murmurationis. et ipius
xpi divinitatis. d. Duo debitores erant cuidam fen. Parabola et quod feneratore quod
Sed anno dicitur [illegible] esse et illud Marci 25. et luce 19. et Marci 19. et
Secundum [illegible] digni. [illegible] et stata
pratica esse nos. cum ex iusto [illegible] Moraliter.
una buona usura quod quod tamen fuit [illegible] peccato quod
dicitur et nos quod Unus debebat denarios 500. et alius 50. Quasi dicat. Nec
sine peccato es et tu. quamvis tibi non videatur quod tamen superbus es. ista et
humiliata quod [illegible] ondit [illegible] quod quod tu non facis. Tamen [illegible]
tu. nec illa. habetis unde redderetis. quia ambo debitum habetis 50. et 500.
[illegible] 10. 50. [illegible] 7 [illegible] precepta legis. [illegible]
per quinque [illegible] corporis. Jubileum primum [illegible] 100 annorum. et [illegible]
[illegible] 50 annorum. et [illegible] debitum non tamen 50. [illegible]
quinque [illegible] corporis et transgressionem decalogi contrahitur. Sed
quinque [illegible] corporis [illegible] habet transgressionem [illegible] puta. 100.
et [illegible] ut magdalena quod remissionem [illegible] quod
tamen [illegible] peccato mortali non habetis aliquid unde
quod tu non facis Sed quia [illegible] Non habentibus illis unde reddere don[avit].
[illegible] ad vitam eternam. [illegible] adiuvatur.
Nullus enim potest [illegible] liberari a debito peccati. nisi gratia dei adiuvatur.
[illegible] Gratia dei sum id quod sum. Et hoc quia [illegible] paganis contra
[illegible] per [illegible] quod Sed [illegible]
[illegible] dicitur omnia [illegible] quod [illegible] bapti[illegible] per [illegible] et ut
hoc sive illud. [illegible] cui plus dimisit. Jesus. diligere [illegible] tu ut
magdalena. Ille ait ut vir doctus. naturaliter respondit. etiam [illegible]
natura. quia magis [illegible] illi quod [illegible] nobis profuit. quod illi gratia quod
d. Existimo. quia is cui plus donavit. Et sic [illegible] dedit [illegible]
quod se. non intelligens significationem parabole quod [illegible]
tionum xpi [illegible] ipsam perfectam quod Moraliter de nobis [illegible] quod

[right margin:] [illegible]

Moralitas.

Moralitas.

Mulier erat in civitate peccatrix. Lu. 7.

Ista mulier secundum Gregorium et Augustinum fuit Maria magdalena soror scilicet
Marthe et lazzari domina castri magdali quod sibi in sortem
[cessit?] fuit nomen Maria et magdalena et peccatrix. Primum
nomen decendum dignitatis et honoris. Tertium peccati quod [illegible] de
dictionem [illegible] scienda est quod fuerint secundum aliquos due — Opinio
Marie et quelibet fuit dicta magdalena de castro magdalo. — non vera.
1 Et una earum fuit soror lazzari et marthe nominata a
magdalo castro quod ei cessit in partem de hereditate paterna cum
esset nobilis. Et ista non legitur fuisse demoniaca peccatrix.
2 Alia que fuit nata de magdalo non tamen domina illius castri. Et ista
[redacted] dicitur fuisse peccatrix et propter peccata sua possessa a demoniis.
Jo. [illegible] dicitur capitulo 11. Maria erat que unxit dominum unguento et extersit pe-
des eius ca-
cuius frater ~~erat nota que possiderat ipsa~~ Marcus ultimo — pillis suis.
dicit et ipse indifferenter capitulo 16. Surgens autem Ihesus mane
prima sabbati apparuit primo Marie magdalene de qua eiecerat
septem demonia. Et Gregorius dicit quod fuit eadem et quod per septem de-
monia intelliguntur omnia vitia. Et usus ecclesie in officio
suo hoc tenet quod satis declaratum sit. Et Augustinus de con- — Aliter et
sensu evangelistarum dicit istam Mariam fuisse sororem lazzari. Dicit — melius.
tamen Augustinus quod ista Maria bis unxit dominum. ex hoc loco sum-
itur argumentum quod hic dicitur quod unxit i. loquitur de peccato. Et — i. pedes
[illegible] consequenti capitulo dicitur quod unxit caput domini. Dicit tamen quod prima unctio fuit
ex contritione quam lucas narrat fuisse et hic breviter ex-
positum. Secunda autem fuit ex devotione quod consequenti capitulo descri-
bitur sic. Maria que vocatur magdalena de qua septem de-
monia exierant. Consuetudo etiam ecclesie tenet quod eadem
mulier fuit de qua narrat lucas tacito eius nomine.
Et dicitur soror lazzari. Et sic tenet ecclesia in officio — Ecclesia
ut in himno. Nardi in pistici. Sumpsit libram mox optimi unxit beatos domini pedes rigando lacrimis. Pistica.
— [margin: idest puri]
Et dicitur nardum et pistici et spicati quod pro unguento et quod
pro herba et que sit differentia inter pisticum et spicatum. Pisticum idest purum non viciatum aliqua admixtione. Sed
Nardum unguentum sive liquor cuiusdam arboris et Ieronimus. Me-
dici nardum herba quedam parva et spicosa quam nos spicam vocamus.
Unde Marcus 14. dicitur Nardi spicati id est unguenti in quo est speties nardi in ha-
dantia et est herba aromatica spicosa de cuius spicis maxime fit et
Ecclesia. Mixtura rerum balsami. Fracto fudit alabastro quod unguento
pretioso pedes unxit domini. Alabastrum id est pixis id est albarello.

[left margin: lazzari sorori firmatum]

Rogabat ihesum quidam phariseus ut manducaret cum illo. Lu. 7
Simon leprosus postea iulianus ab apostolis cenomannis episcopus factus. Et fuit unus
de 72 discipulis. cum maria erat nupta. et propterea fuit
aliquando iterum domum eius. Et de isto dicunt istorie quod tres
mortuos suscitavit. Sed pius non nominatur proprio nomine
quia adhuc phariseus qui erat inimicus xpi nondum conversus. Sed non
tantum dilectione vel fide invitavit xpm sed ad pompam. Sed propterea
pro tempore in se dispexit eum. murmuravit in illum dicens. dum dixit
hic si esset propheta [illegible]. Et ingressus domum pharisei discubuit
Legitur autem xpm manducasse cum peccatoribus ut eos ad penitentiam 1
provocaret. ut habetur math. 9. de matheo apostolo. Et
cum amicis familiaribus ut eorum devotionem nutriret 2
ut Jo. 12 de martha et maria. Et cum cognatis pau- 3
peribus ut eorum inopiam suppleret. ut Jo. 2 de nuptiis ubi
deficiente vino. xpus aquam vertit in vinum. Et cum phariseis 4
superbientibus. ut eorum superbiam confutaret. sicut hic habetur. et
ut videbimus prosequendo. Unde sequitur Et ecce mulier que
erat in civitate peccatrix. ut cognovit quod accubuisset in domo pharisei attulit ala-
bastrum unguenti. Mulier Maria Magdalena Peccatrix. Dicta
nomine sua. Primum nature. Secundum dignitatis. Tertium peccati
Maria. Illuminata quia que vel ab eo illuminata fuit. Sed quia [illegible]
perdiderat nomen et cognomen. Jo. evangelista. Et ecce mulier
De peccatis suis contrita quia martha duxerat eam ad predicationem
xpi [illegible] splendor [illegible]. Et stans retro
secus pedes eius. Quia pre verecundia sui peccati non audebat [illegible]
[illegible]. Et lacrimis cepit rigare pedes eius.
Hoc post eius magna contritio quod tantum flevit quod lavit pe-
des [illegible] hominis cotidie ambulantes. Et capillis sui tergebat. Quibus
prius ad ornatum et compositionem vultus abusa fuerat. Et
osculabatur pedes eius. Ut totum deo serviret ipsa que [illegible]
totum peccaverat in culpa [illegible]. Et unguento ungebat. Ad re-
frigerium caloris et mitigationem lassitudinis ex labore
itineris. Nam in terra regionis illius propter vehementissimum
solis ardorem unguentis et balneis utebantur [illegible]
Videns autem phariseus. Et hic apparet pharisei indignatio non solum contra mu-
lierem sua. sed etiam contra xpm ex humanitate sibi facta. Ait intra se
dicens. hic si esset propheta. Vere sic dicitur. sciret occulta. Sciret
utique que et qualis est mulier que tangit eum quia peccatrix est. Et
sic non permitteret se ab ea tangi. Et in hoc ostendit se

[illegible]

non habens fidem de xpo nec et devotionem. Et respondens ihesus
dixit respondens cogitationibus. Nil sibi dicebat. Responsio. Voluit sic
eum clarificare quia erat non solum propheta sed etiam deus quod patuit ad cogi-
tata respondit. Et hoc dicit ad confutationem simonis quia cogi-
tavit probas veritatem secunda. Duo debitores erant cuidam feneratori. Adducit ihesus
istam parabolam ut sic concludat contra phariseum ex sua responsione
Dicta simonem quia convicit eum [illegible] obedientie. Vult dicere
Simon [illegible] casu et [illegible] proponenda [illegible]. Duo debitores erant
usurario. iudicasti. Hic ihesus vocat se usurarium. sed tamen de
bonaire usurarium qui est absque peccato. Non sic tu. Dicitur contra usurarios rapinas ex-
torsiones tirannias pupillorum viduarum orphanorum. Creditor
ad instar feneratoris qui mutuat pecuniam pro lucro. mutuat
nobis autem cum potentiis corporis cum nobilitate de quibus vult habere lucrum
De memoria vult ut memoremur eius beneficia. De intellectu lucrum
fidei quod in intellectu consistit. De voluntate lucrum amoris caritatis.
devotionis fervoris et bonorum desideriorum. De corpore vult lucrum
De ore orationem. De oculis lacrimas pro peccatis commissis. De auribus
audire missas officia predicationes. De gustu ieiunia. ab-
stinentias. et de manibus elemosinas. et de toto corpore [illegible]. Et [illegible]
usque quam [illegible] vult a nobis Mt 25. [illegible] non dedisti pecuniam meam
nummulariis. in pauperibus quod lucrum vult commutat in [illegible]
Augustinus [illegible]. Et c. 19. Da pauperibus et habebis thesaurum in celo. [illegible]
aurum vocat potentias anime et membra corporis. Duo debitores sunt
peccatores quorum unus debebat d. 500 alius 50 [illegible] habent
[illegible] corporalibus. 10 obligatum 2o [illegible] 50 sed unus
[illegible] 500 [illegible] magni peccatores alii 50 [illegible] minores peccatores. Dicitur [illegible]
10 50. et sic [illegible]. Non habentibus illis unde redderent. Peccatores [illegible]
[illegible] non habent unde possint satisfacere deo bono infinito. [illegible]
quam [illegible] in peccato non habent. Donavit utrisque. [illegible]
[illegible] ex hiis duobus debitoribus. Respondens Simon dixit [illegible]
[illegible] plus donavit. Quia amor [illegible] pluribus [illegible] expeditis
et peccatis. maior amor [illegible]. Et ex hoc xpus [illegible] 1
[illegible] hospitalitatis. Et [illegible] Vid.
pietatis. Jo [illegible]
[illegible]. Intravi domum tuam. [illegible] non tulisti. [illegible] 2
[illegible]
caritatis quod. Osculum mihi non dedisti. [illegible] 3
[illegible]. Te [illegible] hilaritatis. [illegible]
Jo [illegible] hilaritas [illegible]. Vere [illegible]
[illegible] hospitalitatis quia [illegible] hospitis [illegible]
[illegible]. Et ista laudat mulierem [illegible] dicens ad primum.

1 Hec alabrm. riga. ped. m. recap. su. tres. Non attulit aquam pu-
tei vel fontis [illegible] sed attulit 2os fontes corporis sui. [illegible]
2 Et plicto capillos tra [illegible] sanna. [illegible] Ad [illegible]
dicit Hec a exq [illegible] non cessavit obs. ped. me. Non ultra
3 non manu [illegible] corporis [illegible] munde. Adeptu
valt. Hec a ungue. tm. pe. me. Non aqua rosa. [illegible]
[illegible] sed unguento talis valoris quod sic [illegible] unguentum istud
fuit extimatum [illegible] valoris 300 ducatis. Et propter ista vide Simon
quod tu debes deum plus diligere qui multum offendis magis ipsa
et tamen deus dedit tibi multa bona. Et quod ipsa ondit in signum quod
tu non ondisti, ideo dico tibi. Remittuntur ei peccata multa q. d. m. Am
ondit in signa amoris. attraxit [illegible] ad sibi onde [illegible] sig
remissionis. [illegible] [illegible] Jo. [illegible] / Remittuntur ei p. m.
Et assignat causam et rationem. d. Cui minus dim. mi. dil.
Tibi videtur unum sed non est. et [illegible] illud. [illegible] tibi quod ista
plus indigeat quam tu. Sed quia ipsa [illegible] plus quam tu. ideo dimittuntur ei p. m.
Quia ipsa diligit plus quam tu. [illegible] propter [illegible] que fuit ad me. et
non tu. Remittuntur ei p. m. Et sic dato quod ut tu opinaris
Cui minus dimittitur m. dil. Quia si reputas [illegible] illa
illa reputas plus indigere. si ei plus dimissi plus dilig. Et
hoc confirmans evangelista ait. Dixit autem ad illam. rem. t.
peccata tua. Non solum quantum ad culpam sed et quantum ad penam. ut di[illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] Et hoc ex amore que m
ostendisti. [illegible] Et cep. qui simul
accub. dicere in se. [illegible] h. q. et p. d. Decipiebantur isti
quia tantum humanitatem in Christo videbant exterius apparere. sed ignora-
bant divinitatem et intellectum. quod peccata dimittit. Sed quia ipsi non
[illegible] cum [illegible] in quo ipse dimittebat peccata, ideo non cre-
debant [illegible] quorum remittit peccata. Audit tamen eis [illegible]
sue divinitatis. d. Dixit autem ad illam. fid. t. t. s. f. v. i. pace
Solum de fide eam laudat quia erat formata caritate, [illegible]
[illegible] [illegible] possit [illegible] quas secum adduxit s.
humilitatem. caritatem. [illegible]. firmum propositum. pe-
nitentiam. Et sic a Christo [illegible] ibi apud omnes. [illegible]
ficata. gratias sibi agens. recessit. Et postea Christus conver-
tit Simonem. [illegible] propter [illegible] quod hoc petiit.
Sed aliqui dicunt quod [illegible] cum prius ad passi-
[illegible] dum [illegible] adhuc erat peccatrix. Et decla-
[illegible] et bene stat. et maxime quia ista opinio fuit.

Nota de macchabeis
De sancta felicitate. 1495. flo
Glo
Que est mater mea et qui sunt fratres mei. Mt. 12. Petitio quod [illegible] ista — in malas [illegible] ugine
interrogatione dicitur. Nunquid non noverat Christus matrem suam et fratres [illegible]
consobrinos s. Jac. et Jo. vel cognatos et affines. mox [illegible]
quod sepe notat fratres ut gen. 13. Non erat ei [illegible] Sed ille qui petiit
quod sepe notat [illegible] [illegible] Unde [illegible] Jhus co-
dicebat [illegible] Sed [illegible] non sic intelligebat. Unde [illegible]
ditor et redemptor noster f. c. [illegible] dissimulat. et q. ei mater
sit. quod propinquitate non per cognitionem [illegible] per coniunctionem spiritus [illegible]
sit. d. Que est mater mea et qui sunt fratres mei. Et extendens manum in discipulos ait
d. Dixit est mat. mea et fra. mei. Dic. n. fe. vol. pat. mei qui est [illegible]
Ec. ma. me. et fr. mi. Dic. n. fe. vol. pat. mi qui est [illegible]
et soror et ma. est. Et [illegible] de vita spirituali et de contemptu mundi.
et de [illegible] Christi. Sicut fecit beata felicitas et filii pro Christo morientes. — [illegible] deo [illegible]
Expositio litteralis
Loquente Jhesu ad turbas. Ecce mater [illegible] et fratres stabant foris querentes
Stupor omnium. Nunquid hic est filius David. [illegible] dixit — [illegible] i. s. 6. dic [illegible] ultime [illegible]
[illegible] filium [illegible] non [illegible] Volum [illegible]
signum videre. Jonas. [illegible] Regina austri [illegible]
[illegible] in notatu quod non solum [illegible] qui non viderent Christum [illegible]
et [illegible] [illegible] cum sepissime [illegible]
[illegible] Sed principalis duo s. [illegible] humanitatem [illegible] divinita-
tem. [illegible] de divinitate [illegible] hic non erit [illegible] et de aliis
[illegible] de humanitate [illegible] ut
[illegible] quo ipse [illegible]
1 [illegible] quod posuit filium dei [illegible] et minor [illegible] non
2 [illegible] quod posuit filium [illegible] dixit Christus ex
3 intelligi [illegible] Augustinus [illegible] ponen-
4 [illegible] ut ait Aug. [illegible] visibilium omnium
[illegible] dubitaverunt
[illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] fantasma [illegible]
[illegible] 6. [illegible] fantasma [illegible] Dictum [illegible] loquens ad turbas.
Et exclamavit [illegible] in synagoga [illegible] Dixit ei quidam [illegible] expoppi
quidam ex illis [illegible] non credebat [illegible] Dixit ei quidam [illegible]
[illegible] Christo [illegible] [illegible] nec ei ex
[illegible] Ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes te. Et hoc ut vi-
deret si amor ducti matris sue [illegible] predica-
tionis. et sic [illegible] amor divini [illegible]
[illegible] Et forte [illegible] ducti invidia. voluit eum [illegible]
propter [illegible] Et [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] gen. 13. Ubi dixi [illegible]
[illegible] Vide [illegible] Cristi [illegible] non [illegible]
[illegible] d. Que est mater mea et qui sunt fratres mei. [illegible] d. Non est sic
[illegible] dato quod sit [illegible] mater mea [illegible] consobrini — [illegible] dominam [illegible] expec- tat [illegible]
[illegible] dato [illegible] propter [illegible] non est
[illegible] cogitare [illegible]
[illegible] negotia spiritualia [illegible] opportuno [illegible] est
[illegible] Et extendens manum in discipulos. [illegible]

ad confirmandum [illegible] sue [illegible] quia ipse intelligebat [illegible]
non illi [illegible] Indiscip. et discipulas [illegible]
predicationem [illegible] Dicitur [illegible] volun. pat. mi [illegible]
[illegible] per fidem et devotionem [illegible]
non tamen [illegible] ita [illegible] et sicut [illegible]
[illegible] non veni vocare iustos [illegible] ipsi [illegible]
[illegible] sorores [illegible] filii [illegible] Et preterea [illegible]

Expositio O.

Loquente ihesu ad turbas. Prophetas [illegible] iudaico [illegible] iudaica
legis observantia [illegible] Quibus nobis [illegible] aliud invenit
nisi [illegible] collegit [illegible]
ex cuius [illegible] non agnoscit. Unde [illegible] non agnosci
tur foris stare prohibetur [illegible] synagoga ab auctore suo non recogno
scitur [illegible] legis observationem [illegible] illam [illegible]
custodias [illegible] foris [illegible] Et hoc [illegible]
[illegible] illorum [illegible] impossibile [illegible] nisi per
[illegible] novum [illegible] plebs iudaica [illegible]
[illegible]

[illegible]

Expositio M.

Loquente ihesu ad turbas. Alias omnes [illegible] Ecce mater [illegible]
[illegible] devoti [illegible] deo adherere [illegible] bona opera [illegible] Vel isti
[illegible] per fidem [illegible] Et dixit [illegible] ypocri
ta [illegible] ypocrisis [illegible] Ecce mater
tua et fratres tui foris stant [illegible] De omnibus [illegible] [illegible]
[illegible] Videns [illegible]
[illegible] Venit [illegible] et lu. 7.
Jo. Venit [illegible] at ille [illegible]
[illegible] punitionem [illegible]
[illegible] mater
mea et fratres mei [illegible] voluntatem patris [illegible] soror et mater
[illegible]

[illegible]

an se moientibus filiis pro Xpo occubuit quam ad amorem illi solo sua
mors minime sufficit. Consideremus fecit hec femina considerremus
nos quam nobis copiis usi sumus. In comparatione quid extimabimus
pro nostra agenda aliqua bona proponimus. Si sunt quorum nos breuissim
sermo ab ore recidit excupit ab intentione contractionis nostre fracti
protinus confusi recessimus. Ecce nos pro terra ab bono opere liberauo-
cat felicitate non a sed intentio frangi non tormenta potuerunt. Nos
tamen mala delectationis impigimus. Hec ad regnum celeste perfectum exiit
nihilque quod obsisteret extimauit. Nos ad precepta diuina lar-
gius nostra salute se fluminum nolumus. Hec non solum de eos sibi sua contu-
lit. Sed pro illo et propria carne dedit. Nos cum ex diuina iussione
filios amittimus sine consolatione lugemus. Hec eos mortuos
plangit si non obtulisset. Cum ergo ad illud terribile examen districtus
iudex uenerit. quid nos unquam dicemus. cum huius femine gloria uiderimus
de debilitate mentis nostre. Quod tunc nobis erit excusatio quando hec
ondetur quam cum seculo et sexum uicit. Scimus quod fratres charissimi districtam
et asperam redemptoris uiam. Despiciamus autem presentia. Nulla sunt enim
in hoc mundo que transire non possint. Turpe sit diligere quod constat citius
perire. Non nos terrena rapiat amor superet superbia infletur non ira
dilaniet non luxuria polluat non inuidia consumat. Amore nostro
Jhesus Christus redemptor noster occubuit et nos amore eius discamus uincere nos
metipsos. Quod si perfecte agimus non solum iram uicimus sed coram cum mar-
tiribus gloria remunerabimur. Nam quamuis occasio persecutionis desit habet
tamen pax nostra martirium suum. quia et si carnis nostre colla ferro non subdimus
spirituali tamen gladio carnalia nostra desideria in mente trucidamus. Ipso adiu-
uante qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in secula seculorum Amen. Finis sancte

Nota

felicitas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

De sancta felicitate

Nota quod flores tue in sancta felicitate non fit officium de sancta felicitate
cum septem filiis suis positis sed fit de sanctis machabeis qui una
cum matre sua // sub Antiocho crudelissimo tiranno uno die martirium
sustinuerunt pro obseruantia legis dei moisi date. Nota et nota sunt ista

// nomine
machab
ea ut et
ait in prologo
mach. tb.
Et sim-
aliquos
uocaba
tur. So-
phia.

De sancta felicitate iter /
Multe filie congregauerunt di-
uitias / uinces sermo ubi supra

In sancta felicitate fit de machabeis et de eis oportet ibi predicare.
De sancta felicitate iterum / Multe filie congregauerunt diuitias tu uicisti.

Multe filie congregauerunt. Prouerbiorum ultimo. Dicitur parabola matthei 13. de thesauro
et de semine seminato in terra bona et faciente fructum 30. 60. 100.
ut habetur matthei 13. Et postea dicitur de uirginibus uiduis et coniugatis
et quomodo beata felicitas in tribus statibus habuit perfectionem. Sicut uirgines de ma-
trimonio et uidua. Et de continentia uirginum confessorum et martirum
de quibus ait Jeronimus 14. q. 49. q. 24. De quibus coronis et aureolis
fuit coronata beata felicitas et filii eius. Unde merito de ea in themate
Multe filie congregauerunt diuitias. Et hoc quia sic beata felicitas in
compositione sui nominis nouem habet litteras scilicet F. E. L. I. C. I. T. A. S.
ita habet nouem priuilegia / gratias / dignitates / dona / exal-
tationes / prerogatiuas / preeminentias / dotes / sic. Priuilegium

prima pars

1 Filiationis
2 Electionis
3 Laudationis
4 Imitationis
5 Confessionis
6 Justificationis
7 Testificationis
8 Assimilationis
9 Sublimationis

Primo ergo dico quod in compositione nominis sancte felicitatis
prima littera est f. et signat primum priuilegium
scilicet filiationis quia nos de elegit beatus felicitate in
sancta filiationis. quia nos filii eius cum filiis spiritualiter per fidem et bona opera sicut
in filiis spiritualibus cum filiis suis fidem habet ad hebreos 11. Sine fide
operatione institutum est. Unde apostolus ad hebreos 11. Sancti per fidem
operatione uicerunt regna operati sunt iustitiam et ideo hodie deo in
euangelio ait. Qui est mater mea et qui sunt fratres
frater meus. Quicumque fecerit uoluntatem patris mei
qui in celis est ipse meus frater et soror et mater est. Gregorius. Di-
bus uerbis. quid aliud innuit. nisi quod ob fidem suam in iussionibus suis multos
ex gentilitate colligit. Et infra. Qui in se quoque uoluntatem patris fecerit so-
ror et frater domini dicitur. Propter ueritatem fidei quam ad fidem colligitur. mater nostra est. Mira-
dum uero nobis est quomodo etiam mater dicatur. Fratres fideles non discipu-
los frater uocare dignatus est. Item nuntiate fratribus meis ut in
mater Et postea marco nos dicit mater. Dicitur frater dominus ad fidem ueniendo
potuit. quare dicitur quomodo est et mater possit. Sed sciendum nobis est
quod qui christi frater et soror est credendo mater efficitur predicando. Quasi non dum pa-
rit qui cordi audientis infudit / et mater eius efficitur predicando si per eius uocem
amor domini in proximi mente generatur. Ad quam rem nobis donante confirmandam beata
felicitas cuius hodie festiuitatem celebramus quia credendo extitit ancilla christi
predicando facta est mater christi. Septem quippe filios sic post se timuit uiuos re-
linquere sicut carnales parentes solent metuere ne mortuos premit-
tat et cetera. Et postea quomodo predicauit filiis et cetera. Considerat beata felicitas in firmi-
mo corpore uiscera pectoris. Secundo notatur de sancta felicitate in compositione
sui nominis secunda littera E. et signat priuilegium electionis. Quia sancta
a deo electa est ab eterno quia quos deus ab eterno elegit sancta felicitas
Et de ista electione dicit apostolus ephesios 1. Elegit nos ante mundi constitutionem
ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate. Dei non est proprie
eligere aliquem sed sanctorum. Et de ea dicit ecclesia. Elegit eam deus et
preelegit eam. Deus eligit eam ad gratiam suam in hoc mundo et tandem
ad gloriam in alteram partem. Cuius non est eligere aliquem ad
aliquid cum possit dare illud. Dicit non philosophus 3 ethicorum quod electio est
respectu eorum que eligens extimat fieri posse per eum. Respon

Ansel. Justitia est

Secunda pars

n. impossibile . non est alio [illegible] Cum dixisset tamen postea dat gratiam et gloriam
quia gratiam et gloriam dabit dominus . ut dicit ipse . elegit autem b. f. sibi . idest
ad suum servitium laudis et honoris [illegible] Et de ista electione . mirito di-
cebat apostolus super . elegit nos [illegible] Hic de l . Elegit nos [illegible] adopti-
cipationem sue beatitudinis . Anima constituit . Tabernaculo . Cuius
ut eramus [illegible] . gratiam et gloriam [illegible] Et [illegible] augustinus
de [illegible] opportunitatem [illegible] ad [illegible] possumus dicere [illegible] b. f. ab
[illegible] de [illegible] filius dei [illegible] ab eterno . Iohannes bene dicebat [illegible] de e-
terno [illegible] ut super [illegible] b. f. tu fuisti eterna [illegible]
ab eterno . per [illegible] . in qua per gratiam . et [illegible] per gloriam [illegible]
Tertia pars. mationem [illegible] Et patet [illegible] Tertio non de b. f. composizione
sui nominis [illegible] L . et signat privilegium laudationis . Nam
inter persecutiones et ausa que [illegible] et sustinuit semper laudavit dominum
[illegible] de [illegible] triumphavit [illegible] 1 cor . 1 . Infirma
mundi elegit deus ut confundat fortia . [illegible] Est n. quadru-
plex genus belli [illegible] 1
[illegible]
b. f. cum filiis suis non solum [illegible] genus suum nobile [illegible]
[illegible]
propria voluntate [illegible] ipsi [illegible] legis observantie [illegible] Et patet
[illegible] 2
[illegible]
[illegible]
ii deo / i dei [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Nota. Quinta pars. [illegible] Dominus [illegible] non de b. f. com-
positione sui nominis [illegible] et signat privilegium imitationis [illegible] Et hoc
[illegible] 1
[illegible]
[illegible]

Multa ista patent sic [illegible]
[illegible] machabeorum de [illegible]
ut 2 . Mach. 7 . c.
Et dic quomodo deum imitata [illegible]
maxime [illegible]

[illegible]

de [illegible] gentes . [illegible] nobis [illegible] idest carnem hu-
mana [illegible] et vixit [illegible] Et [illegible] non
[illegible]
[illegible] Dominus [illegible] 2
[illegible] ut habetur 4 . in 1 . lu. 4 . Et b. f. [illegible]
[illegible]
[illegible] 3
[illegible] Et b. f. [illegible]
[illegible]
[illegible] Dominus [illegible] 4
Et b. f. [illegible]
[illegible] 5
[illegible] Dominus [illegible]
[illegible]
[illegible] Et b. f. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Quinta pars.
[illegible] Dominus non de b. f. compositione sui
nominis . 5 littera . C . et signat privilegium confessionis [illegible] Con-
fessio [illegible] 1
[illegible] 2
[illegible] Ale. Nota
[illegible] Januarii 3
[illegible] Januarius [illegible] Felix philipp Silvan
[illegible] Felix philippus [illegible] Silvanus
[illegible] Alexander Vitalis [illegible] Allexander Vitalis Martial
[illegible]
[illegible]
[illegible] Sexta pars
[illegible] signat privilegium iustificationis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] i dei sunt omnia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
+ [illegible]
[illegible]
[illegible] Septima pars.
[illegible] et signat privilegium testificationis.

Octava pars.

Testificata est n. B. f. sic est [redacted] iudeam qn dixit filiis an passionem
Videte filii celum et sursum aspicite carissimi qz ibi deus
nos expectat. Fortiter pro xpo pugnate et fideliter vos in dei
amore exhibete. Cum g(itur) mater cum filiis fidem dei constantissime
testificaretur. etc. ex certo tenendo et ipsa constantissime permaneret
dei martir videtur et ceteris fortitudine diversis suppliciis
tempti est post a matre ut supra. Octavo nota de s. f. in compositione
sui nominis q(ue) ltera A. et notat privilegium assimilationis.
Assimilatur n. b. f. patriarchis. prophetis. apostolis. martiribus.
confessoribus. virginibus. nuptis. et viduis. Primo patriarchis Adam
ex innocentia an paradisum. Et data fuit sibi pro sotia voluntaria
paupertas. Quam dum tenuit numquam innocentiam amisit. Cum autem
ex cupiditate paupertatem amisit. tunc innocentiam perdidit. Secundo
vero felicitas. in deans quo aliud proximum et stirpas. sic fuit
et numquam amisit est Abel. ex hostia. Heb. 11. fide plurimam
hostiam abel quam cain obtulit deo. B. f. obtulit vero filios et
corpus proprium est Noe. ex multiplicatione terrae filios. et iactans
aquis genus humanum est multiplicatum est B. f. filios suos in terra in
fide sue veritatis salvavit. d. filii respicite celum et aquis genus
suum per hoc salvavit est Abraham. ex promissione. Qui patrem et
patriam et cognationem dereliquit. ut benedictionem hereditatem possi-
deret. filium genuit. isaac .i. risus et gigantem magnam
civitatem. B. f. patriam dereliquit. ut hereditatem vite eterne cum fi-
liis suis est risus in paradiso. est Isaac ex immolatione. Cuius ventum
crucem xpi reputatum est. qn pater ei in morte voluit immolare.
B. r. f. immolavit stirpas et filios. unumquemque confortans est Iacob
ex benedictione. Qui in fine vite benedixit filios est B. f. in fine vite
et ipsa benedixit filiis. d. Nescio quo in utero meo apparuistis. est
Ioseph. ex pudicitia est B. f. non solum in statu virginali et viduali
sed et in statu matrimoniali semper honestissima fuit est. Sexto prophetis Tho.
3. p. q. 7. ar. 8. prophetandi. q. vel sancti. vel vel viderunt. igitur
f. cognoscit et loquitur quod est vel. ab hominis sensu. Ideo aug. contra faustum
Iob. ex patientia. est B. f. perstitit in patientia est Et patriam usque ad
mortem servavit est Gr. Optavit illius post tr... reliquum est
Iei dixit filiis. Videte filii quod deus nos expectat est Tertio apostolis. que
fidem xpi predicaverunt est. B. f. multis fidem dei predicavit est Quarto mar-
tiribus que passi sunt multiplex vite et constantie est B. f. idem cum filiis est Greg. Vi. b. f. ma-
Quinto confessoribus qui confessi sunt deo. eodem in tempore. etc. et opere est
B. f. idem fecit est Sexto virginibus que sponso regis eterni simul vere filii
angelis. et habent a deo fructum 100. B. f. fuit prius virgo. et est

Patriarce
Adam
Abel
Noe
Abraam
Isaac
Iacob
Ioseph
Prophete
Iob.
Apostoli
Martires
Confessores
Virgines

et in illo statu habet fructum centesimum est Septimo coniugatis. que habent
fructum 30. B. f. fuit coniugata. et optime est et habet fructum
tricesimum est Octavo viduis. que habent fructum 60. est B. f. fuit
vidua honestissima est et habuit fructum 60 est Nono et ultimo.
notatur de s. f. in compositione sui nominis. ultima lettera que est S.
et signat privilegium sublimationis. Et n. sublimitas et gloria
multis fuit ostensa. ut ex eo dixit est In super ad eorum corpora est
Et hic dicas aliqua miracula. ut habes in sua maiori legenda. est
finis. Dominica 9. post penthecosten.

Nupte
Vidue
Nona pars

No
Dare fit de
eis in ecclesia

Cum appropinquaret ihesus iherusalem videns civitatem flevit super illam. Lu. 19.
Hodie zache est Hodie nobis est Vestra in imicos vestros est sufficit est In
pace vestros est Lapides est Pos ... est Predicatione hunc humilibus in introductione mate-
ria ... est Lapides est Post ... est Predictam hanc huius in introductione
predicande. secundum quod sunt multas et magnas differentias inter personas sapien-
tes et stultas. est una quam ponit sanctus scriptura. d. ecc. 7. Cor sapientum ubi
tristitia et cor stultorum ubi letitia. Letatur et gaudet stulti de ditiis. hominibus di-
stitia et cor stultorum. ubi letitia. Letantur et gaudent stulti de bonis cogitationibus. Dat tristias et sapientes co-
gitationibus et plationibus est Ista in eodem sapientes. Dat ... intelliga-
gitas istic. Omnis ex de tantis vero rationem reddere deo. est Ut quo melius intelliga-
tur illud. dicatur parabola de duobus fratribus ad furcam. l. aliud supplicium ap-
positionem l est Quod de quibus ... executio et ducerentur ad suspendium l est unus
ipsorum fletus ... letebat apoibus. d. Ortus ... est Alter ... ducatum
ipsorum ... ad supplicium. ridet. d. O quam bene est mihi. quo sum bene assotiatus. unde est tribus
ad supplicium. ridet. dicit. O quam bene est mihi quo sum bene ... Ut ... gt su-
est Dicis istorum reputabis sapientes et stultos est Sed ... de nobis. Ut ... gt su-
m in mundo hoc. sunt ... et criminosi in innocentis. Ymmo predicit Dominus
Dominus de celo prospexit super filios hominum. ut videat si est intelligens aut requirens deum. Ut
de ... affirmat fidei et devotionis. Simul inutiles facti sunt. non est
declinaverunt. ... Hoc est ... ... de adultis est
que fa. 60. s. puer ... 3izzania involuimur. Hoc est usque ad unum. s. de adultis est
Peccatum quod sumus criminosi et peccatores. ... sit quo nos ... statim n. ... ho-
mo ... peccavit. corde cogitando. l ore loquendo. seu malitiose operando. scilicet peccatum
peccavit. corde cogitando. ... in libro dei. Auctoritas dei. que ... peccavit dix. ... ut mundum videat oculi
in libro dei Auctoritas dei. que ... . Heb. 9.
et i l. t. o. scilicet. defectus. Et sum ... mortis in et data. Heb. 9.
Statutum est hominibus semel mori et post hoc iudicium a domino ... Et in fit ...
cutio ... n. ... Quatuor
Statutum est ... Equis est tempus ... motu solis est Quatuor
vero ... ipse ... Et ... tempus
festinant currit et nos ... Et ... in hoc mundo ... et dolens ...
peccatum ... satisfacere est ... reputatum ... illi
quando ... ad mortem. ... reputatum stultum est ...
quem dic. Cor sap. ut est Cum ergo de nobis ... non solum sit sapiens. sed et ipsa
... est non ... et hoc
modo. ... maxime ... damnationem ... Hoc ... evangelii
breviter sic. Dic ergo lucas. que Cum appropinquaret ihesus iherusalem Civitas dei pantra
... fides et bona opera est ... multiplicata ... est Videns
civitatem. Non solum oculo corporali sed magis ... Flevit super il-
lam. ... tunc multa mala fiebant est ... et magna festa et prodia et
ideo flevit quod considerabat et cogitabat eius futuram destructionem quam

Flo in scopto
de mucoñ
1495

in cauen

Quadriga est
4or vero est

Flevit xpus q dix
super ... q liug
ut ...
qui ... dixit est
sic dicit ...
et ...

ipa non videbat et mala que sentiebat ventura et Jo[annes] fleuit d[icens] q[uia] si co[gnovisses]
. tribulationes venturas tibi et et tu. Supple fleres sicut ego fle-
rem et Et modo l[acrimare]s q[uia] ignoras futura mala et Et quidem in hac die
tua. [illegible] hec dies est tua [illegible] liberum arbitrium concessum propter unius
cuiuslibet arbitrium q[uia] ante homines vita et mors bonum et malum d[...]
quod placuerit ei dabitur illi et Que ad pacem tibi. Esset videtur si modi-
co tempore durabit et Et hoc quia male utitur libero arbitrio cito veni-
et [illegible] q[uia] non venisset q[uia] [illegible] et dolosi non dim[i]-
di[...] [illegible] Job. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna d[escendunt]
Et hec mala tu in peccatis indurata non agnoscis et non vides Jo[annes] nunc autem
abscondita sunt ab oculis tuis. Quia peccator in peccatis induratus cadit in [...] peccatorum
in spiritum sanctum [illegible] presumptionem obstinationem et finalem impenitentiam et [...]
Et nota quod [illegible] septem mala ventura civitati Jerusalem que ipsa non p[re]-
videbat sicut ipse [illegible] ista. Primo venient dies illi. [illegible] Quia
sicut tunc [illegible] et [illegible] ita venturum erat tempus quod pre fame ma-
tres comederent filios et [illegible] cum quo nascuntur filii et [illegible]
et biberent propria urina et [illegible] fuit maxima mortalitas [illegible] tempori-
bus Vespasiani qui obsidebat civitatem. Item Josephus dicit quod non po-
terat sepelire corpora [illegible] de muro in fossatum [illegible]
fossatum [illegible] suffecit [illegible] Et e-
rat dixit Christus venient dies in te et circumdabunt te. Secundum malum
venturum civitati Jerusalem est Et circumdabunt te [illegible] Hoc fuit in obsidi-
one [illegible] Vespasianus fecit circuitu Jerusalem fossatum
[illegible] iudeus posset fugere [illegible]
ad hoc posita fuit custodia diurna et nocturna et ita [illegible]
potuit intrare [illegible] Tertium malum venturum civitati
Jerusalem est Et circumdabunt te. Supple inimici tui [illegible]
[illegible] et circumdabat civitatem totam [illegible]
[illegible] Quartum malum venturum civitati Jerusalem est
Et coangustabunt te undique. Bellando balistis bombardis et [illegible]
quelle cose [illegible]
[illegible] Quintum malum ve-
nturum civitati Jerusalem est Et ad terram prosternent te. Supple murum templum domos
[illegible] modo cum igne modo cum [illegible] Sextum est
Et filios tuos qui in te sunt. Supple prosternent occidendo Et hoc dupliciter
ratione [illegible] Christi et Jacobi et [illegible] quia [illegible]
[illegible] quadraginta anni a passione Christi et sic fuerat predictum.
d. [illegible] anni [illegible] illi [illegible] erant eodem [illegible]
[illegible] Comestor [illegible] Secunda ratio est quia
iudei [illegible] Audientes
[illegible] occidebant eos ut haberent aurum. Pauperes [illegible] non habebant
aurum vendebantur 30 pro uno denario sicut ipsi vendiderant Christum pro 30 argen-
teis vel denariis et sic fuerat prophetatum. Septimum malum et Et non
relinquent in te lapidem super lapidem et Interrogatio Quare non dixit Christus prosternent

Et acceperunt 30
argenteos et si-
guli

50

te. [illegible] dic[...] et non relinquent in te lapidem super lapidem. Solutio
Quia plus voluit dicere quia non solum diruerunt domos et [illegible] fundamenta du-
plici de causa [illegible] Prima quia iudei in fundamentis absconderant aurum [illegible]
Romani ut illud haberent et Secunda ut numquam civitas reedificaretur. Quia dicit
[illegible] quod ista civitas Jerusalem que nunc est non est in illo loco ubi erat alia quia tunc sepulcrum
[illegible] Christi erat extra et modo est in medio civitatis. Ecce septem mala ventura ci-
vitati Jerusalem [illegible] Christus fleuit et Et affligit eam [illegible] pro hoc q[uo]d
non cognovit tempus [illegible] illi [illegible] misit filium suum incarnatum ad
predicandum et redimendum genus humanum et [illegible] de prophetis et Et sic patet et
Et sic flendo Christus intravit Jerusalem et templum [illegible] Et ingressus in templum
[illegible] dic[it] Jo[annes] [illegible] quod Christus fecit flagellum de funiculis et
eiecit [illegible] illos et [illegible] de templo [illegible] dicit
scriptura [illegible] Domus mea domus orationis [illegible] vos [illegible] spelun-
cam [illegible] Solutio [illegible] dic[it] quod de facie [illegible]
[illegible] et quos nos vocamus [illegible]
[illegible] illi [illegible] post hec [illegible] Et erat do-
cens cotidie in templo [illegible]
[illegible]
[illegible] ut ille [illegible]
vit. [illegible]
Et hic infine [illegible]

Expositio moralis

Modo [illegible] septem tribulationes quas Christus dixit venturas civitati
Jerusalem non habebat aliquis [illegible] quia non de [illegible] erant mores Christi pro iudeos
et [illegible] quia post 40 annos [illegible] ruina et destruc-
tio [illegible] divina [illegible]
[illegible] tribulationes futuras cognoscendo [illegible] dixit
Venient dies in te. Mistice [illegible] septem mala [illegible] peccati
sunt ventura et Et [illegible] Primum malum est Venient dies in te
[illegible] Secundum hoc [illegible]
est senex [illegible] David [illegible]
[illegible]
et ex hoc [illegible] maxime [illegible]
[illegible] Caput [illegible]
[illegible]
[illegible] et cotidie [illegible]
[illegible]
[illegible] Dies ergo est [illegible] quod non potest [illegible] laborare et
[illegible] quod non potest dormire [illegible] de domo vocat in
[illegible]
[illegible]
Septuagesima [illegible] 12. Memento creatoris tui in diebus iuventutis tue. Et
[illegible] Antequam veniat dies afflictionis [illegible]

Et ingressus in templum
cepit eicere vend[entes]
in illo [illegible]
[illegible]

Mo[ra]l[itas]

p[ri]m[o]

+ Difficil[...] [illegible]
[illegible] tempus [illegible]

et appropinquit anni de quibus dicas non mihi placet. Porro stulti sunt non tantum magna stultitia que est in iuvenibus medici dicentibus Valeat ille senex ad tertiam quia quando ero senex faciam penitentiam. O magna stultitia tue vixisti pius quando non potueris. Talibus accidit ut illi homini qui habebat 2o animalia unum bonum et forte et aliud debile et exhaustum et nolebat quod debile portaret magna pondera et forte tardet sine onere. Dicit Nolo illud gravare nimis quia destruere illud. Sic Populum corporis bonum et forte et corpus iuvenis debile et exhaustum corpus senis quod non potest portare onera. Et vos dicitis quod sibi reponebitis omnia postea in senectute quando non potest portare. Dicit religiosus quando ero senex. Superbo religiosus. Idem de clerico. Idem de laico idem de usurariis. Idem de mulieribus potentibus omnibus nam omnes decipimur in hoc.

Sm ¶ Secundum malum infirmi hominis in penitentis tangitur cum dicitur Circumdabunt te inimici tui vallo. Hii sunt dolores mortis qui circundant hominem per totum corpus. Nam homo est sanus semper patitur in uno membro vel in aliis. Sed in morte tantus est dolor quod in nullo valet. Verbi gratia Magnus dolor est si abscinditur digitus. Quia anima que extendit radices suas per corpus ut dirimitur illa partes et restringentur. Modo cogitate in morte quando anima sit eradicata de omnibus ossibus nervis et pulpis. Sic sicut aliqua potentia magna arbor evellitur radicitus. Nam quantus et qualis dolor tunc debet esse in morte sive in morientem. Ideo dixit philosophus Omnium terribilium terribilissimum est mors. Et isto modo patet quare dicitur Circundabunt te inimici tui vallo. Ideo david in persona morientis dicit Circumdederunt

Tm me dolores mortis. ¶ Tertium malum infirmi ut tangitur ibi Et circundabunt te. Ecce occursus et obsessio demonum in morte. Sicut enim non ex externis ultra dolores venit in demonum circuitu. Et quanto euadit misera anima. Nota ad hoc similitudinem pulcram de matha sive semper de mach. In qua erat perdix abscondita et in circuitu erant 100 vel 1000 canes et in aere totidem falcones et homines cum baculis percucientes in matha ubi est misera perdix. Non potest remanere. Nam si fugit statim capietur. Sic est de anima. Cogita quod corpus est matha anima ut perdix in radice abscondita. Canes in circuitu sunt demones qui sunt in terra. Falcones sunt demones qui sunt in aere et athomis et favillis in radio solis. Homines pugnantes cum baculis sunt dolores pugnantes ut anima exeat nec potest in remanere. Ecce misera anima in quanti pressura est in morte. Sed peccator non videt sed multi sunt hoc viderunt. Ideo de spiritibus dicit scriptura Infernus subtus conturbatus est in morte tua. In occursu aduentus tui suscitabit tibi gigantes. Ysaie 14. Id est qui decepit.

Qm ¶ Quartum malum ut tangitur ibi Et coangustabunt te undique. Ecce districtio et diffinitio iudicii

Boni angeli non permictunt quod demones ducant secum animas quousque in iudicio sit data sententia ad iudicem quoniamcumque sit mala. Ideo veniunt demones animas accusando. Dicit omnia peccata que fecit et secreta et potissime de multis criminibus absconsis. Et textus ait Audis quanta enim accusatur te dixit historia. Et illa obmutuit. Et textus ad angelos bonum. Quid dicis de ea. Et angelus. Iste fuit ita male conditionis quod noluit facere penitentiam. Noluit uti medicinis tuis. Super peccata Nolebat confiteri non voluit. Ieiunia frangebat festa et Nolebat dimictere iniurias nec restituere ablata et inimicus infamia et penitentia. Deinde xpristus dicit peccatoris Vultis vos cum hac in societate venire. Respondent Non domine. Nos fuimus misericordes et iste crudelis. Et vos prophete ut mecum. Non domine. Nos fuimus devoti et iste. Et vos apostoli. Respondent Absit Nos fuimus caritativi et iste sine caritate. Et vos martires. Non domine. Nos fuimus patientes et pro Christo de tormentis. Et vos confessores. Non domine. Nos fuimus predicatores et iste impatiens. Et vos virgines. Non domine quia nos fuimus virgines et iste luxuriosus et corruptus. Ecce quali sanguinis redemptione gustatio anime ex demonum accusatione et sanctorum et angelorum refutatione.

Qim ¶ Quintum malum est quia post ex misera anima. Angustie mihi sunt undique. Ecce detrusio in infernum quia data sententia. Et ad terram prosternent te. Anima et angelus habet omnia in libera ut corpus a xpristo. Anima captiua recipitur a diabolo. Et prostravit ex adverso. Job 10. Terram miserie et tenebrarum ubi sempiternus horror inhabitat.

Sm ¶ Sextum malum est Et filios tuos qui in te sunt. Ecce destructio generationis. Sed quantum quid malum est filiorum ex peccato patris. Patris dico quod peccata patrum non portat filius sed fiat filius in illis participans. Sicut de peccato usure. Ex quo non solum pater dampnatur sed etiam mater quia relictis possessionibus boni. Et etiam filii recipiunt hereditate de usura. Et dimisit. Similiter rotarii. Tamen filii recipiunt de dote dampnabilium. Ideo ait deus Ysaie 14. Non vocabitur in eternum semen pessimorum. Preparate filios eius occisioni in iniquitate patrum eorum. Non consurgent nec hereditabunt terram. Et dicit deus exercituum ubi ibi sto. Fecit orbis civitatum. Et quanta sunt eorum.

Sepm ¶ Septimum et ultimum malum punitur homini in peccatis. Et penitentia omnibus. Et non relinquent lapidem super lapidem. Ecce dissipatio diuitiarum quia de bonis usurariorum nihil remanet. Unde dicitur. Vidi impium superexaltatum et elevatum sicut cedrus libani. Et transiui et ecce non erat. Et hoc dicitur. Vidi ipsi usurarium semper dictum quod sic cum uxore et filiis. Non vidi ipsum usurarium. Tertia iam. Ideo propter hoc quod non cognovit tempus visitationis. Visitat de nos dupliciter. Invisibiliter in corde per compunctionem. Apoc. 3. Ego sto ad hostium et pulso. Et visibiliter per publicas predicationes et per flagellas correptiones. Ideo Job 10 dicitur. Visitatio tua custodiuit spiritum. Et postea mala. Ideo Gregorius. Et adiunge alias. Et cetera 3. Cor durum male habebit in novissimo.

quia peccata sua subdebent tamen auctores ex de hiis quod fuit a m p c.

Finis

De s(an)c(t)o donato ep(iscop)o (et) mar(tyre) ad monasteriu(m) s(an)c(t)i do(n)a(t)i

D(ilig)it a(n)i(m)a(m) sua(m) i(n) hoc m(un)do · p(er)d(et) e(am) · etc · Jo · 12 · Dicitur p(rim)o de
Ani(m)a. a(n)i(m)a · Sic D(icitu)r · q(uo)d q(ui)da(m) dixer(unt) de a(n)i(m)a q(uo)d e(ss)et i(n) capite · Gen(esis) · 1 · Inspirauit i(n) facie(m)
ei(us) spiraculu(m) uite · Glo(sa) · Illa n(amque) inspiratio · nihil aliud fuit nisi a(n)i(m)e infusio. 1
Alii dixer(unt) eam e(ss)e i(n) corde · Mt · 15 · De corde exeunt cogitationes · Glo(sa) ·
Cu(m) cogitationes exeant ab a(n)i(m)a · si cogitationes exeunt a corde · ergo a(n)i(m)a e(st) 2
i(n) corde · Alii dixer(unt) eam e(ss)e i(n) sanguine · Leu(itici) 17 · A(n)i(m)a o(mn)is carnis i(n)
sanguine est · Et hoc q(ui)a sanguis dat uita(m) ho(m)i(n)i · Secu(n)da de p(rese)nte(m) · Alii di- 3
xer(unt) ea(m) e(ss)e i(n) toto corpore (et) i(n) singulis p(ar)tib(us) corporis tota · 2 · R(egum) · 1 · Ad- 4
huc tota a(n)i(m)a mea i(n) me e(st) · Non n(on) dix(it) i(n) capite u(el) i(n) corde u(el) i(n) sanguine · Sic
Corp(us). metiptipo · i(d est) i(n) meo corpore toto (et) i(n) de(n)tib(us) · Hic a(utem) no(n) i(n)telligitur de
a(n)i(m)a si(m)plicit(er) · s(ed) de uita corporali · q(ui)a · Jo(b) dix(it) dia(bolus) d(e)o · Job · p(rim)o · Pellem p(ro) pelle
(et) cu(n)cta q(ue) h(abe)t ho(mo) dabit p(ro) a(n)i(m)a sua · i(d est) p(ro) uita corporali ut d(icit) glo(sa) · Vita corpora-
lis p(ro)x(imo) debem(us) co(n)te(m)pnere · sicut ip(s)e p(ro) nobis fecit · Jo(hannes) dicitur i(n) tr(act)atu
D(ilig)it a(n)i(m)am sua(m) · i(d est) uita(m) corporale(m) p(ro)p(ri)a(m) exponit · offert · (et) dat · et uo-
lu(n)tarie moriendo i(n) martirio · sic ego feci p(ro)pt(er) uita(m) · uita(m) q(ui)d(em) corporale(m) p(er)det
s(ed) uita(m) et(er)na(m) · custodit eam · i(d est) saluabit eam · uita(m) et(er)na(m) · q(ui)a q(ui) p(ro) xpo
martirizzatur · statim saluat a(n)i(m)a(m) (et) corp(us) · ut fec(it) s(an)c(t)us donat(us) · Euang(elium)
Euangeliu(m). C Nisi granu(m) fr(u)m(en)ti · cad(ens) i(n) t(er)r(am) · mor(tuum) fu(erit) · ip(su)m so(lum) m(anet) · Dic(itur) · Post ... t(u)b(e)
de lazzaro resuscitato (et) ... (et) gentib(us) · Et p(rim)o · Nisi granu(m) · D(icitu)r s(ic)
no(n) multiplicat fructu(m) · s(er)uando i(n) horreo u(el) alibi · Cu(m) a(utem) fuerit mortificatu(m)
(et) corruptu(m) · i(n)ter se(m)i(n)a(ndo) (et) relinq(u)e(n)do · tu(n)c fac(it) fructu(m) · Jo(hannes) seq(ui)tur
Si a(utem) mor(tuum) fu(erit) · mult(um) fruc(tum) aff(ert) · D(icitu)r s(ic) · c(re)scit i(n) herba(m) (et) multiplicat
Q(ui) amat a(n)i(m)a(m) sua(m) · Vita(m) corporale(m) · u(t) dix(i) e(st) sup(ra) i(n) p(ro)logo (et) i(n) (ex)plica(tione) · P(er)d(et)
ea(m) · i(d est) p(er)ditu(m) q(ui)a o(mn)e(s) moriu(n)tur · sic alii q(ui) no(n) amat ea(m) · uelit nolit ·
Heb(reos) · Statutu(m) e(st) ho(m)i(n)ib(us) semel mori (et) p(ost) h(o)c iudiciu(m) a(d)u(e)n(it) o(mn)i ho(min)i
In morte · n(on) d(icitu)r q(uan)do a(n)i(m)a p(er)di(tur) q(ui)a sep(ar)atur a corpore · Et q(ui) odit a(nimam) s(uam)
in hoc mundo · Vita(m) corporale(m) no(n) cura(n)do de ea p(ro)p(ter) d(omi)n(u)m · i(m)mo affligendo · do-
sibi delectabilia medi(us) · In uit(am) et(er)na(m) cust(odit) e(am) · D(icitu)r p(ro)p(ter) hoc · saluabit
postea corp(us) (et) a(n)i(m)a(m) (et) ... Si q(ui)s m(ihi) min(istrat) · Dicendo q(ua)l(ite)r debet
s(er)uire · q(ui)a subditi s(un)t · et temporale · D(icitu)r · s(er)ui subditi estote d(omin)is · 1 · Pe(tri) · 2
Me seq(ua)tur · Op(er)e o(ste)nde(n)do ea(m) s(er)uitute(m) (et) fidelitate(m) · (et) amore(m)
que(m) subditi debe(n)t h(abe)re ... Et q(ui)a o(mn)is labor optat p(re)miu(m)
io(hannes) s(ubi)ungit · Et ubi su(m) ego · In eadem domo · (et) de bonis dom(us) sustentur
(et) uestior · Illic (et) min(ister) m(eus) e(rit) · D(icitu)r do(minus) debet p(ro)uide(re) subditis necessaria
oportuna (et) secundu(m) decentia(m) sui · Si q(ui)s m(ihi) min(istrat) · fidelit(er) u(idelicet) · Me
sequatur · Op(er)a(n)do p(ro) me fidelit(er) · (et) p(ro) domo mea o(mn)ia co(n)s(er)uando
(et) sic ego s(i)m aliq(uan)do i(n) felicitate · aut i(n) calamitate · sic q(ui)a seq(ui)tur m(e) · d(ebe)t e(ss)e
se(m)p(er) sic ego su(m) · aut i(n) b(o)n(o) aut i(n) malo · (et) s(ic) fidel(is) e(st) · Ideo seq(ui)tur id-
q(uo)d ex hac s(er)uitute p(er)uenit (et) bo(num) u(e)l malu(m) · Et ubi ego su(m) · do dom(inus)
i(n) s(er)uitio · i(n) bono u(e)l i(n) malo · Illic (et) min(ister) m(eus) e(rit) · i(d est) id q(uo)d ego h(ab)eo · id(em) (et)
ip(s)e h(ab)ebit s(ecun)d(u)m m(odum) · Et q(ui)a q(ui) b(e)n(e) s(er)uit d(ebe)t b(e)n(e) remunerari · io(hannes) seq(ui)tur Si q(ui)s
m(ihi) min(istrat) · Sic meor · (et) sic d(ebe)t ille q(ui) m(ihi) min(ist)rat · s(er)uire e(st) s(er)u(u)s meus

honor(ificabit) eu(m) pa(ter) m(eus) q(ui) e(st) i(n) c(elis) · Ut s(ic) i(n)telligas q(ui)a q(ui) b(e)n(e) s(er)uit · et si ille cui
s(er)uitu(m) no(n) e(ss)et gratus · s(ed) p(ro)p(ter) deu(m) pat(er) est ip(s)e remunerare · et ideo q(ui)d-
s(er)uiuit temp(or)alit(er) p(ro) fidelitate qua(m) h(ab)uit superiorib(us) s(uis) q(ui)a si no(n) e(ss)et ali-
[illegible] liter · est tu(n)c hoc q(ui)a obediuit deo · (et) p(er)ijt p(er) suu(m) ap(osto)l(u)m u(e)l sup(erior)es
suos ·
Ogli a p(re)dicas de septe(m) uirtutib(us) q(ua)s h(ab)uit (et) de martirio (et) de co(n)s(i)s-
tor(io) · De pat(re) · Et adapta (et) p(re)dicas · s(an)c(t)o donato · ut uis (et)
De monia(co) · filii p(re)f(ec)ti (et) sanatu(m) · Exactor fisci (et) pecunia (et) m(u)l(ie)r mor-
tua (et) r(e)dd(it) de sepulc(ro) (et) pecunia i(n)uentu(m) (et) Calix fract(us) (et) resti(tu)it (et)
et · 70 pagani (et) fons i(n)fect(us) (et) draco (et) s(ic) · Filia theodosii i(m)p(er)at(oris) ·
de(m)oniaca (et) sanatu(m) (et) i(n) ... (et) mor(tu)a r(e)dd(it) · ost(e)nd(it) s(ic) pecunia redd-
dit (et) pluuia · 3 · (et) ip(s)e no(n) madefecit · Incarcer(atus) (et) Abstinentia (et)
p(re)dicauit (et) Miracula m(u)lta (et) Capit(e) c(aesus) (et) ab i(n)fidelib(us) (et) s(ic) fi(n)is

D(e) assumptione s(an)c(t)e marie uirg(inis)

Intrauit ih(esu)s i(n) q(uo)dda(m) castell(um) · Lu(ce) · 10 · ✝ D(icitu)r · Ih(esu)s ad discipulos p(rim)o
Euangeliu(m). Ualeo de uos (?) · Beati oculi q(ui) uide(n)t q(uo)s uidetis · Et ecce q(ui)da(m) legisp(er)it(us) surrexit
multa · Beati oculi q(ui) uident q(ue) uos uidetis (et) Et ecce q(ui)da(m) le(gis)p(er)it(us) surrexit
te(m)ptans eu(m) (et) sic r(e)l(iqua) (et) Et parabola toto (et) Et p(ost) · fact(um) e(st) a(utem) du(m) irent · Ip(s)e
intra(uit) · Intrauit i(n) q(uo)dd(am) castell(um) · Habebat n(on) nomen castell(um) illud · N(on) ...
citat(is) s(ed) t(er)re · castra · uille · burgi (et) no(n) h(ab)et (et) R(espondeo) h(ab)ebat s(cilicet) bethania · S(ed)
ita erat notu(m) q(ui)a no(n) cura(n)t luca(s) illud (et) Jo(hannes) a(utem) nominat illud · c(apitulo) · 12
S(ed) A(ugusti)n(u)s dicit p(ro)p(ter) p(ra)u(m) · ue(n)it ih(esu)s bethania (et) et p(rim)o · Et martha mi(ni)strabat (et)
D(ictum) castru(m) essent i(n) hereditate marthe (et) et erat p(ro)pe i(er)l(usale)m stadiis ·
D(ictum) castru(m) eminebat · uidelicet ... · Erit a(utem) sepius i(n) declinabat
(et) erat p(ro)pe bethphage · uicu(m) sacerdotu(m) (et) · Erit a(utem) sepius i(n) declinabat
q(ui)a ip(s)a martha cu(m) eu(m) discipulis s(uis) i(n) palatio suo cu(m) e(ss)et d(omi)n(u)s pascebat (et)
q(ui)a ip(s)a martha ... · Et mulier q(ui)da(m) martha noie s(usce)p(it)
h(ab)ebat de sustantiis s(uis) · Et hoc e(st) q(ui)a seq(ui)tur · Et mulier q(ui)da(m) martha noie s(usce)p(it)
d(omi)n(u)m (et) excepit illu(m) i(n) dom(um) su(am) · Na(m) libe(n)ter i(n)grediebat · (et) frequenter
diuertebat · q(ui)a s(e)rui(ebat) (et) p(ro)p(ter) deuotione(m) qua(m) sibi h(ab)ebat · o(mn)e de castello illo
(et) q(ui)a m(u)lta b(e)n(e)ficia eis co(n)tulerat · Na(m) martha a p(ro)fluuio sanguinis sanauerat ·
(et) q(ui)a m(u)lta b(e)n(e)ficia eis co(n)tulerat · Na(m) ... (et) lazzarus mortuu(m) (et)
s(e)p(ult)u(m) · (et) maria(m) co(n)u(er)terat · (et) ei p(e)cc(at)a sua dimiserat · (et) lazzaru(m) mortuu(m) (et)
Magdalena soror sua (et) castru(m) magdalum (et) co(n)uertit · ubi tunc erat. s(e)p(ult)u(m) Jo(hannes) · i(n) sup(erius) (et) resuscitauerat (et) Seq(ui)tur · Et huic erat soror noi(n)e ma(ria)
s(e)p(ult)u(m) Jo(hannes) · u(e)l sup(ra) (et) resuscitauerat (et) Seq(ui)tur · Et huic erat soror noi(n)e ma-
ria illu(m)i(n)atrix · si(ue) amara (et) nu(n)c a(utem) ut co(n)u(er)sa · cotidie do(min)um q(ue)rebat | et ex deuo-
ut magis ac magis ab eo illu(m)inaretur (et) s(ic) seq(ui)tur · Que et sed(ens) sec(us) pe(des) do(mini) au- | tio(n)e se(r)uabatur
diebat u(er)bu(m) illi(us) · D(icitu)r s(ic) · postq(ua)m x(ristu)s ea(m) co(n)u(er)terat · lib(ent)er audiebat u(er)ba uite et(er)n(e) | eu(m) · ut p(atet) i(n) h(istoria)
Lu(ce) · 1i · D(icitu)r s(ic) · postq(uam) x(ristu)s ea(m) co(n)u(er)terat ... sic postq(uam) opib(us)
di(mi)ssis o(mn)ib(us) aliis (et) Et sic s(er)uus erat i(n)tenta opib(us) mu(n)di · sic postq(uam) opib(us)
uite co(n)te(m)platiue · nil aliud de hoc m(un)do curans · n(isi) salute(m) a(n)i(m)e sue qua(m)
ax(it) sic futura(m) sp(er)abat · cui(us) pedib(us) audie(n)s illu(m) sedebat (et) Martha a(utem) sa-
tagebat circa freq(ue)ns mi(niste)riu(m) · D(icitu)r s(ic) · mi(ni)ste(rium) solu(m) supradictis erat i(n)tenta · ut dictu(m) est · (et)
martha occupabatur circa gub(er)natione(m) castr(i) · (et) palatii (et) familie (et) et nu(n)c
sp(irit)ualit(er) p(ro)uidendo necessaria ut do(minus) q(ue)d digneretur · honorabilit(er) tract(are)
... tu(n)c (et) Que stetit laborer facta · i(n) ordinando ... (et) p(ro) domu(m) hiciu(n)c (et) u(e)l
facere t(u)m (et) Que stetit ... q(ui)a n(on) h(ab)et hospites · q(ui)a no(n) co(n)fidunt
faciunt d(omi)n(u)s · data et operant s(er)uos · (et) famulas · q(ui)a n(on) h(ab)ent hospites · q(ui)a no(n) co(n)fidunt
de s(er)uis · s(ed) ip(s)e p(er) se p(re)parat o(mn)ia · noluit uide(re) (et) aptare (et) potiora · Et ait · Do(mi)ne
no(n) e(st) tibi cure · q(ui)a soror m(ea) reliq(ui)t me sola(m) min(istrare) · Et hoc dix(it) · cogitans de ea i(n)-
illo casu · s(cilicet) de otiositate sororis · cu(m) tu(n)c e(ss)et necesse xpo p(ro)p(ter) p(ra)u(m) prandiu(m)

flo(rentie) i(n) s(an)c(t)o petro
de murone
1495

et q2 x ea prnicitabat sola oia ppar. qt maria sic sine labore sedet
Et forte etia aliqu inuidia ducta. ut assolet mulieres cu despicit se
reddit. quuis no sit. ut hitu act. 6. de mulieribz couersis ex iu
deis z gentiliby. eq. s murmurbat una de alia pp quarmina q Vide
ibi pluri q Dentu vrsio xpi ad martha Et respondit Excusando
maria. q tacebat q Dix illi dns Ondedo marthe. q maria se
dedo ad pedes eius. no erat ociosa. sz melioiby actiby occupata. q s oc
cupata erat spualiby actiby q Cog uita spualis melior e. uita cor
pali. q una cop. altera u aiaz reficit. q ad ptras sup na spectat
Jo gg. 6. mor. Magna sit actiue uite merita. sz ptemplatiue potio
ra q Jdo. ad hoc declarandu dr marthe a dno. Martha martha. soll
icita es. et turbaris. erga plurima. Q2 opa actiua sollicitudine uite/ et distrac
tionz mentis iducunt. z tubatione ani maxima. tu hic q q oia pacem men
tis tollunt. z deuotione spualez. ad unu bonu summu. s. dm. ducentis.
Ideo sequitur. Porro. Sed q Ma iulgaris q Vnu e necessariu. s. ipe deus
q e summuz bonu. Isid de sum. bo. i pr. Summu bonu deus est. q
Et summus io poiby aliis bonis qr du e. et sic nuc fuit maria. Ideo
de hoc eam laudat. d. Maria opt par. ele. Questio. Ergo martha ma
laz. Rs. No. sz illa melior z + pducit z pns. Sedendo z gestando fit
ai sciens z prudens q Aug. 19 ciui. Ociu sctz qrit caritas. s. cot
platioz dei q nuq deficit q Jo sequitur. Que no auferetur ab ea.
Q2 ut ait gg. su. ezech/ cotemplatiua uita. hic icipit. ut icelesti pria
pficiatur. Q2 u gloriosa uirgo maria p oiby aliis. uita cotemplatiua uacauit
io merito dr. Maria opt p. el. Odilio clun. Vnu gppe scim pceto q
ois marie uita z actio. sp fuit itenta i dno. J pa sequitur. opt par. elegit q
Et q fuerit sp i uita spuali pz sic. Na dr i eius legenda. Aplis nam
ob pdicationis grati. diuisas mundi scruntiby regiones. uirgo bta i domo iuxta
monte zion posita remansit Omnes loca filii sui. s. locuz baptismi. ieiu
nii. orationis. passionis. ~~resurrectionis~~. sepulture. resurrectionis. z ascensionis. q d
uixit. deuotione sedula uisitauit q Gesta tradit. a filio suo assumpta fuit.
It q cou sabatu cu discipulis post ascensione filii sui i oratione. sic dr act. 1
de ea z discipulis z mulieriby. sic. Hii oes erat pseuerantes i oratione u
nanimiter cu mulieriby z maria mre ihu. z fratriby eius. Practica q
Aug. Hic/ castellu iqd itrauit ihs. singulare z itemeratam
uirginz eidez iesu genitricz. salua scripturaz regula. p similitudine acci
pimus. Castellu n. dr qlz turris z muro circumuenitur eius. Que duo iui
cez sese defendut. ita ut hostes p muru arceat. z a muro pacem
arceantur. Huius castello. no incongrue uirgo assimilatur. quam uirgitas
mentis z corporis q muro ita undiqz uallauit. u nullus unq libidinis eet ad ea
accessus. nec scisura ei. aliq corrumpentu ille bratis. Hec ille. Et ptica q
Quia z singlare castellu fuit uirgo m. Aug. i. serm. Porta fuit sicut

Repetitio nois.
i dictu e dilectio
nis. aut forte
monendi itentiois.
u audiat attenti.

/. bonu

Aug. Motu mar
tha. sz illa melio
rez. Audi unde
melior. Q2 n
auferetur ab ea
Aut auferetur
alii onera necessita
tis. sed eterna est
dulcedo ueritatis.
No auferetur ab
ea qd elegit

Moralr de
uirgine m.

Maria optima ptem elegit. q no auferetur ab ea. Lu. 10. Beatus Jo. da
masce. i sermone hodierno. dic sic. Hodie uirgo m. aliis templo inuisibiliter sac
ratam arcam i templo no manufacto repositum. columba innocens auolis ex ar
cha. i. corpe quo dnm suscepit pediby requez adiuuit. Itez. Greg. tales moueo
qones. Vtrz bta uirgo p suiz gloriosam assumptionez obtinuit btitudis oiuz scor
excellentiorem pfectione. Ad ista qone. respondet tres doctores nominati. s. Primo
e btus Jero. i serma hodierno. d. sic. Regina gloriosa ad funa z sepulturam scor
aglos aduenisse. z ad regnas eorum obsequia pstitisse. necno z alias scorum uisi
angelos aduenisse z laudiby extulisse. insup z cosd. metolum splenduisse. z
adhuc uiuentes i carne ibidz mirii odoris fragantiam psensisse. Quiq
talia zrata tu de fructos de dignitate e exhibe. qtomags ei gemiti
i die obitus sui credendu e celorum militiam obuiam aduenisse. eamqz ingenti
lumine circumfulsisse. z usqz ad tronu gle pduxisse. Nulli dubium e. tota
illa celeste curia. semetipsa iterz ineffabili letitia exultasse. z tue iocundita
illa celesti curia ... cu iubilatione cogratulasse. Itez Et p
fuisse. ineffabili claritate. tulegs cu iubilatione cogratulasse. Itez Et p
tiam de papa q i pratore q Rege q i patricia q Regina q. Secundus est
btus Bern. doctor deuotus uirg ma. i sermone hodierno. d. sic. Vere ipse
nitudine scorum deuotione. cui nunq defuit fides patriarcharum. n spus p
phetarum. n zelus aplorum. n costantia martirum. n sobrietas cofessorum. n castitas
uirginum. nec fecunditas coniugatorum. n puritas anglorum. Itez. Ptica sic.
Intuemini. n fuit primum gratie plenitudine podijosa. q si ipa sola luna
stateca podeun. z ce singulis z esset tu uetis q nouis test. istatim a eccle
ponendum. ipa primum gratie hndatia apli poderet. q oes gras qs alij
habent pticulariter. ipa habuit uniusr. Est. n. illa lucerna ~~que~~ q illu
minat ciuitatem supnaz. q maria illuminatrix dr. De qua isignum dicitur
apoc. Et lucerna ei. s. ciuitatis supne. e bta uirgo maria. Vn ber
dic. Marie presentia tota illustratur orbis. adeo ut z ipa supna ciuitas. clari
tate rutilet. uirginee lampadis illustrata fulgoriby. q Tertius e scus tho
de agno. 3. p. q. 27. ar. 5. dicens p multa. In marie glorificatione
cosumata est. eius gra pficiens et i fruitione ~~...~~ ois boni Itez. Pro qua
gratia. Capit gloriosa uirgo maria i sua assumptione. q n glorificata fuit. i co
pe z aia. ois pfectionz. z glificationez q I qua glificatione. cosumata e
in ea gra pficiens et. i fruitione diuine essentie. sup oes aglos. a chan
glos q ut merito sibi tanqz regine z i patrici celorum. dicatum ab eccia. Aue
regina celorum. mater regis anglorum. q Et itez. Aue regina celorum aue
dna anglorum q Et itez Exaltata est scta dei genitrix sup coros angelorum ad ce
lestia regna q Vbi sciendum. q bta uirgo. e i pratrix z regina celi pp 4or. Primo rone
ppinquitatis. Na itez xps et btam uirgine. e ppinquitas filiationis/ desponsa
tionis/ z maternitatis. Est. n. e filia dei pris. J pe fundauit eam altissimus.
Jo ht ad ipas pernu affectu. Ps. Audi filia z uide. z iclina aurez tua.
et practica q Est et sposa dei Jo. 3. Qui ht sposam. sposus e. Crist
n. est sposus pns. Ipe tanqz sposus. pcedens de thalamo. s. Jo ad ipas ht
amorez sincerum. Sap. 8. Hac amaui. z exquisiui eam. diuiciti uxra
z qsiui mihi sposam z illius. Est et mr dei pris. Ho. natus e i ea

Jero.

Coparation

Ber.

Coparatio

Tho. 3. p.

Exaltatio

Pro rone

filia

sposa

Mater

Io sup. ps. 3 hic mirre auctoritatis ipium. et potest sibi tamquam mater filio ipium. Hoc
signatum 3. Reg. 2. ubi Bersabee mater Salomonis ipavit ei d. Petitionem unam
parvam ego precor a te, ne confundas faciem meam etc. Nunc non faciem suam confudit qui illud
quod petit denegavit. Io. xx. sibi reddit. Pete mater mea: neque enim fas est
ut avertam faciem meam a te etc. Secundo ratione dignitatis posse. Astitit regina
a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate. Ubi dignitas beate virginis
dedaratur quo ad tria. Primo quo ad locum cum dicitur Astitit regina a dextris. Hoc signatum
3. Reg. 2. ubi dicitur. Positus est thronus matri eius que sedit ad dexteram eius
potentiam etc. Secundo quo ad habitum cum dicitur. In vestitu deaurato. Apoc. 19. Uxor agni
preparavit se et datum est ei ut cooperiat bissino splendido et candido. Ubi utique
bissus et purpura indumentum eius. Post Mirra et gutta et cassia a vestimentis tuis.
Super quo dicit glossa. Hic laudat propheta sponsam ab ornatu. Hiis aromati-
bus odor virtutum signatur. quod odoris nuptiali gaudio adhibetur in nup-
tiis fieri solet. Habet autem iste species aromatice has proprietates. Mirra enim
est amara et conservat carnem a putredine. et vermes expellit. Io mir-
ra significat carnis mortificationem. quia licet sit amara carni. tamen conservat a
putredine luxurie et expellit vermes scilicet male concupiscentie. et
sic castitas custoditur. Gutta scilicet armoniaca que expellit omnes inflaturas et
tumores. Et ideo signat humilitatem. que cordis duritiam curat. Stillat enim
ab arbore. 3. a Christo humilis est pertinens. Cassia nascitur in locis irriguis
et crescit in alto. Et signat pietatem. que nascitur in cordibus illorum qui sunt compassibiles
et devoti. Iste tres species aromatice scilicet virtutes scilicet mirra castitatis. gutta
humilitatis. et cassia pietatis excellentissime in beata virgine fuerunt. Et enim vir-
ginitas sunt odorifere angelis. humilitas deo. pietas toti mundo. Hoc vesti-
mentum est aureum. quo ad preciositatem et fulgorem etc. Tertio quo ad obsequium sibi ministra-
tum. cum dicitur. Circumdata varietate. scilicet angelorum et sanctorum diversitate. que omnes
beate virgini famulantur. Unde gilbertus episcopus et martyr in suis omeliis dicit sic. Solus
dominus Ihesus Christus potest ipsam magnificare. quam ab ipsius maiestate laudem acci-
piat et honorem. angelicis stipata choris. archangelorum vallata turmis.
thronorum hinc inde possessa iubilationibus. dominationum circuita tripudiis. principatu-
um circumsepta obsequiis. potestatum amplexata plausibus. virtutum glorificata honoribus. che-
rubin circumstantiata hymnificationibus. seraphin undique possessa in-
fatigabilibus cantionibus. apostolorum splendidissimus ordo ineffabili laude ipsam ex-
tollit. Martirum exercitus omnimode supplicat tante domine. Confessorum mul-
titudo innumerabilis continuum sibi personat canticum. Virginum candidissima legio
iugem coram adsistens celebrat gloriam. Invite et sibi infernus ululat. et
perversissimi demones vehementer volunt conclamant. Tertio ratione potestatis.
Ipsa enim tamquam imperatrix angelos in ministerium mittit. et secreta palatii cele-
stis eis committit. Unde Bernardus in quodam sermone dicit sic. Persuadet immo
compellit nos celsitudo tua gloriosa domina ut regem filium tuum beatissima virgo Maria
ita imposte principalis quia per angelorum ministeria tuis semper devotis subvenias. Si enim
angelis angelum mittit. confidenter dico devota tua devotio quia imperatrix angelorum. tanto
magis habet angelos ad obsequium quanto differentius pre illis nomen hereditavit. Si enim Ios-
ue dux israel iussit solem stare. quo modo omnia sidera ad nutum imperatricis

gloriose discurrunt. Si cherubin et seraphin de fonte bibentes inferioribus
angelis quod acceperunt revelant. quanto magis gloriosa virgo de occultis filii sui
amplexu et degustato mistica angelis sibi copiosius effudit. Item. Etiam demo-
nes tamquam proditores de palatio celesti expellit. Unde fulbertus carnotensis episcopus dicit
sic. Maria mater prime maxima dignitate facta est et regina super omnes celestis curie et
super inferos. et per distructionem virgo prima virgo magnifica. Cui certum proprium est
et angelos sanctos in ministerium mittere. et ad beneplacitum suum infernorum pacta cassare.
Item. Et potest dici ex adposito etc. Quarto ratione auctoritatis. Tanta enim
auctoritatem habet in celesti palatio pro omnibus aliis sanctis omissis. ad ipsam licet ab
omni gravamine appellare. Primo siquis gravatum a diabolo. ad ipsam appellare potest
1 sic ad imperatricem celi. Exemplum de theophilo deposito a vicedominatu ab episcopo
suo. Qui desperatus diabolo se fecit cirographo propria manu scripto et
diabolo tradito. Tandem iste reversus et penitens ad reginam celi appellavit et
ipsa omnia irritavit. cirographum theophilo reddi iussit et veniam ac gratiam
2 eidem procuravit etc. Secundo siquis gravatum a tiranno. ad ipsam appellare potest
sicut ad reginam mundi. Exemplum de basilio episcopo. Cui iulianus apostata valde
ad plurimum comminatus fuisset qui in reditu suo civitatem eius destrueret. Sanctus basilius
ad beatam virginem appellavit. Que sanctum mercurium militem et martirem suscita-
vit. Qui sumpto equum ascendit et ad iulianum pergens lancea in cor directa occidit.
Unde gilbertus episcopus dicit. Veniat ad beatam mariam iusti cum basilio effusam cele-
rem perceptum. Veniat et peccatores cum theophilo in auxilium maria adap-
3 turi. Hec ille. Tertio siquis gravatum a corpore proprio. ad ipsam appellare
potest sicut ad reginam mulierum. Exemplum de maria egiptiaca que multo tempore carnali
concupiscentie inservivit. Tandem ad beatam virginem confugit et appellavit et sic
4 concupiscentiam vicit. et castitatem servavit. Quarto siquis gravatum a iustitia dei
ad ipsam appellare potest sicut ad imperatricem omnium. Exemplum vel potius figuram habetur Hester
5. 2. Cum enim rex assuerus iudicis ... irati. regina hester ad eum pla-
candum accessit. Cui rex dixit. Etiam si dimidium regni mei petieris
dabo tibi. Ista est beata virgo maria cum qua deus divisit regnum suum. Nam cum
deus habeat iustitiam et misericordiam / iustitiam sibi retinuit. et beate virgini mi-
sericordiam contribuit. Ideo siquis gravatum a foro iustitie dei. appellet ad forum mi-
sericordie dei scilicet matris sue. Hebr. 4. Adeamus cum fiducia ad thronum
gratie. ut misericordiam consequamur. et gratiam inveniamus in tempore opportuno etc. Et
cum beata virgo sit thronus misericordie dei. que superexaltat iustitiam dei ut
dicit beatus iacobus apostolus. Io Maria optimam partem elegit. que non auferetur
ab ea. scilicet gratiam beatam. Quam ipsa nobis impetret a filio suo. hic per
gratiam et in futuro per gloriam. in secula seculorum. Amen etc.

Margin (left page): Sa ro — Locus — Situs — Mirra — Gutta — Cassia — Obsequium — Ta ro

Margin (right page): Qa ro — Dia — Tiran — Cop — Iustia

Flo. i sc̄o petro de murone 1495 i assup- tioē b. m.

Ad mōasteriu s. donati i uisitatioē b. m. ugi[n]is

Ad mōasteriu sc̄e apollonie

Ostēsū ē ugo maria · fuit bndc̄a sr̄ oēs mlieres · sic · ¶ P[ri]mo fuit bn-
dc̄a in eua · bndcione gn̄onis matne · Illa n̄ fuit mat̄ cūtorū i
terra uiuētiu · s. filiorū terrenoꝝ · 7 mtcōꝝ · ꝑ pc̄m originale · gen.
3 · 7 ꝑticia q[uod] ꝑ pc̄m tobīe fuit maledc̄a plurib[us] maledictionib[us] ·
Maria fuit mater cūtoꝝ ca uiā ꝑcredentiu · et bndcoꝝ · ꝑ filiū
tobias filij sui · Matrimoniū · n · x · plt terrā · ugitas u celū · Iero.
Et pratica oia · ¶ S[ecund]o · fuit bndc̄a i sarra · uxore abrahe · bndcione
gratificatiōis · Q[uae] peperit isaac · i · risu de gaudio · d · Risu fecit mihi
dn̄us · gen · 21 · Maria genuit gaudiū uniūso mudo · q[uia] nati-
uitas tua dei genitrix ugo · gaudiū anūtiaū uniuerso mudo · et
nō incredula ut sarra · q[uia] · bta q credidisti · lu · 2 · q[uo]us · l · dn̄s sr-
tibi adno · Dic sr̄e · scriuꝰ ꝑticam · ¶ T[erti]o · bndcā fuit in rebecca
bndcioē pdestinatioīs · q fuit uxor isaac · mr̄ iacob pdestinati · s. ex-
cluso esau · gen · 25 · Maria mr̄ oīm xpianoꝝ pdestinatoꝝ / excluso s.
populo hebreoꝝ · ~~¶ Quarto b. f. i~~ Q[uae] poplz xpianoꝝ cotidie g[ra]-
tijs adeo obtinēt · 7 bndcoib[us] ~~...~~ bndic · Bern. Nulla gratia
descendit miseris mortalib[us] · q nō trāseat p man[us] uirginis marie · Et
ꝑtica de gr̄tijs quas cotidie facit · ¶ Q[uar]to · b. f. i lya · uxore iacob ·
bndcione actiōis · Cui sept[em] filij ascribunt[ur] nati / tota uita cople-
ta · ~~Q[uae] pepit augumentu uirtutu i ioseph / 7 dolorē seu tediu uite p~~
~~sent[is] i beniamin · gen · 30 · Maria i uirtutib[us] pficit · copulata ioseph~~
~~uiro suo cu quo emisit uotū uginitatis · ut s facili diuina cotepla-~~
~~tōn̄ fugiet corupt[i]b[i]le carnis que dolorē auget 7 cumulat · Et~~
~~sic ea nos uiaz exercat · 7 sep opata ē · Io att bar · Dilat mi-~~
~~sericordia tua · obndca sig i necessitatib[us] suis · ¶ Q[ui]nto b. f. i rachel~~
~~... uxore iacob benedictione cotēplationis~~ q septenarij nu-
mo i[n]tegratū · Maria cū xp̄o uirtuosa uite opa · fidelissime exhibuit ·
Et ea nos · iugiter exibet · 7 sep ꝑpaz misericordiā q[uam] nos exat · 7
opata est · Io bar · Dilat misericordia tua · obndca · q[ue] sig in ne-
cessitatib[us] suis · te iuocatē · ¶ Q[ui]nto · b. f. i rachel · etia sp[on]sa
uxore · iacob · bndcione · cōtēplationis · q[ue] pepit augumentu uirtutu · i
ioseph / 7 dolorē · seu tediu uite p[rese]ntis i beniamin · gen · 30 · Maria
i cōtēplatioē dei sep pficit · tāi [ex]eplo · q[uia] ubiq[ue] copulata ē ioseph uiro
suo · cū q emisit uotū uginitatis · u[t] facili diuina cōtēplatione · fugiat
corupt[i]b[i]le carnis · q dolorē auget 7 cumulat · ¶ S[ext]o · b. f. in
asseneth · filia sacerdotis nobil[i]s · bndcione · dignificatiōis · gen · 42 · Q[uae]
s[aecul]is · digna sp fuit · tā paganis q[uam] iudeis · 7 nunc xanis · q[uia] cap xaro
[nostr]e · sumus sacerdotes · Maria · expgenie sacerdotali 7 regali · ē catt
ecclia · q · illū cōcepit · 7 pepit · q erat rex 7 sacerdos · s[ecundu]m ordinē mel-
chisedech · ut dr̄ i ps · Iter · Ego a · cōstitutus su rex ab eo · s[uper] syon
mōtē s[an]c[tu]z eius · ¶ S[e]ptio · b. f. i maria sorore moisi 7 aaron · be-
ndcione · laudationis · Q[uae] post s[ub]mersio · cāticū dno decātauit · exo · 15 ·
Maria · deuicto hoste · i[n]fernali · p i[n]carnatione · dni uebi · s. filij dei · 7
sui · cāticū edidit · Magnificat aīa mea dn̄m · lu · 2 · ¶ Octauo · b. f. i

sephora
etiopissa · s. uxore moisi · bndcioē dilectionis · Cui moises dedit anulu
amoris 7 memorie · i signū uere dilectiōis · 7 amoris · sicut h[abe]tur · exo · 2 · l · 18 · l · nu · 12 · c[apitul]o 15
Maria ac · sequit memoriū i[n]t[er] lucidissimu dn̄i · 7 naturas hūas homina-
bit · q tn̄ fuit formosa i uigue mea · Cat · 1 · Nigra su / aīa ppt[er] i[n]me
s[ed] formosa / i uigue mea · ¶ Nono b. f. i tamar · nuru iude · bndcio-
ne defensiōis · quā signa donata ab infamia 7 morte pseruauerūt · q fue-
rūt tria · baculu · armilla · anulus · gen · 38 · q sibi donauerat iudas ·
Maria ac parte · asserens i[n]auditus · defendit ea · apud multos · ꝑ susper-
tū · Anulꝰ memoriē cōtractū sine ioseph · Armilla · s. pudicitie cōprobat-
tū · Et uirga · s. ptate diuine · m · 1 · q · 7 i s[an]c[t]a · Et sic patuit · ipaz fore gn̄itri-
cē filij dei · p terna illa sig[n]a · s. potētia pris · sapiētiā filij et clementiā sp[iritu]s s[an]c[t]i
Et hic decla[ratu]r · Missus est angelus · Luc. · ¶ Septimo · b. f. i raab · hospitate
bndcione liberatiōis · Q[uae] exploratores hebreos hospitio suscepit · 7 libe-
rauit ab insidijs · eos capere uolentib[us] · Iosue 2 · Maria honesta stabularia
liberatrix fuit ppl[i] nō suis[se] futurū · Q[uae] abscōdit s[ub] amantu suo oēs ad-
ea cōfugientib[us] · miseraz eis i[m]petrans · s. xanis etc. ¶ Undecimo · b. f. i
axa · Iud · 1 · filia ~~et~~ caleph · uxore · othoniel · bndcione · irrigatiōis ·
Q[uae] i[rr]iguū supi[us] 7 i[n]ferius i[m]petrauit · Maria rore celi obtinuit · Isa ·
45 · Rorate celi · saluatorē · Et xpianos filios s[uos] i corpore 7 aīa saluat ·
¶ Duodecimo · b. f. i delbora prophetā uxore
lapidoth · bndcione gubernatiōis · Q[uae] sceptrū ppl[i] tenuit · 7 ppl[u]m gubnauit ·
Iudic · 4 · 7 hoc s[ecundu]m maria prudentia · Maria ppl[u]m dei eccliam gube-
nauit · gubernat · 7 reget cōtinue · ipsū ad aīa[m] p[ro]tegendo ut mr̄ et dn̄a ·
Io cetera Monstra te esse m[at]rē · 7 hoc prouidēti natura · Iter · Maria
mr̄ gr̄e etc. ¶ Tertiodecimo · b. f. i iahel · uxore aber
cinei · iudic · 4 · bndcione ꝑtectiōis · 7 liberatiōis · q sisarā principē i-
imici ppl[i] dei · 7 i[m]pe i[n]imicos · clauo defixo i tēpora · occidit Maria a
hostē a[n]tiquū · i[n]imicū dei 7 ppl[i] sui · 7 p[r]incipē ppl[i] inimici dei · s. demonū
clauo prudentie 7 ꝑtectionis nr̄e · necauit · ¶ Q[u]atuordecimo · b. f. i uxore
manue · mr̄ samsonis · iudic · 13 · bndcione · sc[ri]ficatiōis · Cui angl[u]s
anūtiauit sc[ri]ficationē filij sui · sansonis · sol fortis · Maria anūtiatū ab
āglo · 7 s[an]c[t]itas filij sui · ei manifestatū · lu · 1 · Q[uo]d · n · ex te nascetu[r] s[an]c[tu]m
Et fuit ihs i saluator · ¶ Q[ui]ntodecimo · b. f. i noemi uidua
Ruth · 1 · uxore aīa · elimelech · bndcione · pseruatiōis · Q[uae] cū ēet
amaxa aīo · pseruata ē i lege dei · Maria at cū ēet aīa cruce filij
sui angustiata · pseruauit fidē ihu x[ris]ti · Io · 19 · ¶ Sextodecimo · b. f. in
ruth moabitide · uxore filij noemi · bndcione desponsatiōis ·
Q[uae] nupsit booz · uiro ātiquo · ciuitat[is] bethleh[em] · affini noemi · i tribu iu-
da · Ruth · 4 · Maria at · fuit desponsata uiro ātiquo ioseph iusto ·
de tribu iuda · dina dispensatione · nō tn̄ cū eo ~~co~~ copulata · m · 1 · Orige ·
Io desponsata fuit ~~...~~ ioseph · nō tn̄ i cōcupiscentia iuncta · ¶ ~~Sep~~ Decimoseptimo · b. f. ~~i sara thobie · bndcione mortificatiōis tho · 3 · Decimosep-~~
~~i.... ...amator ...~~ · i aña thobie · senioris · uxore
thobie · q ꝑ totū · bndcioē deuotiōis · Q[uae] bonū maritale fidelitat[is] ac-
cesse · i unico filio · s[ed] bono · dimu i[n] ea uiduitate tota s[e] dno dedicauit
Maria bonū memoriale acc[ep]it · se · no uiri fruens · s[ed] mistico sp[on]so fruens ·

+ q[uae] sp[on]su[m] suu[m] saluauit

Left margin notes: uxore adā · s. primas · q fuit seducta · 7 seduxit · uiru · 7 genuit Cayn · ꝑ s[ecundu]m; X a[n]te x[ri]stu · d[omi]n[u]s · ꝑ q[uam] seruu · 7 do[mi]n[u]s · uet... · 21 · 25 · 30 · 30 · 42; + uxor ioseph; : s. dia[bol]o

Margin references (left page, right edge): Ethiopissa exo · 2 · Tamar gen · 38 · 21 · m · 1 · Raab Ios · 2 · 25 · Axa Iud · 1 · Lya · Delbora Iud · 4 · Iael Iud · 4 · Rachel · Mr̄ sansonis Iud · 13 · Noemi Rut · 1 · Asseneth Io · 19 · Rut · 1 · c · 4 · m · 1 · Maria Exo · 15 · ~~Sara~~ ~~Thob~~ Thob · Anna

Right margin notes: i iudaici s[anc]ta m; + Q[uae] amanteros sibi s[e]c[un]do; + nōie anani

in unico filio suo / scilicet filio dei / deo / et genus saluauit humanum. quia ipse sal-
uum faciet populum suum a peccatis eorum. M. 1. et deinde post mortem uiri sui ioseph et
filii sui ihesu christi cum totis operibus spiritualibus se dedicauit et In. de. de ca. i. li-
bro quem iohannes euangelista ascribitur. Apostolis namque ob predicationis gratiam diuer-
sas mundi subeuntibus regiones. ipsa habitans in domo iuxta montem syon posita
remansit. Omnia loca filii sui scilicet natiuitatis. baptismi. ieiunii. orationis. pas-
sionis. sepulture. resurrectionis. et ascensionis. quamdiu uixit. deuotione sedula uisitauit et
hoc et post iero. in tractatu de assumptione et ¶ Decimooctauo. b. f. in sarra
thobie iunioris uxore. filia scilicet raguelis. et anne. et thob. 8. gs. benedictione
mortificationis. Cuius septem amatores non casti a diabolo necati sunt. Maria
septem peccata mortalia necauit et necat in nobis suis deuotis per gratiam filii sui et
Et uirum accepit non concupiscentia sed ~~[illegible]~~ peccatum in consilium dei
per hoc ab insidiis diaboli custodiuit et preseruauit et et nos per eam a diabolo liberari possi-
mus. per abstinentiam uite. et continentiam carnis et ¶ Decimonono. b. f. in
iudith uidua uxore prius manassis. et filia merari c. 8. bene-
dictione gubernationis et liberationis. Que amputauit caput holofernis
c. pro gubernatione et liberatione populi sui et Maria. sine gladio materia-
li sed uerbo dei. scilicet gladio spirituali. totum genus humanum mira fortitudine guber-
nat. et a populo infideli demonum liberat et ¶ Vigesimo. b. f. in hester. fi-
lia abiahil. fratris mardochei. et uxore assueri regis et. Que hester alio
nomine uocatur edissa. c. 2. benedictione superationis. quia aman
ardentem populum dei superauit. c. 7. ~~Maria iustitie~~ et hoc uia iustitie. et
Maria. iustitie rectitudine. diabolum genus humanum inuadentem subiu-
gauit. tradens eum in potestatem aliorum peccatorum et ¶ Vigesimoprimo. b. f. in anna
uxore olchane. matre samuelis prophete. 1. Re. 1. benedictione consecra-
tionis. Que filium suum consecrauit deo ab infantia sua. Maria puerum ihesum
in medio templi offert. per simeonem sacerdotem lu. 2. ¶ Vigesimosecundo.
benedicta fuit in micol. filia saul. et prima uxore dauit. 1. Re. 19. benedicti-
one deportationis. quia de fenestra emisit dauid. persecutum a saul pa-
tre suo. et quia plurimum placuit dauid et Maria a spirituali deportatione. ab ipso
aspectu herodis diuinum et ihesum desiderabiliter in egiptum deportat. et fugit
et abscondit. fugientem persecutionem herodis usque dum gladio percussus et
et archelai filii sui et ut dauid et ¶ Vigesimotertio. b. f. in abigail
uxore prius nabal carmeli postea dauid. c. 25. benedictione humili-
ationis. quam dauid humilitate cognoscens duxit uxorem. mortuo nabal et
Maria sui humilitate facta est sponsa dei. d. Ecce ancilla domini fiat mihi
secundum uerbum tuum. lu. 1. Bis. Maria et sic et ¶ Vigesimoquarto. b. f. in tecuitis
thecuite de ciuitate tecua. sapiente uidua. benedictione me-
diationis. Que mediauit inter ioab et dauid. pro pessimo absalone. 2. Re.
14. Maria. mediatrix inter deum et homines pessimus. quem deo reconciliauit
Ecce Agnus redemit oues / christus innocens patri / reconciliauit peccatores et
Sed et Obsecra domina tua per peccamina reconcilietur peccatores et ¶ Vigesimoquinto
b. f. in abelana de ciuitate abela. benedictione preseruationis. Que suis terga-
ciuitatem et industria preuidit ciuitati sue uenerat exercitus per decapitationem

sibi proditoris regis dauid. et tabola abscondita et 2. Re. 20. fugientis ioab. Maria
preuidit humanum genus prestans in gloria sua repentinos. Ipsa conteret caput tuum. gen.
Et sic fuit aperta porta paradisi et Ecce. Paradisi porta per euam cunctis clausa
est. et per mariam uirginem iterum patefacta est et deuicto hoste antiquo. Que
cum fortis armatus et lu. 11. et pluries ¶ Vigesimosexto. b. f. in abisag
sunamite. puella pulcra. 3. Re. 1. benedictione nutritionis. Que antiquum
dauid fouet illum et pressit. Maria antiquum dierum scilicet deum. gestat in gremio
Que lactat ubere de celo pleno. Ecce lactasti sacro ubere. Et in
sequentia lactat nata genitorem et Et est pulcra puella. Que
pulcra ut luna. electa ut sol. ¶ Vigesimoseptimo. b. f. in bersabee. u-
xore prius urie. postea dauid. 2. Re. benedictione obseruationis. Que
filio suo salomoni regnum suis precibus impetrauit. 3. Re. 1. Que fuit mulier
ualde sapiens et. Maria uelut fons ex quo oritur sapientia maior sa-
lomone. sine peccatis legidat in igne doloris. uxia uocisso dum fuerat hos-
tes uitare ut remitteretur et adhuc regnum transit. sicque fulget lux liber-
tatis. et gratie. scilicet nouitatis et ... et ... Et pluries de ma-
sale et hic in et Vobis primum et Etiopia punnet et Donec plenitudo
gentium intraret et ista. c. ¶ Vigesimooctauo. b. f. in sarepta uidua
ciuitatis sidoniorum. benedictione ministrationis. Que heliam misericorditer hospitio
suscepit. et pauit. 3. Re. 17. Maria humanum genus caritatis uiscera-
bus cotidie suscipit et pauit et ¶ Vigesimonono. b. f. in sunamite de
ciuitate sunam. uidua. pauperi uxore prophete et benedictione redemptionis. Re. 4.
Que uasis olio plenis creditores et filios ac creditoribus ~~liberauit~~. mariti sui
liberauit et redemit. Maria. sui gratie plenitudine. totum genus humanum
ab obligatione inferni absoluit et. ¶ Trigesimo. b. f. in machabea
felice. benedictione confortationis. Que filios suos confortauit ad penam
corporalem pro legis dei defensione. 2. mach. 7. Maria. omnes fideles
christianos. scilicet apostolos. martires ut stefanum et alios et ad sustinenda tor-
menta pro fidei ueritate ... et ... et Ecce quo uirgo maria est benedicta
inter mulieres et Vt fideliter ei dicere cum sancta ecclesia ualeamus. sic

Laus gloriose uirginis marie

Aue.	Che cieli in paradiso sta	Nota hic quod istis mulieribus
Maria.	Exaltata nel diuin cospecto	superius positis. per compara-
Gratia.	Facta da senza alcun difetto	tionem ad beatam uirginem po-
plena.	Di carita sei tutta quanta	ssunt adaptari et dicta ex mul-
Dominus.	Della tua carne santa	torum auctoritatibus sanctorum doctorum
Tecum.	De spiritu sancto fu concepto	de beata uirgine. quas gratia
Benedicta.	El latte del tuo pecto	breuitatis omissi. Et sic
Tu.	Che portasti o gloriosa pietà	possunt poni aliqua pulcra
in mulieribus.	Diu che altra honorata	miracula dicta sunt ad omnes
et benedictus.	El tuo nome risona	uirtutes pertinentia et Que omnia
fructus.	Portasti non di meno madonna	dimisi discretioni predicantium.
Ventris tui.	Rimanesti inuiolata	Finis
Ihesus.	Per nobis el tuo figliuol adora	
Nunc et in hora mortis.	Ci soccorra Amen.	

De sco bernardo abbe. Vel de aliosith.

Ecce nos reliquimus oia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Mt. 19. In isto
sco evangelio qd ad honorem sci bernardi hodie legitur. a teibus commendabi-
lis ondr. Primo a pfecta mudi abrenuctiatione. Ecce nos rel. oia. P
Reliquit n. scus bernard. s. pro oia ipedietia. 1. oium amorem divitiar 1
q hominem ipediunt a salute. Vo ait do. m. 10 Difficule q pecunias
hnt. regnum dei itibunt. Istum amorem mudi scus ber. reliquit. qr oes ditias
q magne erant. p dei amore reliquit. et i religione paupes. 2o reliquit oia re- 2
tinentia. sic est amor petu. q pcipue hoies retrahit a salute. Vn
mt. 10 ait do. Inimici hominis domestici ei. Istum et amorem s. b. reliquit
qr no solu petes i seculo reliquit. sz et fres suos secum ad religionem traxit
et multos etia alios cu eis. Eccia. Intrat ei sessu cu tantum 3o reli- 3
quit oia podcantia. s. sarcina pecor. Heb. 12. Deponentes oe podus. et
circuistans pecum. hoc reliquit s. b. qr no legitur ipsum ungm mortale passe
Immo dicitur i legenda ei. Btus ber. siplex i secularibus amans habitare secum
publicum fugiebat. Erat et mire cogitatiu. et uelle qu celi possit [illegible]
deo devotus. pura sibi gsciaz rservabat. 4o reliquit oia pretiosa. ut e 4
amor delitiar. Et hoc qr ubi iuste uelibatur. Vn dr de eo i le-
genda. Paupertas sp ei i uestibus placuit. sordes nuq. Vilis cibo. imo
vilissimo ustebatur. Qz aliquando plurimum ex foliis fagi cofiectebat. et com-
debant. Pariis de milio. 5o reliquit oia piculosa. ut e amor 5
sui ipius. Istu amorem s. b. reliquit. qr seipsum pro honore dei piculo exposuit
qn duci eqtanie cu hostia sacra i patria sue ecclesiaz audacter et sn trepi-
datione dixit. Rogauimus te. 6o reliquit oia i fructuosa. ut e a- 6
mor hoiu. qui i fructuosus et uanus. Ps. Vt qd diligitis uanitate et qr.
md. Istum amorem s. b. reliquit. qa archiepiscopatum ianue et epatum
papie refutauit. et in bullas ipetiuit. ne posset eligi. Et h pra-
tica de ei humilitate. Sedo comedatur redditum s. b. a salutifera rx Sa
imitatione. Et secuti sumus te. Ad hoc ait q ho xpum imitetur.
requirutur duo. Vnum expte dei s. attractio sue dignationis. Jo 1
Nemo uenit ad me. nisi pr qui misit me traxerit eu. Secundu 2
expte hois. expeditio volutatis. s. ne a dia o firmatu catena fe-
rrea. i. firma uolutate. Qz co dux. male habebit i nouissimo. ec.
3. c. Jo. fili da mihi cor tuum. ait do. Jo ps. hodie
si uoce ei audieritis. S. at. B. Tertio comdatur redditur s. b. a T a
fructuosa remuneratione. Sedebitis sup sedes iud. duodecim tr. is. In qua
remunatione tacitu. Regalis dignitas. Sedebitis. Habebut eni 1o
sci cu xpo i iudicio quatuor. Regale dmu. Sap. 5. Accipient re- 1
gnum decoris. Regale sertu. Ibi. Et diadema regni de manu 2
dei. Regale sceptrum. Sap. 10. Donec afferret illi sceptrum re- 3
gni. Regalis habitu. Prov. ult. Bissus et purpura indum- 4
tu eius. Regale sedium. Lu. 22. Sedebitis sup tronos. 12. Sdo i ipa 2o
remuneratione erit magna dei liberalitas. et ipsi q illos miraculis
corruscare facit. et potentia sua ptiatu. Tertio ethna felicitas. Et uit. e. p. 3o
Ad differentiam legi angs. Is. p. Hue. m. 4. B. b. oia ista huit

\+ Eccia diuitias ademoibus sanat moborbe lagu- ettiu.

Bernard in ditiis. ortu natalibus. Dat pauperi nummos. dat oculos.

Eta Bernard doctor ichitus. finis
celos cosedit hodie.

Ja regina disubuit sedes p.
Eta uirginitu nal oduiz tbuit.
bernad tradit suz.

De sco augustino. pisis. 1483. ad monastiu sci pauli ad ortu

QVASI uas auri solidu. ornatu oi lapide ptioso.
Eccl. 50. Sacra scriptura. tam ueteris q noui testamenti. sepe pa-
bolice loquitur de rebus spualibus et diuinis. Vn gg. i omel. dicit. O um meli possi-
Regnum celorum fieri carnalibus ideo terrenis rebus simile dr. ut ex his
q animus nouit. surgat ad icognita q no nouit. quatenus exeplo uisi-
bilium se ad iuisibilia rapiat. Dedit quoque. Jo dix do nos discipulis
plis. sz de qda pabola qr tibi. lu. 8. Vobis datu e nosse misterium re-
gni dei. ceteris at i parabolis. et applica. Et apls. Ro. 1. Iuisibilia
dei p ea q facta st itellecta cospiciutur. sepitna q uirtus ei. et di-
uinitas. Declara et applica. qr s. nunc de i figura de bto aug. Iuisibilias
Istud ergo uas aureum solidu. et ptiosu. representat btus aug.
doctorem egregiu. q i uerbis pmissis a tribus comedatur pncipaliter. s.
1 A plenitudine diuine sapie. Vasi uas auri. Ep. n. Pa ps
2 A soliditate doctrine. Solidu comeda-
3 A pfectione eius uirtutum. et ge. Ornatu o. l. p. datu btus A
A plenitudine diuine sapie. qr dic q uas auri. Pauru
enim diuina sapia itelligitur. q scus aug. tamq uas dei fuit replet.
Vn uolusian. de eo. Legi dei deest. qd augustinum cotigit
igerat. Huit n. aug. sapiaz dei habudanter et superflu-
enter. Vnde legitur qr cu legeretur qda tractatus aug i matutinis. btus
ber. parumper obdormiens. uidit quedam iuuenem decum or. tis ims flu-
uius exibat. qr totam ecciam irrigabat. Cui dubium no fuit scum aug.
fuisse. Vn psp. de ui. con. ait. Btus aug. hut sapiaz dei.
sic arenas maris. Et dic remigius. q btus iero. sex milia
uoluminu orig. legisse se fatetur. Aug. tn. tanta scripsit. ut nullus pos-
sit ei libros diebus ac noctibus scribere. sz nec legere gg. Et sic aurum
excedit alia metalla. ita doctrina aug. ut patebit i fra. ex-
cedit. Patet prima ps. Sec. comedatur btus aug. S a ps
a soliditate doctrine. qr dicit. Solidu. Eius naq doctrina
e solida pp 4or coditiones q hz. Pm. ht n. puro purissima uita- P o
te. Jo copatur simile. i. farine albissime. Vn gg. i epta ad ps. Simili
ectum afficit. dicit de eo. Sic delitioso capitis pabulo saginar. beati
aug. gpatolte ucu op de legite. et ad copationem illius siliginis. no-
stra furfur est no qr tatis. Pu. 3. Primi et purissimi fructus ei.
Sermones naq ei. st puri. qr nullaz hnt falsitatem. st purissimi qr
nullaz hnt dubietatem. st purissimi qr oiz cotinet veritatem. Cassio.
i plo. ps. Est n. aug. lictarum oium magister egregius. et qd iubertate
re rarum e. cautissimus disputator. Sdo ht doctrina btus aug. altis- 2o
sima pfunditatem. Jo cpatur aquile. Jero. Aug. epo. uolans sic Aqla

motiu cacumina · q · aqla · u ea qst imotiu radicib· no cosideras · inter celor spatia · pera zgsit · zaquaz circtos · claro sermone pnutiat · Job · 38 · pfunda fluvior scrutatus est et abscondita pduxit i luce · Fluvius sacre scripture ht superficiem s. sensu litteralem · et ht medium · s. sensu moralem · et ht pfundu s. sensu misticu · 7 spualem · Iste at no tm scrutatus e scripture superficiem · sz et mediu · 7 pfundu ·

3° Malle
3° doctrina bti aug ht firmissimam soliditate · So copatur malleo · Ber · su · can · Aug hic · e hreticor validissimus malleus · Dic · n · malleus · ictibus suis i cudem firmat / ferrum domat / 7 melodiam gnat · Sic · b · a · doctrinis suis · eccias confirmavit / ut · 50 · i vita sua · sup · dos 7 i dieb · su · cor · t · / hreticos domuit · 7 fugavit / i des · q · curavit gntes sua · 7 liber · ea · apuit / et melodia dulcissima dedit · Eccia · fregisti nob · fru · mul · de sep · dis · ysti · Que obscura prius erat · nobis · pl · fac ·

4° Cibus
4° doctrina b · a · ht dlcissima suavitate · So copatur cibo deliocioso · So gg · u supra · Di delitioso cupit pabulo sagiari · Et vocat gg · doctrina aug pabulu delitiosu 7 saginatu · Pabulu · q satiat · Delitiosu · q delectat · Eccia · Tu de · ub salutoris · dul · pan · cof · zy · po · lu · de · ys · ur · Panis · q satiat · dulcis · q delectat · Vocat et saginatu · q ipinguat · Cassio · Doctor eximi · btissimus aug · i qbusda libis · nimia difficultate recondit · I qbusda sic planissim ut et parvulis pbeatu accepto · Cui apta · suavia sunt · obscura vero · magnis utilitatibus farcita pinguescut ·

Lapis
5° Tertio pricipaliter · comedatur · b · a · apsitione omnium virtutum zge · q dicit · Ornatu oi lapide psioso · Isti · n · lapides sunt septe virtutes · quas · b · a · huit · s. fide · spe · caritate · iustia · prudentia · fortitudine · et temperantia · Velsic · obmissis istis · q clare patet · pot sic perd · uz · Huit · n · aug · multas virtutes · signatas · p lapides ptiosos ·

humilitas
Prima e pfunda humilitas · 22 · cui · des · Ipo · messis virgine scio · q cum se oleo pusixet · cu p illa oras psbit · lacrimas suas stillavit · mox a demone fuisse sanata · Scio et epus semel p adolescenti · que no vidit · orasse · illumque illico demone caruisse · Nullu dubium e · qn · ipe fuit · sz humilitatis gra · se noluit · Secod ·

11 Refugiebat i tanta caritate q epo careat · ne cui grauis esse videret ·
Cu qda i firmus · scidi debiit · 7 de morte ei obicisse · plurimu timetur · cu infirmu multis lacrimis dm exoraret · cu eo 7 p eo · eps oravit · 7 sine i cisioe aliqua · i tegra · sanitate recepit · Eccia · Copta de eius fama · beatus vatis · ipon · eps · cu alus ac · f · 7 · b · l · i · u · p · or · Iti de

pietas
· epatutes · Isti i soliloquis · Decim at · b · a · est · mag pietas · p3 ·

+ Inlli rec sic rr dnus sen tio sic iratu sic i hoc ·

uersus rudidit · 7 ptiu paupib· dari iussit · Isti · alios creui · sangi 7 costari · 7 ptiu · Multa sibi dicta noluit accipe · Sz dari sz · Isti · rogavit dnm · 7 de tertio fuit exauditus · ut magis mori · Isti · de illo qui in leo limet tu · q vide cadis pptu sui · tempus sue · Isti · multos enangumi bravit · ego et sum ifirm · 7 no possum · Isti · multos · Tercia virtus b · a · est · vera paupertas ·

paupertas
uit · mitigas alia fit et for · Et captivis · Testamentu nullus fecit · q unde faceret paup · x · no huit · Et ut psta · Testamentu nullus fecit · q un faceret pauper · Tiz paupes · Secda differentias paupertatis · spacta · i volutaria · pfra · Bti paupes spu · qm ipo est regnum celor · m · s · et pher · Quarta virtus b · a ·

caritas
e pfcta caritas · Na sz no possum · ee pfci · n · viderit · pfcte · ut · sibim pfcte · et pmittat et pratica · Sz i pria · tum pfci · 7 ut · qbi in pfcte · et bti sunt · ipfcta caritate zamore dei 7 pxim · Et pp hoc q e nunc pfca caritate zamor dei zpxi · in ipas caritate zamor i mutiaghis · Tamen · ano vite sue · 77 · ano at dni · 400 · pr cone pspondit · Cuiu gliam ostsa fuit primo i hure · cuisu · sti dni fuit · addnus · Na · i morte qd cha de monac qdas i virgine sti tatis · Na · i morasio qdi cha de · monac · qdas i vigilia sti aug raptus i spu · vidit nebulae seu · nubes splendida · a lit lapsa · 7 sup nubes aug m sedit · 7 s pontificalibus i signitu · cuius oculi · q · 2° radii solis · tota illa eccias illustrabat · 7 odor in nimi exalabat · 2° ip log · i firmit · suavitatis · dic de sco bir · dormio · 7 de iumine viso · 7 fluuio · aut pius p3 ·

Staviat i fulmina tu caritat dei · pm eccie brabat · pfcta · oz · sti · ex · i visitabat dil gntes spatis pr · sbat pdi cado · 7 orare · ot mdogti · 2 · iudios · fira orat ·

3° Fulgure dine maiestatis · Cu qdas vir sctus i spu raptus · stos i gloria cotaplat · 7 sctuz aug m nimia videre · quid di · stus · interrogavit · Aug · r · fecit i excelsis · ubi trinitas · 3 ·

Mirecula eius · Primo · Moledinarii qdas tibia tota insu · alto
1 aug · sibi excitat · se libera inuit · Prima · Qda puer q
2 vitro lapidis · incisio · lapis enorimis · Tercio · Apud burgudias ·
3 monac hugo · vult mori die tuo · 15 · dic aug · Pcessio · 7 ultim
4 sus aug · Q · a · ac · Quarto · Cu qda papie si amisit · Mirac
5 pina · i tra · de tm · rec · pot · ad filiu · Quintum · p posit · aua
ttre · 3 · anos de loco · sacp · Cui · cuida pastor · ul · o
6 man aug · i visu · sanat · Sextum · circa anu do ·
ui qdas · grauiter · infirmi · 40 · de germania zgallia · roma ibat
ad limina · Qui qda · ceci · ziti · c a bonaxia · monti trans
actis · Cana · 3 · dixit · multis apparuit · stus aug · eis · apparut · dixit
De lis · Res · Romae · Isti papie · Et sic pap · eta auxiu · Sibi mira
qua optatis · Sui · Aug · eps · Disparuit · Isti · zad
tuba · clamavit · Sce aug · adiuva nos · Depenerit · Et statim
miracle · alio aug · mirabiliter 7 pot · sanatisse · nulla · nf ·
Et ex tuc · cepit fama aug · celebrare · 7 multitudo languentibus ad
tumulu aduenire · Deos · sanitatis bnfica reportat · sic · multitudo
pignora reliquebat · Ita zg · e · ut tota pice pignor fuerit multitudo
ut in tota oratione sci aug · 7 porticus plena opertis · Ita ut cuidiz z · 7 · v
ipendimitu · no modica · gratia ·

Eccia scor cosme et damiani

Nard' mea · dedit odorem suum · Cant. 1 · Secundum bernardum super isto
verbo · super cant. sermone 45 · dicens sic · Bonus humilitatis odor · de hac val-
le plorationis ascendens · perfusis circumquaque vicinis regionibus · ipsius grā
regine accubitum · grata suavitate respergit · Est quippe nardus humilis her-
ba · quia calide fertur esse nature · [illegible] · [illegible] explo-
ravit · Et ideo per hanc videtur michi non inconvenienter hoc loco virtutem humili-
tatis accipere · [illegible] talem modo conditionis · Item beatus bernardus · perfectior fuit
religiosus vita [illegible] humiliasset [illegible] religionis · cum esset dives et nobilis
qui [illegible] · Ad istam quoque [illegible] doctores [illegible]
ti · Primum est secundum ysid. 3 li. de sum. bo. d. Sicut qui fuditur seculo re- 1
nunciaverit · ita huic seculo moriuntur · ut soli deo vivere delectentur · Quanto ergo
ab huius seculi conversatione se subtrahunt · tanto interne mentis acie [illegible]
angelice societatis frequentia contemplantur · Item · Bonum est · corporaliter remo-
tum esse · a mundo · Item Origenes / a sin. filiae / ut ait Iob · contempsit civi-
tatem · et monachi omnes sectantur civium conversationem · Secundum est bea- 2
tus bernardus super cant. d. O sancta anima · sola esto · ut soli omnium serves teipsam · quem tibi
ex omnibus elegisti · fuge publica · fuge et ipsos domesticos · secede ab ami-
cis intimis · et ab illo qui tibi ministrat · Nihil est tutius · Secundum de re-
gio · et pietica · Tertium est secundum tho. 2. 2. · Quare in reli- 3
gio · et pietica · 12 u. beatus bernardus · hoc modo vitam suam instituit · ut annum vi-
cesimum transiret ad sapientiam dei [illegible] · spiritu sancto inspiratus · ad reli-
gionem confugit · et vitam suam cum magna [illegible] · [illegible] ·
[illegible] consilio · et [illegible] ordinavit · ut [illegible] pos-
sit · Nardus mea · [illegible] conversationis huius · devota [illegible] dedit
populis odorem suavissime devotionis · per conversionem multorum · In qua
religione tantam a deo gratiam obtinuit · quod totum mundum illuminavit · Et hoc patet
in compositione sui sanctissimi nominis · quod continet novem litteras · fuit enim in eo gratia

Prima pars

1 Benedictionis — Circa primum dico quod in sancto bernardo fuit gratia bene-
2 Electionis — dictionis · quae prima littera est · B · Et consistit in eo gratia bene-
3 Regnationis — dictionis · patet sic · Deus · [illegible] · 4or 1
4 Nominationis — personas inter alias benedixit · Primus fuit noe · gen.
5 Assimilationis — 9 · Benedixit deus noe · et filiis eius · In qua benedictio-
6 Immutationis — ne sunt benedicti omnes sacrificantes · quia per sacrificium oblatum
7 Devotionis — benedixit ei deus · Hoc sacrificium obtulit sanctus b.
8 Visitationis — perfecte · quia non solum obtulit [illegible] · sed et corpus
9 Sublimationis — [illegible] · Intravit cistercium cum triginta [illegible] · [illegible]

Et hoc quia cum triginta sociis ingressus est religionem · Vide in legenda ·
pietica ingressum eius · Secunda fuit abrahe · gen. 22 · Benedicentur 2
in semine tuo · omnes gentes terre · quia obedisti voci meae · In qua benedictione signi-
tum omnes veri obedientes · Hanc benedictionem habuit sanctus b. quia valde fuit o-
bediens deo · [illegible] · Cuius exemplum [illegible] · [illegible]

hes · theses thauru [illegible] · et [illegible] · [illegible] · pietica de eo [illegible] cum adhuc
puer esset · et non posset videre [illegible] · [illegible] eius · [illegible] de
eo in [illegible] · Dat puer [illegible] · Tertia fuit iacob · gen. 32
Nequaquam appellaberis iacob · sed israhel erit nomen tuum · quoniam si contra deum
fortis fuisti · In qua benedictione omnes pugnantes contra diabolum et
mundum · et carnem sive vitia · Aug. · Mundus · caro · demonia · Hanc bene-
dictionem habuit sanctus ber. · quia contra ista pugnavit et vicit · Primo contra 1
diabolum · quia demoniacam papie sanavit · Dicitur in legenda sic · Cum summo
pontifice mediolanum missus fuisset · [illegible] recogitaret et
in papia venisset · quidam uxorem suam demoniacam ad eum adduxit · Et
totum · [illegible] · [illegible] · Et hic populos [illegible] · et
[illegible] dicens · [illegible] expellit · Exiit · Et rediit · et ut ex-
[illegible] · et demon [illegible] · per 6 an. [illegible]
quem excommunicavit · et de baculo · ~~Item~~ Secundo dicit etiam in [illegible] · De-
[illegible] · cum [illegible] · Item · quia [illegible]
moris in [illegible] · ante tribunal dei · [illegible] · Nam [illegible]
dignus ego · [illegible] · [illegible] · Item · duplici
iure · obtinens dominus meus [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · ~~[illegible]~~ [illegible] · [illegible] dono · iuxta illud
[illegible] · in hoc verbo [illegible] aufugit · Secundo · 2
[illegible] · pugnavit et vicit et vicit contra mundum · quem contempsit ~~[illegible]~~ [illegible] abdicatio
[illegible] · quia mundum contempsit ~~[illegible]~~ · Item · Bernardus ~~[illegible]~~
[illegible] · Et [illegible] · [illegible] cum regnum germa-
nie · [illegible] discordia [illegible] · [illegible] · [illegible] ·
[illegible] · obviam ei misit · [illegible] · Alii [illegible] misit · et
mundum [illegible] · Tertio pugnavit contra carnem et vicit · Cum aliquando in qua- 3
[illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] · non [illegible]
[illegible] · Cum [illegible] · [illegible] · [illegible] aufugit
[illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible]
Item · cum [illegible] · hospitaretur · [illegible] · Et hic
pietica de sua castitate · Quarta fuit iob · in ult. · Et benedixit deus
novissimis iob · In qua significatur omnes patientes in tribulationibus et persecutionibus ·
Hanc benedictionem habuit sanctus b. quia [illegible] patientissimus fuit · Dicitur de eo sibi
[illegible] · Et de [illegible] sibi data [illegible]
[illegible] sibi [illegible] · Cum [illegible] · [illegible]
[illegible] · Item [illegible] · Vide de [illegible]
in legenda · et pietica [illegible] · [illegible] · [illegible] · Et [illegible]

Secunda pars

Circa secundum principale · dico quod in sancto ber. fuit gratia electionis
quae secunda littera est · E · Et hoc quia [illegible] · [illegible]
in sua [illegible] · [illegible] · Elegit cum deo [illegible]
[illegible] · Elegit [illegible] · non solum bonum [illegible]
[illegible] · Item · Bernardus [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · Bernardus [illegible] · [illegible] · [illegible]

min deo religiosorum. Nam ut alethe deo devotissima. Decem filios
peperit. magis hereditario quam carnis nutriebat. Et licet septem filios. ipse tertius
natus est a deo electus [illegible] in illis temporibus. Dico quod in omni statu
quando deus vult mittere aliquem sanctum [illegible] gratiam mundi reformationem semper
cum aliquo signo ondit. et hoc patet in templi statum michi noe moisi et
iohannis b[aptiste]. Et sic beatus bernardus fuit a deo ante presignatus. Nam tunc
existens in carnis utero [illegible] gerebat [illegible]. Vetera Rufum dorso p
catulum. prefigurans pluris fore doctorem maximum. c. a. s. Dat pu
er numerum oraculorum [illegible] de mille aliis signis. patet 2a lectione

Tertia ps.

¶ Circa tertium principale. dico quod iste beatus fuit et est gratia regenerationis
que tertia hora est. R. Dicit sic patet. Non enim sufficit sibi regenerationem baptismi sed
regeneratus est per baptismum religionis. In qua religione totam vitam
suam regenerauit virtutibus quasi infinitis. Videtis quod dicitur [illegible] non est cu
tu cum [illegible] habitare. anno domini 1112. suo anno 22. cum 30 sociis
Vetera. Intrat cistercium cum tenerrimo [illegible]. Vtotus in deo absortus.
Cella te studinata. feruissime [illegible]. 3. Scilicet vult abbas. Irra
paupertatem. Pulmentum ex foliis fagi. Paupertas vestium. Cili
cium. Vigilie. Domini mores est et patientia. Sui vestibus. pau
pertas semper placuit. sordes nunquam. Et patientia de paupertate. Et patet 3. lectione

Quarta ps.

¶ Circa quartum principale. dico quod iste b. fuit et est gratia no
minationis que 4 hora est. H. Nam bernardus dicitur a ber quod est puteus. vel
fons. et nard quod est [illegible] sicut dicit glosa super canticum. herba humilis et calida na
et odorifera. Fuit enim sanctus bernardus humilis in conuersatione. predicatione
propter te dixit. [illegible] mediocriter. [illegible]. Nam cum extolle
bat in ipso se. Sic fuit calidus prefervens amore dei et proximi. De pro
cilicium que non sufficiebat sibi [illegible] aut orans
aut meditans aut legens aut dictans aut scribens. Nam meditando et
contemplando didicit. aut fecit docens. De 2o. luxere [illegible]
rustici. Hugo apud [illegible]. Hunc dico. Hugo apud [illegible]
[illegible]. Bibit poculum [illegible]. Fuit et fons in doctrina [illegible]
[illegible] sua coluit [illegible] mona
sterium intrauit. Fuit [illegible] prefiditate. [illegible]
nullos magistros [illegible]. Denique [illegible] meditati
[illegible] sacram [illegible] velut suppositum vel expositum sibi apui

Quinta ps.

¶ Circa quintum principale. dico quod iste beatus fuit et est gratia assimila
tionis. que quinta hora est. A. Fuit similis christo in multis. De christo dicitur [illegible]
ipse enim saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Et de beato dicitur catulus
qui [illegible] populos [illegible]. Et sic christus [illegible] ita beatus [illegible]
Christus [illegible]. Et mater beati non patiebatur filios suos [illegible]
[illegible] instituit nouam vitam. et beatus nouam religionem. hoc est nouum
modum viuendi. Sic nouam obseruantiam [illegible] nunc ordo. Sicut ipso
Christus predicauit bonos mores. et beatus. Idem. [illegible] diebus [illegible]

Christus diabolos expellebat. et beatus idem plurimos. Nam [illegible]
demoniaca. Expulit [illegible] demonem
[illegible] Christus ieiunauit. et beatus [illegible] Christus [illegible]
[illegible] et beatus idem. Sic de [illegible] Christus ambulauit super
aquam. et beatus [illegible] aqua [illegible]. Nam [illegible]
[illegible] beatus [illegible]
[illegible] beatus. Vetera. [illegible]
[illegible] Christus [illegible] testamentum fecit [illegible]. Et b.
idem. Nam [illegible] dixit fratribus filiis suis. [illegible] humilitatem
caritatem et patientiam vobis relinquo. Anno domini 1163. patet 5. lectione

Sexta pars.

¶ Circa sextum principale. dico quod iste beatus fuit et est gratia [illegible]
que sexta hora est. R. Et patet sic. [illegible] non sibi dicere confessionem [illegible]
[illegible] dixit illi domino canonico. [illegible] misit. [illegible]
fuit [illegible] malachie episcopi. De quo [illegible]. patet 6.

Septima ps.

¶ Circa septimum principale. dico quod iste beatus fuit et est gratia deuotio
nis que septima hora est. D. Nam [illegible] deuotus beatus est appella
[illegible]. Et non solum [illegible] Nam dictionibus
[illegible] Maria [illegible]. patet
Bibit. Vetera. Maria [illegible]

Octaua pars.

¶ Circa octauum principale. dico quod iste beatus fuit et est gratia visitationis. que
octaua hora est. V. Et patet sic. quod [illegible] visitauit cum [illegible]. Nam
in nocte natalis. ante matutinum [illegible] cupiens horam
natiuitatis domini. christus [illegible] apparuit. Vnde post [illegible]
postillauit [illegible] angelus gabriel [illegible] nullus
[illegible] natiuitatis [illegible]. patet

Nona ps.

¶ Circa nonum et ultimum principale. dico quod in isto beatus fuit et est gratia sub
limationis. que nona et ultima hora [illegible] est. S. Et patet sic.
Dic de monaco abbate cui [illegible] fuit gloria [illegible] sic. Quidam [illegible]
abbati in quodam monasterio apparuit [illegible] ad [illegible]
[illegible] Ad quod [illegible] Vt [illegible] Dixit quod
non [illegible] nulla hic cognitio [illegible]
[illegible] notitia [illegible] et hoc verbo disparuit. patet 9. lectione
Vetera. Bernardus doctor [illegible] hodie [illegible] di
[illegible] regina [illegible]
[illegible] bernardus [illegible] dic de multis
qui [illegible] gloriam [illegible]
gloriam [illegible] declarauit
Et hec dicta aliqua [illegible] ista [illegible]

Finis

flo^e ad mona
stiu sci donati
1495

flo^e i ortosa
mich · 1497 ·

De cosciā

Jsco bāna
ba 1498

1. De qd sit ꝯ
cosciaꝫ · cui
ficat aliq̄ [illegible]
naꝫ ·

Emūdabit cosciaꝫ nostrā · ab opib̄ȝ mortuis · Heb 9 · Dexitū utrū [illegible]
dicijs [illegible] debeat iudex ꝑ [illegible] iudiciū [illegible] · [illegible] dictat
maius [illegible] · aut [illegible] dictat lex [illegible] · Thº q mag [illegible] cosiliū [illegible]
[illegible] · Ꝑlego n̄ sit [illegible] cosciaꝫ · [illegible] · Bonā ꝯ [illegible] · amo
[illegible] · Et q [illegible] dictamē [illegible] · [illegible] cosciaꝫ [illegible]
[illegible] gubnare [illegible] · ꝓbatu auctoritate [illegible] scripture · et
[illegible] · Pº auctoritate [illegible] scripture · Ecc · 13 · Bona est substātia
cui nō est pctm̄ i [illegible] · [illegible] · [illegible] · i [illegible] · i [illegible]
sic [illegible] cōtinue ꝯ [illegible] i bonū · [illegible] sit [illegible] dic
tam [illegible] · [illegible] i malū · i [illegible] · [illegible]
[illegible] · Sº ꝓbatu ex sacra scriptura · i · Rg · 19 · Vbi
[illegible] q cū david · [illegible] philisteos · plaga
magna · [illegible] saul david · Et [illegible]
[illegible] david [illegible] · Et fugit david i domū

[illegible]

Jħs de cosciā ·

Cosciā [illegible] orig · [illegible] epla pauli ad Tho · i · 2º · [illegible] pedagog [illegible]
[illegible] · q a malo [illegible] · [illegible] · De qua [illegible]
tat [illegible] thō · i · [illegible] · q · 17 · Et i · 2 · [illegible] · d · 14 · ar · 4 · Cosciā [illegible]
Cosciā · 9 · [illegible] Apo[illegible] · 2 · cor · 1 · [illegible] · te
stimoniū [illegible] · [illegible] · om · 9 · J [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] · Videmꝫ
[illegible] · [illegible] cū [illegible] accusat · Aut qd potest [illegible] · si nobis
[illegible] · [illegible] cosciā [illegible] · J · Jsido · [illegible] · Vn
fuge [illegible] · Nō n̄ [illegible]
[illegible] cosciā [illegible] · [illegible] · Quāvis · n · [illegible] iudicia [illegible]
fugiat [illegible] · iudiciū [illegible] · fuge nō pt · Nā [illegible]
[illegible] qd egit · [illegible] nō pt · [illegible] qd egit ꝯ · Et [illegible]
accusat [illegible] · Et [illegible] accusatio sit [illegible] cosciā [illegible]

[illegible]

Flo. i retta cathedrali 1493

Pisis i sco paulo ad ortu 1483

Ad monasteriu sci donati 1495

Et ad monasteriu s. apolloe

I sca m albergo 1504

De btitudie Tho. 1. 2. q. 5.

Btitudo no pt heri i hac vita. p3 sic. Cu btitudo sit pfcu 7 sufficies bom. ome malu excludit. 7 ome desideriu iplet. Si hac aute vita no pt ome malu desideriu excludi cu multis malis pns vita subiaceat q vitari no possut. ut igrantie ex pte itellcus. 7 iordinati affectiois ex pte appetitus. 7 multiplicibs penalitatibs ex pte corpis. ut aug. 19. civi. dei. dic. Similr idesideriu boni in hac vita no pt homo satiari. Nat. n. ho desiderat pmanetia boni qd ht. Bona aut pntis vite transitoria st. sic 7 ipa vita trasit ut dic. p3. q qua nat desideram 7 eam ppetuu pmanere vellem. Et nullus ho refugit morte. qua vitare no pt. Vn psalt. Quis e ho qui vivet 7 no videbit morte. Dicit. Nullus. Et sic ipossibile e q in hac vita possit. Sed si cosideratur id i quo cosistit spalit btitudo. s. i visione divine essentie q no pt homi pvenire i hac vita. q/ dn̄s nemo vidit ung. Jo. p. Et sic p3 q btitudo no pt haberi. Vn aug. Fecisti nos dne ad te. et iqetu e cor nrm donec requiescat in te. Et pratica oia.

Et si obiciatur de multis q viderut dnm i hac vita. ut dic [illegible] Vn gn. 32. dix iacob. Vidi dnm facie ad facie. 7 salva facta e aia mea. Et de moyse dix ds ad aaron. 7 maria murmurantes de eo. nu. 12. Si fuit inter vos ppha dni i visione apparebo ei. p somniu loquar ad illu. At no talis servus meus moyses. Ore n. ad os loquor ei. 7 palam. 7 no p enigmata 7 figuras. Et iob. 11. dicit. Auditu auris audivi te. nuc aut oculus meus videt te. Et Ysa. c. 6. dic. Vidi dnm sedente sup soliu excelsu 7 elevatu. 7 plena erat ois terra maiestate ei. Et i novo testo. plures viderut dnm. Ma. 3o. p3. q Jo. b. vidit s. s. descendete i spe colube. Et dic de nube. 7 vox. Hic e filius [illegible] ut p3 math. 17. [illegible] et lu. 9. i monte thabor. Et sic vidit paulus. q dicit. 2. cor. 12. Scio hoiem i xpo a[n]te annos 14. sive i corpe sive extra corpus ds scit. [illegible] raptu huiusmodi usq ad tertiu celu. Et scio huiusmodi hoiem sive i corpe sive extra corpus [illegible] q raptus e i paradisu. 7 audivit archana [illegible] q no licet hoi loqui. Vbi dic glo. q ds ondit paulo btitudine qua videt i eternu. Nonne et legim act. 6 et 7. de stephano q vidit celos aptos. 7 ihs stante a dextris dei. Dic de multis alijs sctis [illegible] Vn ex hoc [illegible] q vita eterna ul btitudo pt haberi i hac vita cu dt videri posse [illegible] i hac vita ut p3. q hec e vita eterna ut cognoscat te solu [illegible] Jo. 17. Rn̄ no negando p dcas auctoritates. sed declarando [illegible] s. tho. 4. d. 49. ar. 7. Et 1. 2. q. 5. ar. 3. [illegible] sic cocludit. Cotingit aln diva visio [illegible] ducitur i quo nllom pt frui p dispoem [illegible] sibi inherentes sic [illegible] pargat et tn fuit [illegible] et q ignis [illegible] 7 tn fuit ut p3 [illegible] 7 de sco sic [illegible] [illegible] et [illegible] pt dici [illegible] dispoe vit [illegible] Ho tn [illegible] pt dici q simplr beat [illegible] coniat actu bti [illegible]

Hoc ti btitudo e stat[us] oium bonor[um] aggregatioe pfcs. S3 hic no possumus oia bona cogregare nec pfcte ea [illegible] pp multa. Et pratica oia

+ Fec de zona le excatua ut fumu bo nu. Et ps. Satiabor dne cu apparuerit gloria tua.

i. Virgo maria [illegible] lu. 2. Et pe pit fil. su. Apartio sctis angelor[um] 7 pastor[um] et claritatis. Ho sn [illegible] Alr [illegible] hoies

Fesul[is] i retta cathe[drali] 1499.

I i sco cassiano 1495.

I sco frac de carmiao 1500

Aug. btitudine diva. Sda [illegible] 7 [illegible] Sed dic aug. 2. [illegible] q locutio illa q fiebat vocibus modificabatur. 7 erat [illegible] quetis ad amicu. Sda [illegible] sic ds dispoebat visum ita 7 auditu. ut p3 i multis scis. Vt i [illegible] bti maximi epi. Sic de sco se[illegible] archiepo colon. 7 [illegible] et de alijs [illegible] Isti ergo et alij q viderut dnm no fuerut pfce bti. sed btitudis pticipaverut. Et sic patz q btitudo no pt heri i hac vita pfce. [illegible] ex hoc q videt dnm pt dici pfce bti. Jo paulus [illegible] Et ita [illegible] q btitudo no [illegible] vita [illegible] ubi ait de [illegible] qua [illegible] dentis [illegible] Vn aug. li. de utilitate prudentie agende dic. Illuc [illegible] mis [illegible] ubi [illegible] Si n. sic amatis ista fluida 7 misera vita [illegible] labore [illegible] do satagendo sudando suspirando [illegible] satisfacit [illegible] quanto magis que debetis vita eterna [illegible] sublimitatis [illegible] summa felicitas. felix libertas. felix btitudo. [illegible] do i [illegible] dic. [illegible] sol. [illegible] Exit [illegible] Vita eterna vita eterna [illegible] licitas 7 btitudo [illegible] Sed sco catherina de senis [illegible] [illegible] vitam [illegible] [illegible] habere [illegible]

+ s. legato et abaxiatore.

Carna ppt ripatoris q i audientia palatij

Finis. De glia padisi. D. B. L. E. O. P.

Que sursu e ierlm libera e q e mr nra. Galat. 10. Jnlla ierlm ierls q e mr nra spalit e universalis eccla regina totius [illegible] 7 [illegible] dei. maria virgo. de q scptu e [illegible] Mat sion. dicet ho [illegible] Vnus mr sion. q e ierls. et iste homo natus e i ea. q fundavit ea. Hec e mr nra. Cui ut [illegible] Ave maria. Dnc [illegible] Paparios [illegible] [illegible] dionisij [illegible] possibile e nobis [illegible] Ex q nobis [illegible] vnu dubiu. prima facie occurrit [illegible] audien[illegible] verba pposita. Dn̄ [illegible] citats [illegible] ierls [illegible] i [illegible] [illegible] ierls sursu q e mr nra. Vn aplus [illegible] Et q [illegible] dubiu [illegible] aug. hoc [illegible] i hystorijs [illegible] fuit [illegible] de duobs filijs abrahe [illegible] glo. [illegible] duo testa [illegible] pposit dixe nobis [illegible] typo [illegible] Voluit [illegible] opinio [illegible] multis [illegible] auctoritas [illegible] Aug. 1 [illegible] [illegible] 2

[illegible] [illegible]

3 nō d3 uti fallacib3 locutiōib3 · ꝛ ictj · Poco ꝯ ex · sit q theolō cōuīt dis-
piciat poesis · ꝛ cū uib3 ītex scias huas existimat · Vn q̄d exponūt
siliqs · de q̄b3 nō potāt saciari ille pdig3 · de quo sabbo p̄ dicti · huius
q pascebat porcos · lu · 15 · / dnt siḡficari fabulas poeticas · q tū maxie
utitur fictis ꝛ figuratis locutiōib3 · Vnde nō uī decere sacrā scripturā · sꝫ
b3 oib3 · obuiat scus dio · ī uerbis allegatis · rōne assignās · quare scā
sciptura · utitur talib3 locutiōib3 · Dr ūg · diuinū radiū īpossibile ē nobis
aliter lucē · Et hoc ē nō solū pp rudiores hoīes · q̄b3 dicit apls · ro · p̄ · sꝫ
debitores essē sic ꝛ sapientib3 · sꝫ gnāle pp huāx cōditionē · in p̄nti statu ·
Vbi ē notandū q̄ꝫ supponimus deum sancti pē teī apl̄i in sua canonica
2ª · c · pº / qd nō hūana uoluntate allata ē aliqn pphia · sꝫ spū sc̄o īspirati locu-
ti sūt scī dei hoīes · / de nō sustitat opp3 cōfitēri · q̄ spūs scus · sapienter ꝛ cog-
noscē disposuit sacrā scripturā · scdm coditionē hominū · Prouidet · n · dē
oib3 reb3 · scdm cognitionē ppriē natuā · Hoc ꝛ ad scripturā ptinet ·
Est ꝛ nā hoī · ut p sensibilia ad intellectiua ueniat · Nō solū
ꝙ apls paulus hoc dicat · ro · pº · / inuisibilia dei per q fca sūt itellecta
cōspiciuntur · / qd possit ī dicere ipi sic q arguunt · Sꝫ aristo · expsse
dicit ī · li · de aīa · q oīs nrā cognitio ortū ht a sensu · Et iterū
Opp3 ad īspectē fantasmata speculari · Hoc ē q qd dicit scus dio p qd
1 p̄t dici ad argumēta · Ad pº ad auctoritatē · q radi ūitatis · remanēt ī
colunnis · ꝛ tradit p h̄c palliamēta nō itelligentis · ut ipse dio dic · ad cō-
siderationē altoꝝ · ꝛ p̄t eos q̄b3 sit reuelatio aliis ūitas manifestatur · p-
dest exercitiū studioꝝ · q q̄ ī uno loco iusta īueniūt sb figura · ī alio in-
ueniūt manifestū · Vel ē et · ī hoc occultatū sꝫ īdignis · de q̄b3 · m · 7 ·
2 Nolite scm dare canib3 · Ad 2ᵐ Ad rōnē dr · q nō ē idē mot3 multiplicitatis
huius ꝛ ī logicalib3 · ubi fallacie assignant · Ibi · n · uox una · p liza
significat · Sꝫ hic auctor scē scripturē · q oia p̄t · assūmit res ad significādus
ꝛ nō tm̄ uoces · Et tū oēs sensus · ī sensu litterali fūdatur · Et ī tradit ur
3 argumētū · ꝛ ex ipā sacra scriptura · a qua pbatur · ut deus ē · Ad 3ᵐ dic
q ē magna differentia · īter poetica ꝛ theologica · quo ad finē · q illa ī
tedit recreationē · q hoib3 sit delectabile · ul abbreuiabile · ad solatiū
audientiū · Teologia itendit sꝫ cōformare audientib3 · ū docet
ūitatē · pp antiq theologi · poetie tradebāt suas opiniones · ut multi
sūt · ꝛ p rāigides · ꝛ alii usq3 ad platonē · Sciēs q 2ᵉ p 4ᵒʳ sūt sensus sacre
scripture · Litteralis · Moralis · Allegoricus · et Anagogicus · Nā · sensus
litterāl ē qui citas tenā · Moralis ē uia q lib3 · ī qua p graz de
hitat · ~~Anagogia~~ Allegoria ē eccla militans · Anagogia uero ē
eccla triūphans · uꝫ citas beatoꝝ · de qua · ppositū · Pᵉ sensus ē sensus
libera ē q ē mater nrā · In q̄b3 q̄dē uerbis sūt quatuor notanda ·

1 Pᵒ locus citatis · Qui sursū ē
2 Pᵒ modus pacifice uiuēdi · Jerlz
3 Pᵒ pacto dei suuit uer · Libera est
4 Pᵒ filii cītatis urbis · Pᵉ ē mr nrā
[Primo nō q loco cita- / tis dei ē · ū ē deus · Est ꝛ / deus · felicitatē ī aliquo loco]
s · ul scitudū nāz · ul scdm
grām · l scitudū gloriā · [Scitudū nāz dicitur esse ubiq3 · q scriptū ē
ierē · 13 Celū ꝛ terrā ego ipleo · Et rō huius ē · q gd ē ī loco ·

aut ~~affigit~~ afficit locū · ū facies cū calidū · l frigidū · albū l nigrū · ꝯ aut
afficitur a loco · ut determinatū · l cubicatū · bicubitū l tricubitū · ꝯ
Pōl3 ꝯ modo · dē dr ī loco ē nō ut ipē afficiat locū · i · ū det ipsi lo-
cus · p sua formalē ītentiā / q ego sū q sū · dc · / · i · sba · ꝛ nō acci-
dens · dic do · exo · ad moisen · Loco āt ut afficiatur abeo qqm-
q · ita sit hic · q nō alibi · Vel ita huic cōmensuretur · q nō excedat ·
Vnde · 3 · Re · 8 · dic salon · Si · n · celū · ꝛ celi celoꝝ · te cape nō posst̄
quāto magis domus hec · quā hedificaui · Sꝫ ipē ē q facit ꝛ locū affici a re-
b3 · ꝛ res a loco · q ipē uirtutē l cā oiuꝫ · q suꝫ ī suo accidit · ut dic ps ·
Si ascēdero ī celū · tu illic es · si descēderō ad īfer · ades · Exᵐ ū huius est
de rege · q ī toto regno suo ē p potētiā sue ptatē · sꝫ nō p natūā ut
pntias · Ambulat · corā astantib3 · p pntiā dr ē ī sua scīe a sua · p sub-
stantiā · dē ꝛ · t plici hoīm · dr ē ī oib3 · Primū dr gmatheos · l du-
plices posuerūt · s · uisibiliū ꝛ inuisibiliū · Aliqū fuerūt autē o
ist · q dicebat dm de pn̄ntib3 no cuāre · Vn iob · 12 · Circa cardina
celi · q dic bat dm de pn̄ntib3 no curare · Et aū sūt · dic q uirtus sūt ei intellectus
l3 ūsatū · nrā cō nō cōsiderat · Et aū oīs dic q uirtus sūt ei intellectus
Fuerūt ꝛ · q̄dā platonici q dixerūt nō oia immediate a deo pdire · sꝫ p-
alias medias cās alias esse cās · Vn plato ī thimeo · Monas genuit
monadē · ꝛ sui ipsē reflexit ardorē · ꝯ Et li · de cās · Alia cōmutatur
ī ulēra itelligētie · ꝛ sibi · Ad remouēdos oēs istos errores · dic q q sūt cāli
qd dē ē comunī in oib3 reb3 · pntia · potētia · ꝛ sbia · Et hoc modo · ē
ut totū uniuersū · gd dr baruch · 3 · Ingēs loc possessiōis ei · et tollatur · m · totū uni-
uersū · ē citas ꝛ ītatio dei · Et hoc nō ē expositū · Est alius mod ē
dei ī aliquo p grās · Vn scus gg · status sbdit · Tam familiari m · ē dr ī
aliq̄b3 p grām · Est familiaris mod · est differēs a p̄mo · in hoc q pri-
mus mod · est causā agētis ī suo cāto · Iste ꝛ ē mod obiecti ad aliquis
oponis · ī suo opāte · quōm aliqd qd scdm suā nāz ē ex nāz / dr ē ī aīa
ut obm · ū dicunt phī · q lapis nō est ī aīa · sꝫ spēs lapidis · Sunt ꝛ ī aīa
ꝛ ī qualibet cāliza ratiōnali 2ᵉ potētie · scdm qs · res possūt ipsā esse
ꝛ qst ex scdm nāz · s · itellectus · ꝛ uolūtas · āt opoītz sūt notitia ꝛ amor
ꝛ ī aliqua cātura hūt has potētias hiis duob3 modis · s ·
Pn q dē est ī aliqua cāliza · Dr ꝛ ī familiari modo ī illo · ī p suā grās · De
p notitiā ꝛ amorē · tūc dr ē familiari modo ī illo · ī p suā grās · De
illo modo cēndi dic do ī euāgelio · Jo 14 · Si q̄s dilig me · sermonē
meū seruabit · ꝛ pa · m · dil · ē · ꝛ ad eū ueni · ꝛ mā · ap̄ · e · f · Et jo ī canonica
sua pª · c · 3 · ait · Dr manet ī caritate · ī d · m · ꝛ · d · ī · eo · Est tm̄ mod
q nō differt a 2º · n · ut ipsiꝫ · ab eo qd ē pfecus · ꝛ signū ad ipm · de q̄b3
ro · 6 · Gra dei uita eterna · Hec ē ꝛ uita eterna · sicut illud · jo · 17 · ē
ut cognoscant cū scientiē · Vn cognoscim ~~m~~ hoc p fidē · ꝛ q̄si p speculū ·
Ibi · Cognosca sic ꝛ cognit3 sū hoīꝫ q 2º locoꝝ · q scitudo sūt dicti pri-
m · ē in hac uita · ꝛ ī purgatorio in scīs ꝛ iustis · de quo dr · malach · i ·
In oī loco sacrificatur ꝛ offertur nōi mo oblatio munda · Et uocatur ecclā mi-
litās · Alt ē tm̄ ī paradiso · i · ī celo empireo · q cū oīs cātura sit aliq̄ simila-
ta ad locū · ꝛ nobilioib3 debentur nobiliores loci · a hic empireū uocatur lo-
cꝫ btoꝝ · q ē loc nobilissim · et uocatur eccla triūphās · Et iste ē dei citas
q sursū ē · q tū ad pprium intellectū · ubi apl̄i ꝯ Pꝫ p̄ma ps p̄ncipl̄s

Secunda pars

Secundo principaliter nota ierusalem ut dicitur est ysaac liber et ceptus. Ierusalem quatuor modis
accipitur. Primo litteraliter. Est autem civitas illa sita in terra cuiusdam mon-
tis que est notissima in arabia. et est locus magne dignitatis. Nam hic 1
vocatus fuit abraham. Dixit dominus Egredere de terra tua et veni in ter-
ram quam monstravero tibi. Et existenti in ista patria cum ierusalem esset metropo-
lis dixit ei deus. Terram quam inhabitas tibi dabo et semini tuo. Et ideo voca-
tur terra promissionis. In ista terra fuit abraham honoratus a rege melchi-
sedech qui primus instituit christi sacerdotium in pane et vino. In hac terra fuit se-
pultus primus adam pater noster. et ibi novus adam crucifixus est redemptor noster.
Ista civitas habuit tria nomina principalia. Iebus. Salem. Ierusalem. Iebus vo-
catur calcata. Salem pax. Ierusalem visio pacis. ut ostendatur quis modus
pacifice vivendi in hac civitate et in quibus alia civitate terrena. Sicut dicit aug.
de civitate dei. pax civitatis est ordinata imperandi et obediendi concordia civium.
Et quia tempore christi non erat concordia inter cives ideo non meruit vocari civitas a domino
dicitur. Ite in castellum quod contra vos est. mt. 22. Hec civitas vocata est salem quia
rex iustitie fuit ibi melchisedech. Sed postquam erat calcata ab ipsis demum
possessa a filiis israhel. vocata est visio pacis quia ex tunc illi ceperunt ge-
rere in terra promissionis. Sed suis exigentibus demeritis iterum fuit calcata
ab ipsis et ipsi exterminati sunt. Quod significatum est in epistola hodierna Eice
ancillam et filium eius. Est autem moraliter iterum ierusalem anima iusti in qua christus 2
habitat per notitiam et amorem dei que significata est psalmo 11. Anima iusti sedes est sapientie.
Modus autem pacifice vivendi in hac civitate id est in anima [struck] uniuscuiusque est
sicut dicit aug. ubi supra. Pax anime rationalis est ordinata cognitionis actionisque
consensio. ita ut cognitio precedat et actio sequatur. Nam si oppositum fiat perver-
sio est. Cum enim caro concupiscit adversus spiritum et spiritus adversus carnem nisi alter
appetitus alteri subiciatur non erit pax. Sed si subiciatur maior minori est ignorantia
et violentia. que diu durare non potest. sicut aer subtilis qui facit terremotus vel ignis in
nube qui facit coruscationes et similia. Ideo oportet quod carnis appetitus subdatur appe-
titui spiritus. dicente domino ad caim gen. 4. Subter te erit appetitus [struck]
eius et tu dominaberis illius. Hoc est quod dicitur quod sicut is qui tunc secundum carnem natus
est persequebatur eum qui secundum spiritum ita et nunc. Sed quid dicit scriptura Eice ancillam et
filium eius. Nam ismahel docebat ysaac adorare idola et nolentem persequi-
batur eum pater eius. Est autem tertius modus intelligendi ierusalem militantem ecclesi- 3
am que est dei civitas [struck] allegorice in qua vivitur pacifice secundum regulas be-
ati aug. ubi supra isto dictis. Pax hominis [struck] mortalis et dei est ordinata sub
fide in eterna lege obedientia. Ubi ponuntur [struck] ut necessaria duo scilicet obe-
dientia legis id est divine et fidei. Et quod servat pacem generale est ordo. Quia vero
legem dei non nisi per fidem habere possumus. ideo oportet ut primo fides sit ordinata
Est enim fides sicut lumen et obedientia sicut gressus. Unde si fides non sit ordinata
accidit quod dicit dominus in evangelio. Vide ne lumen quod in te est tenebre sint. [struck]
Si igitur corpus tuum totum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum. Luc. 11. Ne-
mo igitur vos seducat inanibus verbis dicens. In omni fide potest homo salvari dum-
modo obediat legi. quia deus noster non est deus errorum sed veritatis. Et ipse dicit
in evangelio Io. 8. de diabolo. Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur quia mendax
est et pater eius. Unde si deus non vult quod homo homines decipiat quomodo ipse

homines decipit quod committeretur scilicet non habentibus fidem et tamen quod diversis
proponat fides et contrarias quas impossibile est simul veras. sicut iudeorum
et christianorum. Verbi gratia quod illi dicunt christus venturus et nos venisse
et similia. Qui igitur ita putat deum blasphemat et de necessitate aut
mendacem facit deum aut veram providentiam tollit ab eo. Quomodo
4 hic pacem habebit. Est et quartus modus intelligendi ierusalem id est
patria beata que est locus beatorum anagogice. Et in illa est perfecta visio
pacis. Et dicit aug. ubi supra quod pax celestis civitatis est ordinatissima
et concordissima societas fruendi deo et invicem in deo. Fruitur
enim cum gaudio vel et amore inherere propter seipsum obiecto fruibili non tamen in
spe sed in re. De hoc psalmo. Lauda ierusalem dominum. Qui posuit fines tuos pacem.
Et non quod quis in omnibus aliquam accipiendi pacis sectam proponere sit necessarius. tamen
ea perfecte acquirere nemo potest nisi in celesti ierusalem. Et hoc de secundo principali.

Tertia pars

Tertio principaliter nota quod servitus est triplex scilicet peccati hominis et
dei. Prima est contraria. Secunda neutra. Tertia necessaria ad bea-
1 titudinem immo connexum est vera libertas. De prima Io. 8. Qui
facit peccatum servus est peccati. Servus autem non manet in domo in eternum. Ideo significata
est in epistola hodierna Eice ancillam et filium eius. non enim erit heres filius ancille
cum filio libere. Rex. de quid. ad aug. pp. Magna confusio est dominam an-
cillari et ancillam dominari. Facit autem peccatum triplicem servitutem in homine scilicet pas-
sionis erroris et perplexitatis. Secundum primam secundum autem iudicium debitum mortis et diaboli
in pena peccati. De passione dicit boetius primo de consolatione. Gaudia pelle
pelle timorem. Spemque fugato nec dolor assit. Nubila mens est
vinctaque frenis hec ubi regnant. De errore Jo. 8. Si manseritis
in sermone meo vere discipuli mei eritis. et cognoscetis veritatem et veritas
liberabit vos. De perplexitate aug. de doc. christiana. Omnis perplexitas
quantum dixi est vel secundum dictis et secundum intellectis. Patet autem quod prima pertinet
ad sensum. Secunda ad intellectum. Tertia ad voluntatem. Unde iste est
velut sensum inligat. Unde ipsi sunt peccatorum triplices in me. Servitus autem
2 hominis est neutra quia diversa neutraliter se habet ad beatitudinem. Ita et
servitus ad ministerium quia de oppositis et oppositis similiter est iudicium. Sic
enim potestas ad felicitatem ita servitus ad ministerium. Quod autem potestas dico temporalis
ad felicitatem non pertinet patet auctoritate ratione et exemplo. Auctori-
tas sic. Dicit boetius 3 de consolatione. Potestas humana sollicitudinum morsus ex-
pellere formidinum aculeos vitare [struck] nequit potestas. Anima cui
satellites ambiunt latus quos terret ipse plus metuit. Ratio sic
Sed quo quis potest bene et male uti non pertinet ad beatitudinem. quia ut aug. diffinit
et omnes concipiunt Beatus est qui habet quicquid vult et nihil mali vult. Sed potestate
potest quis bene vel male uti ut in tirannis patet qui sanctos occiderunt. qui male usi
sunt. et pauci usi sunt bene temporali potestate. Servitus igitur non est adminiculum pertinens
sed in christo ihesu ut dicit apostolus. Non est servus neque liber neque masculus neque femina omnes
enim vos estis in christo ihesu. Semen abrahe estis et secundum promissionem heredes. gal. 3.

et in templo hodierna / omnes vos filii promissionis estis. ¶ Est etiam servi- 3
tus. s. dei quae ad beatitudinem est necessaria. adeo ut vere sit sola libera
immo libertas. Quod probatur sic. Primo auctoritate apostoli dicentis gal. 4 Qui
spiritu dei aguntur non sunt sub lege. Ratione sic. Differentia inter servum et
liberum est ista quod liber est gratia sui servus est gratia alterius. Qui alteri subditur
velit nolit iste est omnino servus et nullatenus liber. Unde mali cum deo sint sub-
diti. velint nolint. isti non sunt liberi. Qui autem subditur in bonum sui ille est gratia sui
et non alterius. Et quanto pro maioribus bonis subditur. tanto liberior. Cum ergo a dei
subiectione nullatenus esse possimus / dicente scriptura. In omni loco oculi domini con-
templantur bonos et malos. / qui volunt deo libenter subici in regno obedire. sunt
vitae aeternae. huic sibi posse dici indubitanter excepti dei mansuetu-
dine. Et notate. quod sic in regno cum non possit esse nisi unus rex. ille est
liberior. qui illi est acceptior. Est autem illi acceptior. qui eius legi magis est obe-
diens. et religat se ex voluntate sua. Accipite exemplum ~~[illegible]~~ in servis i-
stius domini temporalis. videmus sunt aliis liberiores. qui magis assistunt obse-
quiis principis. Ita quod in paradiso multo liberior fit servus quam in mundo hoc sit.
Iohannes dicit. Quae sursum est iherusalem libera est. quae est mater nostra. Et per etiam prae-
¶ Ad quartum et ultimum. notandum quod petitio potest esse duplex. Vel de filiis secundum
spiritum. ut secundum regnum. Secundum regnum sunt filii ecclesiae triumphantis. illi qui actu sunt ibi. et
numerus eorum. non est adhuc completus. Secundum spiritum sunt omnes qui illuc ibunt. similiter cum
hiis qui iam ibi sunt. Et utrorumque numerus ignotus est nobis. et soli deo cognitus. quoque
ad singula genera. sed quantum ad genera singulorum. dicimus pro nunc. quod sint quinque. Non 5000.
Sunt generationes cohortes. quae christi convivio reficiuntur. tam in caelo quam extra caelum. sicut
in hodierno evangelio notatur. ubi ista genera ad plenum continentur.
1 Prima angeli expectantes suam restitutionem. Qui loco eorum 1. resti-
qui ceciderunt. creati sunt homines. scilicet ad replendum illa loca. tutionis
2 Secunda patres expectantes suam redemptionem. Qui sedebant
in tenebris. propter peccatum originale. Quia non poterant liberari. ut patet.
3 Tertia iudaei expectantes suam promissionem. Qui sub caerimoniis
legis ponebantur. absque sublevamine. Qui non potest heres in mediante.
4 Quarta gentiles expectantes suam illuminationem. Qui mundum videbant
erroribus involutum. Ut plato. et multi alii hoc allegantes.
5 Quinta mortui expectantes suam resurrectionem. Qui anima naturaliter
appetit corpori reuniri. ¶ Et propter istos ultimos. dicitur igitur
quia isti non sunt adhuc satiati. sed expectant extremum iudicium.
et propter eos omnia deserviunt. De hiis omnibus dicitur ipsis. Oculi omnium in te sperant
domine. et tu das illis escam in tempore opportuno. Fuit itaque convivium ho-
diernum. figura et similitudo totius satisfactionis omnium peccatorum. hoc modo.
Magnae rei. magno indiget consilio. et magna prudentia. Et ideo tanta satisfactio
facta est cum magno consilio. In quo quae sunt diligenter considerandae sunt no-
tanda ~~[illegible]~~. persona / locus / tempus / causa. modus / Sunt autem personae
christus. philippus. et andreas. Hii secundum sensum anagogicum. significant patrem et
filium et spiritum sanctum. Locus est trans mare. scilicet ipsum paradisum. caelestis ierusalem. et
in monte. quod locus est caelum empyreum. ut dixi. Tempus est propre diem festum pa-
schae. scilicet iudaeorum. quod per hoc consilium appropinquavit pascha nostrum christus. Causa est
indigentia turbarum miserarum de quibus est dictum. quod non habebant aliquid ad mandu-

candum. Modus est primo per observationem oculorum. Secundo per internam fecunditatem
qua pater producit filium. et spiritum sanctum. Per illam enim est omnis paternitas in caelo
et in terra. ut ait apostolus. 2o per interrogationem filii. et per responsionem spiritus sancti.
3o per mandatum quod discumbant super fenum. quod soli caelestes cives pacifice vi-
vunt. 4o per saturationem turbarum. 5o per collectionem fragmentorum. [illegible]
nobis. Unde gratias agimus gratias deo bonorum omnium largitori. Qui nobis ipse gaudet cui
Et benedicta illa gratia superius posita. per ticam expositionem evangelii quam videbimus
finis.

Infesto annuntiationis gloriosae virginis mariae

Quomodo fiet istud. quoniam virum non cognosco. Et respondens angelus dixit ei Spiritus sanctus
superveniet in te. Luc. primo. Secundum expositionem literalem evangelii dicitur in octo
epistola. invenitur quod maria in templo [illegible] dixit Johannes [illegible] de disputatione fac-
ta inter doctores iudaeorum. et doctores s. in templo. de adventu messiae. fuit ista virgo
dicta maria quod cum ipsa primo applicuisset et repperisset in templo filium suum. in medio doctorum.
et dicit Luc. evangelista 2 c. ipsa protulit ista verba. fili quid fecisti nobis sic.
Ego et pater tuus dolentes quaerebamus te. Unde comprehendit [illegible] ex doctoribus circumstan-
tibus. quod haec erat mater sua. cepit unus alteri colloqui dicens. Nonne haec est
illa maria. quae ante annos 12 erat in templo. dixerat se fecisse votum castitatis cui
Quibus alii respondebant dicentes. Impossibile est. illa namque licet tale votum fecisset
tamen postea nostro consilio nupsit illi antiquo qui cum ea est. et tunc habuit istum filium
ex illo. quem hic videtis in medio nostrum disputantem. Cum autem sibi [illegible] istius mo-
ris. quando accepit eam. virga eius coram omnibus floruit in templo. et spiritus sanctus visus
fuit in ipsa virga in specie columbae cui. Et propter eam quod [illegible] mentionem fecit. non propter
[illegible] matris d. / ego et pater tuus. dolentes quaerebamus te. / isti remanserunt in oppi-
nione quod iam genuisset cum Joseph. et sic mater istarum amiserat virgini-
tatem quam voverat [illegible] / statim cepit manu silentium indicere. et ut
singuli adverterent verba illius. facto silentio. et intendentibus omnibus. [illegible]
filius meus [illegible] Venerabiles doctores. et vos astantes [illegible] ne propter verba
matris meae nunc dicta in errorem vos manere contingat. scitote hanc ma-
tris meae [illegible] et me filium eius legitimum et naturalem. sed cum ita virgini-
tatem matrem meam [illegible] sic cum [illegible] exivit. non cum voto virginitatis aliquid
[illegible] aut commixta huic viro. quem patrem meum vocavit. quam [illegible]
[illegible] non de concubitu carnali. sed de virgine na-
scens in lege promissus quem sum ego. [illegible] Et per auctori-
tatem debuit Et quod hoc sit verum. auctoritate probavit et dixit. Ecce virgo concipiet et pariet filium. et vocabitur
nomen eius emmanuel. ysa. 7. Dixit [illegible] et in figura in-
nomen eius emmanuel. Dictum quod nobiscum deus est. Dixit et [illegible] Et dic
dux illud [illegible] ezechielis. 44. porta clausa [illegible]
figuram illam et expositionem augustini. ubi hic in alio libro cum philosophis.
et dicta omnia quae videbantur apposita cui Dante angelus respondens mariae quae-
renti / quomodo fiet istud. dixit in oppositum. Spiritus sanctus superveniet in te.
Unde doctores qui erant [illegible] et rabini. et magistri. tamen petierunt ab eo super hoc.
1 Quomodo sit possibile. mulierem parere filium. sine virili semine. ut sit mater et virgo.
2 Cur non dicitur filius spiritus sancti. sed patris sui. cum de spiritu sancto conceptus fuit.
3 Cur magis de virgine nasci elegit quam de corrupta per mundialem copulam.
¶ Ad primam petitionem respondens ihesus dixit. quod secundum naturam non potest prima
ostendi. qualiter virgo generare possit sine viro. sed per divinam potentiam. pt.
+ et virgo sit et mater
simul [illegible]

hoc fieri possit · multiplex ondr̄ · Et p° q̄ q̄ pt plꝫ · pt ꝛ minus
Sicut pt in eo q̄ portat deꝫ · pt portaē grāꝫ · Maī ē ex ex- 1
nihilo aliqd creare · q̄ creatis rebꝫ / ut puta / mulierꝫ aliū mo-
duꝫ generandi dare · s. sine semine · Et hoc est q̄ dr̄ ab de psē.
de · con · d · 2 · Sermo dei q̄ potuit ex nihilo facere qd nō erat
nōne potuit ea q̄ sunt · ī id mutare qd nō erat · Nō · n · ē min⁹
dare · q̄ inmutare novas naturas rebꝫ · Unde sicut de⁹ potuit huic
arbori dare mulieri · q̄ cū uiro generaret · sic potuit aliū modū
ꝛ ordinē dare generandi · ut uꝫ · sine semine hominis sp̄uaret sine uirō ·
Et · eādē rōne · q̄ uirgo generaret sine uirō · Dr · n · ordinē naturalē rer̄
de aliqn̄ mutauit sua ptate · pꝫ in trib⁹ pueris · q̄ ignē hūerūt g.
uētū roris flātē · dan · 3 c⁹ pꝫ ēē ī uirga aaron · q̄ floruit ·
Num · 17 · Et dic istoꝛ q̄ maria figurabat · Sc° pbatū hoc ex 2
simili · Dꝫ sic deus potuit ex hoīe · hoīꝫ ~~formare~~ sine mulierꝫ
formare sine uiro · cū euā de costa formauit · sic pōt rōne
hoīꝫ xpꝫ · ex femina sine uirō potuit c⁹ Terc° pbatur a fortiori 3
Dꝫ si uirt⁹ formatiua seminis · pt hoīꝫ formare · multo magis di-
nō uina uirt⁹ · q̄ sup̄ior ē · hoc potuit · Et ppt̄ea pꝫ q̄ licꝫ nō littere
it · Ad hac q̄ potētia dei · ait aug⁹ · ī epla ad iudicianū · In oībꝫ
miraculose fcīs ratiōē reddere debemus · nec alia rōnē infidelibꝫ
assignare · dic ēt aug⁹ · q̄ ī rebꝫ miraculose fcīs · tota ratio fcī
est potētia facient⁹ Et leo pp̄ · ī sermō · nat · dicebat · Quis hoc
stultū uideatur ꝛ īane · phie nō hūetibꝫ · qd tn̄ potētī · q̄ uirgini
cōceptū dare · Hec ille · c⁹ Et pꝫ prima ps · ut q̄situꝫ c⁹
Secūda ps. Ad secūdā petitionē · dic scūs tho · 3 · p · q · 32 · ar · 3 · q̄ nō
debet dici filius spūssci · q̄ ad filiationē duo requirūtur · s. pcessio
ꝛ similitudo in spē · Jō · capillꝫ nō dicitur filius c⁹ Modo spūssci
ꝛ humanitas x̄ · nō hūit similitudinē ī spē · ꝛ nec ab ipō solo formatū
Dꝫ q̄ licꝫ cōrporatꝫ sit in formatiōē illa sp̄us scūs · nō dꝫ dici pr̄ x̄
s̄ tantū a xp̄ī ꝛ pater dꝫ dici xp̄i · q̄ illa psona ab eo pcedit · Sꝫ illa psōa
est sibi similis · s. pr̄i · saltē quo ad istē suppositum · q̄ ē deus
ut pater Et qui dicas forte · q̄ et eodē modo illa psona · ē filius
spūs scō · q̄ et deus · dicitur q̄ similitudo nō suffic · sꝫ opꝫ q̄ pcedat
ab eo / ad hoc ut sit pr̄ ei Cū g° psona filii nō pcedat a spū scō · sꝫ ē
sequitur q̄ nō pt dici pat ei Et hoc ē q̄ ait aug⁹ · ī enche · ut allegat
scūs tho · ibid · Nat⁹ ē xp̄s de spū scō · nō sic filius · De maria at ui-
gine · nat⁹ ē tāq̄ filius · q̄ ab ea est · ꝛ ī similitudinē nr̄e Et sic ītel-
ligendū ē uerbū ppositū · de quo loquitur euāgeliū · Videam⁹ g° illud c⁹
Tercia ps. Ad tertiā petitionē · dic argumētū primū ~~pos~~ scūs tho · 3 · p ·
q · 29 · ū q̄rit · utꝫ xp̄s nasci debuit de muliere desponsata · ꝛ suf-
ficit p tertia petitione ꝛ responsiōe Sup euāgelio · unde q̄rit scūs tho ·
3 · p · q · 30 · Utꝫ debuit anūciari · Utꝫ p angelꝫ · utꝫ p gabrielꝫ · ꝛ in
qua forma uisibili c⁹ Itē cur desponsata uoluit eē mater c⁹

Dic g° ad hanc mittitur angelꝫ · Q' ingress⁹ ad eā · dix c⁹ Ubi ondituꝛ
mariē continentia · q̄ clausa stabat c⁹ · et dix̄ illud · aue gr̄a · pl̄ ·
Et ē ab eccīa tāq̄ frequētata · q̄ ut credit sīlla frā aut nūq̄ ma-
petit · Dic ī legenda pꝫ · de illo heremita · c⁹ Cui sīlr̄ legitur de
30 pireatꝫ · q̄ ꝫ un̄ c⁹ · Et sic ē finis c⁹ Rogemus g° eū · ū · c⁹ ·
Finis.

Ecce · uirgo cōcipiet / ꝛ pariet filiū / ꝛ uocabitur nō ei emanuel.
Ysa · 7 · p in introductiōe huī thematꝫ · q̄ritur · an x̄ quēāmodū ē
anūciatꝫ ab angelo · ꝛ x̄ nūciatꝫ ab ysaia · ita sit ab eterno pdestinatꝫ
anūciatꝫ ab angelo ꝛ x̄ nūciatꝫ ab ysaia · ita sit ab eterno pdestina-
t⁹ a deō · Et uī q̄ nō c⁹ Dic ū hyp · 3 · p · q · 24 · ar · p · et deda ū scūs
tho ī dic · Jō apls · Ro · 1 · loquens de x̄ · dic · Q' pdestinatꝫ ē filī dei ī uirtute
pꝫ g° · q̄ ab eterno pdestinatꝫ ē a deō · sic ab angelo ē anūciatꝫ ꝛ ab ysa
pnūciatꝫ · ꝛ pphatꝫ c⁹ ū dic tha · V ad hōnē dei ꝛ uirgīs īa · ta sīt uidēda ·
1 Primū erit · una q̄ō de angli appitiōne · Circa p^m expositū Prīa ps.
2 Scōm erit cōtra de uirginitate marie · ista q̄ō · An angelꝫ ꝗ
3 Terciū erit · ad tēaꝫ totꝫ eplē expōiō · ppphe ꝫ anūciarunt marie
incarnatiōē filii dei debuerit apparere marie uirgī corpali uisiōe Dr
sīm tho · 3 · p · q · 30 · ar · 3 · V scūs doctor ondit ꝛ spacit q̄ debuit apparē
re c⁹ Et dic totꝫ illa q̄ōnē c⁹ · q̄ ualde bn̄ ad ppositū c⁹ Et pꝫ pma c⁹
Circa scōdū · s. eē thema · nō q̄ ī eo possum hr̄e duas cōclusio- Secūa ps.
nes · s. q̄ maria fuit uirgo ī cōceptu · ꝛ ī ptu · Q'bꝫ si addiderim tertia
cōphendim hac ptē · Prima g° cōclusiō ē · q̄ btā maria fuit uirgo ī cōcep-
tu · Q' nōtatur cū dr̄ · Ecce uirgo cōcipiet Et pbatur cōuenientia uel
cōgruentia uꝫ q̄ōnis · 3 · p · q · 28 · ar · p° sr̄ c⁹ Et dic ū hī ī c⁹ pꝫ c⁹
Circa tertiū c⁹ s. explanatiōē huī pphie · scōdū ē q̄ summarie Terā ps.
cōtinet duo · in qbꝫ cōsistit totꝫ expositio p̄tis ppphie ut uidebit
1 P° signi oblationē · ꝛ c⁹ recusationē · Sup̄ p° · D° ad pmū · P°
2 S° signi exhibitionē · ꝛ c⁹ declaratiōē · Ecce uirgo c⁹ ꝫ nō q̄ illo tpre
rex sirie · ꝛ rex israel cōuenerūt ut delerent regnū iuda Et rex iu
da erat pessimꝫ corā deo · s. achaꝫ Missꝫ g° ysaias ad eū · ū sig° pstat
nō terrebo deō · s. ficta religiōe · Hic pnāphē cāutēdu · q̄ dic deō · Dare
fuē liberationis · ab illis regibꝫ Q' noluit · q̄ mrlꝫ erat sīdig · Nō petā · ꝛ
signū a deō tuō · in pfundū inferni siue ī excelsū sup · g · ut sr̄ terā · s
1 ī mēto · fuit · n · aliqd sigm̄ datū sr̄ terā · q̄n cadauer ꝓiectū ī sepulcrum
helisei stetit sup pedes suos · ꝛ reuixit · 4 · Rg · 13 · Q' fuit signū mira-
bile · ad ppositū nostrū · Nā sic cōpꝫ mortuū helisei tāt · fuit uiuificatū
ex dīna uolūtate · q̄ adtactū ei ꝛ reuiuisscat homo mortu⁹ · sic ē ī credi-
bile · q̄ adtactū spūssci · cōpꝫ marie cōcipit corpꝫ uiuū · s. pm̄rꝫ ī sensu
2 uiuū · ī instanti absq̄ opone huāi seminis · Sꝫ ī celo ī a sr̄ erat signū / cū datū
tpre · iosue · ut daretur uictoria pplo dei ī paruit iosue soli ꝛ lune · ū
nō mouerentur · ꝛ nō fuit mot⁹ · ios · 10 · Et dicit una fuit ut dūo · Cur
ergo nō pt fieri · dīna uirtute · ut ꝓ salute hoīꝫ · iste sol iustitie fili dei q̄
loco cōpehendi nō pt · ītraret uterꝫ uirgis · ꝛ cōtra cursū nature cōcipe-
ret · Dic g° q̄ p Pat · s. Ut inouentur sig° aliqua c⁹ Sꝫ ext̄ma tragedo
3 dat ītelligere media · Nā ī superficie terre · fuit signū uirge gedeo-
nis · cū uellus fuit cōplutū · ꝛ nō terra ꝛ uersa terra ꝛ nō uellꝫ · Jud · 6 ·

Mat. 17

Pratica omnia quod Cur ergo non potest fieri ut beata virgo sit gravida et non corrupta sit ma-
ter et sit virgo. In arca virga aaronis arida fructificavit et fructus amy-
gdalos absque humano opere. Cur ergo non beata virgo absque virili semine parit et absque
semine viri fructum vitae ihesum producit. In aqua heliseus proiecit manu-
brium ligneum et natavit ferrum et iunctum est illi. 4 Reg. 6. Cur non caro
potest iungi divinitati mirabiliter et fieri / verbum caro quod recte sentiens dixit a
Jo. bap. dicitur. mt. 3. ecce iam securis ad radices arboris posita est. Id est christus
factus est omnium iudex. In signum quod dixi, Vidit moises rubum ardentem 6
qui non comburebatur. exo. 3 et alibi Vadam et videbo visionem magnam hanc Et dic-
tum est ei Solve calciamenta de pedibus tuis. locus enim in quo stas terra sancta est Cur
ergo non potuit beata virgo et gravida esse et virgo Ecce ergo de primo scilicet de obla-
S°
tione signi sive in profundum inferni sive in excelsum supra. Secundo ad secundum scilicet
signi exhibitionem et eius declarationem quod dicit Propter hoc dominus ipse dabit vobis signum
ecce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius em. Ubi in nostra lingua dicitur virgo. in he-
breo scribitur alma Et dicunt hebrei quod significat abscondita et non virgo. Ubi
dicit nicolaus de lira quod non reperitur scriptum nisi de tribus hoc verbum. Primo de
rebecca quae venit ad hauriendum aquam. iuxta signum quod eliezer petierat
Et dictum est quod ipsa erat virgo pulcherrima. gen. 24. Secundo de maria sorore
moisi quae ipsa puella adhuc parvula dixit filie pharaonis. Vis inveniam nu-
tricem quae nutriat puerum exo. 2. Tertio reperitur hic. Unde cum de illis aliis
constet quod fuerunt virgines. patet quod hic etiam virginem significat. Et hoc signum signi-
ficabat sub specie liberationis populi israelitici tunc ab inimicis temporalibus ad li-
berationem universitatis humani generis ab inimicis spiritualibus. quibus captivus erat [illegible]
Est autem nomen eius emanuel. quod interpretatum nobiscum deus. hoc est dicere christus. In hoc
enim intelligimus unitatem divinam et humanam. Secundum quod Jo. p. Verbum caro factum est et habitavit
in nobis. Ecce quod significat emanuel. scilicet deus homo quod ihesus christus. Declaratur autem
significatio per verba quae sequuntur. cum additur Butirum et mel comedet id est cibos
puerorum. sicut alii pueri. Et tamen sciet reprobare malum et eligere bonum Ita quod
illud / ut / sunt constructive * et non causative. Et est sensus ut homo et-
si grandescet [illegible] infantiles cibos Et verus deus [illegible] in sua infantia plenus erit
omni scientia et omni perfectione Cuius veritatis hoc fuit indicium. quod cum adhuc esset 12 an-
norum. disputabat cum magistris interrogans et respondens eis luc. 2. in templo Et sic
patet quomodo beata virgo deum et hominem genuit salvatorem suis Ecce ergo virgo concipiet et
finis

Ecclesia in officio
Genuit puerpera regem
Cuius nomen eternum

Expositio evangelii pro die pasce. flo. in conventu sancti mich. 1498

Maria magdalene. et maria iacobi et salome emerunt aromata
ut venientes ungerent ihesum. Mar. 16. Dicitur quae fuerunt iste mulie-
res. Dicitur breviter quod maria magdalene fuit soror marthe et laz-
zari ut declaratum fuit in evangelio de resuscitatione lazari. Dicitur ex-
magna parte. magna [illegible] esse. Alie 2e erant sorores sibi in [illegible] iustine
virginis. Maria iacobi scilicet mater iacobi minoris / simonis / iude et thad-
dei / et ioseph iusti / filia sancte anne ex alio viro nomine cleopha. et uxor
alphei. Maria salome scilicet filia anne ex 3° viro nomine salome. Anna
et uxor zebedei. mater iacobi maioris et iohannis evangeliste. Dicitur Joachi
iterum quare venerunt ungere ihesum. Dicitur quod propter 2 causas. unam malam et Cleophas
alteram bonam. Mala quia non credebat quod esset resurrecturus. ideo ne putre- Salome
faceret in sepulcro eius. Secunda bona quia amabant eum mortuum. sicut antea vivum.
Contra modernos amicos. qui non amant nisi in prosperitate. Tull. de amic.
Qui [illegible] sive prospera sive adversa. gravius constare stabilis sit in
amicitia persistit. hunc ex maxime raro genere hominum iudicare de-
bemus. et pene genere divino. Iterum queritur quare magis venerunt
iste ungere quam alii discipuli. Dicitur quod quia magis amabant. Due vero
sorores virginis marie. magis ei attinebant ideo parentis de corpore eius
sollicite erant et ipsum visitare sic venerunt eius. Deinde queritur cum beata
virgo magis ei attineret quam iste quare non venit ungere cum eis. Respondetur
fuerunt qui dixerunt quod propter duas causas. Prima quia iohannes evangelista qui 1
ad eius custodiam remanserat. non permisisset eam accedere. ne ex visione
sepulcri nimis affligeretur Secunda quia propter debilitatem erat ex fletu quod 2
non potuisset illuc pervenisse eius Tertia quia mihi verius et melius dicendum videtur 3
quod ideo non ivit quia sciebat pro certo quod erat cito resurrecturus. et ex consequenti mi-
nime opus fore ipsum ungere. ut a putrefactione preservaretur. Se-
quitur. Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole.
Matheus 28 c. dicit. Vespere autem sabbati quae lucescit in prima sabbati. ven-
it maria mag. et altera maria videre sepulcrum. Accipit ibi per vespere ultimam
partem noctis sabbati precedentis. quae lucescit in prima sabbati. quod est spatium
medium inter noctem sabbati et diem dominicam. quae dicitur prima sabbati. Ex quo patet quod
venerunt summo mane. sed antequam pervenirent ad monumentum erat
sol iam ortus. tum quia morantur tarde in eundo propter vestes prolixas et cau-
das et pianellas (?) eius tum etiam quia bethania distabat a sepulcro per 2° mi-
liaria vel circa. Sed nota quod aliter denominantur dies et ebdomade a
romanis. aliter ab ecclesia. et aliter a iudeis. A romanis enim denomi- 1
nantur a planetis. et incipiunt ab illo planeta qui dominatur prima hora
diei. Unde dominica. hanc romani vocant diem solis. Sequitur vero dies lune
Et sic de singulis Et adhuc consuetudo apud nos servatur. Ecclesia 2
denominat a feriis. scilicet feria 2a 3a 4a etc Et idest feria quod cessatio
quia omni die cessandum est a peccatis et deo vacandum. Hebrei vero 3

denotant a sabbo. dicitur prima sabbati. prima sabbati. 2a sabbati
Jo. matheus dixit prima sabbati quia euangelium in hebreo conscripsit et secundum
consuetudinem hebreorum dictum de vocabulis premissis. Vel ad deno-
tandum dignitatem et excellentiam huius diei s. dominice. mattheus dixit
Vna sabbatorum. Cuius ratio est. Nam in hoc die coniuncta sunt 2o excellen-
tissima opera deitatis s. principium et finis omnium opus dei ab eterno. Prin-
cipium est creatio. ps. Initio tu domine terram fundasti et opera ma-
nuum tuarum sunt celi. Gen. i. In principio creauit deus celum et terram. Et hec
creatio incepta est in isto die. patet quia sabbatum est ultima dies ebdomade.
Ergo necesse est dominica fuisse prima. Finis et opus dei ad quem
omnia alia facta sunt est glorificatio. Et hec incepta est in dominica in resurrectione.
Vnde de hac die dicitur apocalypsis primo Ego sum alpha et O. id est principium
et finis omnis creature. De hac die dixit ps. hec est dies quam fecit do-
minus s. excellentiorem pre aliis. Et [illegible] ps d. 75. est de die. Hec dies
tanti diuinarum dispensationum misteriis est conspicua. in qua a deo est
insigne constitutum in huius diei dignitate sit gestum. In hac die
mundus sumpsit exordium et mors initium et vita accepit initium.
De hac die dicit moises gen. primo. Dixitque deus. Fiat lux et facta est
lux. Et diuisit deus lucem a tenebris. Appellauitque lucem diem et
tenebras noctem. Et factum est uespere et mane dies unus. Cum hoc
textu conformat marcus d. Vna sabbatorum. Dicitur similiter per hoc
dicere. Hec est illa prima et una dies de qua moises locutus est.
Sequitur. Et dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti.
Dubitationis huius causa erat triplex. Prima quia erat signatus sigillo presi- ^ 1
dis. Math. 27. Illi autem abeuntes munierunt sepulcrum signantes lapidem
cum custodibus. Non fuisset ergo ausus frangere sigillum presidis. 2a quia ^ 2
sciebant illud sepulcrum a militibus custodiri. Tertia in officio po-
nitur militum qui custodirent illud. 3a quia ipse debilis erat ^ 3
lapis magnus et ponderosus. Vnde dicitur hic. Erat quippe magnus ual-
de. Et respicientes uiderunt reuolutum lapidem. Cristus non surgit ex-
iuit clauso sepulcro. sic introiuit ad discipulos clausis ianu-
is. Sed unde dicit matheus Angelus domini descendit de celo et accedens reuoluit lapidem
et sedebat super eum. 28. Et introeuntes in monumentum uiderunt iuuenem se-
dentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Sed mattheus dicit quod viderunt se-
dentem foris super lapidem. Duo ergo introeuntes in monumentum. Solu- 1
tio est facilis. quia existentes intus uiderunt eum sedentem foris.
sic nos existentes in ecclesia uidemus aliquos extra ipsam ecclesiam sedentes
Vel secundum aug. de consensu euangelistarum uiderunt duos. unum foris et 2
alium intus. Vel dicitur quod uiderunt unum foris secundum matheum et 3
marcum. et duos intus secundum lucam et iohannem qui dicit quod unus stabat ad

caput et alius ad pedes. Confortat autem eas predictus angelus d. Nolite
expauescere. Ihesum queritis nazarenum. ad bonum finem fuit Et ostendit
se cognoscere causam eorum. Certe Ihesum queritis d. Ihesum queritis nazarenum crucifixum. Surrexit. — „de tedio
non opportet hic querere quia surrexit non est hic. Et certificat eas per — omnia
ostensionem loci uacui d. Ecce locus ubi posuerunt eum. Sed in fa- — que sunt
cit eas ambaxiatrices ad apostolos et alios discipulos. d. Sed ite — facta
dicite discipulis eius et petro quia precedet uos in galileam. ibi eum uidebitis.
Nota quod specialiter petrum. duplici de causa. Prima secundum greg. quia petrus 1
uocatur ex nomine. ut non desperet ex negatione. 2a. quia in ipso 2
cristi uicario deferat. Sic fit subiectum pape. et collegio car-
dinalium. solum in litteris exprimimus nomen pape. Cardinalium
in genere notamus. Et hec de euangelio dicta sufficiant

Quare xps apparuit mulieribus

Cristus. potius apparuit mulieribus quam uiris. quia quamuis uir — de 2o
excellat mulierem in sexu et sexus masculinus excedat femi- — feria sancti
ninum tamen mulier excedit uirum propter nouem. Primo quia creata fu- — michaelis
1 it de nobiliori materia quam uir quia ille de limo terre. gen. i. — 1498
ista de costa hominis. 2o quia creata fuit in nobiliori loco. quia
2 ille in agro damasceno. ista in paradiso terrestri. 3o quia de sola
3 mulieris pregnitate caro xpi. quia non ex uirili semine. sed mi-
stico spiramine. 4o quia numquam aliquis uir genuit uirgo. sed
4 beata mulier s. uirgo maria. 5o quia filium dei de proprio lacte pa-
5 uit. nutriuit lauit fasciauit et hoc nullus uir fecit. 6o quia nulla
6 mulier operata est in mortem xpi. immo liberare curauit. ut patet de
7 uxore pilati secundum uicem. 7o quia in sola muliere remansit fides
de xpi diuinitate. s. in uirgine maria in sabbato sancto accendendo can-
8 delam cum omnibus luminibus. 8o quia sola mulier ostendit amo-
9 rem ad xpm mortuum. 9o quia resurrectio primo mulieribus
10 quam uiris apparuit. 10o quia mulier exaltata est super om-
nes choros angelorum. Et omnia ista predica et allega auctoritates
ad quamlibet partem. uel de euangelio uel de doctoribus.

Feria 5a cinerum.

Habeo sub me milites, et dico huic vade, et vadit; et alio veni, et venit; et servo meo fac hoc, et facit. Matthei 8. Considerat principiorum regiminis quod dico. Queritur utrum sit melius regem populus ininga[illegible] quam cum humilitate et compassione. Respondetur quod unusquisque princeps ac dominus debet magis cum populo uti benignitate, sive clementia, quam severitate, et amari magis quam timeri velle. Et probatur dupliciter, scilicet auctoritate et exemplo. Primo Proverbiorum 20. Misericordia et veritas custodiunt regem, et clementia stabilitur thronus eius. Et capitulo 28. Rex impius et leo esuriens princeps impius super populum pauperem. Secundo exemplo in 3o Regum 12. Ubi legitur quod cum regnaret Roboam filius Salomonis, venit ad eum omnis multitudo filiorum Israhel dicens. Pater tuus etc. Et dic totum capitulum in istoria. Et ita patet etc. Ubi queruntur tria de principatu.

1 Utrum principalitas, dominatio et servitus, aut ierarchia et principatus sit inter homines a natura, sicut est in angelis. Secundo queritur
2 Utrum in obediendo principi et seculari prelati mortaliter peccet an venialiter.
3 Utrum liceat subditis pro libito voluntatis eligere et eligitum deponere dominum suum vel non. Ad primum dicendum secundum Augustinum 19 de civitate dei, quod non quasi conditio servitutis [illegible] invenit intelligitur posita peccatori. Et prima causa servitutis peccatum est. Nusquam enim in scripturis legimus servum antequam hoc vocabulo Noe iustus peccatum filii iudicaret. Genesis 10. Nomen quare illud culpa meruit non natura. Unde patet quod principes et domini non nimium debent ex suo principatu extolli, cum non ex naturali conditione sint domini, sed demerito peccati. Unde Augustinus ibidem. Qui imperant serviunt eis quibus videntur imperare, non enim [redacted] dominandi cupiditate, sed officio consulendi, nec principandi superbia, sed providendi misericordia. Hinc naturalis ordo prescribit; ita deus homines condidit. Dominamini, inquit, piscibus maris et volatilibus celi Genesis 1o. Scilicet rationabilem factum ad dominationem suam voluit nisi irrationabilibus dominari, non hominem homini, sed hominem pecori. Inde primi iusti pastores pecorum magis quam reges hominum constituti sunt. Genesis 47 ubi insinuatur quid deus quid postulet [illegible] ordo creaturarum, quod exigat meritum peccatorum. Hec Augustinus. Dicitur quarto de glossa iugiter meditari equalitatem conditionis cum servis, sicut aiebat Seneca epistola 46. Cogitaris enim quem servum vocas tuum ex eisdem seminibus ortum, eodem frui celo, eque spirare, eque vivere tam illum ingenuum videre potes quam ille te. Mariana clade multos splendidissime natos senatorium per militiam auspicatos gradum fortuna depressit. Et alium ex ipsis pastorem, alium custodem case fecit. Contempne nunc eius fortune hominis in quam transire, dum contempnis, potes. Sed hec tandem preceptum summa est: sic cum inferiore vivas [illegible] quemadmodum tecum superiorem [redacted] velis vivere. Et quotiens in mentem venerit quantum tibi in servum liceat, veniat in mentem tantum in te domino tuo licere. Ita enim Job fecisse se fatetur et probatur capitulo 13 ubi ait: Si contempsi subire iudicium cum servo meo et ancilla mea. Sed habe hic ea que dicit. Nescis qua etate Hecuba servire cepit, qua Cresus, qua Plato, qua Diogenes. Vivere cum servo suo clementer, vivere comiter et in sermonem illum admittere et in consilium et convictum. Dicitur quarto quod non est a natura principatus et ierarchia hominis super homines sicut est in angelis. Dominationes et ierarchie et nove ordines [illegible] quia iuxta [redacted] naturam perfectionem inter principatum. Et hoc sine consensu etc. [illegible] de ierarchia angelica dici potest. Et sic patet primum dubium etc.

Ad 2m dubium dicendum secundum sanctum Thomam 2.2. q. 104. Ubi querit utrum Christiani teneantur obedire secularibus potestatibus. Et in secundo articulo querit utrum quilibet obedire potestatibus Christianis obligatio sit peccatum mortale. Et breviter dixit primo quod secularibus potestatibus obediendum est non obstante professione obedientie deo facta per fidem in Christum, quia fides non debet tollere, nec tollit ordinem iustitie. Ordo autem iustitie requirit ut inferiores suis superioribus obediant. Aliter non posset status rei publice in humanum rerum [illegible] conservari ut constituitur. Et ideo dixit. Unde in hanc sententiam concurrunt tam apostolus ad Titum 3 dicebat: Admone illos principibus et potestatibus subditos esse. Et 1 Petri 2. Subditi estote omni humane creature propter deum, sive regi quasi precellenti, sive ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum, laudem vero bonorum. Dicendum tamen obedientiam unde dicit sanctus Thomas intelligendum est in tantum ordo iustitie requirit. Et ideo si non habeat iustum imperium sed usurpatum, vel si iniusta precipit, non tenentur eis subditi obedire, nisi forte per accidens propter vitandum scandalum vel periculum. Sic Christus qui non tenebatur didragma persolvit, ut legitur in evangelio. Hoc quod declarato quod secularibus potestatibus obediendum [redacted] sit, declaratur secundum apostolos dubium in quo continetur utrum non obediendo eis mortaliter peccatur, sicut non obediendo preceptis dei. Et ad hoc dicit et putat ad literam Thomas in q. 2 articulo declarat. Unde quod non semper peccat mortaliter per inobedientiam talium, sed tamen si per contemptum fiet. Ita enim sanctus Thomas 2.2. q. 105 articulo 1o in responsione ad 1m argumentum determinat unde. Et ad hunc puto sensum dixisse apostolum Romanos 13. Qui potestati resistit dei ordinationi resistit. Quia hoc contra caritatem proximi et dei parit, in quantum debitam obedientiam ex iustitia suo superiori substrahit. Et sic patet secundum dubium etc.

Ad tertium dubium. Respondetur secundum doctrinam eiusdem sancti Thome dicendum breviter quod non est in potestate populi certum deponere principes sive non est in potestate eius qui se predecessorum vinculo alligaverunt semetipsos a tali vinculo solvere, sed egent auxilio gratie dei et sententie ecclesiastice, ut a servitute sint liberi, cum se sponte sua subdiderunt. Unde dicebat ecclesia Dei quod ante peccatum liberum arbitrium habuimus, quod si semel peccantes nos obligavimus tamen a peccatis propria virtute evadere non possumus. Sic in potestate quidem populi est eligere sibi regem, non tamen eum mutare, quia tunc ordinatus vinctus et confirmatus est. Dilexit plebanus ecclesia. Quam questionem etiam amplissime declarat et solvit Baldus iuris consultus in lege: ex hoc iure. ff. de iusticia et iure. Et hoc est quod etiam scriptura innuit primo Regum 8. Ubi legitur quod cum populus postulasset regem a Samuele sic iniuste contra heli dominum preceptum Samueli dicens. Audi vocem populi huius in omnibus que locuti sunt tibi. Verumtamen contestare eos et dic eis ius regis qui regnaturus est super eos. Qui ait illis: Hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribus suis, facietque sibi equites et precursores quadrigarum, et constituet sibi tribunos et centuriones, et aratores agrorum suorum et messores segetum, et fabros armorum et curruum suorum. Filias quoque vestras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas. Agros quoque vestros et vineas et oliveta optima tollet et dabit servis suis. Sed et segetes vestras et vinearum reditus addecimabit ut det eunuchis et famulis suis. Servos etiam vestros et ancillas et iuvenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. Greges quoque vestros addecimabit. Vosque eritis ei servi. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quem elegistis vobis, et non exaudiet vos dominus in die illa quia petistis vobis regem. Dicit Nicolaus de Lyra: Domini voluntas erat ut eum tolleretis postquam elegistis eum. Et ideo bene ait tamen populi liberi qui cotidie

Prima pars.

Secunda pars.

Tertia pars.

Addecimabit

Addecimabit

declarantur in mutationibus statuum et dominorum suorum aliter tirampnum vel principem
constituant quem electum postea mutare non licebit pro libito. Nam quando admittunt
vocatum principem subditi tamquam servi sunt et oportet eos obedire. Sic innuit ubi
propositum huius principis centurionis qui ait Habeo sub me milites et di-
co huic vade et vadit etc. Et hoc fuit de evangelio tertia. Vide textum etc.

Feria 2a post dominicam 4e

Cum venerit filius hominis in maiestate sua tunc statuet oves a dextris
suis hedos autem a sinistris. Mt. 25. Dubitatur utrum ad Christum filium dei pertineat
facere ultimum iudicium an non. Respondetur quod sic. Et probatur dupliciter scilicet auctoritate
et exemplo. Primo ex 1 Reg. 2. Dominus iudicabit fines terre et dabit imperium regi
suo et sublimabit cornu Christi sui, id est dignitatem et gloriam Christi sui secundum Bedam quia cornu
os est supergrediens carnem et non sicut alia ossa intergitur carne. Sic Christus in iu-
dicio supergredietur omnem carnem etc. Secundo etc. vii Dan. 7. Anno primo Balthasar regis
Babilonie. Aspiciebam in visione noctis donec throni positi sunt et antiquus
dierum sedit. Vestimentum eius quasi nix candidum et capilli capitis eius quasi lana
munda. Thronus eius quasi flamma ignis rote eius ignis accensus. Fluvius igneus ra-
pidusque egrediebatur a facie eius. Milia milium ministrabant ei et decies centena milia
assistebant ei. Iudicium sedit et libri aperti sunt. Et infra. Aspiciebam in visione noctis et ecce
in nubibus celi quasi filius hominis veniebat et usque ad antiquum dierum pervenit et in
conspectu eius obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem et honorem et regnum. Et omnes
populi tribus et lingue servient ei. Potestas eius potestas eterna que non auferetur et regnum
eius quod non corrumpetur. Et horruit spiritus meus. Ego Daniel territus sum
in his. Et ita patet in hoc exemplo seu visione Danieli demonstrata manifeste veri-
tas futuri iudicii et quod ille filius hominis id est filius Marie ad gloriam iudicandi omnes as-
sumendus est a patre qui per antiquum dierum designatur. Concluditur quod nullomodo
dubitandum est quin ad Christum hominem iudicium generale pertineat.
Ex quibus verbis ad hoc propositum queruntur tria dubia declaranda.

Prima pars
1 Primo utrum finale iudicium sit futurum an non.
2 Secundo de tempore illius iudicii aliqua certitudo possit haberi.
3 Tertio quare Christus homo tale iudicium sit facturus.

Ad primum dubium respondetur secundum doctrinam sancti Thome 4 Sen. d. 47 ar. 1o. Ubi ad
litteram sanctus Thomas querit utrum expectandum sit generale iudicium.
Et scribe hic ad litteram illam dubitationem totam cum responsione eius quia re-
quere in alio meo volumine in tractatu de iudicio etc. Et sufficit pro prima parte etc. 8o

Secunda pars
Ad 2m punctum seu dubium utrum scilicet de tempore illius futuri iudicii possit
haberi aliqua certitudo. Ad quod respondetur quod circa hoc fuit duplex opinio. Prima vero
tenentium partem affirmativam. Alia tenentium negativam. Primo. Nam aliqui di- po
xerunt quod sicut olim numquam deus aliquid insigne fecit maxime circa iudicia hominum quin
illud predixit mundo. Sic patet de iudicio diluvii quod per Noe manifeste predixit.
Ac de iudicio Sodome etc. et captivitate populi etc. et eversione templi etc. Sic nec
illud iudicium futurum putant quin de tempore eius aliqua certitudo habeatur. Quam
tamen certitudinem diversi diversimode sumunt. Et sic de tempore futuri
iudicii diversimode enarrant. Et incipiendo a philosophis et astronomis catho-
licis illi dicunt ut sanctus Tho. asserit 3 p. q. 91 Et 4 d. 48 ar. 2. Ubi

querit utrum motus celestis cessabit. Illi autem tenent quod exactis et integra- Opinio
tis sex milibus annorum a principio mundi erit dies illa iudicii. Quia cum iudi-
cium in fine debetur de quolibet re et non ante finem. Prius autem tale iudicium
esse non potest. Quia ut aiunt est in celo revolutio quedam que non complet
motum suum nisi integratis sex milibus annorum. Cum ergo omnes alie revolutiones
et solis et lune etc. completive sunt revolutionis habeant in orbe cognitum
videtur vero quod illa revolutio debeat suum cursum consumare antequam finis
mundi sit. Alias non posset bene iudicari cum quo ordine mundum rexerit
et gubernaverit etc. Alii vero tenent autem futurum iudicium completis duobus milibus Opinio
annorum ab adventu Christi in carne. Ex eo quod nulla etas diutius protracta sit sic
aperte probatur in sex etatibus mundi quarum prima que fuit usque ad diluvium non
excessit numerum duorum milium annorum. Cum ergo sexta etas ab incarnatione Christi
ceperit nos presentes in 1495o restant adhuc fere 270 vel circa anni Opinio
antequam iudicii dies adveniat. Alii vero dixerunt quod iudicium et finis mundi
erit completis tot annis ab incarnatione Christi quot preterierunt a principio mundi
usque ad incarnationem Christi. Cum ergo secundum Eusebium a principio mundi usque ad Christum flu-
xerint quinque milia et ... anni sequitur secundum istos quod in fine decem annorum
ab incarnatione Christi futurum sit iudicium et sic adhuc restaret plusquam 4or
milia annorum vel circa. Et ad confirmationem huius inducunt illud scripture
Abac. 3 d. In medio annorum notum facies scilicet Christum filium dei. Vel alia
littera dicit In medio annorum cognosceris. Quia scilicet Christus fuit natus et noti- Opinio
ficatus mundo vere in medio durationis seculi etc. Alii vero sicut Lact(antius) refert
li. 7 c. 14 dicunt quod in fine septimi millesimi a creatione mundi fu-
turum sit iudicium. Fundantes opinionem super sex diebus creationis mundi ut cui-
libet diei correspondeat unus millenarius annorum iuxta illud ps. Quia
mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterna que preteriit. Et quod sicut in 7a
die deus requievit ab omni opere ita ipsi septimum millenarium annum fe-
licitatis et quietis ponunt. In quo omnis malitia abolita de terra sitque tran-
quillitas et requies a laboribus quos mundus iam diu pertulit. Quo quidem septimo
millenario completo finem habiturus est mundus et iudicium fiendum. Et sic
exemplificatum est de istis. Ita alii multi diversimode se posuerunt et partem
affirmativam quam tenuerunt etc. Secundo alii partem negativam tenent dicentes
illud tempus omnino ignotum esse hominibus et secretum. Quorum sententie magis adherendum
quia ea que dependent a sola voluntate divina ab homine sciri non pos-
sunt nisi ab eo revelentur. Non autem reperitur in scriptura hoc tempus a deo
fuisse manifestatum et determinate revelatum. Sic forte reperitur de
diluvio et aliis multis futuris prius a deo revelatis. Ergo sanius est te-
nere de tali tempore nullam haberi certitudinem. Et hanc sententiam se posita
firmavit sanctus Tho. q. de pot. dei q. 6 ubi querit utrum possit ab
homine sciri quando motus celi terminatur allegans illud Mt. 24. De die
autem illo et hora nemo scit neque angeli in celo. [?] sicut si quid debet
hominibus revelari revelatum fuisset quibus apostolis quod doctoribus toti-

mūdi īstituebatū Et sic de aūctu dō q̄ctib9 respōsū ē
act⁹ p⁹. Non ē uestrū nosse tpā l' mom̄ · q̄ pa. po. ī. su. po.
Ergo multo minus aliis reuelatū ē eī. Tertio q̄ aug⁹ dic
ī epla ad oros⁹. Dico ut sic saltē possit definiri tps aūe
t⁹ ei⁹ . ūe uēturū esse dicam⁹. ītra istos . uel bi q̄sa cētū
ānos. l' q̄tlz seu maioris nūi · seu minoris ānoꝝ hoc at
oīo ignarū sum⁹. Ergo nō pt sciri. q̄ aug⁹ nūo ānoꝝ dato
l' decē milia. l' uigīti milia. l' 2⁰ꝝ l' trium. utrū in illud
tps sit finis mūdi futur⁹. Ex q̄b⁹ aug⁹ ubi s⁹. atq̄ aliis plu-
rib⁹ sciūs tho ib⁹ determināt · nō h̄ri certitudinē illi⁹ iudi-
cii ab hoīe. Cui⁹ conclusiōis duplex rō ī q̄t pt assignari Na
duplex ē mod⁹ quo possumus prescire futura s.
Coḡtio 1 Per cognitionē nālē et ... ut p⁹ eī. Naturali .. cognitiōe 1⁰
2 Per reuelationē spālē. aliq̄ futura p̄cognoscimus p
causas q̄s p̄sentes uidemus. ex q̄b⁹ futuros expectamus
effectus. ut ꝑ certitudinē scīe. si sint cause ad quas de necessi-
tate sequitur effectus. ut ī pluribus Sic astrolog⁹ pscit eclipsis
futuras. 7 medic⁹ mortē futurā. hoc at mō. nō pt p̄co-
gnosci determinatū tps finis mūdi. q̄ cā mot⁹ celi 7 cessatio-
nis eī. nō ē alia q̄ diuina uolūtas. Quā q̄dē cām nālr cog-
noscere nō possumus. Alia uō qꝫ cā est mot⁹ celi l' q̄cūq̄ alia
cā sensibilis. posset nāli p̄cogniōe p̄cognosci. sic particularis
Reuelatio destructio alicuius partis terre. q̄ p̄us fuit h̄itabilis. 7 p̄ea
fit īh̄itabilis eī. Per reuelationē uō. licet sciri possit si de⁹
uellz reuelare. nō tñ cōgruū eēt q̄ reuelaretur nisi hoi 2⁰
xpo ppter tres rōnes. Pmo q̄r finis mūdi nō erit nisi cōple- 1
to numero electoꝝ. Cui⁹ cōpletio ē q̄dā effectio toti⁹ di-
uine p̄destinatiōis. Vn nō cōuenit reuelationē fieri de fine
mūdi. nisi ei cui fit reuelatio de tota p̄destinatiōe diuina
s. hoi xpo. p quē tota diuina p̄destinatio huiꝰ gnīs q̄dāmō īple-
tur. Io. 5. Pater diligit filiū 7 oīa demōstrat eī q̄ ipse fac.
Vide glo. eī 2⁰ q̄r p̄ hoc q̄ ignoratū q̄diu iste stat⁹ mūdi 2
durare deberet. utrū ad modicū l' ad magnū tps. h̄ituri
res huiꝰ mūdi. q̄ statū transitiuū. Vn aplꝰ 1. cor. 7. Qui
utuntur hoc mūdo. tāq̄ nō utantur. pterit .n. figura huiꝰ mūdi. Et
sic ca de q̄rtpti mūdi. q̄ trāsit 7 ꝯcupiscētia eī. 3⁰ ut hoīes semp 3
sint parati ad dei iudiciū expectādū. dū oīo determinatū tpꝰ
nesciūt. Mt. 24. Vigilate q̄r nescitis qua hora dñs u. u. sit.
Et io dic aug⁹ ī epla ad. oros. Ille q̄ dic se ignorasse qn
dñs sit uēturus. utrū ad breue tps l' ad magnū. euāgelio sciūt
~~...~~ cōcordat Inter duos q̄ sc̄ire dicunt periculosus erat
q̄ dic ē pximo xpz uēturū ad finē mūdi istare. q̄r hoc posset
esse occasio desperatiōis. si sic nō erit qn futurū ē p̄dictū
Nec obstat illud q̄d obicitur de etatib⁹ mūdi qꝛ nulla duo-

Duo milia ānoꝝ

milia ānoꝝ excessit · q̄m ult̄a etas ista mūdi cōpatur ult̄e etati hoīs. q̄ ē
decrepitudo. ī qua nō ē nūs determinat⁹. sicut aliis etatib⁹ hoīs. q̄m
frequēter decrepiti pl⁹ ī illa etate uiuūt. q̄ ī iuuentute. l' adolescētia
uixerit. Atq̄ ita p3 finaliter p p̄dcā. q̄d sit r̄ndendū ad 2ᵃ3 ptē q̄-
Tertia pᵉ. uixerit. Tertius punct⁹ pncipal' declarand⁹. erat utrū finale iudiciū p̄mis-
sū in lege p̄missa. sicut p xp3 hoīe sit faciēdu. Ad q̄d r̄spōdēns ab
solute dico q̄ sic. Nā in rō sicut missa in lege p̄misso. duo īportatur. ppe
q̄ iudiciaria potestas. illi soli attribui de iure cōpbatur. s. diuinitas 7 huāitas
pᵃ Ꝙ de. n. ad deitatē ptinuat iudiciū. nemo dubitat. cū dicat scrip-
tura. deut. 1⁰. Dnī dnī dei ē iudiciū Et nō solū ptinet ad eū ī ptū ē
de absolute. sz et ī ptū ē talis de⁹. puta de⁹ filius. 7 sapia p̄ris. ptinz
ad illū iudicare. q̄r forma iudicii ppue perts sapiam accipitur Qua
suas t[ra]d' lati atq̄ apti. doctor nr. scūs tho. declarauit ī 3. p. q. 59.
1⁰ ar. p⁹. Vbi q̄rit. utrū iudiciaria ptas spālit attribuēda sit xpo. Ad
quā r̄spōdet scūs q̄ sic. addicens illud. act. 10. ubi dr̄ de xpo hic ē
q̄ cōstitut⁹ ē a deo. iudex uiuoꝝ 7 mortuoꝝ. Vbi r̄ndit ī cor. q̄ oīs
q̄ ad iudiciū faciēdū tria requirūtur. Pmo ptas cohercendi Vn dr̄. ecc. 7. No-
1 li q̄rere fieri iudex. nisi ualeas uirtute īrumpere inīqtatē. 2⁰ rectitudinis zel⁹.
2 Vt s. aliqs nō ex odio l' liuore. sz amore iustitie. iudiciū pferatur. sm̄ illud
3 pu. 3. Quē .n. diligit de⁹. corrip⁹ 7 q̄ pr̄ ī filio cōplacz sibi. 3⁰ sapia. sm̄
quā formatur iudiciū Vn dr̄. ecc. 10. Iudex sapiens. iudicabit ppl'z
suū. Prima ar 2⁰. p̄exiguntur ad iudiciū. q̄ p̄abula. sz ppū ē tiu est
sm̄ q̄d accipitur forma iudicii. s. lex sapie. seu ueritatis. sm̄ quā iudicatū.
Et q̄r filius ē sapia p̄ris genita. 7 ueritas a p̄re pcedens. 7 ipsz pfecte r̄psētas.
2⁰ io pprie. iudiciaria ptas attribuitur filio dei. Vt aug⁹ dic ī li. de uera
religiōe. Hec ē īmutabilis ueritas illa. q̄ lex oīuz artiū recte dr̄. 7 ars
1 oīpotentis artificis. Vt at nos. 7 oēs aīe rōnales. sm̄ ueritatē de īferi-
oribus recte iudicam⁹. sic de nobis qn eidē coherem⁹. sola ipa ueritas iu-
dicat. De ipa uero ñ pr̄. Nō. n. minus q̄ ipse est
2 Et io. q̄ pr̄ iudicat. p ipaz iudicat Et postea cōcludit pr̄ ergo. nō
iudicat quēq̄. sz oē iudiciū dedit filio Nec obstat illud. dan. 7. ubi uide-
tur iudiciū ad patrē spectare. pp hoc q̄d dr̄. antiqu⁹ dier⁹ sedit. 7 iudiciū
3 sedit. 7 libri apti sūt corā eis. Nā sicut aug⁹ ī. 7. de trin. pr̄i attribu-
itur p̄ritas. pp cōmdatiōē principii. q̄d ēē īportatur ī rōne etnitatis.
Ibidē et aug⁹ dic. q̄ filius ē ars patris. Sic ḡ auctoritas iudicandi
attribuitur pr̄i ī ptū est principiū filii Sz ipa rō iudicii attribuitur filio
q̄ ē ars. 7 sapia p̄ris. Vt s. sic pr̄ fecit oīa p filiū suū. ī ptū ē ars
ei. Ita et iudicat oīa p filiū suū. ī ptū ē sapia 7 ueritas ei Et hoc ē
q̄ ibid' ī dani' significatur. Vbi dr̄ q̄ cū antiqu⁹ dier⁹ sedit sz dedit ei l' Et potestatē sbditū q̄ filio hoīs puenit usq̄ ad antiquū dier⁹ ~~...~~ ~~...~~ eī
ptatē. 7 honorē. 7 regnū. p q̄d datur ītelligi q̄ auctoritas iudica-
di ē apud p̄rē. A quo filius ~~.~~ accipit ptatē iudicandi. sz atq̄ ita ~~...~~
Sᵃ p3. q̄ rōne sue diuinitatis. ad xp3 d3 ptinere iudiciā. iudiciaria ptas. sz et
~~...~~ eī p Nō solū ē ad xp3 rōne deitatis ptinet. sz exhuilitate passiōis. 7 q̄
rōne sue huanitatis. q̄ hoc sibi promeruit ex huilitate passiōis. 7 q̄
grāz huāt capitis natiue ī se h̄uit. Has breuissimi rōnes. scūs
tho. postmodū latius cōd' cōne. ar. 2. et 3. declarauit. ī duo filiū

Jo. 5. Potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. Nam licet ei secundum
se competere videatur quod iudiciaria potestas non conveniat Christo secundum quod homo est
solum secundum quod deus est, unde Augustinus auctoritatem Jo. inductam sic exponit, potestatem dedit
iudicium facere quia filius hominis est, nolite mirari hoc, non enim propter susceptam
personam iudicium quam homo est, sed quia inseparabilis filius dei est, propterea iudex est, quia modo
ea que dicebantur erant maiora quam secundum hominis, ideo hanc opinionem solvens
dixit. Nemo miretur quia filius hominis est. Et enim ipse est et filius dei.
Quod quidem probat per ea que in fine effectu. Unde subdit, quia venit hora in qua omnes qui
in monumentis sunt audient vocem filii dei. Tamen sciendum est quod quamvis apud deum re-
maneat primeva auctoritas iudicandi, [strikethrough] hominibus tamen commissa a deo
iudiciaria potestas [strikethrough] respectu eorum qui iurisdictioni subiciuntur. Unde de-
ducitur primo quod iustus iudicabit. Et postea sequitur. Quare dei est iudicium cum
sui auctoritate nos iudicat. Cum autem Christus secundum quod homo sit caput ecclesie iuxta
illud ephes. primo, ipsum dedit caput super omnem ecclesiam eius pedibus omnia subiecit
est, in dubie ad eum pertinet. Et secundum naturam humanam habet iudiciariam potestatem. Propterea
quod Augustinus auctoritatem predictam evangelii sic ait est intelligenda. Potestatem de-
dit ei iudicium facere quia filius hominis est. Non quidem propter conditionem nature, quia sic omnes
homines potestatem haberent ut ei obicit, sed hoc pertinet ad gratiam capitis
quam Christus in humana natura accepit. Competit autem Christo homini secundum humanam naturam
iudiciaria potestas propter tria. Primo quidem propter convenientiam et affinitatem ipsius
ad homines. Sicut enim deus per causas medias tamquam propinquiores effectibus operatur
ita iudicat per hominem Christum homines ut sit suavius iudicium hominibus. Unde
heb. 4. Non habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris, tem-
ptatum autem per omnia per similitudinem absque peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thro-
num gratie eius. Secundo quia in finali iudicio ut Augustinus dicit super Jo. erit
resurrectio corporum mortuorum quam suscitat deus per filium hominis. Sicut per eundem Christum
suscitat animas in quantum est filius dei. Tertio quia ut Augustinus dicit in libro de ver.
do. Rectum erat ut iudicandi viderent iudicem. Iudicandi enim
erant boni et mali restabat ut in iudicio forma servi bonis et malis
ostenderetur. Forma dei solis bonis servaretur. Non solum autem sed
etiam Christo homini competit iudiciaria potestas sed etiam pro tanto quia [strikethrough] hoc
ex humilitate passionis promeruit sicut pertinet super illo quod predicat ar. 3. et
dominus allegavit illud iob 36. Causa tua quasi impii iudicata est. Iudicium
causamque recipies. Unde Augustinus dicit libro de verbis domini. Sedebit iudex qui stetit
sub iudice. Damnabit veros reos qui falso factus est reus. Ubi in cor. q.
dicitur. Notandum quod nihil prohibet unum et idem deberi alicui ex diversis
causis. Sicut gloria corporis resurgentis debita fuit Christo non solum propter convenientiam
deitatis et congruentiam et propter gloriam anime, sed etiam ex merito humilitatis pas-
sionis. Et similiter dicendum est quod iudiciaria potestas homini Christo competit et propter divinam
personam et propter capitis dignitatem et propter plenitudinem gratie habitualis. Et tamen
ex merito etiam obtinuit ut scilicet secundum dei iustitiam iudex esset qui pro dei
iustitia pugnavit et vicit et iniuste iudicatus est. Unde ipse dicit apoc.
3. Ego vici et sedi in throno patris mei. Inferius autem intelligitur iudiciaria potestas secundum
illud. Sedebit super thronum et iudicat iustitiam. Ex quibus omnibus patet quod sa-
pienter et vere responsum sit. Et ratio futuri iudicii Christo quod evangelistis ps

72

De viis paradisi dominica .6. post festum trinitatis

Nos in novitate vite ambulemus. Ro. 6. In hoc sermone intendo decla-
rare omnes modos quos deus ordinavit ad eundum ad paradisum. In hoc autem verbo
apostolus loquitur personis que diu vixerunt in peccato mortali et mala vita. Ut renova-
rentur ut arbores que in hieme videntur mortue sine foliis fructibus
et floribus. Sed in vere renovantur et mittunt folia flores et in finale fruc-
tus. Ita debet esse de nobis. Persona que vivit in peccato est in hieme
ut frigiditatem sine amore dei et proximi sine fructu operis meritorii et virtutum
ideo renovetur emittendo flores redolentes lacrimarum compunctionum gemitum
et suspiriorum in peccatis. Isti enim flores tamen redolent apud nos quam
sunt hoc apud deum. Tales possunt dicere verbum sponse. Flores apparuerunt
in terra nostra. Cant. 2. Deinde arbor debet facere folia viridia. Ecce uba
confessionis accusativa quando dicitur, peccavi dico mea culpa quia feci sic et sic et hoc
et hoc et confiteor omnia peccata. Ista sunt folia viridia que refrigerant animam. Apoc.
ultimo. Folia ligni sunt hominis ad sanitatem gentium. Deinde debet facere fructus scilicet
opera penitentialia orationes elemosinas ieiunia vigilias audire missas
sermones disciplinas et huiusmodi. De istis fructibus dicit Christus [strikethrough] Lu. 3. Facite
fructus dignos penitentie. Alias moriemur velut arbor que facit flores et folia
et non fructus. Ecce qualiter debemus renovari ad instar arboris in statu et
in calore amoris dei et proximi in floribus et fructibus devotionis. Et tunc de
talibus verificatur verbum illud mar. 8. Video homines velut arbores ambulan-
tes. Ambulare dicuntur arbores que faciunt flores. Ecce predicta dicta que fa-
ciunt folia. Tertio que faciunt fructum. Ideo dicit apostolus. Nos et Christus sicut ego
amor vestri ipse sumptum modos eundi ad paradisum per quos ducitur homo in
novitate vite. Et inveni quinque modos ambulandi persona vita ad a...
1 Quidam ambulant equitando honorabiliter | Non inveni plures modos eundi ad paradisum. Et probatur
2 Quidam vadunt pedes ambulando humiliter | istorum. Dicit thema. Nos in
3 Quidam navigando delectabiliter | novitate vite ambulemus
4 Quidam natando periculose | scilicet [strikethrough] equitando, am-
5 Quidam volando virtuose | bulando, navigando, natando, et volando.

Dico ergo primo quod quidam vadunt ad gloriam paradisi equitando honorabiliter. Ut persone virgines scilicet homines vel mulieres qui nunquam ceciderunt in luto luxurie per aliquam immunditiam voluntariam quia
quamvis ceciderit ... sine voluntate, non ex hoc perditur virginitas. Et sic similiter violatur
... non ex hoc perditur virginitas nec amittit coronam virgi-
nitatis ... nisi voluntarie consentiat. Sed lucia et ideo custodiatur voluntas ut co-
... vadunt ad celum equitando honorabiliter. Corpus
... Tales enim persone virgines ...
est equus, spiritus est miles. Ego corpus scilicet hominis et mulieris caro est et non spiritus.
... ps. 31. Sicut equus regitur a milite freno et calcaribus. Ita persone
virgines gubernant equum corporis freno temperantie. Qui enim vult conservare vir-
ginitatem vel castitatem debet gubernare corpus freno temperantie quia quandocunque
equus sit malus et rebellis si sibi auferatur avena vel pabula efficitur
simplex et bonus. Idem de corpore nostro. Si abstinemus a nimio cibo et potu
et delitiis efficitur simplex. Aliter enim persona gulosa erit semper luxuriosa. Et
ideo sunt in mundo tot mali clerici et religiosi quia equitant malum equum et sine freno
temperantie. Ideo cadunt in luto luxurie et corruptionis. Ideo dicebat beatus

Flo. ad monasterium sancte apollonie 1495
Ad monasterium sancti donati in pertusia 1498
Ad sanctum petrum mart. 1503
In plebe sancti andree de emporio in 4a. 1509

prima ps.

frenum

Calcaria

iacobus . de se et de aliis qui freno temperantie regunt equum corporis . 3° c°
Ergo . frena in ora mictimus . ad consentiendum nobis . Isti etiam sunt
necessaria calcaria . scilicet dextrum et sinistrum . Primum est amor paradisi et ti-
mor inferni . Istis duobus calcaribus . gubernatur corpus . scilicet amore
salvationis . et timore dampnationis . Si equus corporis sit piger in bonis fa-
ciendis penitentiam calcaria dextre . per talem considerationem Laborem modo
quia ex isto modico labore . acquires regnum ppetua . Vel cum sinistro dicen-
do . Laborem modo ribalde . quia nisi modo laboreris . in inferno continue labo- 1
rabis . sine requie . Nisi modo ieiunes . in inferno ieiunabis sine fructu . Id 2
de cilicio . disciplinis . et aliis afflictionibus corporis . De istis calcaribus est
auctoritas . eccl . 2 . Qui timetis dominum . Ecce pes sinister . Dili-
gite illum . Ecce pes dexter . Et illuminabit corda vestra . scilicet ad
bonum operandum . Tales vadunt ad paradisum . cantando horribile . vitando oc-
casiones et opportunitates illius peccati . Et tales vadunt cantando cum Christo et
virgine Maria . et beato apostolo . paulo . et iohanne evangelista . et baptista . et
aliis sanctis virginibus utriusque sexus et perfectis . De istis dicit Christus . iohanni e-
vangeliste . apoc . 3 . Habes pauca nomina in sardis . qui non inquinaverunt
vestimenta sua . et ambulabunt mecum in albis quoniam digni sunt . Nomina hic pa-
uca nomina id est personas dignas nomine . In sardis . quod secundum interpretationem
hebraicam . interpretatur principatus pulcritudo . Gradus castitatis est in
tres . et sunt gradus castitatis . scilicet coniugalis . vidualis . virginalis . Tertius
Primus tenet principatum . Primus est Castitas coniugalis est . quando vir et uxor
Secundus servant fidem . sive fidelitatem sibi . et modum est . Secundus est melior
scilicet vidualis . illorum qui ~~...~~ ex matrimonio vel alias perdiderunt
virginitatem . sed de cetero custodierunt se Cavent ab opportunitatibus non
vagantur in aperto . quia dicitur publicatur quod vitet et gallina . cito perdunt va-
Tertius gando . Ut dina filia iacob est gen . 34 . Tertius gradus est optimus . scilicet casti-
tas virginalis Beda . Bona est castitas coniugalis . melior contine-
ntia vidualis . sed optima perfectio virginalis . Et sic patet quare dicit . habes pa-
uca nomina in sardis . id est principatus pulcritudinem . quia solum pueri et puel-
le innocentes et perfecte . Solum quod pueri et puelle . vadunt ad paradisum vir-
gines . cantando horribiliter . Et possent dicere . Nos in nova vita ambula-
Et hic sunt perfecta de primo virginitatis . cum aliquo est Et sic patet primum

Secunda pars

Secunda pars

Secundus modus eundi ad paradisum est illorum qui vadunt pedes humi-
lis sicut illi qui nesciunt gubernare equum corporis freno temperantie . et calcaribus
amoris et timoris . et perdiderunt virginitatem . Illos oportet ire pedes . Istis
continentes emendari . Si dicatur quod nunquam possem redire ad equum dico quod
non . Miles quando cadit de equo vel sanctificari . quando equus aufertur eis possent
habere alium et sic non est Et sic possent iterum ascendere . et rex vel dominus potest eis dare equum
alium . Sic qui perdit virginitatem non potest iterum reparare . Sed non dico fieri
quod deus non possit . Jero Audacter loquor et hoc predicant doctores . quia includeret
contradictionem . Unde est . non est virgine nisi non gustasset et Deus quod gustasti
non potest non gustasse . Sed si feceris penitentiam . salvaberis . sed non coro-

nabitur . non habebis coronam virginitatis . De hoc vide sanctum Tho . p . p . q . 25 . ar .
4 . Debet et vadunt pedes . quia mala hic primit . Ideo cum labore suspira-
do et gemendo sudando ascendunt pedes ad montem . Dulcoris autem sunt lacrim
contrictionis . dicendo O miser . Si salvabor . Sed de illis qui vadunt cantando
quia habent et cantando ambulant . Sed habemus tres consolationes quas deus dat peditan-
tibus . sic sunt . in hiis qui vadunt pedes peregrinando . scilicet . De umbra . De taber-
nis . De bona societate loquendo bonos sermones . et sic transeunt viam . Ita
1 de nobis . Primo debemus habere consolationem de umbra . sive ad umbram arboris
crucis christi et vite eius laboriosa Et in gestis memorando quod legitur
de Christo . quam aliquotiens fatigatus ex itinere . super fontem sedens . gemuit . Jo . 4 .
Ipse qui portat et sustinet totum mundum . voluit sustinere . et omnes illos la-
bores . ut nobis daret exemplum Et cogitando labores passionis in crucem quando
dixit sitio Et non dederunt sibi aquam . nobis vinum sed acetum . De isto conso-
latione . dicit sponsa cant . 2 . Sub umbra illius quem desideraveram sedi . et fructus
eius dulcis gutturi meo . Secundum remedium confortativum sive consolatio
2 est quod sunt taberne . de uno miliari in aliud . Stat christus parvus
est quod sunt taberne . scilicet ecclesia ut gustemus et bibamus comedendo Sub illa specia
nobis stabernaculum . scilicet ecclesias ut gustemus et bibamus . comedendo Sub illa specia
consecrata est cibus et potus corporis et sanguinis domini . Ideo in hiis figuras . dixit an-
gelus helie iterato pedibus . 3 . re . 19 . Surge comede . grandis enim tibi
restat via et cetera . figura fuit Angelus . Sacerdos est . qui ministrat vitam
angelicam . castam . et honestam . qui dat nobis cibum et potum in communione . et sic angelica
confortatum . vel possit ire . usque ad montem dei Tertium confortativum remedi-
3 um est de bona societate . Unde potest aliquis loquendo . Sic via paradisi debe-
mus habere societatem cum bonis . audire bona verba . sermones . missas . laudes quae
in hac societate cum bonis . et sic habere transibimus viam . Unde ieremias . 15 . factus est mihi verbum tuum in
et sic habere transibimus viam Unde dicit apostolus . ephes 4 . Obsecro vos ego
gaudium . et letitiam cordis mei Unde dicit apostolus . ephes 4 . Obsecro vos ego
vinctus in domino . ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis cum omni hu-
militate et mansuetudine . cum patientia supportantes invicem in caritate et

Tertia pars

Tertia pars

Tertio vadunt quidam navigando delectabiliter . In navi enim bona
cantando solatiose homo vadit . Isto modo personas religiose in navi et
cantando solatiose homo vadit . Isto modo personas religiose in navi et
firma navi religionis apparet . hoc mare magnum huius seculi
facile transeunt . usque ad portum paradisi . si servant religionem . Alias ad in-
fernum descendunt . Religio enim est tamquam magna navis . cuius cohopertura
1 quia religio in tribus votis consistit . Prima cohopertura est paupertas apostoli-
ca . Cui obligamur per votum paupertatis Solum debemus habere necessaria
2 sicut et cum licentia et petita de proprietate . Secunda est castitas angelicalis Sic
enim in secunda cohopertura navis stat munda et pretiosa . Itaque castitatis
3 votum . est thesaurus pretiosus . Tertia est obedientia generalis Per etiam
cohopertura disponunt marinarii iusta ipsum patronum . et statim obedi-
unt . scilicet secundum dominum . Sic et religiosi movetur secundum obedientiam ad manda-
tum prelati . Ideo de religione dicitur . pro ult . Facta est quasi navis insti-
toris . de longe portans panem suum . Ideo persone religiose . delectabiliter
transeunt . Hoc non possunt transire Sed de secularibus quia cum magis laboribus transeunt . Non
posse transire Sed de secularibus quia cum magis laboribus transeunt . Ne-

Tertia
pars

ligiosi et cantando missas non oportet cum cantare quod comedat vel bibat. Et sic navis facit suam viam. Dicit ibi mentes cum moriantur. Ita est totum seculum quod habet fratres religiosos. Sed quando aliquis apostatat dimittendo habitum nihil aliud est quam de navi proiicere se in mari. Et post dicit sicut ad profundum abissi pervenit et in fluctibus maris ambulavit. Actuum 24. Et practica hic de religiosis etc. Et de perfectione vite spiritualis et predicationis

Quarta ps

Quarta pars: Quarto vadunt quidam natando periculose. Isti sunt homines mundani actuosi et negotiis mundanis implicati. Qui in negotiis involuti ut natatores capite sursum elevato cum magna vi transeunt undas temporalitatum periculose. Ideo David orabat dicens Salvum me fac deus quoniam intraverunt aque usque ad animam meam. Ubi ponit tria pericula. Primum 1 intraverunt aque usque ad animam meam. Scilicet quando aliquis avaritie intrat usque ad animam suam sensitivam. Puta quando ex avaritia facit usuras rapinas furtum vel retinet res alienas iniuste. Solidatam etc. factum est / vos estis perditi. Et practica de laicis civis qui ad commoditatem et pecuniositatem erga viduas pupillos orphanos etc. Secundum 1 Infixus sum in limo profundi scilicet 2 per luxuriam. O quot sunt merguntur hic tot sunt occasiones etc. Per corruptissime et hinnabiles facti sunt etc. Tertium 1 Veni in altitudinem 3 maris scilicet dignitatum officiorum prelationis vel divitiarum et non curat de iustitia nec de correctione peccatorum publicorum. Ideo signum. Et tempestas demersit me. Themadius quidam habet natatores est contrarium capite elevatum extra aquas. Ita de nobis est. Ideo attendat quilibet negotiorum ut in negotio faciat aliquid quod dominus. Ideo Christus Luce 21 Levate capita vestra. De isto modo ambulandi dicit apostolus Ephesiorum 5 Videte itaque fratres quomodo caute ambuletis non quasi insipientes sed ut sapientes redimentes tempus quoniam dies mali sunt. Stultitia est natat qui mittit caput sub aquis. Sapienter vero qui elevat etc. Et de ambobus practica etc. Pro 34m.

Quinta ps.

Quinta ps: Quinto et ultimo vadunt quidam ad paradisum volando virtuose. Isti sunt contemplativi elevati quasi duabus alis scilicet orationis et contemplationis / vel lectionis et auditionis. Sublimiter volant in celum non tangentes terram. De istis dicit Isaias propheta 40 Qui sperant in domino mutabunt fortitudinem assument pennas sicut aquile currunt et non laborabunt ambulabunt et non deficient. Nota mutabunt fortitudinem quia licet sint debiles corpore sunt tamen fortes in anima. Assument pennas devotionis et orationis. Sed dicas forte: Non omnes sciunt legere. Non habet modum quomodo omnes sciunt legere. Erat quedam mulier que nesciebat legere. Solum sciebat Ave Maria / Pater noster / et Credo in deum / Et quando ibat ad ecclesiam secum portabat semper unum librum. Et legendo in illo plorabat acriter. Quia autem cognoscebant eam scientes quod nesciebat legere mirabantur. Videntes autem devotionem quesivit ab ea quid le-

geret in decollo et quis ordinavit sibi librum petivit. Respondit illa: Vos nescitis legere in libro meo sic nec ego in vestris. Tandem diu rogata ostendit sibi librum in quo erant solum quatuor carte. Prima erat tota 1 alba. O dixit illa hic nescio legere. Ego nescio hic legere. Tunc illa mulier respondit quod in illa carta ipsa legebat puritatem Christi et virginis Marie. Et propter hoc ploro quia ego sum ita impura et turpis. Ex per se 2 missi. Secunda carta erat tota rubea. In qua dixit sunt legere passionem Christi dolorosam. In qua venit stata parata. In qua totum corpus erat sanguineum ex flagellationibus et caput ex corona. 3 Et sic de aliis etc. Tertia carta erat nigra. In qua legebat tenebras inferni et eius penas et dolores etc. Quarta carta erat 4 deaurata in qua legebat gloriam paradisi resplendentem etc. Ecce qualiter spiritus sanctus docuit illam mulierem legere etc. Ita potestis vos omnes legere parimodo. Isti contemplando illa que auditis in sermonibus. Tales vadunt volando. De quibus dicit Isaias 40 Qui sunt isti qui ut nubes volant et quasi columbe ad fenestras suas. Contemplativi enim ut nubes elevantur a terra et emittunt pluviam lacrimarum ad fructificandum. Quasi columbe simplices non nocent alicui cum ungulis per rapinam furtum vel aliis etc. nec cum rostro diffamando vel mentiendo etc. Ecce quare dicit thema. Nos in novitate vite ambulemus. Hic per gratiam etc.

De sancta ursula.

Intraverunt cum eo ad nuptias. Math. 25. Tho. 4 d. 49 dicit sic: Quod meritum actus virtutis debetur a caritate in paradiso. Virginitas autem secundum hoc quod genus virtutis pertinet secundum quod perfecto. / vel tu petenda incorruptio mentis et corporis sub electione cadit. Et ideo illis tantum virginibus aureola debetur quod propositum habuerunt virginitatis perpetuo conservande. Sive hoc propositum voto firmaverint sive non. Et hoc dico secundum quod aureola proprie accipitur ut premium quoddam merito debitum. Quamvis hoc propositum aliquando fuit interruptum. Integritate tamen carnis manente. Dummodo hoc propositum in fine vite inveniatur. Quia virginitas mentis reparari potest quamvis non virginitas carnis. Hec Tho. Quia vero beata ursula cum suis virginibus virginitatem tam mentis quam corporis habuerunt. Ideo merito cum sponso Christo intraverunt ad nuptias paradisi ut dicit thema. Intraverunt cum sponso ad nuptias sex modis. Secundum quod ursula habet sex literas in compositione sui nominis.

1 Vocatione
2 Revelatione
3 Desiderationem
4 Visitatione
5 Laudatione
6 Associatione

Prima ps: Primo quod iste beate virgines cum sancta ursula intraverunt cum sponso Christo ad nuptias paradisi vocatione. Vocavit autem Christus ad nuptias paradisi beatam ursulam cum sodalibus suis quia ostendit ei qualiter se debebat preparare tamquam virgo prudens et non virgo-

Pissis scām madalena 1481

fatua · ut dicitur in evangelio hodierno · Ubi ponuntur quinque fatue et quinque pru-
dentes · Dicendum quod beata Ursula · non fuit de numero quinque fatuarum · scilicet
in quinque sensibus corporis · sed fuit de numero sapientum de duarum statu nobilis
sanctitatum · dico quoque quantum cum vocavit eam · instruxit eam quod agere
deberet · circa sponsionem matrimonii · Et hic dicas quomodo instructa fuit
cōsen / consentire regi · et quomodo deus vocavit eam ad nuptias suas · virginum cum aliis
virginibus · et quomodo ad istam vocationem induxit virum suum · Nam orans beata vir-
go audivit dominum dicentem · quod in sponsionem matrimonii proponeret hanc conditio-
nem · Quod ipse rex cum patre · decem virgines electissimas · traderet sibi ad
solatium · Et tam sibi quam aliis decem · 1000 virgines assignaret · Et copa-
tis triremibus · inducias triennii sibi daret · ad dedicationem sue virginitatis
et ipse iuvenis interim baptizaretur · in hiis tribus annis · in fide instructus ·
Et sic isto modo · vocata fuit ad nuptias virginitatis cum sposo suo · Secunda
Secunda p[ar]s
Secundo iste virgines sancte · intraverunt cum sposo ad nuptias · parad[isi] · revela-
tionem · scilicet angelorum · qui vigilant super nostra custodia · Ysaie · 61 · Super muros
tuos · ierusalem constitui custodes · Iste angelus apparuit eleu-
therio futuro sposo Ursule · qui ille est · illa conditione qua beata virgo
sibi exposuit accepta · apud patrem instititit · et primo baptizatur · ac tale
sancti cuncta que virgo petierat impetravit · Unus angelus revelavit si-
bi quattuor · Primo electionem sposi beate Ursule per regenerationem baptismalem · 1
et sui voti de numero virginum ad impletionem · Secundo revelationem · Nam angelus 2
dominus revelavit beate Ursule quod post visitationem sanctorum apostolorum rome · virgines co-
lonia iterum nuo redirent · palmam martirii recepture · Tertio associati- 3
onem · Nam ipsa nocte · qua beate virgines rome venerunt · angelus domini reve-
lavit pape ciriaco · ut cum eis se associaret cum pluribus prelatis ecclesie · Quarto ob- 4
viationem · Nam cum illa sancta societas a roma rediret · angelus domini reve-
lavit eleutherio ut sposo sue obviaret · cum ea palma martirii in
colonia percepturus · Et isto modo iste beate virgines intraverunt cum eo corpus
Tertia p[ar]s
Tertio iste virgines sancte · intraverunt · cum sposo · ad nuptias · sanctificationem · Iste
n · virgines · habuerunt quattuor in prerogativa sue virginitatis · scilicet inventutis
ditiarum hereditarum / nobilitatem / et corporis pulcritudinem · Decet commendi fal-
lit mulieres · Contra que virtutibus se armavit · Nam associata tamen
concurrerunt · scilicet pantulo basiliensi episcopo / gerasina regina sicilie cum quat-
tuor filiabus · et uno filio / beata ursula omnibus sed tamen sui cordis revela-
vit · et in nova militia omnes coniurat · sepe sanctificat · nunc ieiuniis
nunc vigiliis · nunc penitentiis · et mollitiem ... abiciunt · ... -
ribus et aspersionibus coniunguntur · Sicque beata ursula / omnes illas virgines ...
Quarta p[ar]s
ge christi · mira devotione ac sanctitate instruxit · prout spiritus sanctus
eidem suggessit · Postea · Et isto modo iste sancte virgines intraverunt cum eo
Quarto iste sancte virgines intraverunt cum sposo ad nuptias par[adisi] visitati-
one · Nam visitatis apostolorum corporibus / aliisque devotis locis · rediit cum papa ciria-
co · ipsa cum vincentio presbytero cardinali / et iacobo de britania / archiepiscopo
antiocheno / et mauro episcopo levicano / et folario episcopo lucano / et sul-
plicio episcopo ravennate / et demetrio episcopo / et marculo episcopo / et nepote sua consta-
tia · secum duxit / visitatis patriis · et conversis matre sposi · sorore sua
et daria matre sua · Quibus hiis quod visitatis et conversis · ad martirium
properat · Et isto modo iste sancte virgines intraverunt cum sposo ad nuptias · Quinto
Quinta p[ar]s
Quinto iste sancte virgines · intraverunt cum sposo ad nuptias paradisi
laudatione · Psalmo · Ubi audientes instructionis in martirio suo super dominum lau-
dabant · Et hic dicas martirium ipsarum ut habetur in legenda et ultimo de sancta
ursula · que a principe exercitus gentis hunorum · sagitta directa · in gutture
percussa · sic martirium consumavit · Et sic iste virgines intraverunt · Sexto
Sexta p[ar]s
Sexto et ultimo · iste sancte virgines intraverunt cum sposo ad nuptias
paradisi · associatione / que associat agnum · sequendo ipsum quocumque ierit · Apocalypsis
7 · Hii sunt qui venerunt ex magna tribulatione · et laverunt stolas suas · et dealba-
verunt eas in sanguine agni · Ideo sunt ante thronum dei et serviunt ei die ac nocte in templo
eius · et ubi · abortis eorum · Intraverunt in plenitudinem celestem quam rerum ... 1
pierunt · Ubi est quadruplex plenitudo mirabilis · Prima est regni celestis · Ysaie 3 ·
In regno decore suo videbunt · Apocalypsis 1 · Facies eius sicut sol lucet · Et 2
perpetuam deitatis · Secunda est civium beatorum · Mathei · 13 · Fulgebunt iusti sicut sol in
regno patris eorum · Philippenses 4 · Reformabit corpus humilitatis nostre con- 3
figuratum corpori claritatis sue · Tertia est pacifica societatis · Ysaie 33 · Sedebit 4
populus meus in pulcritudine pacis · Quarta est cetus celestis · Numeri 24 · Quam pulcra
tabernacula tua israel · Psalmus · Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum · Ad
quam tandem pulcritudinem celestem · hodie pervenit beata ursula · cum agmine so-
cietate · 3 · Regum · 10 · in figura · Ingressa est regina saba · in ierusalem cum
multo comitatu · induta decore regio · devota coram rege · cibum regis
comedit · in regali palatio · et memor suorum devotorum · Ut patet
in visione cuiusdam virginis · ex numero istarum · Quendam devotum suum religiosum
... consolata est eum · Hic per gratias et instruxit per gloriam · ... amici
Ex[empl]um
Et dic de · 11000 ... sic ipsa docuit cum infirmum ... et dico tibi
Ego sum una ex undecim milibus virginibus · ... devotionem ... et dico tibi
quod si orationem dominicam undecim milies dixeris · in hora mortis recipies auxilium
... clamavit · fugit et dat locum virginibus veni-
entibus · Illis quod venientibus · et post paululum recedentibus · ipsum ... venerunt
Ita
... migravit ad dominum · Item dicas de abbate qui petiit unum corpus ex ipsis
ab abbatissa colonie · et impetravit promittens quod ipsas in capsa argen-
tea in sua ecclesia collocaret · Sed cum per annum iacuisset super altare in capsa li-
gnea ... quadam nocte dum abbas ipsius monasterii cum suo con-
ventu · matutinas cantaret · virgo illa corporaliter desuper altare descen-
dit · et ante altare reverenter se inclinans · per medium eorum · videntibus cunctis mo-
nachis · et stupentibus · in ... recessit · Abbas quod ad capsam currens · et vacu-
am ipsam inveniens · coloniam properavit · et abbatisse rem ordine intimavit · Post-
quam ipsas invenit · Cum
... ad locum ubi illud corpus ... illud ibidem invenerunt · Cum
abbas veniam peteret · illud vel aliud peteret · ... promittens ...
sua pretiosa ... nullatenus impetravit · Vale ad ...

flo · i s(an)c(t)o frediano · 1495 · d(omi)nica 19 oct(obris) ...

flo · i orto s(an)c(t)i michaelis · 1498

De fide · nō gnq3 ·

P(ri)ma p(ar)s

1 Eius necessitate
2 Eius veritate
3 Eius varietate
4 Eius qualitate
5 Eius utilitate

Primo q(uod) notū de fide ei(us) necessitas. Vbi q(ue)ritur si apud o(mn)es credere explicite fidem c(hri)sti et eius misteriu(m) siue incarnationis s(a)cramentu(m) sit et fuerit de necessitate salutis. Et v(idetur) q(uod) no(n). Non n(ihil) tenetur ho(mo) explicite credere · ea q(ue) angeli ignorauit · q(uia) explicatio fidei fit p(er) reuelationem diuina(m) · q(ue) p(er)uenit ad homines · mediantib(us) angelis · S(ed) angeli ignorauerunt misteriu(m) incarnationis xp(ist)i. Vn(de) q(ue)rebat i ps(almo) · Quis est iste rex glorie · Et ysa(ias) · 4 · Quis e(st) iste q(ui) venit de edom · tinctis uestibus de bosra · ut dio(nysius) exponit · 7 c(apitulo) cel(estis) ier(archie) · Ergo ad credendu(m) misteriu(m) x(pist)i et fidem incarnationis · l(icet) autem homines no(n) tenebatur · q(uia) p(ro)b(atur) · co(n)stat Io(hannes) b(aptista) · de maioribus fuisse · x(pist)o p(ro)pi(n)quissimu(s) · de q(uo) x(pistu)s dix(it) · m(atthei) · 11 · Int(er) natos mulier(um) no(n) surrex(it) ma(ior) · S(ed) Io(hannes) b(aptista) · no(n) videtur explicite misteriu(m) x(pist)i cog(n)ouisse q(uia) a xp(ist)o quesiuit · i(d est) · Tu es q(ui) uent(urus) es an alium expectamus · Ergo no(n) tenebantur ceteri minores ad habendu(m) explicitam fidem de xp(ist)o · q(ui) si de(bent) ... p(ro)b(atur) · multi gentiles adeptis sunt salutem p(er) misteriu(m) angelorum · ut dion(ysius) dic(it) · 9 · cel(estis) ier(archie) · S(ed) gentiles no(n) h(ab)uerunt fidem de xp(ist)o · nec explicite nec implicite q(uia) nulla eis reuelatio fa(cta) fuit · Ergo non q(ui) credere explicite misteriu(m) x(pist)i et fides ei(us) fuit o(mn)ibus necessaria ad salutem. S(ed) q(uod) e(st) illud q(uo)d dicit aug(ustinus) · li(bro) · de cor(reptione) et gr(atia) · Illa fides sana e(st) q(ua) credimus nullu(m) ho(m)i(n)em siue maiorem siue paruum etatis · liberari a contagio mortis · et ... p(ro)p(ter) ... nisi p(er) vnu(m) mediatorem dei et ho(min)u(m) ih(esu)m xp(istu)m · R(espondeo) s(ecundu)m doc(torem) s(an)c(tu)m tho(mam) 2 · 2 · q(uaestio) 2 · ar(ticulus) 7 · sic dicit · Illud p(ro)p(ri)e et p(er) se p(er)tinet ad obiectu(m) fidei p(er) q(uo)d ho(mo) b(ea)titudinem co(n)sequitur · Via aut(em) ho(m)i(n)ib(us) ueniendi ad b(ea)titudine(m) e(st) misteriu(m) incarnationis et passionis xp(ist)i · Dicitur · n(am) · act(uum) · 4 · No(n) e(st) aliud nomen datu(m) sub celo ho(m)i(n)ib(us) i(n) quo oportet nos saluos fieri · Et io(deo) misteriu(m) incarnationis xp(ist)i aliqualiter oportuit o(mn)i t(em)p(o)re esse creditu(m) apud o(mn)es diu(er)simode tam(en) s(ecundu)m diu(er)sitate(m) t(em)p(o)r(u)m et p(er)sonar(um) · Na(m) an(te) statu(m) pec(cati) · ho(mo) h(abu)it explicita(m) fide(m) de x(pist)i incarnatione s(ed) s(ecundu)m q(uo)d ordinabatur ad co(n)sumationem glorie · no(n) aut(em) s(ecundu)m q(uo)d ordinabatur ad liberationem a pec(cat)o p(er) passionem et resurrectionem · q(uia) ho(mo) no(n) fuit p(re)sci(us) p(e)cc(a)ti (futuri) · V(idetur) aut(em) incarnationis xp(ist)i p(re)sci(us) fuisse p(er) hoc q(uo)d dix(it) · P(ro)pt(er) hoc relinquet ho(mo) p(at)rem et matre(m) et adherebit uxori sue · gen(esis) · 2 · Et hoc ap(osto)l(u)s ephe(sios) · 5 · dic(it) · Sacra(mentu)m hoc magnu(m) e(st) in x(pist)o et ecclesia · Q(uo)d q(ui)de(m) sac(ra)m(en)tu(m) no(n) e(st) credibile p(ri)mu(m) ho(m)i(n)em ignorasse p(ost) p(ec)c(atu)m p(er) ... fuit explicite creditu(m) misteriu(m) x(pist)i no(n) solu(m) q(ua)ntu(m) ad incarnationem s(ed) etiam q(ua)ntu(m) ad passionem et resurrectionem · q(ui)b(us) humanu(m) genus a pec(cat)o et morte liberatur · Alit(er) n(on) p(re)figurassent x(pist)i passione(m) q(ui)b(us)da(m) sacrificiis · et an(te) legem · et sub lege · Quor(um) q(ui)d(em) sacrificior(um) signatu(m) explicite maiores cognoscebant · minores aut(em) sub velamine illor(um) sacrificior(um) credentes ea diuinit(us) esse disposita · de x(pist)o uentur(o) q(uo)da(m)m(od)o h(ab)ebant velata(m) cog(n)itione(m) · Vn(de) et ea q(ue) ad xp(istu)m p(er)tinent tanto difficilius cognouer(un)t q(ua)nto a x(pisto) remotiores fuerunt · et tanto facilius cognouerunt q(ua)nto x(pisto) p(ro)pinquiores fuerunt · P(ost) t(em)p(u)s v(er)o gr(ati)e reuelate · tam maiores q(uam) minores tenentur h(abe)re fidem explicitam de misteriis x(pist)i p(re)cipue q(ua)ntu(m) ad ea q(ue) co(mun)iter in ecclesia solempnizantur · et publice p(ro)ponuntur.

(margin, left:) no(n) · (margin, right:) obli(gatur) ... gratis ... om(n)es

(margin, left:) alii · i(n) moralib(us) [illegible] · cognouit ei · Abraa(m) p(ro)p(ter) ... exultauit ut ui(deret) die(m) meu(m) · Io(hannis) · 8 · et ... p(ro)ph(et)e alii ...

(margin numbers, right of left column:) 1 · 2 · 3 · 1 · 2 · 3

Ad p(ri)mu(m) ... [illegible] q(uo)d no(n) fuit [illegible] p(ro)p(ter) passionem · Videtur [illegible] incarnationis x(pist)i p(ro)p(ter) fuisse [struck through]
sicut et articuli incarnationis · passionis · resurrectionis · ascensionis ei(us) · Alias aut(em) subtiles co(n)siderationes circa incarnationis articulos · tenentur aliq(ui) magis et minus explicite credere · s(ecundu)m q(uo)d co(n)uenit statui et officio uniuscuiusq(ue) · Et p(er) hoc h(abe)t o(mn)ia ei(us) · Ad p(ri)mu(m) q(ue)stionis d(icendu)m q(uo)d angelos no(n) o(mn)ino latuit misteriu(m) regni dei
1 sic aug(ustinus) dic(it) · 5 · sup(er) gen(esim) ad litt(eram) · Rationes tamen huius misterii p(er)fecti co(n)gnouit · x(pist)o reuelante ei(us) · Ad 2m d(icendu)m · q(uo)d Io(hannes) b(aptista) · de aduentu xp(ist)i in carne
2 non quesiuit · q(uia) hoc ignorauit · cu(m) ip(s)e hoc expresse co(n)fessus fuerit · d(icens) · Ego uidi et testimoniu(m) p(er)hibui q(uia) h(ic) e(st) fi(lius) d(ei) · Io(hannis) · 5 · Vn(de) no(n) dix(it) · tu es q(ui) uenisti · s(ed) tu q(ui) uenturus es · q(ue)re(n)s de futuro · no(n) de p(re)terito · Sim(i)l(ite)r no(n) e(st) credendum q(uo)d ignorauerit eu(m) ad passionem uenturu(m) · q(ui) dixerat · Ecce agnus dei q(ui) tollit pec(cat)a mundi · p(re)nuncians ei(us) immolationem futuram · Io(hannis) · Et cu(m) hoc p(ro)ph(et)e
alii eu(m) no(n) ignorauerunt s(ed) an(te) p(re)dixerunt · sic p(re)cipue p(atet) p(er) ysa(iam) · 53 · Oblatus e(st) q(uia) ip(s)e uoluit p(ro)pt(er) scelera · Vere languores n(ost)ros ... ei(us)
P(o)t(est) q(uo)d dici sic gg dic(it) · q(uia) quesiuit ignorans an ad infernu(m) esset in p(ro)pria p(er)sona descensur(us) · Sciebat aut(em) q(uia) uirtus passionis ei(us) ext(e)nde(n)da erat usq(ue) ad eos q(ui) i(n) limbo detinebantur · s(ecundu)m illud zach(arie) 9 · Tu aut(em) i(n) sang(ui)ne testa(menti) tui · emisisti uinctos tuos de lacu i(n) quo no(n) e(st) aq(ua) · Nec hoc tenebatur explicite credere · an(te) q(uam) esset impletu(m) · q(uod) p(er) seip(su)m deberet descendere · Vel p(otes)t dici sic abro(sius) dic(it) sup(er) luc(am) · q(uo)d no(n) quesiuit ex dubitatione seu ignorantia · s(ed) magis ex pietate · Vel p(otes)t dici sic · crisost(omus) dic(it) · q(uo)d no(n) quesiuit q(uia) ip(s)e ignoraret · s(ed) ut p(er) xp(istu)m satisfieret ei(us) discipulis · Vn(de) et x(pistu)s ad discipulor(um)
3 instructionem respondit · signa operu(m) ostendens · Ad 3m d(icendu)m q(uo)d multis gentilium facta fuit reuelatio de xp(ist)o · ut p(atet) p(er) ea q(ue) p(re)dixerunt · Na(m) iob · 19 · d(icit) · Scio q(uo)d redemptor meus uiuit · et Sibilla etia(m) q(ue)da(m) p(re)nuntiauit · q(ue)da(m) de xp(ist)o · ut aug(ustinus) dic(it) · cui · Inuentu(m) etia(m) i(n) historiis romanor(um) · 1 · 2 · 3
6 q(uo)d t(em)p(o)re co(n)stantini augusti et helene matris ei(us) · inuentu(m) fuit q(ue)da(m) sepulcru(m) i(n) quo iacebat ho(mo) · aurea(m) lamina(m) h(abe)ns i(n) pectore · i(n) qua scriptu(m) erat · Xp(istu)s nascetur ex uirgine · et ego credo i(n) eu(m) · O sol · sub helene et co(n)stantini t(em)p(or)ib(us) · iteru(m) me uidebis · Si q(ui) tu(m) fuerunt saluati q(ui)b(us) reuelatio no(n) fuit fa(cta) · no(n) fuerunt saluati absq(ue) fide mediatoris · q(uia) et si no(n) h(ab)uerunt fide(m) explicita(m) · h(ab)uerunt tam(en) fidem implicita(m) i(n) diuina p(ro)uidentia · credentes deu(m) esse liberatorem ho(m)i(n)u(m) s(ecundu)m modos sibi placitos · et s(ecundu)m q(uo)d aliq(ui)b(us) ueritate(m) cog(n)oscentib(us) sp(iritu)s reuelasset · s(ecundu)m illud iob · 35 · Q(ui) docet nos sup(er) iume(n)ta terre · et · O(mn)ia erat · misterium · ei(us) · Et de istis alt(issi)mus poeta vulgaris dantes · li(bro) · 3 · c(apitulo) · 19 · r(esp)ondet q(ue)st(ion)i sibi facte illa q(ue) sequit(ur) cat(enam) d(icens) ·
Tu diceui chunhuom nasce alla riua del nylo · e quiuj no(n) e chi ragioni di xp(ist)o · ne chi leggha ne chi scriua · E tucti e suo uoleri e acti buoni sono · quanto ragione humana uede · sanza pecco in uita o in sermoni · Et no(n) fuit t(em)p(o)re p(ri)mi co(n)sta(ntini) · n(ec) helene · ei(us)
(margin:) Aristi
(margin:) No(n) q(uod) hoc fuit t(em)p(o)re co(n)stantini et ... filii ... i(m)p(er)atoris · et hirene matris ei(us) · Et fuit 36 i(m)p(er)ator co(n)stantinopolitan(us) ei(us)
(margin:) Et fuit hoc co(n)stantinop(o)l(i) · q(uia) i(m)p(er)ator faciens sepelliri q(ua)nda(m) ... fuit ei(us) · Et erat fu(n)s hoc an(te) aduentu(m) x(pist)i a(n)nis 2000 · Et i(n)sig(niu)m fuit s(e)p(ul)t(a) ... illa lamina i(n) sac(ri)stia s(an)c(t)e sophie ei(us) usq(ue) ad excidiu(m) ciuitatis · sic dic(it)

flo(ren)tie · i(n) s(an)c(t)a maria nouella · 1512

i(n) s(an)c(t)o cassiano

Muore non baptezzato e senza fede
ove è questa giustitia che 'l condanna
ove è la colpa sua se e' non crede
O tu chi se' che vuo' sedere a scranna
per giudicare da lunge mille miglia
con la veduta corta d'una spanna
Certo a colui che meco s'assottiglia
se la scriptura sopra voi non fusse
da dubitare sarebbe a maraviglia
O terreni animali o menti grosse
la prima volontà ch'è per sé è buona
da sé che sommo bene mai non si mosse
Cotanto è giusto quanto allei consuona
nullo creato bene a sé la tira
ma essa radiando lui cagiona

Ex quibus verbis si recte in-
telligantur poeta cla-
re ostendit quod ex
lumine scripture habetur quod
deus non deficit hominibus in necessariis
quod fides omne datum opti-
mum a deo est / tali homines
in litore maris nato de
persona nemo aliquo modo
perjudissent irradiando men-
te ei bono fidei / quod non
nisi per influxum divine vir-
tutis irradiantis habent per-
fecte sic apostolus expressit ait ad
ephes. 4. Gratia enim deus salvati estis per fidem. non quod ex vobis est. dei namque donum est. Quod donum quidem
cuiusque constitutus fuit a deo ut dicebam; non quod motu suo iniustitia
expressit per duas virtutes opera. Ideo christus aiebat Jo. 7. Qui credit in me flu-
mina de ventre eius fluent aque vive. 1. gratie dei quod non [redacted] illuminati
Et ita patet prima pars. Et hic sicut dicit expressum patet de paludem quod patet.

Secunda ps. Secunda pars principalis est de fidei utilitate. Ubi oportet declarare
ratione quod fides christi sive fides christiana omnibus aliis est melior. sive fide
paganorum et iudeorum. Ideo de aliis modis fidei sive de aliis mo-
situm. Sed quantum spectat ad propositum propositum sive de fidei utilitate. 8. occur-
Pa ro. runt rationes sive declarationes probat fidem christiana fides omnibus aliis [redacted] perfectior sive

1 Longitudinis durationem
2 Maumethi assertionem
3 Persecutorum iudicationem
4 Tirannorum protestationem
5 Iudeorum confirmationem
6 Sibillarum declarationem
7 Miraculorum operationem
8 Finis consecutionem

Primo quod Unde prima ratio sive declaratio
probans fidem christiana est perfectiorem aliis
immo perfectissima capitur ex diuturnitate temporis
illarum. aristoteles dicit. Nullum violentum perpe-
tuum. et malum et falsum non potest longo tempore
durare. Videmus enim fidem christiana et regnum
christi [redacted] durare. durat et
durabit quod Alia regna et dominia et ipsa
sunt destructa quod sive regnum et dominium et ipsum assiriorum grecorum
medorum persarum et romanorum quod fuit ultimum, et ad christum in ipsum et fides pervenit iam
sunt 1495 anni quod rome vicarius residet. Hoc fuit propter maiorem
potentiam fidei christi quod permiserit. Unde fides et ecclesia christiana de hoc habuit
maximas persecutiones ab imperatoribus romanis per totum mundum et nun-
quam potuerunt eam extinguere. immo unus occidebatur et una et
mille. et 2000 et 3000 et 4000 et 10000 convertebantur Hoc a nullo
fieri potuisset nisi potentia ei maior aliis fuisset. Illa sensum

∴ quod fuit caput mundi

quod in dominio
spirituali
et temporali
et cum
fides xpi
ubi est sinodo pace

certi ordinis predicatorum de fide et ecclesia et cum persecutionibus ait Navis
petri poterit periclitari. sed non mergi. Immo in persecutionibus semper
crescebat. Unde vero. Deberet disposui per quos ecclesia eorum nata sit
et adulta persecutionibus crevit martiriis coronata sit. et postquam ad
christianos principes venerit / potentia quidem et divitiis maior / sed virtutibus
minor facta sit quod Videamus ergo de aliis imperiis destructis. sive preteriti
sive futura sunt. Et sic de preteritis devenientem in cognitionem non solum
preteritum quererimus. sed et futurorum quod non videmus. et quod ignoramus. sed fidem
catholicam et sanctam credimus et tenemus. quod fides est sperandarum rerum argumentum
non apparentium ait apostolus. Ad primum. Sepe legimus. monarchiam fuisse
Assirii apud assirios. Que duravit annis 1240 sub 36 regibus. Quorum primus
fuit ninus / ultimus sardanapallus. ut tangit augustinus. 5. civi. dei. c. 12. X
Pro quibus et diu fuisse regnaverit. Et cum quo monarchia in isto non solum fi-
nivit. sed tupiter fine habuit si legamus augustinum 2. civi. c. 20. Quod ideo
sardanapalli. Hic enim secundum iustinum li. p°. Et secundum orosium li. p°. erat
vir mulierum corruptior. et stabat inter scortorum greges. muliebri habitu. Hic
tandem se et sua igne consumpsit. Monarchia ergo quod ab assiriis ablata fuit
Medi. venit ad medos. Apud quos duravit annis 212. sub 8 regibus. Quorum
primus fuit arbathus. ultimus astiages. Qua translatione tangit augustinus.
4. civi. c. 7. in principio. Medis ergo monarchia privatis deducta est ad
Persi. persas. apud quos duravit annis 229. secundum 1010 sub 14 regibus. Quorum
primus fuit cirus. ultimus dari. Qua translatione tangit augustinus.
civi. c. 4. X Ad medos transiunt. Sic igitur interfecto dario devoluta
Greci. est monarchia ad grecos. per alexandrum magnum macedonem. Cuius impe-
rium fuit magnum loco. sed brevissimum tempore. quod non duravit nisi annis 12.
Qua translatione tangit augustinus 4. civi. c. 7. circa finem. Tandem perve-
Romani. nit imperium et monarchia ad romanos. Quorum imperium cetis fuit maior
loco. quod imperavit toti europe. et affrice. et parti magne [redacted].
asie. sed non toti quod persas numquam potuerunt debellare. et totaliter
subiugare ut tangit augustinus 4. civi. c. 7. X. Post regnum Romani
sceptrum habuerunt reges. Quorum primus fuit romulus. ultimus tarquinius super-
bus. De quibus tractat augustinus. 3. civi. c. 15. per totum. Huius tamen qualiter
ista regna ipsum imperium sibi succederent Sed quod imperium et fides roma-
norum tenuit grecorum locum. et ipsum est experimento scimus divisum. immo
desolatum et destructum ideo investigandum est quis obtinuit illud. Quod
Cristiani. cum non stat. nec ad potentiam revolutum est ipsum quod Respon-
deo dico. quod pervenit ad ipsum et fides christi. Quia et parvulum
tres reges potentes non coacti sed sponte genuflexi adoraverunt et ei
munera ut homini mortali et deo vivo obtulerunt. stella duce. mt. 2.
et permanet et durabit quod iam sunt 1495 anni quod Et quod ea que dicta sunt patent non
indiget probatione. ideo patet dicendum quod fides christi longitudinis durationis
melior et sanctior omnibus aliis est quod que durat et durabit usque in finem quod

Inplebe scta adre
de eporio 1509

Et u satisfacia e pnceribus et dic de eis qz et icis terminata
fuerit. Sca helena p hebra et de aliis. Ite ipatrix co-
statis. Regina patrissa et Semiramis. Et adhuc alias ta
malas q bonas et ptica de oibus ut vis. Et deduceas usz ad in-
patrica mdi et ii. mies ipatois mdi et de ey ipaz fides plati
et augmtat tato tpr. sed doctrina et miraculis. Pz p ro.

Obiettio Et si aliqs obiet de lege maumethi q tm durauit. dicitur
q durat no qsit bo. ul honsta. imo mala et inhonsta. s durat q
coc dit copi et appetitui et voluptati oia lasciuia et dat suis scqaibus
felicitate porcoy et bestiay. et q gra honstatis tram. Lexat xpi sca
et honsta. fac totu opp et ptica de his ututibus q inside nostra
pcipiutur q si ro cet ua. et libera pp futura gla. suis. dici
ro tm durasset. magis oia gaudia hui uit. itdicens Pz
Et pot h suis diar de ututibus fidei cristiane et pparatois
quas. et pti suam laudauit et pratica de ipis esse sic vis.

Scd g. Vn secunda ro. sive declaratio pbans fidem xana
pfectiore aliis. imo pfectissima. dr maumethi assertione
qz et maumeth in suo alcorano testatu q fides xpiana sive
fides xpi melior e. Dic n q moises fuit magn pphta s x maior
et sum pphay. nat ex maria ugie. Ite sarraceni cofitetur xpm natu de ugie. et de spu sco coceptu
dic do lec de uor i tractatu de ppr religio. Et hoc e qd ait pp pi
i epla ad magnu turca. Ubi inter alia sic ait. Sexiptu adr aliqua
phia salute et gla. pqz mitary gtiu cosolatioe et pace. hortamu
ut benigne audias ua noster. nec pri daptes q iudias
n pri iudias q singla diligter itelligas. Accipe que scbim in
bona pte et usz ifine patiet audi. Si bo st q suadem aplet
te. sin mala respue et i igne mitte. Neqz ideo epla3 reiq
as qz xpiani hois e. et xpiani q cetis pest. No n odio t pe
segmu. nz tuo isidiamu capiti quis nr religiois hosti exi-
stas. et arrmis xpiana urgas plebis. Opibus tuis no t sum
insensi. Diligimus iubet dno inimicos nos. et psecutoribus
oramus. Sapietibus et isipietibus debitores sum. Te cupim fieri
saluos. grecos. latinos. iudeos. saracenos. oibus optam bo. Sed
scim ura bo nerez assequi posse qz evangeliu degit. et a xpo
dno nro e alien. Noli aut aures claudere aut oculos aute cu xo
noiam. qaz maumethea lex. i quanat et uir sauz pphaz
magnu. et ugis filiu et miaclis clarz dicit. Multa t et maxia
proz euenient bona. si ci crediteris. et si stas itiaq volueris.
Horas phet cu pmu accipies. s audienda e tota lex. deiu iudi-
ciu pmendu. Caue. ne te fallat adulatores. domestica regu et
assidua pestis. facile pncipes mag de lognitibus aures prestat. atqz
ideo se pe decipiuntur. Rarus e q no se maiorz cedat. Vero

Sct ro
flo i sca apollo-
nia 1495.

4. Vgil. 6. ene.
Tuc sic orsa
Lact. 6. din.
Dur sc uie

crudelibus mois hou.

prar e i altis sedibus loc. Calistenem phum i custodia rapuit allexa-
der. q uera loquens. diuu cltu hoi derogauit. Et clitu philippi lau-
des comemorates. lancea trasfodit. Timet hoies ex. et uide
tes adulatoribus mth succede q recta monetibus. ad nugas sc
couertut. et q placeat locutu. Antigon aliqn un ex successoibus
allexadri q regauit i asia. i tuenadu mutata ueste. relictis co-
mitibus. errabudus apud agrestes hoies. i uili tugurio pnoctauit
i cognit. Et cu bibes. de s ipo tiqz de aleo pcotates cet ostra
tes. oia q fecerat mala ab eis audiuit. Mane qsit atqz iu
cu uestes oblata et regiu ornatu uidisset. date igt pupura qua
ut primu idui. uera de me. n hac nocte audiui nuq audi
ui. Et augustus. mortuo uxore ideico supamodu se dolere
aiebat. qz no esset a quo uera audiret. Pers. dapnadis
illi. q nesi ipi uidet. pz uidetibus credut hec oia i. Et ptica
et adduc augm ad ist ppositu. q magnates hnt ista isfelicitate
Et dic de sirnia et sirmione de illo q dix mendaciu. et eo q dix
uera et ptica oia. Ite dicut saraceni q angls locuts fuit in
euangelio ua. et filiu uocat fuit ist x. Et q abraa fuit
magn amicus dei et moises adoratus dei et ihs x fuit ubu
dei. et maumeth fuit et ipse missus a deo. Sz inter istos 4or dicut
q ihs x fuit excellentior et dignior. Ite dicut q in cocepit et pe-
pit uirgo. Ite dicut q xps fuit locut imediate q fuit nat.

Tertio g. Vn tertia ro. sive declaratio probans fidem xa- Tertia ro.
na sive fidem xpi. pfectiore aliis imo pfectissima. dr psecutoru
uindicatione. Qz s. de asprissime magnas uidas fit de illis
q fidem sua et fideles suos psecuti sut. et terra sua sepius. uariis et
diuersis tpribus. Et po icipiedo ab illis q ipm xpm psecuti sut. Cristo.
Vn ~~iudas laqueo se suspendit mt 27~~ herodes. q eu uoluit oc
cide. put fuit scatuiens uermibus. po mucone et propa manu
cidit. put fuit scatuiens uermibus. Ite iudas qeu uendidit. laqo se suspe-
dit. mt. 27. Ite pilatus q cu snte tiauit. du esset rome i
carcerat. sibiipi mortem cu gladio dedit. Ite iudei q eu
psecuti sut. post mortem 42 ano mortis uendiqz fuerut et
citas destructa p titu et uespasianu ipatores romanos. u
iosephus narrat. Ite romanos q fidem sua recipe
noluerut deiecit. et fidem ipoy et idola destruxit. et fidem sua
i plantauit et ut de se pz qz reicaxi sua i fidem sua temet.
i ast 1495 ani ut cernitu. Scd de illis q aptos suos Apli.
psecuti sut. Na. nero ipator cu simone mago. q aptos xpi petr
petru et paulu psecuti sut. male perijt. Simon n i ups celu paulus
i mag

01

02

Johan uolando coruus expirauit ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ domitian imperator q
Ag r ddr Andreas iohannem euangelistam xº in porta lat. dolio ... ꝯ. post a... fuit anno eodem ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ eg... q sanctum andream crucifix
adiaº ~~...~~ a... expirauit. ut isti ... ꝯ 3ᵐ pontifi-
Thomas ... q sanctum thomam lancea transuerberauit. propter ...
Jacob mauit ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ iudei q iacobum occiderunt. et propter hoc male
philip perierunt ut ait iosephus ꝯ 3ᵐ illi q philippum persecuti sunt pagani
Bartol. s. filii pontificis et alii ꝯ adraconem occisi sunt ꝯ. 3ᵐ et isido. 3ᵐ rex
Matheus indie q sanctum bartolomeum occidit. cum pontificibus a diabolo arrepti in zodi-
Simon ... mortui sunt ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ rex ethiopie q sanctum matheum interfici
Judas mandauit. lepra effectus est ꝯ et miserabiliter mortuus est ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ magi
Barnabas q simonem et thadeum persecuti sunt a fulgure de celo combusti sunt uex-
Marcus sitt ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ barnabas maledixit templo et statim corruit. oppressi
pressi paganos ꝯ 3ᵐ. 3ᵐ mortuo sancto marco. grando terribilis
et tonitrua et fulgura super paganos cum ... uolebant occidit ꝯ
º 3 hec de apostolis dicta sufficiant ꝯ ... herodes. herodias. puella
Jo. b. sanctum iohannem baptistam persequentes male mortui sunt. Nam herodes
et herodias a gaio cesare in exilium lugdunum missi miserabiliter mor-
tui sunt ꝯ sed hoc isti scol ꝯ puella ... flotata ... glacie
ꝯ. 3ᵐ iulian imperator apostata qui ossa ... cremauit a sagitta
numinis percussus expirauit ꝯ isti scol. 3ᵐ et ... de p
º adaemone fuit percussus. Sed siue hoc siue illud. certum est q
4 male uitam finiuit ꝯ Quarto de sanctis martiribus s. de illis
Martires q eos persecuti sunt. Nam diam ... de omnibus ne longi nimis simus. sed de
Felix aliquibus. Et primo de sancto felice ꝯ dolor brachiorum cum capitium ꝯ
dicat ... et dolor cessabit. Tunc pagani dixerunt. Cri-
Longin stus ... et dolor statim cessauit ꝯ 2º de sancto longino. Nam
rex ... q cum martirizabat. oculi et amentes effecti sunt ꝯ 3º de
Georgi sancto georgio ꝯ 3ᵐ de celo ... et tras... ꝯ 4º de sancto
Vitalis uitale ꝯ Sacerdos consilias adaemone arreptus in flumine ꝯ 5º.
P. mart sanctus petrus martir ꝯ Detrahens sibi ... mut ꝯ 6º Vrban papa ꝯ 3ᵐ do-
Vrban lum adoxon... accidit ... 22 sacerdotes ... fecit ꝯ ... pass-
xfor adaemone arripitur et ... sunt sufficatum ꝯ 7º sanctus xp-
Siplic. forus ꝯ sagitta percussit ... et excecauit ꝯ 8º Simplici. et
Faustin faustin ꝯ 3ᵐ ... Audi ... Occidisti et inuasisti. Et ... dat ...
Ciriac possessiones ... ꝯ A daemone suffocatus ꝯ 9º Ciriacus ꝯ Capassi ad
Laur. fonte bapt ... omnibus ... subito mortua ꝯ 10. Laurentius ꝯ decii et ual-
Cosmas. rian. a daemone ꝯ 11º. Cosmas et damian. Sagitta eos ...

3ᵐ eos q ꝯ. 12º. leodegario. Calo ꝯ ... arripuit ... q ... — Leodegari
in gladio mortuus ꝯ 11º. Sanctus dionisius ꝯ Clodoicus rex. corpus sancti — dionisi
dionisii ... religiose discohopiens os brachii ꝯ fregit
et cupide rapuit. ... mox ... est ꝯ. 12. Et non solum sanctis no-
cere cupiens ... a deo. sed de eis maledicens ... Sanctus ro- — Rubertus
bertus ꝯ oratio ꝯ 13º. Sanctus florian ꝯ Miles alius ... de — florian.
eo murmurans dum esset in pontem ... precipitauit. statim uidentibus cu-
ctis ... est ꝯ. 14º. Sanctus erasmus episcopus ꝯ Draco interfecit eos q — erasm.
ipsum ... ꝯ s. ... ꝯ 15º. Sanctus thomas ... episcopus ꝯ — Thomas eps. c.
illi q interfecerunt ... mortui sunt. alii ... alii dentibus digitos — Blasi.
discerpserunt. alii ... ꝯ 16º. Sanctus blasius. Cultores idolorum ipsum persequen-
tes. ... sunt ꝯ Et sic posset adduci multa alia testimonia q ... pre-
... xpi et fidei ... de ... uidas ꝯ. Quinto de sanctis confesso- — º s Confessores
ribus ꝯ Et primo ꝯ Sanctus nicolaus ꝯ Non solum ... deuoti ꝯ dic — Nicolaus.
de apparitione iudicis ꝯ ... ꝯ 3ᵐ de aliis ꝯ. Ventus terribilis ꝯ ... — Ambrosi
... in transportatum ... ꝯ et domus illa corruit ꝯ Sanctus ambrosius ...
... exilium ꝯ. Detrahens sibi ... expulsis ab ipsis ... ꝯ Vo-
lens cum gladio ... ꝯ. et brachium ꝯ Presbiter sibi detrahens
statim mortuus ꝯ Virgo
statim mortuus. Episcopus q hoc ... statim mortuus ꝯ Virgo — Siluest.
... ipse ... alia die mortuus ꝯ Sanctus silvester ꝯ ... cum in-
... mortuus ... ꝯ Constantinus ... ipse ... percussus ... — hilari
ipso ... ꝯ Hilarius ꝯ. Leo papa ... ꝯ ... est ... ꝯ Et — Antoni
... mortuus ꝯ male ꝯ Leo. Liber ꝯ Sanctus antonius ꝯ
... in triduum ... mansuetissimo ... ꝯ mor-
... ꝯ. Sanctus basilius ꝯ Cum imperator ... — Basili.
suscipit mortuus est ꝯ. Sanctus iulian episcopus ꝯ ... — Julian.
... febre ꝯ ... sanctus iulian non ... ꝯ aqua ꝯ bullientes
febre ꝯ ... dixit sanctus iulian non ... ꝯ aqua ꝯ bullientes
... expirauit ꝯ ... uolens iulianum ... pos-
sessiones ... ꝯ Quid putas ... filii. Sepulcrum ... iulianus — Armand.
... mortuus est ꝯ. Sanctus armandus ꝯ Iocelo ...
... de ... non dixistis ꝯ Sanctus armandus ꝯ ... dis ... quando
denis ꝯ predicationem adaemone arripitur. ipsis dentibus se discerpens. — Gregori
... confitetur. statim miserabiliter mortuus ꝯ Sanctus gregorius ꝯ Impera-
tor mauritius ... cum ... ꝯ cum mortuus ... ꝯ — Brendanus.
sic factum est. nam gladio ... uxor et filii necati sunt ꝯ Sanctus brendanus ꝯ Dux
... ꝯ Sed presbiter mortuus ꝯ male ꝯ. florentius ꝯ Totila misit ... — patri.
... regio ... ꝯ Depon. depon. ... occidit ꝯ Sanctus patricius ꝯ Quis — Leo pp.
... non obediuit ꝯ ... ꝯ Leo papa ... ꝯ Attila ... — Geman.
Angelus a dextris ꝯ. euaginato gladio ꝯ humiliatus ꝯ. relaxauit capti-
uos ad sui petitionem ... ꝯ Sanctus german ꝯ ... — Eusebi.
tis saxonie ꝯ ... ꝯ 3ᵐ ... et alia ... die ... in-
fugauit ꝯ Sanctus eusebius ꝯ Hetiq ... clausit ꝯ ... eas
orationem ... ꝯ ... presbiter alexandrin miserabiliter mortuus est ꝯ ~

Dnic. | Sanctus dnicus. Cedula in igne proiecta illesa est [illegible] et [illegible]. Dom-
Bernard. rius. Sanctus bernardus. Dux equitanie persequens eum et ecclesiam
humiliavit ipsum hostia ostenta. Sanctus augustinus. Heretici quem machina-
ri dicebat non esse parem in fide cum eo et occidentibus omnia per ea adeo dimic-
Lup. te ea asserebat. Et tamen quodam excipis duriores mala morte perierunt. Sanctus
lupus senonensis episcopus. Donec rex francorum misit exercitum et civitatem eius
sanctus lupus etiam sancti stephani ingressus campanam pulsavit et hostes territi adeo
fugerunt. Exilium subiit et si deus terruit regem et rex ipse est. Campana pulsit
Jo. cho. sonum et [illegible] vita [illegible] et pulvinar. Sanctus Jo. crisostomus. Cu-
in exilio mortem fuisset statim costantinopoli grando ... omnia consumpsit et augu-
Jero sta consumata in 4.or dies mortua est. Sanctus Jero. Furati asinum
suum et [illegible] coacti sunt. In dialogo. Leo cum heretici appellat insaniunt
Remig. Sanctus remigius episcopus. Molendinum sit meum et tuum. Repulit eum
rota quam incepit et molendinum terra aperta deglutivit. Socii et suggest-
Franc. ant homines rupti et mutuerunt guttur ... usque ad carolum. Sanctus
franciscus. Detractor suus in publica predicatione ostendit carnem. Sanctus
Leonard. Leo. Si ipse episcopus [illegible] et ille infidelis. Sanctus leonardus. Quid
devoti in ipso carcere eruntur custodes. Quid ei in lamina ... pre-
iurarent et nocte et [illegible] cum [illegible] dicta ... fuit. Et sic pre-
Martin. tis exutus ad sui confusionem fugit. Sanctus martinus. Gemi... insanis
pida [illegible] in bexatum. Tum aurea fixa humo. Et sanctus bri-
tius ipsum persequens [illegible] sic ipse sibi dixerat propterea est persecutionis. Et de
Virgines 6 multis aliis posset dici quos dimitto. Sexto virgines et pro hiis ex-
pissime multas vidictas ostendit in illos qui eas persecutores. Sancta lu-
Lucia cia. Pascasius qui eam persequens mites fecit pro fide xpi. viderunt
Anastasia furori ... ducti roma capitalem sententiam accepit. Sancta anastasia
prefectus ad eius amorem sotias ... in ludicra esset ut postmodum [illegible]
inamitia ... et tractans virgines ... cacabos ollas
patellas [illegible] et obsculabatur et rexinit nigrum et ab omnibus ubera-
batur. Et ille ... presens contra anastasiam voluit violare ... et effectus est
Agnes illico mortuus. Sancta agnes. Prefecti filius ... expiravit. Et
Agata eruentiana. Sancta agata. Terremotus maximus oppressit consiliarios quintiani. Quorum consilio ... quintianus a caballo ... morsus
Juliana perussus in fluvium [illegible] ... nunquam potuit inveniri. Sancta
iuliana. Post multa tormenta decollata est. Qui presens que fieri ius-
serat navigans cum 34 viris orta tempestate submersus est. Cum autem
Cristina marie iactasset corpora eorum a feris et avibus ... Sancta cristina
ter suus paganus qui eam persequebatur pro fide noctu mortuus est inventus. Et iudex
qui eam nudam ad templum misit expiravit. Et superveniens magnus occidit.
Eufemia. Sancta eufemia. Maritus iudex ... qui eam voluit opprimere. Propositus qui vo-
luit ... accipitur. Artifex rote comminutus. Carnifex
Justina a leone occiditur. Judex seipsum comedens mortuus est inventus. Sancta iustina.
Sacerdos idolorum. Magnus ... herculis ... deorum ...

* Inistoria francorum li. 2. c. 2. legitur de persecutione
uuandalorum qui cum fidei arriani vastantes gallia
et ispania. Et de croco et de horico rege u-
uandalorum ... sol obscuratus est
et ille a diabolo arreptus ... dentibus se lacerans.

Catina. consumpsit ergo dies ... Sancta catherina. Maxentius qui eam usque ad mor-
tem persecutus est male periit. Nam in flumine suffocatus interiit.
Dic etiam de .xi. milibus virginibus ... viduis, nuptis et multis in spectu ... ut quod
No. fecerunt qui eas pro fide persequebantur ... vindictam ostendit. Sanctus Vrsinus ... rex quod
istos scitos ... superius posui fuit ad hoc quod aliquis illorum possit
* adducere ... alphabetum ista tercia pars ... et volumus ... Pars ...
Meta ro. Meta ro. Vn. ... sive declaratio probans fides xana sive fides
... aliis persecutorum ... tirannorum potestatibus. Meta
... tirannorum et imperatores qui fides xpi et ecclesias ... persequebantur. ... eas
laudabant ~~...~~ et affirmabat ... et recipiebat et recipi man-
dabant. Unde costantinus magnus qui fuit maximus persecutor fidei
postea ipsam amplificavit corroboravit defendit dilatavit et exaltavit
ut de pace patet ... in decreto et statutum publicum fecit. Unde cum ipse
et romanorum imperium ubique ... costantinus ipse conversus fuit ad fidem
mediante appariicione apostolorum petri et pauli et tradi ipsi x. et mandavit per orbes
Costatin. Epla. ubique ... sub hiis verbis. Cunctos populos quos ... clementie
regit imperium in tali volumus religione ... quam divinum petrum apostolum tra-
didisse romanis religio usque adhuc ab ipso insinuata declarat et quam pon-
tificem damasum ... et petrum alexandrie episcopum virum apostolice sanctitatis
hoc est ut secundum apostolicam ~~doctrinam~~ disciplinam evangelicamque doctrinam pa-
tris et filii et spiritus sancti unam deitatem ... pari maiestate et sub trinitate cre-
damus. Hanc legem sequentes ... catholicorum nomen ~~...~~ iubemus
amplecti. Et non solum epistolam hanc misit per orbes. Sed etiam mandavit publico
statuto quod omnes volentes esse xpiani publice possent baptizari et publi-
co etiam possent ecclesias costruere atque dotare. Ut 12. q. p. futuram. 12. q. pa.
Et cum hoc ecclesiam sancti petri costruxit et sedes imperiales successoribus suis re-
liquit romanam urbem et ~~...~~ omnium Italie et occidentalium regio-
num provincias successoribus petri consignavit. Omnia insignia apparatus im-
perialis ipsa ... summo pontifici romano successori petri concessit ut
vicario summi pontificis ac excellentissimi regis ihu xpi equum per dextr-
frenum duxerit. Ut 96. d. costantinus. Et sic verificatum fuit quod dix- 96. d. Costi
dit propheta ipse. Et adorabunt eum omnes reges terre omnes gentes servient ei.
Et istorum imperium romanorum devenit ad xpm regem supremum cuius regni
non est finis et cetera regnis finem imponit. De plene prophetatum fuit tercia
vice sive figuratum. Primo dan. 2. per statuam quam vidit nabucdonosor.
1
2 Secundo dan. 7. quando vidit 4.or bestias quarum quarta aliis erat terribilior. Tercio
3 numeri 24. dixit balaham. Et de ... omnia ista simul ad propheticam
Publent. Epla. epistolam lentuli ad senatum romanum. Apparuit temporibus nostris et
adhuc est homo magne virtutis cuius nomen est ihs xpus qui dicitur a gentibus
propheta veritatis. Quem etiam discipuli sui filium dei vocant. Suscitans mor-
tuos et sanans languores. Homo quidem statura procerus et mediocris et spec-
tabilis vultum habens venerabilem quem ~~...~~ intuentes possunt
et diligere et formidare. Capillos habens coloris nucis avellane

permaturum. et planos fere usque ad aures. Ab auribus vero circumflexos ali
quantulum ceruliores et fulgentiores. ab humeris ventilantes. Discrimen
habens in medio capitis iuxta morem nazarenorum. Frontem planam et se
renissimam. cum facie sine ruga vel macula aliqua. Quam rubor mo
deratus venustat. Nasi et oris nulla prorsus est reprehensio. Barbam habens co
piosam et impuberem cum capillis concolorem non longam sed in medio bifurcatam.
Aspectum habens simplicem et maturum. oculis glaucis variis et claris existentibus
In increpatione terribilis. In admonitione placidus. blandus et amabilis. Hila
ris servata gravitate. Qui numquam visus est ridere. flere autem sic. In statura cor
poris propagatus et rectus. Manus habens et brachia visu delectabilia. In col
loquio gravis. rarus et modestus. Speciosus inter filios hominum. Hec publius le.

Pilatus Epistola

Epistola pilati ad claudium de christo. [Nuper accidit quod et ipse probavi Iu
deos. invidia suosque posteros crudeli dampnatione periisse. Nam cum pro
missum patres eorum haberent. quod illis deus mitteret de celo filium suum sanctum
suum. qui eorum rex merito diceretur. et hunc se promisit per virginem ad terras
missurum. postea me preside hebreorum. Demum cum venisset. et vidissent
eum. cecos illuminasse. leprosos mundasse. paraliticos curasse. demones
ab hominibus fugasse. mortuos etiam suscitasse. ventis imperasse. siccis pedi
bus super undas maris ambulasse. et multa alia mirabilia fecisse. cum omnis
populus iudeorum. hunc dei filium diceret. invidiam contra eum passi sunt sacerdo
tes principum. mihique eum tradiderunt. Et alia pro aliis mentientes di
xerunt illum magum esse. et contra eorum legem agere. Ego autem credidi ita esse
et flagellatum tradidi arbitrio eorum. At illi crucifixerunt eum. Et sepulto
eo. custodias adhibuerunt. Ille vero militibus custodientibus eum die
tertia resurrexit. Sed in tantum exarsit nequitia eorum. ut darent militibus mis
pecuniam dicentes. Dicite quod discipuli eius nocte corpus ipsius rapuerunt.
Verum milites cum accepissent pecuniam. quod factum fuerat tacere non
potuerunt. Nam et illum resurrexisse testati sunt. et a iudeis pecu
niam se accepisse. Et hoc ideo ingessi. ne quis aliter mentiatur. et exi
stimet credendum esse. mendaciis iudeorum. Hec ille de verbo ad ver
bum. Et sic per istas tres epistolas patet. quod et tiranni [?] statis sunt etc.

// Mercurius trimegistus 2. egipt ius. c. 7. c. li. 3. c. 19

Et centurio qui christum ad mortem duxit. postea dixit. Vere filius dei
erat iste. ut dicitur m. 27. // Et didimus bragmanus in epistola ad al
lexandrum magnum ait. Deus verbum est. et verbum illud mundum creavit
et per hoc vivunt omnia. Est et epistola regis abagari quam refert euse
bius. li. 1. c. 15. et 16. Quam quidem epistolam eusebius. ita se dicit repperisse
In archivis publicis edissene civitatis in qua tunc abagarus regnavit
Ita descripta reperimus in hiis cartis que gesta regis abagari servata an
tiquitus continebant. Et ut eiusdem decorum veritas fiat. ipsarum exemplaria
epistolarum. ex siriorum lingua translata ponemus. [Abagarus. ucamie fi

Abagarus Epistola

lius. toparca. iesu salvatori bono qui apparuit in locis ie

rosolimorum. salutem. Auditum mihi est de te. et de sanitatibus quas facis sine
medicamentis aut herbis fiat illa per te. Et quod verbo tantum facis cecos vi
dere. et claudos ambulare. et leprosos mundas. et inmundos spiritus ac de
mones eicis. et eos qui longis egritudinibus affliciantur curas et sanas.
mortuos quoque suscitas. Quibus omnibus auditis de te statui in animo meo. unum esse
e duobus. Aut quod tu sis deus. et descendisti de celo. ut hec facias. aut
quod filius dei sis. qui hec facis etc. Ecce quomodo imperatores et reges pagani. et
ipsorum duces per mundum constituti. confitentur cristum verum deum etc. Patet. etc.
Et si vis adduc alia dicta paganorum de fide. que intractavi. que dimisi. q

Quinta ratio

[Quinto q. etc. Unde quinta ratio. sive declaratio. probans fidem christianam
sive fidem cristi aliis perfectiorem. immo perfectissimam. dicta iudeorum confirmati
onem. Quia si et iudei confirmant fidem christi. et ipsam iam venisse. ut patebit
inferius. etc. Unde iosephus vir clarissimus iudeus de quo plurima re
fert. Et ut narrat eusebius esse in ecclesiastica istoria. li. 1. c. 14. ait de salva-
tore domino in historiarum suarum libris. iosephus ita scribit [Fuit autem hiis tempori-

Josephus Epistola

bus. iesus sapiens vir. si tamen eum virum nominari fas est. Erat enim mirabi-
lium operum effector. doctor quoque hominum. eorum qui libenter vera [?] audi-
unt. Et multos quidem iudeorum. multos etiam ex gentibus adiunxit. Cristus hic
erat. Hunc accusatione primorum nostre gentis virorum. cum pilatus in
crucem agendum esse decrevisset. non deseruerunt hii qui ab initio eum
dilexerant. Apparuit enim eis tertio die iterum vivus. secundum quod divinitus inspirati
prophete. vel hec. vel alia de eo innumera miracula futura esse predixerant.
Sed et in hodiernum. cristianorum qui ab ipso nuncupati sunt. et nomen perseverat. et
genus. etc. Item patet hoc. per translationem de greco in latinum ~~qua~~ factam. sive
tractatu de sacerdotio christi. per doctissimum nostris temporibus virum. s. franc.
phil. quam pape sixto transmisit anno salutis 1476. in hec verba. [Justiniani

franc. phil. Epistola

pientissimi regis temporibus. fuit homo quidam theodosius nomine. iudeorum princeps. Mi
cum cristianis quam plurimis. tum et ipsi fideli regi et notus erat et familiaris.

flo[ruit] in sua apollonya 1495. in plebe sancti andree de eporegio. 1509.

Illis vero temporibus fuit homo quidam christianus. cui nomen erat philippo. Is ar-
gentaria arte se exercebat. Qui sane philippus quoniam res theodosii egregie
callebat. et eo quod familiarissime viveret cum homine. hortabatur. monebatque
ut se faceret cristianum. Itaque quadam die. philippus ad eum quem diximus
theodosium. talia quedam locutus est. Dicito mihi theodosi. quaeso. quidnam tandem
cum vir sapiens sis. nec te lateant que a lege sunt et a prophetis pridem dicta
atque proclamata. de christo domino nostro. non credis. baptismumque suscipis.
Nam satis de te mihi persuadeo. quod non propterea ignores quod spirituales divineque scrip
ture. de christo domino nostro adventum atque presentiam predixerunt. ideo detrectas
christianum effici. Maturato igitur tuam animam salvam fac per fidem in salvatorem
et dominum nostrum ihesum christum. ne istam infidelitatem perseverans te supplicio iudi
cio reddas obnoxium. Hec iudeus a christiano cum audisset. et perlubenter admoni
tique est assensus. atque egit gratias. Et ita verba demum reddit. Delectat
me profecto. caritas erga dilectum. quod ea studes. que sunt erga salutem anime me-
ad id potissimum operam tuam omnes accomodes. ut adhortatione tua christianus
fiam. Quare ut coram deo qui novit atque inspicit occulta cordium. ego

teru sine dolo et sine ulla simulatione et cum omni ultate ubasu fuer. Dyg x
q a lege et a pphis publice e pdicus. et a uobis xpianis adoratur. iam
uenerit tu exploratissimum heo. tu et confiteor. summa cum fiducia er-
ga con iunctissimum amicum. et cum quoque amicum. q semper omnibus in rebus studue-
rit et in bonis facit. Ceterum huius deputo cogitatu non efficior xanus
Dibus ipsis in rebus. misque accuso. atque incepo. Nunc enim cum iude exi-
stam. iudeis pro suo permittoque fruor honore. domis permitti. in hiis rebus omnibus
q ad hanc uitam necessarie accomodata que sunt. Desiderus xpianus. et sic-
sis toti uniuersalis ecclesie patriarcha. aut maiores aliquos a uobis magist-
ros fastigia accipes. numquam ut existimo tum cultum obsequium assequerer.
Nec igitur ab hiis rerum iocunditatibus ac delectationibus que uidentur in
hac uita decidas. contempno futuram uitam. id quod scio in male facere. Ut
at ue banam tue caritati uera et omnia. tibi audacter. fideliter que e do
archanum quoddam. quod e apud nos hebreos occultum. Ex quo perspicue
atque certo scimus. xpus q a uobis adoratur. ipse est q a lege atque p-
phetis pronunciatus est. non solum ex ipsis [redacted] illorum scripturis uer-
e. ex mistico quod apud nos descriptum e. et occultatum. Misti uerus
sermo e. Prisstis temporibus qui templum hedificatum e ierosolimis. mos
erat apud iudeos. codices nuo constituere sacerdotes in templo. quo. 22
apud nos sunt libri. Ut spiritales quos atque diuinos libros. 22. dinumera-
mus. Codex igitur iacebat in templo. in quo inscribebantur cuiuslibet sacerdotis ex 22
appellatio et nomen patris ac matris. Et dicto tamen corpus. in quo continetur
Igitur fac ad hoc probandum. translatio fecit alphonsi ispanus iste libro Jord pdic
quem misit ille doctissimus hebreus. s. rabbi samuel [redacted] is-
rahelita [redacted] rabbi isaac magistro sinagoge anno domini
1000. Et translati anno domini 1339. tempore pp benedicti. 12.
Item iudas. q et post conuersionem a sancta helena matre constantini cum erat
iudeus et nollet indicare ubi erat sancta crux xpi post conuersionem
cum dicta cruce iam confessus. multa miracula fecit. patefecitque quo
dicta crux xpi fuerat ab annis 200 et apud se terra. sic dicebat
et quur post [redacted] alium cum reuelabat Vide in legenda
Del tandem xpianus effectus et ciriacus appellatus. multa miracula

Sexto quia Unus sexta ratio siue declaratio probans fidem xianam siue — Sexta ro.
fidem xpi. aliis perfectiore. immo perfectissimam. dicitur sibillarum declaratione l
manifestatione. Quas scilicet aduentus xpi et eius fidei. ob aliquam rationabilem causam
ul occultum dei iudicium. nobis quod incognitum et secretum. et sibillis ma-
nifestatae Unus scilicet tho. 2. 2. q. 2. ar. 7. dic. Sibille et quam
de xpo pronunctiauit. ut dicit aug. ciuitate dei e. Declaratio manife-
stius patet. uideamus eas omnes perticlarizes. et dica ipsarum. Prima q. — Persica
1 sibilla e persica. d. Ecce bestia conculcabis. et gignetur dominus in orbe
terrarum. et gremium uirginis erit salus gentium. et pedes eius in ualitudine hominum
Inuisibile uerbum palpabitur. 2a libica. d. Ecce ueniet dies. et illuminabit — Libica.
2 dominus condempsa tenebrarum. et soluetur nexus sinagoge. et desinent labia homi-
num. et uidebunt regem uiuentium. et tenebit illum in gremio uirgo domina gen-
tium. et regnabit in misericordia. et uterus matris eius erit statera cunctorum. 3a del- — Delphica
3 phica. ante troianum bellum q d. Nascetur propheta. absque matris ul
maris coitu. ex uirgine eius. 4a chimica in italia. d. In prima fa- — Chimicha
4 cie uirginis. ascendet puella. pulchra facie. capillis prolixa. sedens
super sedem stratam. puerum nutriens. dans ei ad comedendum. ius. i.
lac de celo missum. 5a erithea in babilonia orta. d. In ultima e. — Erithea.
5 tate. humiliabitur deus. humiliabitur. humabitur proles diuina. uniecitur
humanitati diuinitas. iacebit in feno agnus. et puellari officio educa-
bitur deus et homo. 6a samia a samo insula. d. Ecce ueniet diues. et — Samia
6 nascetur de paupercula. et bestie terrarum adorabunt eum. clamabunt.
et dicent. Laudate eum in atriis celorum. 7a cumana. tem- — Cumana
7 pore tarquini. d. Magnus ab integro seculorum nascitur ordo. Iam redit
et uirgo. redeunt saturnia regna. Iam noua progenies celo dimi-
ttitur alto. Tu modo nascenti puero. quo ferrea primum desi-
net ac toto. Surget gens aurea mundo. Casta faue lucina
8 tuus iam regnat [redacted] apollo. 8a helespontina. in agro troiano nata. — helespontina
De excelso celorum habitaculo. prospexit deus humiles suos. et nascetur in
9 diebus nouissimis de uirgine hebrea in cunabulis terre. 9a phrigia. — Frigia
d. Flagellabit deus potentes terre. Ex olimpo excelso ueniet. et firma-
bitur consilium in celo. et annunctiabitur uirgo in uallibus desertorum. 10. — Tiburtina
10 tiburtina. d. Nascetur xpus in bethleem. annunctiabitur in nazareth.
regnante thauro pacifico. fundatore quietis. O felix illa mater cuius
ubera illum lactabunt. 11a europa. d. Ueniet ille. et transibit — Europa
11 colles et montes. et latices olimpi. Regnabit in paupertate. et dominabitur in
silentio. Et egredietur de utero uirginis. 12a agrippa. d. Inuisi- — Agrippa.
12 bile uerbum palpabitur. germinabit ut radix. siccabitur ut folium.
non apparebit uenustas eius. Circumdabit alium matrem. et flebit deus
letitia sempiterna. et ab hominibus conculcabitur. nascetur ex matre
ut deus. et conuersabitur ut peccator. Et dicta dea ipsarum.

Vide in aliis meis libris quia secundum aliquos alios aliter declarantur. Item sciendum
ad hoc propositum quod sibilla tiburtina inter istas que principalis videtur
ex cuius carminibus multa de deo et christo scripta continentur. Fuit quidem
Tibur-tina
hec sibilla scilicet tiburtina priamidis regis filia ex matre ecuba pro-
creata. Hec etiam per diversas mundi partes annunciavit spiritu prophetie repleta
bonis bona et malis mala ventura. Decimam namque que in ea continetur
suis annunciavit et que in novissimis erant temporibus ventura predixit. Audi-
erat enim romanorum fama et statim annunciavit in conspectu imperatoris.
Misit ergo imperator legatos suos ad eam cum magno honore romam et dedu-
xerunt. Ubi multa secreta revelavit et futura multa de ultimis
temporibus predixit et de christo et de fide et cetera. Et inter alia de ultima eta-
te in qua sumus modo ait. Et in diebus illis exurget mulier de stirpe
hebreorum nomine maria habens sponsum nomine ioseph. Et procreabit ex ea
sine commixtione viri de spiritu sancto nomine ihesum. Et ipsa erit virgo ante partum
virgo post partum. Qui ergo nascetur ex ea erit verus deus et verus homo
sicut omnes prophete predicaverunt. Adimplebitque legem hebreorum et adiunget
sua insimul. Et permanebit regnum eius in secula seculorum. Nascente
eo exercitus angelorum a dextris et a sinistris erit dicens Gloria in excelsis
deo et in terra pax hominibus bone voluntatis. Veniet neque ... eum et cetera. Hic est filius /vos
in altissimis. Ipse autem et cetera. Et iterum. Deus non aliter generatur est sibi
filium ut per prophetas scriptum est quod filius erit patri suo. Et postea crescet per
etates ut infans. Et insurgent reges in eum et principes ter-
re. In diebus illis erit cesari augusto et cetera ... nostri et regnabit
in roma et subiciet omnem terram sibi. Non multi neque pauci non sunt
nec duo sed dii secundum unum dei solis et in mensura quam fecit celum solis luna
et stellas frugiferas terrarum et mare. Qui autem illum honorant eterna
vitam hereditabunt cum perpetuum ipsi hereditabunt paradisum. Mor-
tuorum similiter ... eorum claudorum cursus velocissimus erit. Surdi
audient. Ceci videbunt. Loquentur non loquentes. Et ex quinque panibus
quinque milia hominum saciabit. Et colligent reliquias fragmentorum
12 cophinos ex eis replebunt in spe populorum. Ventos compescet ubo-
mare quod furens sedabit. Pedibus mare calcans ambulans super un-
das. Infirmitates hominum solvet. Surgere faciet mortuos. Repel-
let multos dolores. Et de pane uno saciatio erit virorum. Sed
cum hec omnia fecerit perfecta que dixi in ipso omnis resolutum lex. Et iterum ma-
ri in spiras postea veniet infidelium. Post hec convenient sacerdotes
hebreorum ... in ipsum quia multa signa faciet comprehendentque eum.
Dabunt vero deo alapas manibus incestis et in vultu sancto expuent ve-
nenata sputa. Dabit vero ad verbera sanctum dorsum et colaphos accipiens
tacebit ne quis agnoscat verbum vel unde veniat. Corona spinea
coronabitur. Ad cibum autem fel ad sitim acetum dabunt et suspendent

eum in ligno.

eum in ligno et occident. Templi vero velum scindetur medium et dies erit tenebro-
sus per horas tres mortis finiet in tribus diebus sompno suscepto et tunc
ab inferis regressus ad lucem veniet primum. Et nihil valebit eis quod etiam
die resurget et ostendet se discipulis suis. Ipsis videntibus in celum ascendet
et regni eius non erit finis. Dicunt in istam et in idem sibilla. Cum hec sic
fuerit omnia tunc demum ... nulla postea dicat in in-
sana. Sed dei prophete et cetera. Et eliget sibi ihesus duos piscatores de
galilea et legem suam docebit eos dicens. Ite et doctrinam quam accepistis a
me docete omnes gentes et per septuaginta et duas linguas subiciatur omnes
nationes et cetera. Et expugnabunt istam civitatem annos tres et menses 6 et cetera.
Et exurgent duo reges et multas facient persecutiones in terra hebreorum
propter dominum et cetera. Et in desolatione erit roma et propugnantes ululabunt in tri-
bulationibus et doloribus dicens. Putasne pieninus et cetera. Et exurget princeps
romanorum in perditione multorum. Tunc exurgent duo reges de siria et exerci-
tus eorum innumerabilis sicut harena maris et obtinebunt civitates et regio-
nes romanorum usque ad calcedoniam. Et tunc multa erit sanguinis effusio.
Omnis civitas et gens confringent in eis et disperdent orientem et cetera. Cumque hec et
alia multa futura sibilla romanis predicaret quibus et signis domini ad iudi-
candum venturus est vaticinando intonuit dicens. Iudicii signum et cetera.
Et dicit eos ut habes in alio meo libro et cetera. Et augustinus de civitate dei et cetera
ut supra et cetera. Et sic patet per dicta sibille immo sibillarum quod fides christi et cetera. Sed
Septima ratio
septimo quare et cetera. Una septima ratio sive declaratio probans fidem christianam
sive fidem christi omnibus aliis esse meliorem immo perfectissimam dicitur mira-
culorum operatione. Nam scilicet pro miracula ostensa in ipsa fide tam per christum quam per eius
apostolos et discipulos et martires et confessores et virgines et vidu-
as et nuptas et religiosos et religiosas et conditum quod ipsa fides et cetera. Et
Cristus
veniamus ad practicam et cetera. Et primo de ipso christo domino nostro et eius miraculis.
Et hic fac practicam de miraculis christi in omni genere et personis et mortuis et cetera et sic habes ab
postea pone questionem de miraculis christi scilicet utrum per miracula que fecit christus fue-
omnibus evangelistis et cetera et
rit sufficienter ostensa divinitas eius. Quam questionem ponit sanctus thomas 3 parte
Apli
practica maxime
questio 43 articulo 4. Et practica ut sic habes in alio libro et cetera. Et hic
de mortuis.
petrus
cum illis exemplis et cetera. Item de apostolis. Sanctus petrus resuscita-
vit filium theophili 13 vel 14 annorum mortuum et cetera. Item misit duos
discipulos ad predicandum et cum per 20 dietas iam et unus illorum defunctus esset et
qui ut dicitur fuit sanctus maternus et cetera et per 40 dies mortuus iacuerat et ad
tactum baculi sancti petri suscitatum et cetera. Item coram toto populo iuvenem susci-
Paulus
tavit quem simon magus non potuit et cetera. Sanctus paulus suscitavit pa-
Andreas
tricium pincernam regis de fenestra cadentem et cetera. Sanctus andreas suscita-
vit iuvenem quem in iniuriam apostoli canes occiderant et cetera. Item 40 naufragio
Jacobus
ad memoriam submersum quos suscitavit et cetera. Sanctus iacobus in via fecit
palliatum ambulare et cetera. Item iuvenem suspensum per 36 dies custodivit.

uiuũ. ꝗ Item ſt ꝓ amore ſancti iacobi īterfectꝰ. ꝗ Item genitalia ſibi ſci-
Johannes. dit ꝗ | Sanctus Jo. ſuſcitauit druſianã ꝗ Item reſuſcitauit
iuuenẽ q̄ 30 dies tn̄ ꝗ nuptiis ꝗ Tunica ſua ſuſcitat mor-
Thomas. tuos ꝗ | Sanctus tho. ſuſcitauit gad. fr̄em regis ꝗ. quantdam
Jac. mi. mortuũ ⁊ ſepultũ ꝗ. | Sanctus iacobus minor ꝗ | Sanctus philip-
Philip. pus. tres mortuos ſuſcitauit. ſ. filiũ pontificis. ⁊ duos tribunos
Bartolo. q cū ī cuſtodia detinebat ꝗ | Sanctus bartolomeus. liberauit filiã
regis polimii ꝗ Item liberauit ꝓruſtiũ a demone poſſeſſũ ꝗ. Item
Mathei oronem oēs infirmi ī templo ſanantur ꝗ | Sanctus matheus. ſuſcita-
Simon. uit filiũ regis. quē magi ſuſcitare nō potuerãt ꝗ | Sanctus ſi-
Thadeus. mon. ⁊ thadeus. loq fecerũt puerũ 30 dierũ q̄ de ſtupro na-
tus fuerat. ⁊ matrē quē dr̄ diaconũ iugũ īfamauerat. ꝗ
Mathias | Sanctus mathias. ī nōie xp̄i iudeis p̄dicans. cecos illuminauit. demo-
nes fugauit. claudis greſſũ ꝗ ſurdis auditũ ꝗ mortuis uitã reſti-
Marcus tuit. Potio ꝗ 250 cecos ꝑ potionē illã ꝗ. | Sanctus marcus. cū luto
Barnabas. arianũ ſanauit ꝗ Item īmane ꝗ Item ī capamilie ꝗ | Sanctus barnabas.
cū euangelio ſcī mathei. oēs īfirmitates curabat. ꝗ Maledix. ꝗ
Martires. Peratica iſta plꝫ ⁊ min. ſic uis ꝗ | Item ꝓbatũ hoc eē de martiribꝫ
Sebast. nō de oībꝫ ponendo ſꝫ de aliqbꝫ. q uiuẽdo uł moriẽdo fidem
miraculis illuſtrauerũt ꝗ | Sanctus ſebaſtian. reddidit loqlã zoe uxori
nicoſtrati. d. Si ego uerus ſuus ſũ. ⁊ ſi uera ſūt q̄ dixi. ⁊ q̄ hec mu-
lier ex ore meo audiuit. apiat os ei. q apuit os zach. ꝗ ⁊ ſtatim ipa
ait. Benedictus ꝗ ⁊ q̄ crediderunt ꝗ. Tranquillinꝰ. morbo grauiſſimo ꝗ. baptiſ-
mo ꝗ Item ꝓfectus idẽ morbo ꝗ ab agrolo. ꝗ ⁊ filii ꝗ tiburti ſuꝑ prunas. ꝗ
Vincenti. ſcō ſigno crucis ꝗ. | Sanctus vincentius ꝗ lux ꝗ angeli ꝗ. aues ꝗ beſtie ꝗ
Blaſius. lupus ꝗ coruũ ꝗ. mare ꝗ | Sanctus blaſius ꝗ aqua ſignata ſtetit ꝗ et
Valentin. 70 pagani īgreſſi. ſubmerſi ſũt ꝗ. lac ꝑ ſanguine ꝗ. | Sanctus valentin
Longinus. illuminauit cecũ ꝗ. | Sanctus longinus ꝗ ſine dentibꝫ locutꝰ eſt ꝗ
Georgi. Item regē cecũ illuminauit. ꝗ | Sanctus georgius. bñdictione ſcō ſigno cru-
cis uenenũ bibit ꝗ ⁊ uiuit ꝗ Rota fracta ad ſignũ crucis. ꝗ Dra-
go plena plubo ꝗ crux ꝗ. Oro ꝗ ignis de celo ꝗ templũ idola. ſacer-
Petrus martir. dotes. terapta ꝗ | Sanctus petrus martir ꝗ Nubecula ī modũ papi-
lionis ꝗ Contractꝰ ꝑ q̄nq̄ annos ꝗ ad ſignũ crucis. ꝗ Cappa gutturũ.
Item mrm̄ duo capilli ꝗ Muto. digito ... ꝗ monſtrũ
mutuariũ ꝗ Idropica ꝗ Obſeſſi a demonibꝫ ꝗ Motu ſuꝑ ſu copis ꝗ Can-
cer ꝗ Panus ſignatus ꝗ | Sanctus michael ... uoti ꝗ Nauis ꝗ ſubmer-
Vitus. ſa ī aqua ꝗ plures demoniaci ꝗ Rupti ꝗ Idropici ꝗ | Sanctus uitus ꝗ
filius īꝑatoris demoniacꝰ ꝗ Clibanꝰ ꝗ In eculeo ꝗ ... tornex-
Appollinaris. na. templa ꝗ Aglas ꝗ ... ſepelliuit ꝗ | Sanctus appollinaris ꝗ De mo-
niaca. ⁊ mutꝰ ꝗ Filia rufi patricii mortua ꝗ Mar ꝗ Maledixit
Criſtof. ſimulacro. ⁊ corruit ꝗ. Illuminat cecũ ꝗ | Sanctus xp̄ofor ꝗ Baculus floruiſſe
ī ripa ꝗ Virga ... fixit ... floruit. et 8000 conuerſi ꝗ rex ſagit-
ta percutitur. ⁊ cecus ꝗ ī ſcō luto de ſanguine eius. ſanatus eſt. ⁊ dixit ꝗ

Donat. | Sanctus donatꝰ ꝗ Filiũ p̄fecti demoniacũ ꝗ Eufroſina mortua loquitur ꝗ Calix
fractꝰ. ꝗ Fons inficiens ꝗ Filia theodoſii īꝑatoris demoniaca ꝗ Defunctꝰ
infrater loquitur. ⁊ reſidens conuīc aliũ ꝗ Iube ꝑ ꝗ Pluuiam ...
ī p̄ſenciis ueſtibꝫ ... ſuis ꝗ | Sanctus ciriacus ꝗ Arthemia filia diocleciani
Ciriac. demoniaca ꝗ clamauit ſe uidiſſe dn̄m ciriacum ꝗ ſanata ꝗ Iobabitt. filia
regis demoniaca ꝗ ... ꝗ Exiit. d. Oronē ... ꝗ | Sanctus la-
Lauren-tius. urentius ꝗ Cecũ illuminauit ꝗ Item lucillus paganꝰ. baptizatus eſt. ⁊ ī bap-
Coſmas tiſmo lucẽ ꝗ | Sanctus coſmas ⁊ damianꝰ ꝗ Iracũ ligati ... ſoluti
Damian. ſoluti ꝗ Ignis eos nō nocuit. ſimilr eos ꝗ Lapides ī paganos ꝗ ⁊ eos
Dioniſ. interimebat ꝗ Sagipte reuerſe. paganos ꝗ | Sanctus dioniſius ꝗ Cecus il-
luminatus ab eo adhuc paganꝰ ꝗ ī nōie ihū ꝗ Crux ꝗ beſtias ieiunos ꝗ Cli-
banꝰ ꝗ Leuauit caput ſuũ ꝗ angelo duce ꝗ Splendor ꝗ alta ꝗ ... ꝗ li-
bꝫ ... 30 īfirmi ꝗ | Sanctus caliſtus ꝗ Pagani exercitũ ꝗ Virgo templi
Caliſt. clamauit. Deus caliſti eſt uerus deus ꝗ uiuꝰ deus ꝗ Palitia ſanatũ.
Euſtach. ⁊ baptizatus ꝗ | Sanctus euſtachius ꝗ Leo ferox. eos adorauit ꝗ Bos ig-
neus. ꝗ īntacti ... dn̄o ꝗ ... dies in īntacti ... ꝗ | Sanctus cle-
Clemens. mens ꝗ Oronē ... ſiſinniũ ꝗ Item oronē ſua. illuminauit ⁊
auditũ reddidit ꝗ q tn̄ adhuc paganꝰ erat ꝗ ... ꝗ ī fluuiũ ...
10000. uit ꝗ Mar... ꝗ | 10000 crucifixi ꝗ Hora paſſionis eorũ. luna ꝗ
Eraſm. ſol ꝗ terra ꝗ petre ꝗ timbr ꝗ ... ſig ... paſſione ꝗ | Sanctus eraſ-
mꝰ ꝗ Filii nobilis anaſtaſii ... ꝗ defuncti ⁊ ſepulti ꝗ ſuſcitatũ ī nōie
ihū xp̄i ꝗ d. Magna eſt ... ꝗ ... dii nr̄i q̄s colebamus nil ſt. uidi n. eos ī inferno ꝗ De ... magna eſt ꝗ
Stefanus. | Sanctus ſtefan ꝗ Aug. ... mortuos ſuſcitauit ꝗ Flores altaris oēs infir-
mos ſanabat ꝗ Pani altaris oēs infirmos ꝗ 22. ... ꝗ Flores altaris.
oculos ... ꝗ ... 70 ... ꝗ
Thom. | Sanctus tho. ... ꝗ Cetic ꝗ Surdi ꝗ Claudi ꝗ Mortui ꝗ Pani et ſan-
guine ... oēs infirmos ꝗ Peratica de aliqbꝫ iſtorũ. ... ꝗ
Coſfeſſ. ſic de aptis ꝗ | Item ꝓbatũ hoc. eē ī coſfeſſoribꝫ ꝗ nō tn̄ oēs ponimus
ſꝫ aliquos. ſic de martiribꝫ ꝗ fidꝫ. n. ... eē ... mltis
miraculis ... reddiderũt ꝗ | Sanctus remigius ꝗ uinũ
Remigi ī dolio ... ꝗ ... ꝗ Sacrũ criſma. co-
Ilari luba de celo appotauit ꝗ ⁊ nunc ꝗ regis ꝗ | Sanctus ilari ꝗ In pictauia
quendã q ſine baptiſmo mortuus fuerat. ſuſcitauit ī nomine ihū xp̄i ꝗ
Marth. | Sanctus marth. In nōie xp̄i fecit loq caput pagani defuncti ꝗ ⁊ coſfeſſꝰ
Julia. eſt fidꝫ xp̄i ... ꝗ | Sanctus iulian ... ꝗ Tres mortuos ſu-
Amand. ſcitauit ꝗ | Sanctus ... ꝗ Ad ... claudũ ... ſanauit. d.
Vedaſt. Argentũ ... ꝗ Lupo ... ꝗ | Sanctus
Amand. amand ꝗ In monaſterio magnũ ... ꝗ ... ut ad ... ſua
... exitur ... ſcō ſig crucis ꝗ ... ꝗ Item
baptizando filiũ regis. ... puer reſpondit. Amen. Aqua ...
Grego. ... ꝗ cecum illuminauit. | Sanctus gg pp ꝗ Angli reddit. Amen
cũ ... ꝗ Traian ꝗ Hoſtia ... ꝗ puer ꝗ Item hoſtia ꝗ
Panus ... ſ. Jo. ſanguine ꝗ Ad crucis ſig. ... ꝗ Abſolutio ꝗ
Bndcs. | Sanctus bndcus ꝗ Suſcitauit mortuũ laborantes ꝗ Item alius mortuũ fi-
liũ uillani ad ... eius ꝗ Vas olei uitreũ nō fractũ ꝗ mltiplicatꝰ

Germanus · Beatus Germanus cum disciplis suis de tecto sibi locutus fuit · ferio ... Item Sanctus
Dominicus · cassianus ei de tecto locutus est · Resuscitavit asinum · Beatus Dominicus
Cedula ter in igne extitit · Libri tribus diebus in aqua · nullum signum
Nepos domini Stephani de fossa noua cardinalis · suscitatum · Item architectum
Crux cum pluuia · Demoniacos · Data corpori sepultura · mortem suscitatum
Alium in gratia mortem · adipisci invocando suscitavit · Cecos · 10 annis
Bernardus · Beatus Bernardus · Epistola in imbribus sine · opus dei est · Excommunicavit mus-
cas · ... mortem ... Demoniaca · ... magni ... dolor · et recessit bis
Augustinus · Excommunicavit demonem · petulantem · extinxit ... Beatus Augustinus
Demisit ... · Energumenum · Demoniaca · Demoniacos · Beatus
Egidius · egidius · Demoniacos · Tribus annis febres · Filium principis mortuum su-
scitavit · Contractos · Bulla in aqua a roma usque ad monasterium suum fluxit
Jeronimus · Beatus Jeronimus · Leo in nocte ... suscepit · Apparitione episcopo liberato
Franciscus · Item de mortuis resuscitavit · Beatus Franciscus · Aquam in vinum · Mortua re-
uiuiscit · et confitetur · Puella in tegulam resuscitatum · cum esset u-
Leonardus · nica patri ... · Rome puer ... suscitavit · Alium · Beatus Leonar-
dus · Puteum aqua plenum · Catenatos · Infidelibus turris · Peregrinus in
Martinus · aluernia · Beatus Martinus · Catechumenum suscitavit · Alium laqueo
Alium in capo · cum ... suscitavit · Ad signum crucis · arbor ...
Laurentius · sua obsequendo sanavit · Cecos et ... · Beatus Laurentius corpus · ...
Bernardinus · ... mortuos suscitavit · Beatus Bernardinus · dedit ... Le-
prosis ... · quibus ... infirmis · sanitatem · Beatus Vi-
Vincentius · centius · Corpus · ... · signum ... · mortuos
Predicatio de aliquibus istorum ut uis · Et similis adduc alios sanctos ·
Virgines · Item probatum hoc · et in virginibus · viduis · et nuptis mulieribus · Et
Agnes · predicat eas · sic · Beata agnes · Capilli cooperuit totum corpus · Cito
Prisca · ab angelo · ad sui ... · ... custodivit ea in lupanari · Confessus
... · si ipsi credidisset · Sanata · Beata prisca · orando in
templo idolum cecidit · et templum corruit · et terremotus · pluuia signum
Agata · et ... · Beata agata · Mamilla integre sibi restituta
M. egiptiaca · angelus cum ... · Tabula · Velum ... · Beata maria egiptiaca ·
Teodora · ad signum crucis · bis ... aquam iordanis · Beata teodora
hominem a bestia ... · orando suscitavit · et ipsas bestias ...
maledixit · ... mortua corruit · cruce · vicit diabolum plures
Margareta · Beata margarita · Draco ad signum crucis ... · Item ad signum
M. magdalena · crucis ... · Beata maria magdalena · Orando ipetravit filium ·
Custodivit matrem in colle maris · ... · et matrem suscitavit · Elevata
a terra · 2 cubitis · In platea ... suscitatum · Mulier pregnans in
Cristina · mare · Cecos · ... · Beata cristina · Pater · in mari cum
lapide ad collum · Cristus ... baptizavit · et dedit michaelem
archangelum · ... educens · Lac de mamillis ... ·
Martha · Beata martha · Draco ... · aqua benedicta et signum crucis · ... suscitavit
Suffocatum in fluvio · post duos dies suscitavit · Beata iustina · Po-
Justina · ... · ... oravit · ... · Ut ...

Pelagia · Beata pelagia pagana et peccatrix · Conuersa ad fidem · Insufflavit in
Daria · demonem · et disparuit continuo · Beata daria ... pagana ·
In lupanari · leo · Juuenis ab eo capitur et confugiens cum dix
clamore de potestate · deus · Beata cecilia · Corona rosarum
Cecilia · et liliorum · ... · Nocte ac die in bullienti balneo stetit il-
lesa · et ... in loco frigido · Beata catherina · Verbis et disputa-
Catherina · tione fidei · 50 oratores vicit · Rotas et cruces · Retinuit ...
... · Sine pane ... 12 diebus · Columba de celo panem ·
... · Sine ... · Lac ... sanguinem · Beata barbara · Petra di-
Barbara · ... ab angelis ... · Beata brigida
Brigida · dit locum ... · Nulla · ... ab angelo · Beata ...
Dedit aquam ... · ... ut biberet sanatus est
... · Beata lucia · P-
Lucia · fons · Mutus · Cogulum ... sanabatur · Beata lucia
... fixa mansit · Maria bona · Ipsa
fides sua · sanata fuit mater · Fixa mansit · ...
Dorothea · ... · Beata dorotea · Dolius
fixa mansit · Magi · Ignis ... · Rose et poma · Veni ...
oki ... · Idolum et ... · Rose et poma · Veni ...
Guida · ... · Ad corpus ...
Beata guida · Radii solis ... · Ad corpus ...
sanatum · Alia brigida · Tetigit altare ligneum · et statim viride factum est
et folia et flores produxit · ... · Eufrosina · Eulalia · Eufrasia · A-
pollonia · Juliana · Eugenia · Constantia · Teodosia · Teodora · Antonia ·
Julia · Candida · Domitilla · Tecla · Pelagia · Fausta · Flora · Justina · Ca-
Catherina de senis · terina de senis · Magis mortuam resuscitavit · Dominus matheum ... in ho-
spitali · morbo · Andream ... · Hermitam in hospitali mortuum · mortuos · Duos a li-
... · Demoniacam ... · Alia · ...
Octavo · Et post ... · ... · Et pz ...
... · Et predica ut vis · ... · Octavo ...
Octavo ... · Et ...
Octavo · Unum octavo · ... sic ... fides ... · Ut ... · Octavum est iustitia
Octavo queritur · Unum octavo · sive declaratio omnium fides ... · Quartus nulla ... fides · an fides christi
... · in ... · Quartus · nulla ... fides · ... sub ista ...
potuit salvare · ... · nec salvavit · ... · sub ista ...
... · ... fuit ... de paganis · Et ... fides ...
... explicite · ... implicite · ...
sine fide ... · sit solum illa que salvat ... · patet ... · sic
fides paganorum · ut ... · promittit suis ... · paradisum ... · ubi
... · ... copia ... · ... et ... gaudia ...
dicunt ... copia ... · ... · Unum ista · i · Sive ...
fides ... moisi · ... · promittit eis bona terrena · Et in multis aliis locis ...
... · Et ... istis duabus ... · ... · Et ... · Et ...
fides ... xpi · promittit et dat suis ... · ... · ... · salutem
De fide ... tho · p · 2 · q · 62 · ar · 4 · Et · 2 · 2 · q · 4 · 5 · 7 · Et · 3 · ...
d · 23 · ... · ... dicebat aug · ... · de ...
prima ... fides est fundamentum ... · nihil est quod bonum sit · Et ...
in omnibus · fides magna ... · sine qua impossibile est placere deo · ...
... · sic fides origo est omnium virtutum
... · Et de ista ...
Quando ... discipulis suis ait · ... fides ...
Et · 17 · Et · ... · 5 · Et · 10 · Et · 11 · Et lu · 7 · et · 8 · Et · 18 · Et ...
S · Justificati ex fide · Et · 1 · pe · 1 · ... fine · fides ... salute
... · Et hoc ... · ... · Qui crediderit
et baptizatus fuerit salvus erit · Qui vero non crediderit condempnabitur ·

Octavum est iustitia

i p deus xpi

Et quod dictis christi domini nostri fidem adhibere debeamus. probat dominus philosophus. Unde 2 politicorum
in principio ait. Tria sunt que faciunt dominum aliquem credibilem quamvis non demonstra-
tive loquatur. scilicet prudentia virtus et benivolentia. Cuius ratio est secundum eundem. quia
propter opposita istorum discredimus alicui non demonstrative loquenti. scilicet aut
propter imprudentiam. quia reputamus eum ignarum / aut propter maliciam. quia quamvis verum
sciat. non tamen veritatem revelat propter iniusticie amicos / aut propter defectum benivolentie. quia
licet sit prudens et virtuosus non reputamus eum nobis benivolum. quod velit con-
sulere nobis quod expediret nobis iudicabit. Sed quando ista tria concurrunt in consili-
ario. scilicet quod reputamus eum prudentem. virtuosum. et nobis benivolum. tunc absque
dubio credimus dictis eius. quamvis ea nunquam demonstret. Si igitur de christo loquimur
ipse venit in mundum. persuadere et predicare fidem. non ratione doctrina sua sciencie de-
monstrare. Ideo doctrina sua non sciencia vocatur sed fides. Unde fidem sunt dicta
ipsius credibilia. Quod patet propter tres rationes predictas. Tum quia in eo viguit sum-
ma prudentia / cum esset sapientia dei patris / sap. 9. Tum quia in eo fuit virtus
que omnia bona fecit / rom. 7. Tum quia in eo fuit ad nos benivolentia / quia dilexit
nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo / apoc. 1. Et ideo signanter
dicitur in ps. Testimonia tua credibilia facta sunt nimis. Vide expositionem eius etc.
Cum ergo dicit. qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. etc. quod propter illa tria sunt po-
sita. dictis eius fidem indubitatam adhibere debemus. etc. Quod etiam alia per aliquod signum
manifestum ostendit. ad corroborationem fidei credentium. et confutationem non cre-
dentium eius. Sic manifeste patet in multis factis et locis et temporibus. Unde
et post mortem ondit deus aliquando tubas sanctorum fine et confirmationem fidei et
sanctorum quod ad ipsorum corpora mortui revixerunt. et multa alia miracula idem
factum est. in sermone est ad ipsorum imagines etc. De quo ait gregorius in omelia
cuiusdam / Signa sunt prime [illegible] etc. Ad sanctorum martirum corpora consistim[us]
fratres mei. Nunquid isti carnem suam in mortem darent. nisi certissime constitisset
esse vitam pro qua mori debuissent. Ecce qui ita crediderunt miraculis corru-
scant. Ad extincta namque eorum corpora. viventes egri veniunt et sanantur. Periuri
veniunt et demonio vexantur. Demoniaci veniunt et liberantur. Quo ergo
vivunt illuc ubi vivunt si illic tot miraculis vivunt hic. in mortui sunt.
Hec fratres dico breviter verbo. sed non paucam multo. quam religiosis quibusdam
senioribus narrantibus agnovi / Gotorum namque tempore. matrona quedam fuit
valde religiosa. que ad horum martirum ecclesiam. crebro veniebat etc. Dictum est etc.
De signis autem adhuc viventium ad corroborationem fidei et plurium hereticorum. et ad
confusionem non credentium etc. Ut patet iam frequentissime fecisse viventibus.
Et hic adduc aliquos ut vis. qui viventes adhuc talia fecerunt.

Duolat-
rano au-
no ano-
do 1481

Pisis in tercia cathedrali 1482

Tertia pars principalis est de fidei varietate etc. Distinguunt docto- Tertia ps.
res de fide. quod fides quedam est informis. et quedam formata. Informis est
que est sine caritate. sic est in demonibus et malis hominibus etc. Ut etc. Unde iaco.
Etiam demones credunt et contremiscunt etc. Formata est que caritate vivifica-
tur etc. ubi que fides concordat cum moribus. et mores cum fide etc. Unde dicit de
sancto martino in ant. fide et meritis egregie etc. Unde magister sen. in 3.
d. 23. dicit quod aliud est credere deo. aliud est credere deum. aliud est
credere in deum. Credere namque deo est credere esse verum quod loquitur. Et sic
per aliquem quod et mali aliquando faciunt etc. Et patet. Credere deum est credere
quod ipse sit deus. quod et mali aliquando faciunt. quamvis quo ad primum et secundum
minime operatur etc. Et patet etc. Credere vero in deum est credendo ama-
re. et amando in eum per bona opera transire. Quod soli boni faciunt. Et hec
est illa credulitas quam sola facit homines animas habere rectas. De cui genere dicitur ab
acuc. 2. Qui incredulus est non erit anima eius recta in semetipso. iustus autem meus
Tho. ex fide vivit. hoc est vita gratie. Et hoc de tertio ratio. Unde sanctus tho. 2. Et patet omnia etc.
2. q. 2. ar. 2. querit ad hoc propositum an convenienter distingu-
atur actus fidei per hoc quod est credere deo. credere deum et credere in deum.
sic dicens. Videtur quod inconvenienter distinguatur actus fidei per hoc quod est
credere deo. credere deum et credere in deum. Unius enim habitus unus est actus.
1º Sed fides est unus habitus cum sit una virtus. Ergo inconvenienter ponuntur
2º plures actus fidei. Preterea. id quod est commune omni actui fidei. non debet poni ut parti-
cularis actus fidei. Sed credere deo. invenitur commune in quolibet actu fidei quia fides
innititur prime veritati. Ergo videtur quod inconvenienter distinguatur a quibusdam aliis
3º actibus fidei. Preterea. id quod convenit etiam non fidelibus. non potest poni fidei ac-
tus. Sed credere deum esse. convenit etiam infidelibus. Ergo non debet poni inter
4º actus fidei. Preterea. moveri in finem. pertinet ad voluntatem cuius obiectum est bo-
num et finis. Sed credere non est actus voluntatis sed intellectus. Ergo non debet poni
5º differentia una. eius quod est credere in deum quod importat motum in finem. Sed contra est
Py quod augustinus hanc distinctionem ponit in li. de ver. do. et super Jo. Respondeo dicendum
quod actus cuiuslibet potentie vel habitus accipitur secundum ordinem potentie vel
habitus ad suum obiectum. Obiectum autem fidei potest tripliciter considerari. Cum enim credere ad
intellectum pertineat. prout est a voluntate motus. ad assentiendum ut dictum est
potest obiectum fidei accipi vel ex parte ipsius intellectus. vel ex parte voluntatis intellec-
tum moventis. Si quidem ex parte intellectus. sic in subiecto fidei duo possunt tercia
considerari. sicut supra dictum est. quorum unum est materiale obiectum fidei.
1 et sic ponitur actus fidei. credere deum quia sicut supra dictum est. nihil pro-
ponitur nobis ad credendum nisi secundum quod ad deum pertinet. Aliud autem est formalis ra-
2 tio obiecti. quod est sicut medium propter quod tali credibili assentitur. Et sic ponitur actus fidei
credere deo quia sicut supra dictum est. formale obiectum fidei est veritas prima.
3 cui inheret homo. ut propter eam creditis assentiat. Si vero consideretur tertio modo obiectum
fidei quod est intellectus motus a voluntate. sic ponitur fidei actus
credere in deum. Veritas enim prima ad voluntatem refertur. secundum quod habet rationem
1º finis. Ad primum ergo dicendum quod per ista tria non designantur diversi actus fidei-

2º 3º Sed unum videt actus huius diversam relationem ad fidei obiectum. Et per hoc patet
responsio etiam ad 2m. Ad 3m dicendum quod credere deum non convenit infidelibus
sub ea ratione qua ponitur actus fidei. Non enim credunt deum sub hiis conditio-
nibus esse quas fides determinat. Et ideo nec vere deum credunt quia ut philosophus
dicit · 11 · metha. In simplicibus defectus cognitionis est solum in non at-
4º tingendo totaliter. Ad 4m dicendum quod quasi super dictum est voluntas movet
intellectum et alias vires anime in finem. Et secundum hoc ponitur actus
fidei credere in deum etc. Hec omnia sanctus Tho. verbaliter in secunda secunde etc.
Et sic per istum articulum [illegible] huius fidei unitatem et modum credendi
bene vel male etc. Et applica de illis qui male vivunt in fide christiani etc.
ut habetur in dialogo sancti Gregorii pape etc. et in multis aliis locis etc. P 3a q etc.

Quarta pars. Quarta pars principalis est de fidei qualitate sive qua qualitate
vel quibus qualitatibus debet habere fides nostra ut sit deo accepta nobisque
utilis et salutifera etc. Unde notandum quod inter alias qualitates quas debet habere
pª sunt precipue quatuor. Prima valida de deo sentiat
Qua non habuit regulus cuius tamen in eo humilitas qua etiam aderat
poscere ad sanationem filii sui nolebat dicens domine descende etc. Jo.
4 Dicit a christo de hoc reprehensus fuit dicente. Nisi signa et prodigia
videritis non creditis etc. Sed habuit centurio qui totum oppositum petebat
dicens. Mt. 8. Domine non sum dignus etc. Cui adversus dominus est
Non inveni tantam fidem in israhel etc. Et post Vade et sicut credidisti fiat
tibi. Et sanatus est puer etc. Et hoc propter magnam fidem. Et hoc modo
Incanagelus. 2ª fides ostenditur esse magna etc. Pratica de aliis etc. Secunda ut transitoria pro
perpetuo et non comparat. Sic fecit moises Heb. 11. Fide moises
grandis factus negavit se esse filium filie pharaonis. Magis eligens
affligi cum populo dei quam temporalis peccati habere iocunditatem. Ubi dicit au-
gustinus. Maximum fidei signum est spernere temporalem iocunditatem. Et pratica
Martinus etc. tica etc. Et sanctus cecilia dixit militibus. Hoc bonorum iuvenum non est iuven-
tutem perdere sed dare lutum et accipere aurum etc. Idem dixerat tiburtio
3ª et valeriano etc. Et dic de aliis etc. Tertia ut in adversis de deo con-
fidat ut legitur de beato martino qui vibrata super eum securi dixit
posita petentibus latronibus nunquam fui ita securus quia scio et deus
Daniel in lacu leonum est maxime in necessitatibus adiuvat etc. Idem habetur de susanna dan.
tertio necessitatibus adiuvat. Ubi dicit mac. de hoc Opportunus in tribulatione.
Pueri in fornace 1º etc. sicut succurrit in casibus desperatis. Idem de isaac etc. in gen.
4ª Et pratica de aliis etc. Quarta ut a bono opere non desistat si
statim cum adeo petit non exauditur vel non accipit quod petit. Sicut
est factum mulieri cananee. Mt. 15. totiens repulsa a christo tandem etc.
Idem dic de aliis similibus etc. et pratica de omnibus etc. Et hic potes dicere de
Thobias. perseverantia in oratione etc. vel de patientia vel de impatientia etc. P 34a etc.

et ultima
Quinta pars principalis est de fidei utilitate sive utilitatibus. Quinta pars.
hoc est quam utilitatem vel quas utilitates ex fide recipiamus ad so-
lum recipimus. Et ex fide utilitatem corporis et anime ut patet discurrendo vetus
et novum testamentum. Pratica de aliquibus ut vis de veteri testamento. Qui
per fidem quo ad corpora liberati sunt ut daniel tres pueri susanna et alii
Similiter in novo testamento de duobus cecis etc. Et de lunatico etc. et aliis etc. In-
numerabiles quo ad animas etc. 5000 etc. 55 etc. et isti salvati sunt in fide etc. Et pratica
Unde apostolus heb. 11. Sancti per fidem vicerunt regna operati sunt iustitias
adepti sunt repromissiones. Scilicet vitam eternam etc. quam nunc possident
et nunc quo ad animas gaudent etc. et post iudicium et quo ad corpus
gaudebunt in futuro beati erunt etc. Unde Satiabor dum apparuerit gloria tua.
Et hic si vis dic aliquid exemplum apparitionum post mortem qui declara-
verunt gloriam quam habent in paradiso mediante fide et bonis operibus etc. ut
declaravit sancta caterina de senis apparens post mortem mag.
raimundo confessori suo tribus oratione eius etc. Vide in legenda etc.
Idem de beato antonino archiepiscopo florentino ordinis predicatorum qui
anno domini 1459 in vigilia ascensionis apparuit fratri constantio de fa-
bano sacerdoti ac devotissimo viro / et declaravit sibi gloriam suam etc.
Idem

principes coniuncti ppalleti. i medio iuct. ... aiorum.
Hic .1. cor. 11. ait aplus. Mulier dz velamen hr super caput
pp angelos. Mag. sen. i glo. sr eptas pauli pp angelos
s. ad custodia cuilz aie un bonus angelus e deputatus. Ideo sr
m. Mag. digitas atq et. ... ipp angelos qui assistunt i
ecclis divino scificio. Gre. 14. dial. et hetur 14. ...
Qs fidelium hr dubium possit i ipa imolatois hora ad sacer-
dotis voce celos apiri i illo ihu xpi misterio angelorum coros ad-
esse. De beatorum q angelis coitatibus assotiavit psbzii seminiu
4 Fortu ad ifimum devotioni sui. Quinto st dig eccie et
cis reverentia dz exhiberi pp diusa bnficia i eis nobis data. Ibi a-
1 ne. q fuisti paganus. Ibi n. primo baptizamur. Ubi origi-
nali culpa curamur et mundamur. Ex quo efficimur dilecti fi-
2 lii dei. ut dr ad ro. 7. Secundo ibi cofirmamur. In gratia
3 nobis adstabilimentu datu q sit p crismatu. Tercio ibidem pnie-
tentia. cofessione et satisfactione. Et cocilamur deo. Et
4 mias de comissis i peccamus. Quarto ibi divina audim. et
i eis suscipimus sactissimu sacramentu. Per qd salvati et liberati
5 sumus. Quinto ibidem divinu verbu audimus. Per qd sumus
pissime tacti et pccores existentes. dimissis vitiis ad via
virtutu redimus. O quot magni pccores et peccatrices ex
verbo dei audito. In sup iudei. Ubi tota lux fidei i toto orbe terrarum
verbo dei audito. In sup iudei Vn bn Vn tata lux fidei i toto orbe
5 Quinto dnica tepla sunt
et tam subita res de pdicato ihu. Quinto dnica tepla sunt
digna. et eis reverentia debemus exhibere. et honorare pp ma-
iorum exempla. ut exordiu sumamus. Ad x. considera mens de-
vota. quanta reverentia honorant do ihu x ierosolimis templu dei. Nam cu
ierosolimis ibat. ... templu. Ibi cotinue
pdicabat et orabat. Ibi frequenti miracula faciebat. Dnica ad templo dei
omnes neus i flammanda corda ad zelu divini. In templo dei
maiore zelu ostendit q i honorantes dnicu templu. Qui quos
crucifixores aut qsz alios scelleratos. Nec aliquis alteri
scelerato corrigendo legimus posuisse manum. nisi dehonorantes
templu dei ut hetur. m. 21. ... I reddites ... tepl
plo. et dixit eis. Domus mea. Dic de romanis ... ti. ... s
Quo sibit orosi. qui pompeus orientales expugnasse ...
i rebellus ... ad ultimu ierosolimam venies. obse-
dit templu. Confugerunt ppl ad illud. ... et p. ... i
templo collocavit ... divino iudicio ... e ... q
6 in oibus victor erat. Postea ... et ... fuit. Et ... ia
6 de aliis. Sexto eccie sr dig. et eis reverentia dz exhiberi

Ubi bto laurentio pisano odis p dies

Pisis i eccia cathedrali 1482 i die cosecrationis in mane

De cosecratione ecclie pisane.

In domo tua opz me manere. Lu 19 de lectione evangelii hodierne ...
De dedicatione evangelii sic pede. Notatur tria de huius ... ecclie
cosecratione et nobilitate. p ... sic habui i tractatu cosecra-
tionis istius ecclie. Ubi maxime patebat intentio pte. ... q
Prima ps 1 Cosecrationis ecclie dignitas. Primu ergo qd notabimus
2 Ecclesie nobilitas. ... ecclie. est
3 Huius ecclie nobilitas ... cosecrationis dignitas. Ad qd plu-
ris illigendu sciendu e qz eccia digna e. qu e cosecrata. pp multa
p que sic patet et declaratur. Primo pp dei ibi existentis. Reliqui-
as et signis i templo sco prntia dni sabaoth. sic ps .ii. statu. 3. Do i te-
plo sco suo. Si n. cuvitate ... reverentia astarem coram pp i eccia. cu
quanta debemus astare coram deo. Hinc oes fideles hortatur ps abbi
dicens. Adorate dnum in atrio sco eius. Glo. q i templo. ubi maxime
reverentia i cospectu dei oia crunt astare debem. Et sup pco ne nobis e
ueniat sic evenit cuida. de quo narrat gg. 4. dial. q i vigilia
pasce enorme pecum comiserit et subitaneus mot. cora pplo
2 defunctus est. Et prntia de aliis. Secundo e templu dei i ... reveren-
ria exhibenda pp pstia dnici sacrameti. Qd qd i hoc seculo e sup
Hoc est dignum ora veneradu. O cu quanta reverentia atqz medestia cosspecta-
i ge dimus atqz oramus. Tamlis dnorum ac i pntia magnatorum ne
q hoc erit psone dignu agam. Seu loquimur. Dz tamen q i pntia eius
qui est rex regum et dns dnantium. ut dr i dan. Et apoc. 19. Hic
refero ad palm. et oce. 1a. epla. Timor igitur. ne qu p risu ita-
m. ecclias sic de nobis videat. de q scriptu est ips. Dz habitat i celis ir-
ridebit eos. et dns subs. eius eos. Quanto q i dignatione tubabit do.
q illos. q aspectibus impudicis. ... offerentes. sacri dei tepla et
mate ... dni iustitia. ... adq met ...
exhoneratas ... filias ... puellas. cora ... peccatorum ... templis
... dnici sacramenti ... dni ... altari. Qua
... ibidem ... opatum. O. i
natione clamat. J. Si qs violavit templu dei disperdet illu deus.
Hic et qnqz alias forte huius mulier ... ipse ... Coita
huiusmodi apoc. ult. clamat. Foris canes et impu-
dici. Hic viros ... ait do ... ... possessore-
sui ... 3. ... 1. ...
Et ... pop. ... Fil. ... scs ... hoic
... abhominabilibus ... dignu
... atqz cu quanta reverentia et timore ... dz ...
cotinue habitu ... apibus ... appet
q reverentia et timore ... hnt ... ecclesiis ...
dnici sacramenti ... statuta est de cons. d. 2. c. ...
o ... 1a ... Tertio veneranda sunt dei
14 sr dig 3 templa pp assistentia angelorum. De qbus ps. ait prnemaris

quia in illis sunt vasa sancta . ut pote . reliquie sanctorum . calices . pate-
ne . cruces . oleum sanctum . et alia sacramenta . Propter hec
non omnia . ob sacrorum reuerentiam et deuotionis . antiquitus canes
et aues et quecumque similia per exorcistas de ecclesiis expellebantur . Ma-
gna est abusio hodie inoleuit . ut multi canes ad ecclesias secum
ducant . Quod non est supportandum . quia est contra preceptum dei . apoc . ult .
foras canes et venefici etc. Imo hodie aliquando in ecclesiis ruralibus
ponitur palea . bladum . uegetes . uasa . capse et similia . Et quod
peius est . intrat aliquando asini . porci . etc. et bibunt aquam benedictam
mingunt etc. que omnia uidi pluries . Et quod peius sit . propter punitio-
7° nes a deo fiunt patet . Dic unum etc. Septimo et ultimo . templa dei
sunt digna . reuerentia debent reuerentia procedere . quia in eis diuina officia
celebrantur . Per quod omnia . sunt officia angelorum . orare . cantare .
legere . et diuinum laudare . quia quibus ecclesia sit paruum paradisus . ubi non
sic propter statum sunt angeli . et corpora sanctorum . et gaudent de ecclesiasticis
officiis atque laudibus . sicut facit amorosa mater . cum audit filiolum
suum cantare . et balbettare etc. Ex omnibus iam dictis patet quod iuxta sententiam
aug . in oratorio nemo aliquid agat . nisi ad quod factum est unde et nomen
accepit . Propter hec omnia . statutum est ab ecclesia . extra de immun . eccl .
c . decet . li . 6 . ubi sic scriptum est . Decet domum dei sanctitudo . decet ut
cuius in pace factus est locus . cultus sit cum debita ueneratione pacificus
Sit itaque ad ecclesias humilis et deuotus ingressus . sit in eis quieta et
deuota conuersatio . deo grata . inspicientibus placita . que considerantes
non solum instruat . sed et reficiat . Conuenientes ibi . nomen illud
quod est super omne nomen . a quo aliud sub celo non est datum hominibus . in quo sal-
uos fieri credentes oporteat . nomen uidelicet ihesu . exhibitione reuerentie
specialis attollatur etc. Et post . Attendatur in locis eisdem . in tis precor-
diis sacra solempnia . et deuotis orationibus insistatur . Nullus in locis
eisdem . in quibus cum pace ac quiete vota conuenit celebrari . seditionem
excitet . clamationes moueat . impetuue committat . Cessent in illis
universitatum et societatum quarumlibet consilia . contiones . et publica pa-
rlamenta . Cessent vana . et multo fortius feda . ac prophana collo-
quia . Cessent confabulationes quaslibet . Cessent postremo quecumque alia que
diuinum possint perturbare officium . aut oculos diuine maiestatis offendere .
ab ipsis reperis . ne ubi peccatorum est uenia postulanda . ibi peccandi detur oc-
casio . aut deprehendatur peccata committi etc. Et sequitur . Ordinarii lo-
corum . hec faciant obseruari . Quod dicta suadent . in sede [illegible] huius ca-
nonis auctoritate compescat . Ceterum premissis inhibitionibus . neglectis
per tutelam diuini contempserit . preter penam ordinariorum . et deputatorum ab
ipsis . diuine ultionis . et nostre poterit acrimoniam formidare .
donec suum confessus reatum . a similibus firmato proposito deliberauerit

abstinere . Hec ibi . Et de pen . excom . c . Veniens . Et in autentica de
sanctis episcopis . § . Quod si quis contra . Cessent in ecclesiis . extra [illegible] negoti-
ationes . et precipue nundinarum . ac fori cuiuscumque tumultus . Omnis in
eis secularium iudiciorum strepitus quiescat . Nulla in eis per laicos ci-
uilis maxime agitetur . Sint loca eadem a laicorum cognitionibus
aliena etc. Dic de fratibus prope altare etc. Ideo quo omnia predicta . ul ignora-
sit . Et non dignum [illegible] ponit . corde . ore . et opere attentum
ac cum iacob . gen . 28 . qui uigilans factum dicat . Vere dominus est in lo-
co isto . et ego nesciebam . Et addit . Quam terribilis est locus iste . non est
hic aliud . nisi domus dei et porta celi . Hec non intuitu sacerdos
sacerdos intrabat in sanctum sanctorum . Unde et barbaros expulit ipsam orationem
uolentes intrare cappellam . in qua ipse celebrabat etc. post . P3
S3 quod dicendum de illis qui ecclesias depredantur . etc. prima . Ex . Ecclesie
non sunt bona sanctuarium etc. Dic . da . Inuentoriam quam cornus etc.
et puniti sunt . usque ad decimam etc. Item . li . de . 7 . do . Sacerdos quam
utro altare etc. dia etc. ista nos etc. Ex . 4 . dia . de [illegible] b[illegible] .
Et prima etc. Et post . Ergo et ecclesie digne sunt . debemus in eis p3 etc.
Secundum principale . quod notum de constitutione ecclesie . dictum — Secunda pars
ecclesie uiolabilitas etc. Nam . propter leges templum dei uiolatum
sit per ieroboam . per nabuzzardam . et pantiocum . Quod significat triplicem
p° duplicem principalem . Primo etc. Ieroboam . nam sic legitur . 3 . Reg . 12 . du-
os uitulos fecit . posuit unum in dan . et alium in bethel . que domum — Auaritia
domus dei . Et hoc fecit propter auaritiam . ne scilicet regnum rediret ad
roboam etc. Per hoc significatur quod auaritia clericorum multum contaminat ec-
clesiam dei . que in ipsis ecclesiis regit multum . Iere . 8 . A minimo usque ad
maximum . omnes auaritie student . Ber . Que dabis mihi de nouo plato
rum . gratia magis inuigilet . sed [illegible] cum [illegible] superiis . quod ui-
tiis extirpandis . Vituli sunt nepotuli qui in bethel . i . in domo dei
ponuntur etc. Et prima quam est pauz . et quam non etc. Ecclesia et per ieroboam
prophanatur . sicut ex auaritia usurariorum . uel raptorum hedificatur .
Unde legitur quod quidam usurarius ecclesiam quandam de rapinis et usuris construxisset
episcopus ad eius dedicationem multis precibus inuitauit . cum quo episcopus cum suo clero
offitio consecrationis agerent . uidit post altare diabolum . stantem in cathedra etc.
2° Et dic quomodo ecclesia etc. dedit etc. Secundo etc. Nabuzzardam sicut . sic legitur 3 .
Reg . 25 . domum dei combussit Nabuzzardam . id est . princeps cocorum . signifi- — Gula . et luxuria
cat illos qui gule et luxurie sunt dediti . quorum deus uenter . deus fecit ut
dicit apostolus . Quorum deus uenter est etc. Latrat uenter dicatur deus . ondit u-
dic ug . de sancto uictore . in suo claustro . d . Solet dies templa construi
go de sancto uictore . in suo claustro . d . Solent dii templa construi
altaria erigi . ministri ad seruiendum ordinari . immolari pecudes . tu
ra cocremari . Deo siquidem uentri templum est cogna . altare mensa .
ministri coci . immolat specudis . carnes cocte . fumi incensum .

3° odor sapor̄ et c̄. Et p̄tica. Tertio. Rex Antiochus q̄ fuit sup-
bissimus. et ābitiosus. domū dei polluit et pphanauit. sic
Supbia legitur. 1. Mach. 1. p quē significatur. q̄ supbia et ābitio q̄ vi-
get ī ecc̄iasticis q̄ nō appetunt pdesse s̄ preēē. multū ecc̄ias
dei cōtaminat. De q̄r supbia ābitiosē dicit bēr. Honati ī-
duūt de bonis dn̄i. q̄ dn̄o honorē nō deferūt et c̄. Et p̄tica de
malis platis ~~platis~~. Et sic p tres pphanata extitit. ita p
alios tres. dedicata et cōsecrata fuit. Dedicationē. n. p°
fec moises. Secundo salomon. Tertio iudas machabeus.
P q̄s insinuatur. q̄ ī dedicatiōe ecc̄ie. debemus hēre humili-
tatē. q̄ ī moise. et Sapiām et discretionē. q̄ ī salomone.
Vir- fidei cōfessionē. q̄ ī iuda designātur et p̄tica. P3 et
Tertia ps. Tertiū pricipale. q̄d notatur de cōsecratiōe ecc̄ie.
ē huius ecc̄ie pisane. nobilitas. p alijs ecc̄ijs cōsecratis. et
ū in ipso tractatu et bulla plenius cōtinetur. Et patet sic.
Cōsectio Anno. n. dn̄i. 1119. regnante pp̄ gelasio. 2°. pp̄lus pisan.
cū maximo triūpho. cōstructa ecc̄ia pp̄lo hierusalem. ipsū pp̄ȝ
pisanis menijs intro ducunt. multa assotiatū platis. uȝ. car-
dinalibȝ. archiepis. epis. abbibȝ. priorib9 et. Jtē ex tu-
scia et Sardinia et luca q̄ īsuā ut ecc̄iaȝ ī officijs ho-
rarū et. Ubi ī numerabilis pp̄lus affuit et. Dedit at pp̄ ipa
die. et octaua. 14000 annos et. et ab assumptiōe bte mariē
usq̄ ad natā dn̄i. 2400. et tertia ptē remissiōis et. Jtē oī
die. 48 anni et. 100 4ne. Jtē oībȝ festis sc̄e mariē. 1000 et
Religē Jtē. donauit istas reliq̄as. Allexandri pp̄ et m. Cor-
nelij pp̄ et m. felicis pp̄ et mar. Lucij pp̄ et m. Stephani pp̄
et m. Vrbani pp̄ et m. felicis et adaucti Sodiani et epimachi
Quatuor coronator. Potiani Vincētij Pegrini Sebastiani
Marci et marcell. Naboris et felicis. Joh. et pau. Cōcordij. Bo-
nifatij Agapiti Deodegata martis. Eusebij Reguli
Justi Epiphanij Dimitille. feliciule. Martine. et.
et multa alia et. Et in ultis nobilitauit istā ecc̄iaȝ u p3 et
Dic ḡ hodie xp̄s. pp̄lo pisano. In domo tua. 1. ī hac
alma tua cathedrali ecc̄ia. opp3 me manē. Dando s. tibi
ī ea dona sp̄ualia q̄ ad aīaȝ et dona tp̄alia q̄ ad corp̄ spectāt
alia bona terrena et augēdo et hic gr̄aȝ. et ī futuro p
gl̄ia. ī secula seculor. amē et. Et p̄tica de orone et

·finis·

De idolatria

Cultus idolatrie sc̄dm isid. a nino rege assiriorū. ortus
habuit. Qui de morte patris sui beli ītm doluit. q̄ ī honorem
suū. statuā erigi fecit. et dños honores sibi exhiberi instituit
ac oīs offēsas. ad ipsās statuā fugientibȝ remitti cōsuluit.
Adhuc silitudinē diuersi diuersas statuas erigebāt. et diuino
honores eis ī pēdebāt et. Et sic idolatrie cultus exiuit Et sc̄dm sua
idiomata. qbȝ noiabāt suū idolū. Nā babillonij di- Moabite dt. behel. 3tt belfegor q̄ baalis q̄ u oībȝ satisfaciet
cebant. bel. Palestini bahal. Belzebub r. nttr ido-
li nom erat. Qȝ iudei uni dei cultores. uicinū sibi ido-
lū acharonitar̄. derisiōis cā. sic noiabāt. Et sonat vir-
muscar̄. ob sordes imolaticij sanguis sint plo quē mu
sce strauit. Asserebāt et iudei ī hoc idolo hitarē demō
principē. Videndū ē ḡ q̄ sint principes ist̄ demōes. Vbi nōn-
dū q̄ demōes hnt sua officia ualde ordiata. Est. n.
1 unus demon. q̄ pest supbie. et uocatur lucifer. De q̄.
isa. 14. dr̄. Quō cecidisti de celo lucifer. q̄ mane orie-
baris. Qui diab. in co. t. In celo gstā. et Ecce quanta
supbia et. Et iste hēt multos satellites q̄ eū iuuāt. et multos
subditos qbȝ pricipatur. s. oēs supbos. Job. 41. Ipse ē
rex. sup oēs filios supbie. pharao et Nabucdon. et
2 Antiocus et. Acab. et. Et sic de alijs. Aliud ē q̄ pē luxu-
rie. et uocatur asmodeus. Thob. 3. hētur de eo. Qui inter-
fecit septē viros sare. anteq̄ ad eā accederent. Iste n. demō.
odit legiptimū matrimoniū. et io phuc modū. uo-
lebat trahere hāc puellā ad fornicatiōis uitiū. Ut s.
postq̄ nō poterat uti legiptio mr̄imoio. cogeretur ī fornica-
tione labi et. Et iste demon hēt multos satellites. et multos
subiectos. s. oēs luxuriosos. Qui q̄dē multi sunt. 1. Jo. 5. Totus
mundus ī maligno positus ē. 1. ī maligna cōcupiscentia. s. dilu-
uiū et Sodoma et Accusauit fratres suos ioseph et Illi de
3 gabaa beniamine et. Aliud ē. q̄ pest auaritie. et uocatur
mamona. Mt. 6. Nō potestis deo s̄uire et mamone. Mamona
r. sc̄dm q̄ dic glo. nomē ē demōis. q̄ pest diuitijs Nō q̄ ī ei diti-
one posite sint. s̄ q̄ eis utitur ad decipiendū. Et iste mul-
tos hēt satellites q̄ eū iuuāt. et multos hēt subditos. sc̄. q̄ sī
regt. s. oēs auaros q̄ multi sunt. Jere. 6. A minore usq̄ ad
maiorē. oēs auaritie student et Sicut et Usurarij et Mercato-
4 res. Viduē. pupilli. orfani et. Aliud ē q̄ pē ī mūdis co-
gitatiōibȝ. odijs. ī racoībȝ. inuidijs et malis affectoribȝ.

Et vocatur belzebub id est vir muscarum. Bel enim dicitur vir. zebub musca interpretatur. Inmictit enim muscas id est malas cogitationes et immundas odia et malas voluntates. Et dicitur musca. Quia ad malum cito volat et ipsum commaculat. Iste autem demon multos habet satellites qui eum adiuvant et multos subditos quibus preest etc. Johannis 20. Respondit Deus: mundum cor munus purum sum a peccato etc. Et pertinet de eis sic. Dic enim Dominus: De corde exeunt cogitationes male etc. Et apostolus gratie.

De trinitate

Hii tres unum sunt. 1. Jo. 5. Ro. 1. Invisibilia dei etc. Item 2. cor. 13 etc. pertinet. Tres etc. probatur trinitas sex rationibus. Naturali assimilatione. [illegible] Sol etc. Poma etc. 1

Tirannorum protestatione. Anima etc. Arbor etc. Diplois.

Judeorum assertione. Unde spera ut gravis etc. Et

Prophetarum et patriarcharum revelatione. Omnia ista declara et pertinet etc.

Miraculorum operatione. Sic etc. 12. q. 1. Futuras etc. 2

Ostentorum indicatione. Et 96. d. Constantinus etc. In hec verba. Cuncto populo quos nostre clementie regit imperium etc. totum etc. Item etc. Sic 3

illud gen. 1. In principio creavit deus celum et terram. dicit hebreus: In principio creavit deus elohim bersith bachahelohim bacha etc. Item sic illud Iosue ultimo. Non poteritis servire domino etc. Hebraice heloym sunt etc. Item ierem. 23. Pulsistis verba dei etc. Item 2. re. 1 etc. declar etc. [illegible] Adam gen. 2. etc. Hoc gen. etc. Abram gen. 18. Isaac 22. Jacob 28. Joseph 40. Moises exo. 23. Item 5. [illegible] David ipse. Verbo domini etc. Salomon pu. 30. Tria sunt mihi difficilia etc. Isa. 6. [illegible] etc. Iere. 1. etc. Dan. 3. etc. Et pertinet omnia etc. [illegible] etc. Magi ist. [illegible] etc. Inocte etc. 4 5

Eutropi etc. In nomine patris etc. Alium etc. Sigisbertus etc. crux. et tres gutte etc. [illegible] anno domini 330. [illegible] Hilarius 6

Jo. de. gen. 3. Faciam hominem etc. Item 1. cor. 12 etc. 60 etc.

De etc. Et omnia ista que [illegible] in alio meo libro etc. Et declar. etc. Item

[illegible] hoc in [illegible] quam ostendit de [illegible]

De omnibus sanctis. Florentie in sancta Maria maiore 1495. | In sancta Apollonia | In sancto Cassiano 1496. | In sancto Francisco de Carmiano 1500.

Gaudete et exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. Matthei 5. | Florentie in sancta Maria albergorum 1504

Unde sic. Gaudete quo ad animam. Exultate quo ad corpus. Unde sic. Gaudium et letitiam obtinebunt etc. dolor et gemitus.

Ex quo mundus incepit tria [illegible] etc. pratica etc. Omnis labor.

optat premium etc. Nullum malum impunitum et nullum bonum irremuneratum etc.

Deus [illegible] 4. et 2. 2. Corona datur in premium virtutis etc.

Retributio autem huius modi pro laboribus est ipsa gloria que non datur ad

[illegible] bonum etc. quia satia bor cum apparuerit gloria tua. dixit Signum facies

David etc. Estote fortes in bello et pugnate cum moisi [illegible]

antiquo serpente. [illegible] calamum. [illegible] labore etc. [illegible] etc.

Et quia omnes sancti [illegible] hoc fecerunt ut patebit. [illegible] et [illegible] filio

munerationem ipsorum ait eis dominus noster hodie in evangelio.

Gaudete et exultate etc. Quia gloria [illegible] etc.

obprobria non metuatis [illegible] etc. Et pertinet de omnibus sanctis que [illegible]

diversa obprobria et tormenta et supplicia et mortes [illegible]

sunt gloria [illegible] copiosa est etc. [illegible]

Videntes autem evangelium. Videns Jesus turbas. Unde venerat

[illegible] vocationes audire [illegible] et aliorum [illegible] Et [illegible]

[illegible] predicantem evangelium regni et sanantem omnes languores etc. Et

abiit opinio etc. [illegible] et secute sunt eum turbe multe de galilea et de apolis etc. Videns Jesus turbas. Venerunt

[illegible] etc. Ascendit in montem. Jero. Nonnulli putant dominum in monte oliveti [illegible] docuisse [illegible] Experientibus

[illegible] in galilea [illegible] locum quem putamus esse etc. tabor etc.

Tum [illegible] refugia legitur dominus [illegible] et montes

ad [illegible] opprimebantur [illegible] Cri.

Ascendit in montem ut [illegible] ipsa. de. 58. [illegible] montem excel-

sum [illegible] de tu q evangelii [illegible] etc. Et cum sedisset. Cor. lu. 6. dicitur

[illegible] in loco campestri. Aug. Alii [illegible] et declar. Vel

[illegible] alto sedendo discipulis solis. [illegible] turba [illegible]

plano [illegible] montem [illegible] etc. [illegible] montem [illegible] etc.

Item [illegible] discipulis [illegible] et turbis [illegible] obstat non

predicatorem [illegible] Accesserunt ad eum discipuli [illegible]

[illegible] etc. Aug. Accesserunt ad eum discipuli [illegible] audiendis [illegible] hii [illegible] etc.

dis ubi [illegible] Et aperiens os suum. Alia lex data est

[illegible] nostra [illegible] Et [illegible] hoc [illegible] etc.

Aug. [illegible] aperuit os suum [illegible] aperuit [illegible] Idest

de se ex dominus in me. [illegible] considerabit [illegible] hoc

Et lux [illegible] multitudo copiosa plebis ab omni iudea et ierusalem et maritima et tyri et sidonis etc.

sermone · gitu ad mores opotunos ptinz · pfaz uit · xane mo-
Btitudines du · 3º · q · aui · d · Nulla e ca pphandi · nisi finis boni · qd abz
fac · ipe e finis boni · Et io a btitudine capit · d · Bti paup
1 spu · Aug · humiles · timentes dm · 3ngto dr · Media ul
egeni 3ero · Vel bti paupes spu · q · s · pp spus scz volunta-
rie st paupes · q Rector q dicitur q 3gitur · bti paupes · s
spu · / qt simpliciter sumpta · no dic virtutes · q qr boni · mali q s
illa bona · q voluntarie pp xpm · q q pmiu ab eo expectat · 3o sbdi-
Nō · Reg · cel · tu · Qm ipoz e rg · cel · Glo · Vicit sufficientia excellentia q
2 i celis pmittitur illis q talia pp x contempserit i terris · Et ptica de-
tplici differentia paupertatis · Bti mites · Aug · Mites st q
cedut ipbitatibus · non resistut malo · s vicut i bono malu ·
Poimodo subiectionis ad regula rois · divine legis · Et sº
pp dm · q ex hoc dat tra viventium · 3o · Qm ipi possid · terr
Amb · Rixe tu q i mites · dimicat ptrarius · s · bti mi-
+ tes · qm ipi possidebut · tr · de qua euelli no potut · Illa igi-
Ptic uel tra · de q psalt · Potio mea dne · sit i tra viventiu · + Cri · Qz o
pphta dixerat / mansueti hedit · tr / acosunt ubis cote-
simones · Glo · Mites u · q ppos possedere hedite · pres isu-
3 tuo possidebunt · q Bella mudi fiunt · ut pacifia viventiu · Ein
mansueti tolleret q u cu deo q Bti q lugent · Vtendo gregz visibi
cops intpretabus / qr oia st delabilia / vivit ho lete / Gz abdica-
do ast · ista gaudia modana pp xpm q tuc luge possum · du-
plici ca · hoc voluntarie · Primo pcta comissa · 2º p desid-
erio celesti pire · Primo · petrus q magdalena q · p 2º · Dd · heu
mihi qa icolat me plongr e · Et paulus · Cupio dissolvi ·
Et sic bti dicimur a xpo · Amb · su · lu · Cu hoc feceris · u · s sis
paup · mitis · memento qr peccator es · lugeto pcta · Vn dic · bti q lug
Et bene tra bndccio e pcta deflenti · qr teiritas e q pcta codo-
nat · Ila · Lugetes · n · h dritu · no orbitates · aut ptumelias
aut dapna mortes · s pcta uita flentes · Cri · Et qr pcta sua fle-
nt · bti st · s mudi lectar · Btiores st · q aliena lugent pcta
Potica de illis q pdut statu · tpralia bona · exulatu q 3ero · Luc-
tus h · no mortuoz postu cos luge ne · s pctis · iustitis mortuoz ·
Sic flevit samuel saule q et paulus cos q p immudita pe-
ritentia no egerunt q Sez dicunt q Qm ipi cosolab Cri Cuj
cosolatio lugentiu sit cessatio luctus · q sua pcta lugent cosolabu-
tu · idlgentia costruti Bes · n · maiores retributioes · deus dat laboi-
bus · Q u aliena pcta lugent · cosolabuntur · qr de eis · luctu eto · in
sua btitudie letabuntur · Aug · Cosolabuntur q spusco · Qui pptea
raclitus noiatur · i · cosolator · Glo · Vel p luctu · 2º gra ppuctiois

intelligentur · s · x miseriis huius mudi / i p desiderio boni celestiu · Vn
filia caleph · petivit iriguu sup · i i sup q Caleph · cor · Ass-
stollens / copo i mias q Convenit q lugetibus pmittitur cosola-
tio · u q tstate e i pnti gaudent i futuro q Convenit cetera e · u q
i pnti vita · p x voluntario luctu occupatur · cu deo i regno q
4 eternalr gaudeant q ptica · Bti qui esur · sitiu · iust · Amb ·
P q delicta deflevi · esurire icipio · sitire · iustias · Qz
adinventu uite ptinz · gras dei mite illuminante q Justia q
Qr dei e q s · iustia q ptica quo q Qm ipi saturab · Satu-
ritas glorie q consistit i plena pfectione huius desideriu · sm qd dr ips-
Satiabor cu appar · glia · tq convenientr pmittitur exurien-
tibus · sitientibus iustias q Cri · Exurit at iustias · q sm iustias
dei desiderat convsari · Sitit a iustias · q sitias eius accepe cu-
pit q Et isti tad · a deo saturabuntur i patria celesti oibus bonis q
5 qr replebuntur bonis desideriu tu m ait pse q Bti misericodes · Glo ·
qr · replebuntur bonis desideriutu m ait ps · q
Justia · mia · ita coiuncte st · ut altera ab altera debeat
tpari · Justia · n · sine mia · crudelitas e · mia sine iustia · dis-
solutio e · Vn · de mia p iustia · sbdit · d · bti misericodes q
Dicta · q · miserx huius corde q qr alienam miseria sua reputat · et
de malo alterius · q · de suo dolet q et pp copassione tale · mo-
vetur ad subveniendu pxio · Vn pp hoc · de sibi mias facit q
Vn sbditur · Qm ipi misericor · cosequentur · Aug · Btos dic eu q
subveniunt miseris · qm eis ita repeditur · ut de miseria li-
berentur · 3o sbditur / qm ipi q Ila · 3 tu dr · bnivolentie mee i ois de-
6 betur · 3o sbditur / qm ipi q 3 de celesti
letatur affectu · ut sua mias sit solis misericordibus pstat q 3 celesti
pretia glz mias cosequetur · qr ultra codignu q Bti mudo corde · Amb ·
Qui mias defert · nisi mudo corde misereatur · mias amittit q po-
tica de illis q misereantur pupillis · orfanis · viduis · puellis · q · ut q
7 clama q cos q Glo · Convenit at sexto loco · poitur codis mudicia
qr sexto die ho coditus e · ad imagine dei q gen · Q gdz obtine
beata e cat i hoie pcta · s in mudis cordibus · reformatur p gras
3ero · Mud ad de · a mudo corde aspicitur · 3o sequitur · Qm ipi dm
videb · Cri Qui ois iustias fac cogitat · mite sua dm vidz · qm iu-
stitia figura e dei · Deus · n · iustia e · Jn sptecto futuro · mudi corde dm
faciem ad faciem videbunt · Aug · Hec visio merces e fidei · Bti paci-
fici · Ambro Cu i ipa tua vacua feceris ab oi labe pcti · ne dissensio-
nes · contemptiones ex affectu tuo pdeat · at pace icipe · ut sic
alius paces feras · Cri · Pacifici at ad aliis st · no solu q i inimicos
i pace recociliant · s et illi q i rumores malos · diligunt paces · Qui at
pace diligunt · filii st pacis · 3o · Qm filii dei vocabuntur · Ila · Pacifi
cor btitudo · adoptionis e merces · io dr · qm fil · d · voc · Glo ·

Maxima dignitas habent pacifici sic q filii regis dr in domo regis gloriosi
me est. Septimo aut loco, hec btitudo ponitur. quia sabbato in re-
quie dabit pax. sicut tertius ter spectus. qr requievit deus die 7 et eigen
8 filiatio. n. dei in potest assimilationem ad dnm et Bti qui persecu-
tionem patiuntur pp iust. Cui Posita btitudine pacificorum.
ne aliqs existimaret q sp paces sibi querere sit bonum. subdit
bti q persecut. patiu. prop. iust. hoc est pp virtutem. pp defen-
sionem alior. pp pietatem et Aug. Pace interiori firmata
quascunque persecutiones ille q foras missus e foris persecutus cogitavit
auget gliam q sm dnm est. Jero. Signanter aut addidit pp
iustiam. Multi n. pp peccata sua. persecutiones patiuntur. 7 non sunt in-
sti. Similiter considera q octava venit circumcisionis btitudo matrem
terminetur. A paganis p fide non ingrandant. Ab heticis pp ve-
ritatem non relinquendam. qr pp iustitiam patitur. btus est. A tyra-
nis principibus. pp peccata sua correptis. btus est cum jo. b. Nam
7 prophe a suis occisi sunt. Ista octava btitudo. est q clarificat. et
perfectus demonstrat. et In pa. n. et in octava. nominatum regnum celorum
Quoad animam in morte et et quoad corpus ad iudicium et Decla. Jo. ait
Nō Reg. cel. Non ipsorum est regnum celorum. Int sic 7 mihi. Vel a paganis. vel ab
heticis. vel a malis xpianis et dummodo sit pp dnm. vel iustitiam vel
veritatem et Ista aut octava btitudo. est consumatio in homine. aliarum septem
per quas homo pervenit ad istam. et per istam tamquam per finalem conclusionem
9 7 meritum. 7 perfectionem. pervenitur ad regnum celorum et Bti estis
cum maledixerint vobis homines, 7 persecuti vos fuerint, et di-
xerint omne malum adversum vos. mentientes. pp me, gaudete
et exultate. qm merces vestra copiosa est in celis. Aug.
Recipit qd interest. qd ait, cum vobis maledicant, 7 dicant
omne malum, cum maledicere. hoc sit malum dicere. Rn. Sed aliud
est maledictum iactatum cum contumelia coram illo cui maledicitur, 7
aliter cum absentis fama leditur. Persequi autem est vim inferre. vel
insidiis appetere et ptica et Glo. Gaudete mente. 7 exultate
corpore. qr merces vestra. non tm magna est. sed copiosa est in celis. et
Et declarat omnia ista cum ptica. sm Aug. et glo. qr dicta est. et
Et qr possent et esse nove btitudines ut aliquis dic. qr et bti
stat. qr pura quoque possunt pervenire ab btitudine et or-
dines novem angelorum et sed michi videtur novem btitudines. et
ut unaqueque btitudo correspondeat uni ordini et ptica
Et similiter adaptantur septem donis s.s. et septem petitionibus ora-
tionis dnice. et contra septem peccatis mortalibus et Aug. et Tho. et

·finis·

In evangelio cananee. Thot.

Jesu fili david. miserere mei Mt. 15. Sequendo or-
dinem consuetum. tertia puncta sunt declaranda de contritione
1 Primo. qd nomen contritionis importetur. sive qd sit
Secundo. utrum aliquando tanta et contritio
2 possit. ut ab omni reatu liberare valeat.
3 Tertio. qs aut qualis sit contritionis effectus.
Circa primum ergo punctus. declaratur a sco thoma. Et a p̄ma p̄s
magistro sen. in. 4 d. 17 ubi dicit q contritio a ma-
gistris sic diffinitur. Contritio est dolor voluntarie as-
p̄ peīs sumptus cum proposito confitendi 7 satisfaciendi. Nam sic in ma-
terialibus aliquid conteri dicitur. qm totaliter in minimas partes redi-
gitur. ita cor hominis conteri dicitur. qm affectus peccati sm omnes sui
partes in eo totaliter confringitur. 7 ipse a peccato resilit. Et
qr talis resilitio dolor quasi est io contritio p dolorem tanquam per
proprium genus diffinitur. Additur aut voluntarie assumptus. tanquam dif-
ferentia ponens in genere morali Et additur pro peccatis. tanquam materia
specificans loco ultime differentie. hec est tamen diffinitio competens
contritioni in quantum est actus virtutis. Sed ut est pars sacramenti
penitentie. sic opus q addatur aliquid p respectu ad aliquas partes l'alias
Et io additur. cum proposito confitendi 7 satisfaciendi. Quo proposito
stante. si quis intereat decedat. priusquam confiteatur aut satisfaciat sal-
vatur. Est aut differentia inter attritionem 7 contritionem. ut ait s. Tho.
ibidem. Nam sic in materialibus attrita dicuntur. q in aliquo confracta
sunt. contrita vero. q totaliter undique sunt imaginata sic in spiritualibus
vocatur contritio qm totalis omnium displicentia in est Et hec est illa
contritio de qua psalmista ait. Sacrificium deo. spus contribulatus. cor
contritum 7 humiliatum d. n. d. Et iohel ppha. p. c. ait. Scindite
corda vestra. 7 non vestimenta. Et Isa. 47 Sume sede in pulvere
filia babillon. sede in terra. Et sequitur. Tolle molam 7 mole
farinam. denuda turpitudinem tuam. discooperi humerum tuum et
revela crura tua. Et n. molere farinam est cor discutere
usque ad minima. sed duplici mola s. timoris 7 spei De quibus
scribitur sed tipo deut. g. Non accipias loco pignoris superiorem
aut inferiorem molam. Ubi exponit gg. de spe 7 timore. Spes
n. qr ad alta subvehit p superiorem molam capitur. Timor vero
qr cor inferius premit. p inferiorem molam intelligitur. Hec g
qr cor inferius premit. p inferiorem molam intelligitur. Hec g
alque mole. ita sibi necessario iunguntur. ut una sine al-
tera. inutilis habeatur In pectore g peccatoris. incessanter debet spes
7 formido coniungi qr incassum misericordiam sperat si non et iustitiam pertime-
scit. Et incassum iustitiam metuit si non et in misericordia confidit loco
g pignoris. sola mola superior. aut inferior tolli prohibetur. qr
neque de relicta spe. timor assumendus est. neque obmisso timore.

spes amplectenda est. Tollit enim superiorem molam asinariam. si fletus dicat Non
habebis veniam de commissis. Tollit inferiorem si desperationem palpi-
tet. et dicat Age mala quecumque vis. absque metu. Nam deus pius est
et ad indulgentiam paratus. Sed utilitatis tue utramque molam habeas. si in spe
sit cum emendandi formidine. et emendatus fuerit formido
cum spe. Quarto qualiter fiat. breviter secundum illud / Sacrificium deo spiritus
contribulatus / dicitur quod anima debet recogitare dei beneficia et sua
peccata. Et cum beneficia dei quasi collecta in vasculo pectoris pi-
stello crebre meditationis contusa atque contrita. deinde igne
sancti desiderii simul decocta omnia et demum impinguata oleo letitie
faciat unguentum contritionis. Est enim consuetudo artificibus
vas antiquum et rubiginosum conterere. et in igne mittere. et
deinde vas novum efficere. Unde in figura Jeremie 18 dicitur
Descendi in domum figuli et ecce ipse faciebat opus super rotam
et dissipatum est vas. quod ipse faciebat e luto manibus suis. Conversusque
fecit illud vas alterum sicut placuerat in oculis eius ut faceret
Sic enim summus aurifaber scilicet deus infudit gratiam scilicet penitentie
ut de omni anima sic secutatum et malleo divini timoris contritum et in
vas novum reformetur. Unde 2 thim. 2 dicitur Si quis emundaverit
se ab istis. erit vas in honorem. Sic de paulo legitur act.
9. Vade anania quia vas electionis mihi est iste. ut portet nomen meum
Item de magdalena. De qua cantat ecclesia. Post fluxum carnis
scandala fit ex lebete phiala. in vas translata ~~…~~ glorie. de
vase contumelie. Ex quibus omnibus colligitur utilitas doctrine quam
… secundum iob ponit 39. super illo / faciemque videbis in nubilo Ubi
sententialiter ait. quod duplex est contritio. Una scilicet que ex timore
alia que ex amore nascitur. Alia enim / id est … qua compungitur
cum gaudia eterna conspicuus spe quadam restituitur. roboratur
et altera interna metu suorum malorum. pavore …
Ista enim compunctio afficiuntur ac tristes illam … lacrimas
movent. Sic in exemplo legitur in vitis patrum li. p. c. 5. de duobus
fratribus qui venerunt ad heremum perfectionis. Post sinus clausi sunt
et dederunt appositum panem. et ad mensuram aquam Et completo anno
exierunt. Quorum unus erat pallidus et tristis. alius robustus et clarus.
Et interrogavit illum senex. quare erat afflictus de cogitationibus in
cella. Qui respondit / quod propter mala que feci misi penas in quibus venturus
eram animo revolvebam. et a timore adhesit os meum carni mee
Et interrogavit alium quid ille cogitabat in cella. Qui respondit.
Deo gratias referebam. quia eruit me de ignorantia huius mundi
et de penis futuri seculi me revocavit. ad hanc conversationem an-
gelicam Et dixerunt senes. qualis est ab eorum previa apud deum. Vere
enim erat florida quia gaudens spiritus … desiccat ossa
Prov. 13 Et ad hoc est quod 13 … secundum illud prov. 20 / livor
vulneris abstergit mala. et plage in secretioribus ventris. … ait
plage enim ille sunt interna mentis vulnera quia compunctione fiunt.
Et sequitur. Sed iterum differunt quia plage percussionum dolent.
lamenta compunctionis sapiunt. Ille affligunt et cruciant /

Assa filia caleph q. Judic. 1.

iste reficiunt dum affligunt. Per illas in afflictione meror. per
has in merore letitia De quibus 2o paralipomenon. per 2o altaria
in lege figurantur. quorum unum erat exterius. sive exte-
rius. aliud interius. Unum ereum. aliud auro coopertum. In quorum uno
carnes cremabantur in alio aromata incendebantur. exo. 13.
Unde de anima compuncta ista 2a compunctione canit ecclesia. cant. 3. Que
est ista que ascendit sicut virgula fumi. ex aromatibus mirre et thuris. et
universi pulveris pigmentarii. Ex quibus omnibus habetur patet primum punctum quomodo

Ad 2m punctum. ubi erat videndum. numquid contritio tanta esse possit
quod totaliter omnes reatus culpe diluat. Respondet secundum sanctum tho. et petrum
… quam sup. in 4. dist. Posuerunt enim et dixerunt. quod magnitudo
sive intensio contritionis. potest dupliciter considerari. Vel ex parte cari-
tatis. in qua talis contritio ex caritate dei procedit. ~~…~~
~~…~~ / quia ut ait aug. de vera et falsa pe-
nitentia / non est considerandum quid fecerit homo. sed quem offenderit quam
bonus est. Ex quo capit dici displicentia peccati. Vel ex parte considerari ex
parte doloris quem in sensitiva excitatur. Et utroque modo potest tam intendi
quod omnibus omni pena liberat. Nam ex parte caritatis non est dubium
cum caritas operetur virtute dei cuius potentia est infinita Et quia iuxta
dem scripture. caritas operit multitudinem peccatorum. prov. 10. et pa-
tuit in magdalena cui dimissa sunt peccata omnia. quia dilexit multum. lu. 7.
Et peccata omnia quia / Ex parte vero sensus. hoc est satis patet quod illud quod
extensive sive successive patitur longitudine ~~…~~ temporis. unico mo-
mento intensive potest pati. Sic secundum theologos fiet in statu diei
et hora iudicii de hiis qui in purgatorio erunt. Nam cum post diem iudicii
purgatorium remanere non debeat. quia tunc in illo respectu
ex intensione pene divina virtute illis inflicte. in momento totum
reatum persolvent. et adultam eternam mergerent. Hoc idem est in
latrone crucifixo cum christo patet. qui ex intensione contritionis diutur-
ni temporis penam momento purgavit. Et sic patet secundum punctum.

Secunda pars

Ad tertium punctum dicatur multiplicem esse fructum compunctionis
effectum. Nam contritio peccatores a sordibus mundificat. affectum infla-
mmat. mentem illuminat. deum placat. et animam contritam illi
gratam reddit. Sic doctores sancti in pluribus locis annotant. et in modi
effectus et complures alios recitant. Propter quos quinque in purgati
et quinque … lavanti videntur comparari Unde … secundum mathi. omil. 6. dicit
Sic cella efficitur purior per pluvias. sic anima per lacrimas.
Est tranquillitas. et in tenebris destruitur. Post turbo …
gulas noctes lectum meum. lacrimis meis stratum meum rigabo. Et in-
s. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Hiis lacrimis ait … super
mater fit honestior virginibus. Unde … 2o Desiderio q. …
lacrimas Et non solum comparantur aque lavanti sed igni purganti Cri-
ubi super loquens de magdalena ait … o quot
dona accepit. … Et sequitur … enim est
dare cor contritum et humiliatum … compunctum. Hec n

Tertia pars

sunt dona dei. Lu. 7. Remissa sunt ei peccata multa q. d. m. Vnde ideo ei
sunt Jo. omel. p.a Bigis spiritus habet ignis sunt mictat. sigis dura
et rigida habet anima. pinguis faciat t. ca. 7 molle.
eo dicitur igne et. 3°) intentio est deo sacrificatio 7 de
dicatio. ps. Sacrificium deo. spiritus contribulatus et vnde aug.
10. trin. c. c. Crucifixio quippe interioris hominis. primo do
loris intelligitur 7 continentie quedam salubris cruciatus. per quam
mortem. mors inspicitur. perimitur. Ro. 6. Scientes quod vetus ho
nostrum. simul crucifixus est. ut destruatur corpus peccati. 3°) intentione
est diuinorum carismatum impetratio. 7 orationis exauditio. Isa. 65. Ad
quem respiciam nisi ad pauperculum 7 contritum spiritu. Est ad respiciam dei
dona sua. q. spirituales radios dirigere. siue infunde. Judith
9. humilium 7 mansuetorum. semper tibi placuit deprecatio. 4°) et 3.
contritio est eterni gaudij 7 glorie consecutio. Lu. 6. Beati qui
nunc fletis. quia ridebitis. Crisostomus sunt vi. Letitia secundum mundum
tristiam habet heredem. 7 econuerso. Tristitia secundum deum. letitiam habet heredem.
p. Cor. 7. Que secundum deum tristitia est. penitentiam stabilem in salutem opera
tur. Jo. 16. Tristitia vestra vertetur in gaudium. Que omnia atten
dentes sancti viri. huic continuam dederunt operam. ut patet in vitis patrum
de compunctione. li. p.o c. 3. Vbi narratur de arsenio. quod per
totum tempus vite sue. ad opus sedens. pannum propter lacrimas habebat
in manibus et De qua compunctione sunt euangelica. li. p.o Lu. 23
dimitte hoc anno. usque dum fodiam 7 mictam stercora. dic. Dotiens
ad memoriam vitia atque acta reduxeris. q. infructuose
arbori. cophinum stercoris reseras. ut malorum que egit
memoria recolat et Et sequitur. Mictitur cophinus stercoris
quando puritatem suam. conscientia tangitur memoria cogitationis. Et
tunc plorat quod fecisse se meminit. 7 displicent sibi qualia
se fecisse recolit. Et quis complures laudabiles effectus con
tritionis enumerari possent. pro nunc sufficiat predictos enumerasse.
Et sic patet tertium punctum propositi. et maiorem habendi contritionis.
ad hoc ut deo grata sit. sic fuit contritio huius sancte mulieris cana
nee. De qua in ubo proposito in littera euangelij fit mentio. Cuius textum
videamus. Egressus ihesus. secessit in partes tiri 7 sidonis. et

Dnica 15a. de euangelio

9 VSDt tibi vis faciam. Domine ut videam. Lu. 18. Verba
ista fuerunt inter xpm 7 quendam cecum. de quo loquitur in
euangelio hodie. Et dicas euangelium. Quo exposito. dicas
Occurrit mihi dicendum quedam super assumpto verbo. quod vis et Vbi dic.
Cecus iste a domino non aurum. sed lumen querit. prae cupiendis ex
lumen aliquid querere. quia si habet cecus quodlibet potest. sed lucem tamen quod habet
videre non potest. Imitemur quoque fratres carissimi eum quem corpore audi
mus 7 mente saluatum. Non falsas diuitias. non fugitiuos honores. non
terrena dona a domino. sed lucem queramus. Non lucem que loco clauditur.
que tempore finitur. que noctium interruptione variatur. que a nobis communiter
cum pecoribus cernitur. sed lucem quam cum solis angelis videre possimus.
Et sic patet quod xpus qui ait nobis. Lu. 11. / petite 7 accipietis / 7 q.
dicit omnibus nobis / quod vis ut faciam tibi / non nisi lumen petere debe
mus cum ceco dicentes. Domine ut videam. Est autem triplex lumen s.
1 Naturale. Ut dicamus xpo. sicut offerenti et di
2 Spirituale. 7 centi quod vis. Domine ut videam.
3 Diuinum. Et hoc petendo. queramus ab eo tria. s.
1 Dari nobis lumen naturalis intelligentie. ne intellectus meus
errando decipiatur. Domine ut videam
2 Dari nobis lumen fidelis refulgentie. ne incredendo intellectus
meus confundatur. Domine ut videam
3 Dari nobis lumen diuinalis veritatis. ne inuidendo in
tellectus meus opprimatur. Domine ut videam.
Ex Dico quod primo. quod licet xpiani existentes in via huius temporis positi
sint. debemus a xpo petere primo lumen naturalis intelligentie. sicut pe
tebat dd. d. ps. Illumina oculos meos. ne umquam obdormiam in
morte. nequando dicat inimicus meus. preualui aduersus eum. Et si fortasse
dicas / nonne signatum est super nos lumen vultus tui / dico quod licet sit si
gnatum tale lumen super nos. tamen illud obscuratum per peccata. Sophonie 1 c.
Ambulabunt ut ceci quia domino peccauerunt. Et dantes. li. p.o c. 3.
recitat dantes virgilium magistrum suum. dicentem in introitu inferni
Noi sian uenuti al luogo chi to detto
Doue uedrai le gente dolorose — Et ista est sua
Chen peduto el ben dellintellecto — non solum doctorum sed et philosophorum
Na. aristoteles 3 ethicorum dicit quod omnis peccans est ignorans i. carens
lumine intelligentie. Aliter non veniret per peccatum in seruitutem dia
boli. uolens homines in seruitutem suam redigere. primo eius lumen oculorum
mentis sibi nititur auferre. Sic figuraliter ostenditur. 1. Re. 11. Vbi
dicitur quod naas amonites pacto. viros iabes obligare uoluit. ut
omnium oculos dextros erueret. Per quem diabolus figuratur. Naas secundum inter
pretationem sipis interpretatur. Jabes vero dolens. Et significat homines qui
semper est in doloribus 7 miserijs huius seculi. Et cum peccatis se subicit. /

lumen corporis et intellectus amictit. Propter quod dicit psalmista: Nolite fieri
sicut equus et mulus in quibus non est intellectus. Et ideo ait sanctus Tho.
1 q. de ver. q. 17 dicens quod per peccatum et cetera per quam ex errore
vel ignorantia peccavit. Ideo quilibet debet petere ab Ihesu Christo ut istud lumen
sibi det, dicendo: Domine ut videam, da mihi lumen naturalis intelligentie.

Secunda pars.

Dico 2º quod homo debet querere lumen fidei. Nam non sufficit homini ad
salutem lumen nature nisi adsit lumen fidei, quia intellectus non potest deducere
in cognitionem nisi naturalium rerum. Et homo ordinatur non solum ad
notitiam rerum naturalium sed supernaturalium, scilicet ad dei fruitionem. Sic Aug.
dicit. Et allatum a quodam [illegible] h. 2. d. p. sic fit enim deus rationalis creature
atque [illegible] hominis, ut summum bonum intelligat, intelligendo amaret, amando frueretur. Et iterum: Fecisti nos domine ad te et inquietum est cor nostrum donec requiescat in te. Non possit autem homo in illud tendere nisi de eo notitiam aliquam habeat. Sic sagittator numquam [illegible] sagittaret nisi provideret signum. Et ideo fuit necessaria fides, per quam nobis demonstratum deus et illuminamur ad eum cognoscendum, ut tandem illo fruamur. Ideo [illegible] dicit quod fides est [illegible]. Et in h. de simbolo dicit quod fides est lumen anime, porta salutis et fundamentum eterne vite. Porta quia fides homo illuminatur ad cognoscendum deum et [illegible] tas et beatitudinem quam speramus. Ideo ait apostolus Heb. 11: Fides est substantia sperandarum rerum, argumentum non apparentium. Et dat. [illegible] 3. c. ait:

Fides est substantia dico sperandarum et argumentum dico non apparentium, et isto patet ratio [illegible] — Et dicitur secundo porta salutis quia sine fide impossibile est placere deo, Heb. 11. Dicitur tertio fundamentum, quia alias virtutes sustinet. Ideo dicitur substantia sperandarum rerum. Et dicitur substantia quia substat aliis virtutibus tanquam fundamentum. Ex quo ista fides non potest ex nobis haberi, a deo petenda est dicendo: Domine ut videam. Et quod non possit a nobis haberi patet per apostolum ad Eph. 2. d.: Gratia salvati estis per fidem, et hoc non ex vobis est, dei enim donum est. Quod patet etiam declarat s. Tho. 2. 2. q. 6. ar. 1. quod nec excepto credibilium nec ex parte assensus fides haberi potest nisi a deo. Et hoc contra errorem pelagii et suorum sequacium dicentium quod natura acquiri potest fides. Atque ita petere istud lumen petere debemus dicendo cum ceco: Domine ut videam. Da mihi lumen fidelis [illegible] fulgentie. Et sic fuit 2m.

Tertia pars.

Dixi 3º quod homo debet petere lumen divinalis veritatis et quod exigitur lumen intellectui nostro ut suo fini coniungatur. Quod dicitur lumen divinum scilicet lumen glorie sine quo deum videre non potest propter improportionem intellectus ad ipsum deum. Et sic sanctus Tho. declarat i. p. q. 12. Ubi dicit quod ex puris naturalibus homo ad dei visionem elevari non potest. Et hoc est illud lumen de quo psalmista ait: In lumine tuo videbimus lumen. Et Io. apoc. 21 dicit quod

spiritus sustulit eum in montem excelsum et vidit civitatem ierusalem ex lapidibus preciosis hedificatam, cuius ab oriente porte tres, ab occidente [illegible]. Et sequitur quod civitas illa non eget sole neque luna, quia claritas dei et lucerna agni, scilicet lumen glorie, illuminat eam. De quo lumine habetur idem. Dicitur [illegible]
Sed quia hoc lumen pertinet ad eos qui iam sunt in patria, de hoc non loquimur nunc, sed tantum de primo et 2º lumine, quod pertinet ad viatores, ut dicamus cum ceco: Domine ut videam, da mihi. Et patet.

De custodia diei festi

Dies festivi apud omnes semper fuerunt in reverentia et devotione ac veneratione. Et probatur per gentiles, per iudeos et per christianos.

Prima pars.

Primo probatur de gentilibus festorum, scilicet quod dies festivi sint habiti semper in reverentia et approbatione apud gentiles. Gentiles namque licet sanctorum festa tamen solempniter celebrabant. Unde Varro ut dicitur [illegible] narrat quod romani prima die ianuarii celebrabant festum iani qui fuit quidam qui regnavit temporibus illis ubi nunc est roma. A quo mensis ianuarius est dictus. Item ex dictis ovidii de fastis habetur quod eodem mense celebrabant festum martis qui erat deus bellorum. Et quinto februarii habebant festum dee felicitatis et fauni quem dicebant deum montium. Item februarius mensis [illegible] dictus est a [illegible]. Item in martio habebant festum martis dei bellorum. Item in aprili festum fortune quam dicebant deam. In madio festum dee flore que fuit ministra dee veneris et dicebant hec preesse super flores. Erant et alia multa alia festa que causa brevitatis obmitto. De quibus dicebat tibullus: Luce sacra requiescat humus, requiescat arator. Et grave suspenso vomere cesset opus. Et sicut ad licitis festis maxime diebus [illegible] ut tunc voluptatibus soluti abstinerent cum in illos omnis turba prohibuit. Et patet ista parte.

Secunda pars.

Secundo probatur sacre cultus dierum festivorum approbatus et observatus etiam per iudeos. Ipsis enim festa custodienda fecerunt precepit deus. Levi. 19: Sabbata mea custodite, ego dominus deus vester. Et 26: Ego dominus deus vester, custodite sabbata mea et pavete ad sanctuarium meum. Et deut. 5: Observa diem sabbati ut sanctifices eum. Et exo. 16 de manna colligendo dixit: Sex diebus colligite, in die autem septima sabbatum est domini, ideirco non invenietur. Et ier. 17: Sanctificate diem sabbati sicut precepi patribus vestris. Et isa. 56: Omnes custodientes sabbatum ne polluant illud et tenentes fedus meum adducam in montem sanctum meum et letificabo eos in domo orationis mee. Ratio sic. Et ezech. 20: Ego dominus deus vester, in preceptis meis ambulate et mandata mea custodite et facite ea, et sabbata mea sanctificate ut sit signum inter me et vos, et sciatis quia ego dominus. Et patet.

Tertia pars.

Tertio probatur et ostenditur custodia festorum per christianos. Nam sancta mater ecclesia statuit sub precepto aliquos dies festos a fidelibus celebrandos. Ut ponitur per maiorem partem de conse. d. 3. c. pronunciandum.

Et ex de fe. c. conquestus. Hii sunt omnes dies dominici per totum annum. Nati-
vitas domini. Sancti stefani. Johannis evangeliste. Innocentium. Sancti thome. Sil-
vestri. Circumcisionis. Epiphanie. Tres dies resurrectionis. Ascensionis.
Pentecostes cum duobus diebus. Omnes solempnitates principales beate marie
virginis scilicet nativitatis, annuntiationis, purificationis, assumptionis. Na-
tivitatis Johannis baptiste. Duodecim apostolorum. Laurentii. Michaelis. Omnium sanctorum.
Martini. Celebrande sunt et ille festivitates quas singuli episcopi
cum suo clero et populo in diocesi celebrandas duxerint. Jnsuper de consecratione d. 3.
c. [illegible] statuit custodiri quod festum crucis tertia die maii sole-
mniter celebretur. Nunc vero et [illegible] de x. l. que-
sanctorum mandatum celebrari festum corporis christi. Sed et alia festa pro consue-
tudine totius ecclesie introducta, ut Nicolai, Antonii, Lucie, Cathe-
rine etc. et quedam alia ut secundum morem patrie etc. ut Florentie sancti Zenobii etc.
Preterea religiosi apparent atque laudabiles sanctorum festorum usus etc.
Et hic declaratur sicut bulla Eugenii 4i de festis nunc deputatis etc.

Nota
Dies veneris
Dies sabbati
Dies dominica

Patet quod pro gentilibus, judeis, christianis [illegible] custodiendis etc. pos-
Pro declaratione dierum festivorum paganorum, judeorum et christianorum est
notandum quod aliter denominant dies gentiles, aliter iudei et aliter
christiani. Ab antiquo. Et primo sic. Gentiles enim denominant dies a
planetis. Et hoc dicit Albertus magnus in suo introductorio astronomie quod
sapientibus egiptiis et caldeis visum est quod luna dominaretur in prima hora
diei lune. Jdeo diem illam voluerunt denotare ab ipsa luna. Et quod mars
dominaretur in prima hora diei martis. Et mercurius in prima hora diei mercurii. Et
iovis sive jupiter in prima hora diei iovis. Et venus in prima hora diei veneris.
Et saturnus in prima hora diei sabbati. Et sol in prima hora diei dominice. Et sic secundum
predictos septem planetas septem dies ebdomade nominabant etc. Et quia
nos ab illis descendimus, ideo etc. Hebrei vero denominant dies a sabbato,
dicentes prima sabbati, scilicet dominica die, quia prima dies post sabbatum, iuxta illud Mt. 28.
Vespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati etc. Et sequentem diem dicebant secunda
sabbati etc. Et sic usque ad sabbatum, idest usque ad septimum diem quem sabbatum absolu-
te dicebant. Et secundum magistrum in historiis scolasticis et Jo. Dam. interpretatum re-
quies, eo quod illo die requievit deus ab omni opere, quod patet Gn. 2. Aliquando etiam
apud hebreos tota ebdomada dicitur sabbatum. Lu. 18. Jeiuno bis in sabbato.
Septimum tamen diem proprie dicebant sabbatum, quem ipsi sanctificabant. Et ultra istum
diem sabbati habebant et alias solempnitates etc. Hic sicut dicit omnes alias
festivitates hebreorum que sunt decem etc. Cristiani vero sive ecclesia christi
denominat dies a nobiliori solempnitate scilicet resurrectione christi, incipiens a dominica
die. Dominica. Feria 2a. Feria 3a. Feria 4a. Feria 5a. Feria 6a. Sabbatum.
Jncipiunt autem christiani a dominica die septimane propter multa privilegia que
dominica dies habet. Unde 75 d. c. quod die dominico dicitur. Dies dominica trinitatis di-
vinitatis dispensationum misteriis est consecrata, ut quicquid a deo insigne est
constitutum in huius diei dignitate sit gestum. Jn hac mundus sumpsit
exordium. Jn hac per resurrectionem mors interitum et vita cepit principium.
Et de consecratione d. 3. c. Sabbato dicitur dies dominica ob venerabilem
resurrectionem domini nostri ihesu christi non solum in pascha celebramus verum etiam per sin-
gulas quasque ebdomadas ipsius diei imagine frequentamus etc. Colliguntur
autem 12 privilegia diei dominice. Primum est quia fuit primus omnium di- 1
erum et fuit 15 die martii [illegible]. Secundum quia erit 2

Gentiles

hebrei

Cristiani

3 ultimus dies presentis vite in fine huius seculi. Tertium est quia illam
4 nulla precessit nox. Quartum est quia ei nulla nox subsequetur
5 scilicet post diem iudicii etc. Quintum est quia in ea creavit deus celum et ter-
6 ram. Gn. 1. Sextum est quia in ea quies angeli a deo constituti et boni in
7 celo glorificati fuerunt et mali de celo expulsi sunt. Septimum est
quia secundum orosium in die illa post pascha fuit data filiis israel.
8 Octavum est quia in illa die incarnatus est christus. Unde ut testatur magister
istius diei qua dixit deus fiat lux visitavit nos oriens ex alto et
christus incarnatus est. In huius figuram datum fuit manna in dominica die
9 sicut ait Greg. secundum [illegible]. Nonum quia in die dominica christus descendit in
inferni claustra, captivam duxit captivitatem ac sanctorum animas de limbo
10 eripiens triumphaliter surrexit a mortuis. Decimum quia in dominica
die erit resurrectio mortuorum et reddet unicuique secundum opera
11 sua bona vel mala etc. Undecimum est quia in die dominica spiritus sanctus in
12 linguis igneis missus est in apostolos. Duodecimum est quia in dominica die
erit initium et coniunctio sine fine laudum dei et domini nostri ihesu christi.
Pone hic de custodia festi per aliquas exempla etc. Dicatur cum etc.
Jtem pone illud de festo salvatoris etc. Dic de [illegible] predicto etc.
Jtem [illegible] tempore meo in parochia sancti Jo. [illegible] etc. de curatorum
rustico [illegible] missa die festo quidam [illegible] etc.
et quo currus oppressit eum et extinxit ipsa die etc. Anno domini 1482
et ego sepelivi eum etc. quia nec quidem lumine fuit in morte etc.
Jtem

De ira dei

Pisis 1481 in sco michaele

Venit ira dei in filios diffidentie. Ephe. 5. Efficacissimum re-
medium arbitrant sunt peccoribus ut ad penitentiam redeant. animi illorum
facie proponere terribilitatem et horrorem iracundie dei. Nam ut aug.
ait 4. de doct. xpiana. Pertusos ire dei. misericordias dei patienter loqua-
ntur. sicut et inter pios qui deum non arbitrantur peccatorum suorum ultorem.
Nos ergo huic pio proposito providere volentes in presenti sermone de ira dei
tractabimus. Et licet multis istud durum videatur quia sint hu-
iusmodi verba tamen humilibus et devotis videbuntur amara medicina lan-
guentium. Unguentum namque aug. 23. q. 4. c. Ipsa pietas. Modestus est
medicus frenetico et pater indisciplinato filio. Tamen non propter-
ea neganda est infirmo medicina. nec a filio disciplina est auferen-
da. Ad hoc vocati sumus ut clamem et aguam et detestemur de-
lera annuntiemus tremenda iudicia dei. Ysa. 58 ait dominus Clama
ne cesses. quasi tuba exalta vocem tuam. et annuntia populo meo scelera eorum.
Propterea utar verbis Jero. ad pamachium et occeanum. Adulari non
possum. nec et fex meum decipiam et in sermone peculiat pastoris qui ait
Verba allatoris mollia sunt et hec feriunt interiora vitalia
salutem itaque et correptionem peccorum de ira dei sermonem loquimur. De
qua tres partes principales erunt contemplande. Et
Prima pars. 1 Prima dicitur contemptibilitas. Et prima quidem pars contemplanda
2 Secunda dicitur terribilitas de ira dei. vocatur quod
3 Tertia dicitur propinquitas contemptibilitas. Ubi videre de-
bemus. quare est quod multi audientes loqui de tremenda ira dei illam non ti-
ment. sicut pari ut experientia docet evidenter ostendit. Et colligi
p. possunt huius erroris tres principales rationes. Prima dicitur stulte
cogitationis. quia in stulte cogitat deum non esse. Quibus quaerimus
utrum possit aliquis cogitare non esse deum. Et sic quoniam et argumen-
Bona d. 8. p. S. tum informe est. Secunda ratio quare multi non timent iram dei dicitur
Tho. p. p. q. ... falsse opinionis. Nam cum multi negare non possint esse deum. opinantur tamen
dy. 3. sen. d. 33. T. falso quod in illo ira cadere non possit. Et arguunt et et sic quoniam
et argumentum ut supra. Tertia ratio quare multi non timent iram
dei dicitur diuturne expectationis. Consuevit enim deus per longani-
mitatem suam sufferre peccatores et illos propter prolongationem usque ad fines
vitae eorum attrahere ad penitentiam. sed in multis sumunt audaciam et
deteriores fiunt. iram dei non existimant venturam ut ait Jero. in
exposit. Jere. quanto maior ... nus tempore quo obliviscimur
dominus dei. tanto maior est pena peccati quod nec longitudine temporum
potuerit corrigi. Aliquid exemplum de obstinatis in peccatis usque ad mortem.

Secunda pars. Secunda pars principalis de ira dei dicitur terribilitas. Consi-
derandum namque est quam ira sit tibi deus et provocatum et ad puniendum
flagellandum homines sibi rebelles. Ideo vere est terribilis valde.
p. maxime propter tria. Primo propter parvulorum punitionem. Punit namque
deus iratus parvulos pueros et innocentes propter parentum peccata. Perie-
runt namque in suffocatione in diluvio omnes infantes et parvuli qui tunc
reperiebantur in mundo. Arserunt in sodomis et in cadio commixti
omnes qui erant in utero matris et qui sugebant ubera eorum. Et dicitur istud
gen. 6. Et gen. 19. Et nunc sepe in exatum mundum. aut
famis. aut pestilentia. aut militie. que non nisi propter peccata ve-
niunt et parvuli qui non commiserunt puniuntur pro illis. O

formidabilis iustitia dei. O tremenda iracundia eius. Odit. cur eos qui te non
leserunt exterminas. Parvulos cur tam acriter punis. Et tamen re-
spondebit tibi pertinax quod propter parentum peccatum. Sed oritur hic dubium. Utrum
filii propter parentum peccatum puniri possint. Et videtur quod non. Nam per ezechiel. 18.
dominus dixit. filius non portabit iniquitatem patris et pater non portabit iniquitatem filii. Ju-
stitia iusti erit super eum et impietas impii super eum erit. Et extra de hiis que fiunt
a maiori parte cap. c. Desiderit. in glo. de peccato suos debet tenere auctores.
Et idem est de pen. d. 2. Quacimus. Et c. Ne uxor pro marito. d. Ob mali-
tiam. Et 11. q. 3. c. Illud. Et de ... exco. c. A romana. sui ult. Et
56. d. c. Satis. Et aug. ait. 25. q. 4. c. Nullus. Nullus animam maculat ne-
scientem. Ad hoc facit ibidem. c. placuit. Et c. Judex. Sed contra arguitur quia
exo. 20. deus dixit. Ego sum dominus deus tuus. fortis et zelotes. visitans ini-
quitatem patrum in filiis in tertiam et quartam generationem. eorum qui oderunt me. Ad idem facit c.
Vergentis. extra de hereticis. Et idem habetur extra de fil. presb. non ordin. c. p.
et c. Ad penitentiam. c. pontium. c. Cognovimus. et c. Denique. Et p. q. 4.
sicut de Campanie. cananea filius eius maledictus. Responde dominus bon. d. 33.
2. li. quod duplex est punitio. una eterna. alia temporalis. filii non puni-
untur pro peccato parentum pena eterna. Unde apostolus de conc. mag. dicit quod
parvuli non damnantur pro culpa ade tamen. sed pro culpa propria quam habent. licet non
habeant ex agendo sed contrahendo. Puniuntur tamen filii pro peccato parentum pena tempora-
li eo quod filii sunt quod pateris. Et hoc patet per sacram scripturam in pluribus exemplis
Jo. dicitur qq. 1. q. 4. c. Parvulos. Parvulos sodomitarum non excusavit
ignorantia quin propter non scelera celesti igne consumerentur. Sed hoc igne
pena illis diminuta est quibus successio parentum scelerum adempta est. Parit + Exules in filiis eorum propter eos
et demonstratum est propter parentum peccatum parvulos aliquando corporaliter flagellari. Et
2º patitur quod et quare est. Secundo deus iratus est terribilis propter iustorum
afflictionem. Affligit enim deus aliquando et sepe bonos cum malis cum punit
civitates et provincias propter populos eorum. Et patitur de urbe iusti et de novo et
ut est fames. guerra. pestis. aer corruptus. depredatio. exulationes
et hiis similia que tangunt bonos cum malis eorum ut de se patet. Sed dubi-
tatur utrum possit esse in aliquo pena sine culpa. Responde allex. 3. sum. allegans — in q. sic.
do. 30. dam. d. Concedit de iustis incidere in calamitates sine culpa propter multas
1 causas. Prima est ut eis qui in ipso est et latet virtus aliis manife-
2 sta fiat. ut iob. 1. et patitur. Secunda est ut non excreta contra vitia cedat
3 per superbia. ut in paulo. 2. cor. 12. Tertia est ut aliis erudiatur. ut in
4 lazzaro paupere et divite epulone. lu. 16. Quarta est propter gloriam dei ut in ceco
5 nato. Jo. 9. Quinta est propter zelum alterius sive imitationem ut gloria eius que
passio est magnificata in pugna. aliis passio fiat spes future vite. ut
in martyribus. heb. 11. Propterea dicit aug. li. p. civitate dei c. 8. Hec
cum ita sint. boni et mali pariter afflicti sunt. non ideo ipsi distincti non sunt.
quod distinctum non est quod utrique pariter passi sunt. Manet enim dissimilitudo pas-
sorum. et in similitudine passionum. Et licet sub eodem tormento non est idem virtus
et vitium. Nam sicut sub uno igne aurum rutilat. palea fumat. et sub eodem
tritura stipule comminuuntur frumenta purgantur. nec ideo cum oleo
amurcha confunditur quia eodem preli pondere exprimitur. Ita una
eademque vis irruens bonos probat. purificat. eliquat. malos dam-
nat. vastat et exterminat. Unde in eadem afflictione mali deum
3º detestantur atque blasfemant. boni autem precantur et laudant. Tertio de-
us iratus est terribilis. eo quod in post diuturnam expectationem
provocatur ad iracundiam. non exaudit obstinatorum voces peccatorum.

Io. isa. p° Cum extenderitis manus uestras auertam oculos meos a uobis. et
cum multiplicaueritis orationes non exaudiam etc. Et c. 59 Ecce non est
abreuiata manus domini ut saluare nequeat. nec aggrauata est auris eius ut
non exaudiat. sed iniquitates uestre diuiserunt. Et trenorum 3. Nos
inique egimus et ad iracundiam prouocauimus te. idcirco tu inexorabilis
es. Et de. ipsis iniquitatibus si aspexi in corde meo non exaudiet dominus. Et prouerbiorum
28. Qui declinat aurem suam ne etc. Et Jo. 9. Scimus quia etc. Et prouerbiorum
19. Longe est dominus ab impiis et orationes etc. Et p. 1. Vocaui et renuistis et
uestram disciplinam. Et de talibus dixit dominus ieremie prophete. Tu ergo no-
li orare pro populo hoc. nec assumas pro eis etc. Dic de sancto bartolomeo.

Tertia pars. Tertia pars principalis de ira dei de propinquitate. Quamuis enim nec
sciamus certitudinaliter quam propinqua sit ira dei ad flagellandum pecca-
res. possumus tamen id cognoscere ex coniectura signorum quorum ista. Primum est 1
peccatorum consummatio. scilicet quando consummata sunt peccata. et repleta est mensura
Possumus ergo notare septem signa consummationis peccatorum. quibus signis adimple-
tis. nihil aliud nobis expectandum et timendum est. quam ira uidelicet
flagellum et ultio diuina. scilicet horribilitas peccatorum. multorum multitu-
do. continuitas. impunitas. manifestorum scelerum. conclusio. affe-
ctio ad scelera. studium peccandi. longa perseuerantia in peccatis. Hec
conditiones explicatur gen. 6 sic. Videns autem deus quod multa ma-
litia hominum esset in terra. manifesta et impunita. et cuncta co-
gitatio. scilicet non parti non diuise sed etc. cordis. intenta esset ad ma-
lum. omni tempore. Penituit etc. Timeo etc. etc. Secundo ps. Nisi conuersi
fueritis. gladium suum uibrabit. arcum suum tetendit et parauit illum. Secundum 2
signum est populorum obstinatio. Nunquam populus peccatorum obstinatum
et obduratum. non corrigitur non emendatur. sed etc. signum est etc.
Et de hoc habemus exemplum de iherusalem. luc. 19. Cum appropinquasset ihesus
ierusalem uidens ciuitatem fleuit super illam etc. Et dic omnia signa que etc.
et postea ruina eius etc. reueditio etc. stella etc. cometes. etc.
luna. 12 noctes etc. octaua die aprilis. fulgor aeris templi etc. ianua
templi iuxta 20 etc. exercitus etc. 21 maii curruum et quadrigarum etc. armatorum
etc. In nocte penthecostes etc. discordiam etc. Ante annum belli
quidam nomine ihesus etc. Ve. ue. etc. perdonis etc. filii pre(?)... etc.
fimum bouum etc. corium de gladio etc. in ipsius matrem etc. tribuebat etc. mulier
comederet filios etc. in pharetra etc. cibus meus. pro dolorib(?) furor. sit uilis
fabula etc. dimidium coxit etc. Alterum autem fuit etc. publicata etc.
noli prouocare iram dei. sed clama misericordiam etc. Pharetra etc. Tertium 3
signum ire dei est etc. Cognoscimus iram dei quando prophete uel amicitie(?)
Jo. sancta brigida etc. sanctus methodius martir etc. sanctus uincentius etc. et alii etc.
Et hic dicas unum exemplum de obstinatione in peccatis uniuersis. Finis etc.

De descensu christi ad limbum.

Descendit in inferiores partes terre. Ephes. 4. Verbatum
antiquitus inter doctores hebreorum. quod deus animam missie(?) fiendum
esset. tempore mortis sue. ex quo post saltem hunc mundum mori de-
bebat. utrum non descensiua esset ad limbum sicut anime aliorum
sanctorum patrum prius descenderunt(?) descenderat. Cui rendentur(?)
quod sic. quamuis non eodem modo quo anime illorum. Nam ille captiue in
limbo tenebantur. anima uero missie non ut captiua illic erat sed ut li-
1 bera. Et probatur hoc auctoritate sacre scripture et ratione. Primo
auctoritate sacre scripture. Vnde ipsa persona missie ait in ps.
Extimatus sum cum descendentibus in lacum. factus sum sicut homo sine ad-
iutorio. inter mortuos liber. Ingebus(?) uerbis. secundum doctores hebreorum
introducitur missia et atque ostendendum quod licet moreretur et ad alios
descensurus erat ad limbum per mortuorum patrum. tamen non captiuus
2 sed liber futurus erat. Secundo ratione ad adducitur illud quod legitur
dan. 14. Vbi narratur quod daniel propheta cum esset in babillone. ubi rex
babillonis adorabat draconem tanquam deum. daniel propheta bina uice
1 destruxit hunc errorem. Primo ostendendo regi quod per sacerdotes cum decipie-
bat fingentes cum grauiter. quod non grauidabat etc. Et dic istorum
2 similitudines ibi etc. Secundo in alio loco pice et resina et dracone
ipsius occidendo illum. Vnde factum est quod sacerdotes et populi
dixerunt regi Trade nobis danielem. alioquin interficiemus te. Propter
quod metum populi factum est. Et missus est daniel in lacum leonum. quibus
non erant dati cibi. ut deuorarent eum. Tulit autem angelus domini abacuc
de iudea. et per capillum transtulit in babillonem ut ferret prandium
danieli in lacum leonum existenti. Vnde factum est ut septima die ueniens
rex. et uidens eum non esse deuoratum. illico eum eduxit. et illos qui
huius causa fuerant. intromisit. qui in momento consumpti sunt a leonibus. Et quod
omnia in figura contingebant illis. ut ait apostolus. cor. 10. figurabat ista li-
beratio danielis et cibatio per descensum abacuc in babillonem. pre
significabat descensum christi ad patres qui erant in limbo. a quo in presentia mu-
dierunt(?) cibati eterna beatitudine et liberati a tenebris ex-
ierunt sicut septima die daniel liberatus est de lacu leonum. Nam
daniel interpretatur iudicium domini. et hoc representat captiuitatem sanctorum
patrum. qui iudicio domini propter peccatum primorum parentum in lacu inferni
captiui erant. Abacuc autem interpretatur luctator fortis. et per hoc sig-
nificat christum. qui tanquam fortis armatus diabolum uicit. luc. 11. et in
12 capitulo. Hic ergo ad patres in limbo. et lacu leonum huius captiuos et ad-
uersarii detentos. prandium suum presentem septima feria ante diem re-
surrectionis sue. ferre debebat. et tandem post dies aliquot a loco
captiuitatis et illis liberare. et tanquam fortis pugil. in conspectu
hostium per domini fortis et potentis domini potens in prelio etc. ait ps. Et iste est
locus quem ut dicunt uerba apposita. ipse descendit in inferiores partes
terre. ut innuit apostolus in themate etc. Et hic est quod multi
non intrauerunt etc. ut legitur hoc mane. mathei. 28 de lux(?)

In quo themate tres petimus petitiones circa animam missie

1 Si fuit conveniens sive congruum quod anima missie quam sibi precto
erat nata ... ad infernum descendere debuisset · ubi
patres nostri antiqui capti tenebantur captivi ...
2 Utrum totus missias secundum animam et corpus aut secundum partem tantum ad in-
ferni claustra descendit · Quod in inferna libera pecca fecit ·
3 Utrum generalis liberatio omnium in sic itera generaliter pro omnibus mo...

Prima ps. ¶ Ad primam petitionem respondetur secundum doct. sancti Tho. in tertia parte
3 p. q. 52 ar. primo dicitur quod anima missie congruum fuit et
ad inferna descendere · Et assignat ibi sanctus thomas

Prima ro. tres rationes. Prima est ista quod sicut Christus pro satisfactione
peccatorum voluit mori et moriendo suam mortem mortem no-
stram destruxit et a morte perpetua liberavit / sic a descensu
ad inferos homines liberavit illuc descendens. Veniebat enim pena
nostram potentiam · ut nos a pena eriperet secundum illud Isa. 53 · Vere lan-
guores nostros ipse tulit · et dolores nostros ipse portavit Ex pec-
cato homo incurrerat non solum mortem corporis sed et descensum ad inferos.
Et ideo sic fuit conveniens eum mori ut nos liberaret a morte / ita
conveniens fuit eum descendere ad inferos ut nos a descensu ad inferos li-
beraret · Unde dicitur Osee 13 · Ero mors tua o mors · ero morsus tu-
Seca ro. us inferne · Secunda ratio est quod conveniens fuit ut victo diabolo per
passionem victos eriperet qui detinebantur in inferno secundum illud
Zach. 9 · Tu quoque in sanguine testamenti tui eduxisti victos de lacu in
quo non erat aqua · Et Coll. 2 dicitur · Spolians tulit de medio
affigens cruci · et expolians principatus et potestates traduxit confiden-
Tertia ro. ter · Et sequitur · Tertia ratio est quod ut sicut potestatem suam ostendit
in terra vivendo et moriendo ita etiam potestatem suam ostenderet in
inferno ipsum visitando et illuminando · ut dicitur in ps. Attollite por-
tas principes vestras. Ubi glosa · id est principes inferni auferte
potestatem vestram · qua usque nunc homines in inferno detinebatis Et
sic in nomine Jhesu omne genu ... flectatur / non solum celestium
sed et infernorum unde Philip. 2 Unde Aug. in sermone huius solempni-
tatis aiebat Mox ut Christus spiritum tradidit · unita sibi divinitas
anima ad inferni profunda descendit · Cuius tenebrarum termi-
num quidam depredator splendidus ac terribilis attigisset · aspicientes
eum impie ac tetre legiones · ceperunt inquirentes et dicentes
Unde est iste tam fortis · tam terribilis · tam splendidus · tam preclarus.
Mundus ille qui nobis subditus fuit · numquam nobis talem mortuum
misit · numquam inferis talia munera destinavit · Quis ergo est iste
qui sic intrepidus fines nostros ingreditur · et non solum nostra sup-
plicia non veretur · verum et alios de vinculis nostris absolvit
Ecce isti qui sub nostris solebant suspirare tormentis · insultant nobis
de perceptione salutis · Numquam sic siluerunt mortui · numquam alii leti
potuerunt esse captivi · Ut quid istum adducere voluisti operarius no-
Periit omnis letitia tua · in luctum conversa est et quod gaudia tua

et cum Christum suspendisti in ligno · ignorasti quanta dampna sustineres in infer-
no Post istas crudeles infernalium voces · ad ipsius dominice mortis impe-
rium confracti sunt ... vectes Et ecce innumerabiles sanctorum populi eius
genibus provoluti lacrimabili voce dicebant Advenisti redemptor mundi
quem desiderantes cotidie expectabamus · Descendisti pro nobis ad in-
feros · noli nobis deesse cum rediens fueris ad superos Succurre
iam igitur / solvens exiguas penas · et miserendo resolue captivos et
De qualiter factum sit et quo ordine attendit ut igitur Jacobus
de Voragine episcopus Ianuensis in legenda aurea · Duo enim filii
Simeonis · videlicet Carinus et Leuticus resurgentes cum Christo · narraverunt et retu-
lerunt in consilio quomodo Christus omnes liberavit quod narrat in libro eius Et dicit si-
mul totum istud applicatur et ut habes ibi eius De hac liberatione sanctorum
patrum facta per Christum loquebatur Dantes noster poeta in primo libro c. 4. sic dicens.

¶ Dimmi maestro mio dimmi signore
comincimo per volere esser certo
di quella fede · che vince ogni error
¶ Uscicci mai alcun per suo merto
o per altrui · che poi fussi beato
e quel che intese el mio parlar coperto
¶ Rispose io ero nuovo in questo stato
quando ci vidi venire un possente
con segno di vittoria coronato
¶ Trassetci l'ombra del primo parente
da Abel suo figlio · e quella di Noe
di Moise legista ubidiente
¶ Abraham patriarcha · e David re
et Israel col padre · e co suo nati
e con Rachelle · per cui tanto fe
¶ Et altri molti e feceli beati
e vo che sappi che dinanzi ad essi
spiriti humani non eran salvati

Et declarat predicta
istos versus Dantis
quia videlicet bene ad
propositum pertinent istius
materie resurrectionis
et liberationis sanctorum patrum
in libro ... facta per Christum
Et sic videtur adduc
et alias auctoritates
sanctorum doctorum · et apparitio-
nem diversis personis
ut visum est Et sic patet
responsio ad primam
petitionem principalem
in qua querebatur · si fuit
conveniens et congruum · quod anima
missie · quam sine peccato nata
fuerat et Patet et

¶ Ad secundam petitionem · ubi querebatur · utrum totus missias secundum Seca ps.
animam et corpus · aut secundum partem tantum ad inferni claustra descendit / respondetur
secundum doctrinam sancti Tho. in 3 p. q. 52 ar. 3 · Ubi querit utrum
totus Christus fuerit in inferno et in qualibet · ut ibidem dicit dubi-
tandum videtur · propter hoc quod Christi corpus non in inferno sed in sepulcro per
illud triduum fuit · Tamen finaliter respondens dicit quod Christus totus in in-
ferno fuisse dicendus est · per illud dictum Aug. in libro de simb. dicentis
Totus filius apud patrem · totus in celo · totus in terra · totus in utero virginis · totus in
cruce · totus in inferno · totus in paradiso quo latronem introduxit et Pro
cuius declaratione · dicit sanctus thomas quod masculinum genus in locutio-
nibus theologicis refertur ad ypostasim sive personam Neutrum vero genus
pertinet ad naturam · In morte autem Christi · licet anima eius fuit separata a cor-
pore · neutrum tamen fuit separatum a persona filii dei Et ideo in illo triduo mor-
tis Christi · dicendum est · quod totus Christus fuit in sepulcro quia tota persona fuit ibi
per corpus sibi unitum Et similiter fuit totus in inferno · quia tota
persona Christi fuit ibi ratione anime sibi unite Totus et Christus erat

usque ad redemptionem divinae [illegible] Et sic patet 2a responsio
Tertia pars. Ad tertiam petitionem in qua rogabatur utrum generaliter liberationis [illegible]
dicitur secundum doctorem sanctum Thomam q. 52 super ar. 6 quod per talem descensum
Christus animas non eorum qui detinebantur in poenis infernalibus liberavit
sed eos qui in limbo patrum erant. Pro quo intelligit sanctus Thomas illud dicentis
Osee 12 c. Ero mors tua o mors, morsus tuus ero inferne.
Ubi glossa: Electos educendo, reprobos ibidem relinquendo. Propterea [illegible]
[illegible] in inferno dampnatorum. Ergo per descensum suum ad inferos non
erant aliqui de inferno dampnatorum liberandi. Unde si diligenter notetur
verba prophetae insinuat cum dicit: Ero morsus tuus inferne. Nam sic in
morsu pars [illegible] tollitur, pars remanet, ita de patribus infernalibus
actum est, quia partem abstulit qui erant in limbo, partem autem dampnatorum
reliquit. Propter quod placere in decore sanctus Thomas dicebat d. [illegible]
nonum quod Christus descendens ad inferos operatus est virtute passionis.
Et ideo eius descensus ad inferos illis solis liberationis attulit fructum
qui fuerunt passioni Christi coniuncti per fidem caritate formata, per quam
peccata tolluntur. Illi vero qui erant in inferno dampnatorum penitus fidem / aut
passionis Ihesu Christi non habuerunt, sicut infideles, aut si fidem habuerunt,
nullam conformitatem habebant ad caritatem Christi patientis. Unde
nec a peccatis suis erant mundati, et propter hoc descensus Christi ad inferos
non contulit eis liberationem a reatu poenae infernalis. Et sic patet
responsio ad tertiam petitionem. Et per consequens quia qui talia [illegible] pro peccatis [illegible]
surgeret descendit primum in inferiores partes terrae, unde igitur in [illegible]
bus propositum pro hoc et modo verbum relinquens, ut per humilitatem, passione et
virtutem amplectamur, sic ad veram gloriam cum Christo cupimus exaltari. Cuius
gloriae nos participes efficiat Christus Ihesus dominus noster. Amen. Pater noster.

In die pasche in mane

1a HEC est dies quam fecit dominus etc. in psalmo. Dubitatur iuxta
doctorem hebraicum quia hic patet quod una dies sit alia celebrior cum
equaliter omnes dies a domino facti fuissent, ut patet Genesis 1. 2. Respondetur quod licet
omnes dies dominus fecerit, tamen propter aliqua insignia et eggregia facta
aut beneficia recepta in una magis quam alia contingit unam
diem aliam celebriorem haberi et de una magis quam de alia recordationem fieri ac memoriam specialem. Et probatum hoc autem scripturae
1 sacrae ratione. Auctoritate per illud quod scribitur Exodi 13. Ubi postquam dominus
liberavit filios Israel de servitute pharaonis, ait Moises ad
populum de die illo quo tale beneficium receperunt: Mementote diei
huius in qua egressi estis de Egypto et de domo servitutis, quoniam
in manu forti eduxit vos dominus de loco isto. Cumque introduxerit
vos dominus in terram Cananei, Ethei, Amorrei, Evei et Iebu-
sei, quam iuravit patribus vestris, celebrabitis hunc morem
sacrorum mense isto, septem diebus vescemini azzimos panes, et die
2 septima erit sollempnitas domini. Ratione probatur per id quod scribitur
Hester 9. Ubi legitur quod instituerunt illi nobilissimi et sanctissimi
Hester liberato populo iudeorum ab interfectione quam sibi pa-

101
[matij]
rabat atque constituerat rex Assuerus, id est ut dicit magister in sua [ystoria] suggestio-
ne illius superbissimi Aman, et postquam per vicinias que ditioni regis sub-
iacebant interfectis hostibus ac persecutoribus iudeorum, ita quod
75000 virorum occisorum numerus impleretur, iudei dicit magister qua
a caede suorum hostium desierant seu destiterant constituerunt esse so-
lempnem in tempore omni deinceps temporis, vacare epulis atque gaudiis. Et
super hoc scripsit Mardocheus litteras ad omnes iudeos qui in civitatibus re-
gis et provinciis morabantur, tam in vicino positis quam procul, ut quar-
tamdecimam et quintamdecimam diem, magister ait, pro festis susciperent
et revertente semper anno sollempni celebrarent honore, quia in
ipsis diebus ulti sunt iudei de inimicis suis et luctus atque tristi-
tia in hilaritatem gaudiumque conversa sunt. Essentque isti dies
epularum atque letitiae, et mitterent sibi invicem ciborum partes et
pauperibus munuscula largirentur. Et ita patet hoc ex sacra
scriptura quod de tempore spatio una dies celebrior est ceteris
quarumque quia in una fiunt ... sit magis quam in alia. Et hec est
vera quare propter maxima beneficia hominibus donata hac die pasche ma-
gis quam in alia ac egregia seu mirifica huius diei facta / egregie propheta
in verbis propositis innuebat d. Hec est dies quam etc. Qui fuit thema etc.
in quibus verbis duas tamen petitiones causa brevitatis petimus.
1 Cum in septima die ut legitur in Genesi dominus nihil omnino fecerit sed
quieverit, cur dies ista celebrior cum tam aliis haberetur et adeo sol-
2 Utrum missias cum sollempnitatem diei et festivitatis sollempnitatis
litas aliquid innovare debuit vel immutare. Ad primam
petitionem respondetur secundum doctorem sanctum Thomam in prima parte q. 73 ar. primo ad 3 etc.
Ad secundam petitionem dicitur quod immutabit essentialem legis et sa-
crificia. Dicitur sicut habetur de quo supra c. 3. De sabbato et de ieiunia
sancti hominis patres ut ponitur in d. 75 c. quod dicit dominicis. Sicut sanctus Thomas
2. 2e q. 122 ar. Et omnia ista nimis sunt in practica. Et patet etc.

In die veneris de sero

Surrexit non est hic Marci 16. Petitur numquid propter quod mortuus
fuit missias et sepultus, sic aliorum corpora / caro eius in sepulcro
putrefacta debuit et corrumpi sic corpora aliorum hominum putre-
scunt et cineres reducuntur. Respondetur quod non, secundum a corruptione conservari debuit.
Probatur dupliciter, scilicet auctoritate sacrae scripturae et ratione. Auctoritas prophetae 1
David in psalmo missie: Quoniam non derelinques animam meam in
inferno nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Dicitur quia non
de David ad literam cuius caro in sepulchro corrupta fuit sicut aliorum etc.
et practica. Ratione et patet per id quod scribitur Ione primo. Ubi legitur 2
quod factum est verbum domini ad Ionam d. Surge et vade in Niniven civitatem
magnam et predica in ea quia ascendit malitia eius coram me. Et sur-
rexit Ionas ut fugeret in Tharsis a facie domini, et descendit in
Ioppen, et invenit navem euntem in Tharsis, et dedit naulum eius

Et de sacerdotibus in ecclesia uixit et iterum sicut a facie domini. Dominus autem misit
uentum magnum in mare, et facta est tempestas magna, ita ut
nauis periclitaretur. Miserunt autem sortem naute, et cecidit
sors super ionam. Dixerunt autem ad eum: Indica nobis cuius causa
malum istud sit nobis, et quod est opus tuum, que terra, quo uadis, uel
ex quo populo es tu. Cuius narrationis uis omnia. deiecto et tulerunt
eum et miserunt in mare et cessauit tempestas. Preparauit autem dominus
Labalena piscem grandem qui uiuentem ionam illesum deglutiuit, qui et die
tertia in litore maris ipsum de precordio corporis sui integrum et ualidum
statuit atque uomuit. Et per omnia in figura corporis illius datur
intelligi quod xpistus uere missas non erat in sepulcro remansurus, post mortem domini in eo carnem corruptam. Nam ionas
quod secundum lex interpretatum columba. xpistum significat propter simplicitatem et
innocentiam eius. Sicut ergo ionas die 3a illesus statutus in lito-
re maris nec est in uentre ceti corruptus, sic non missas moriens
in sepulcro in uisceribus terre corrumpi debebat. sed die 3a illi-
bat ad uitam resurgere. Et hoc est quod in ubo proposito agitur
de his scilicet mulieribus nuntiabat. dicitur. Sicut Vbi quarum duo.
1 Cum in morte et per mortem domini missio fuit plene satisfactum pro
peccato hominis et completa plena satisfactio ac redemptio humani
generis. cur oportebat aut fuit expediens eundem missum post
hoc a mortuis resurgere. 3a aut in fine mediante
2 Dare magis 3a die quam 4a ut alias resurgere. et utrum prius
talis tribus diebus ut ionas in eodem tempore mansurus sepulturus sed
detinendus fuit. Ad primum cum queritur nunquid missas mo-
Prima ps. riens resurgere debebat / cum per mortem eius completa fuit sa-
tisfactio humani generis, tamen quod sibi expediret non uidebatur, quod
post sua per dictum psalmi / ipse sanctus est loco eius / in sectis uiris
magis uidetur et damnosum resurgere et penosum. magis ...
delectabile / sic in uita patrum legitur quod sanctus corporis mor-
tui fratrem interrogauit / utrum mortuus remanere uellet an ad
uitam redire / respondit quia in igitur ... / quo audito sanctus
corpus ait in nomine domini quiesce et pro nobis ora / respondit quod
mortuus fuit illum et a mortuis resurgere. sic probat sanctus tho.
3. p. q. 53. ar. primo corporis q. Et hoc per quinque rationes perpetras.
1 Prima est ad diuine iustitie commendationem
2 Secunda est ad fidei nostre instructionem
3 Tertia est ad nostre spei eleuationem
4 Quarta est ad uite fidelium informationem
5 Quinta est ad salutis nostre completionem
Omnes istas quinque rationes uide in textu et per ... eas ut uis exponendo
Secunda ps. patet per parte eius et patet eius. Ad 2m cum queritur eius dicitur secundum sanctum et declarando
tho. q. ea. ar. 2. eius Et declarans sic in his eius Et dicitur
die uide in legendario quod intelligitur per figuram sinecdochem
que ponit partem pro toto et totum pro parte eius secundum aug. Et patet eius.
4 tri

Feria 2a pasche de mane

Sic oportuit pati xpistum et resurgere a mortuis. Luce 24. Dicitur uirtus de hora resur-
rectionis. utrum scilicet de die an de nocte resurgere debuit. Respondetur quod licet de
die et de luce missas mortuus sit. tamen de nocte resurgere debuit ad
uitam. probatur auctoritate et exemplo. Auctoritas per ... ut. Et de nocte
1 surrexit. Deditque predam domesticis suis et cibaria ancillis suis. Nam resurgens
xpistus predam sanctorum egit et domesticis suis spiritibus de inuicem in locum
tranquillitatis et pacis dedit / et ancillis suis sibi animabus cibaria eterne beatitudinis
tribuit. Exemplo per id quod legitur Iudicum. 16. ubi scribitur quod sanson in gazam
2 ciuitatem descendit. meretricem adamauit et dormiuit cum ea. Custodibus
autem portis a philistiis ut eum caperent et interficerent / media nocte surrexit
portas fortes cum postibus usque ad supercilium montis. de manibus inimicorum eua-
dens liber. Et quia omnia in figura eius datur intelligi figuraliter quod non dicitur
post sed nocte. xpistus missas resurrecturus foret. et de manibus hostium in-
fernalium euasurus liber. Ex eo quod sanson solus fortis interpretatur secundum ioro-
nimum et per hoc figuratur xpistus. Gazza uero potestas eius interpretatur et significat libi-
sanctorum patrum: in tenebris patres per maxime erant. quos xpistus liberare debebat
noctis tempore. Unde surrexit duplex eius dicitur. Et hoc est quod in ubo proposito
quod innuebat de tempore et modo sue resurrectionis. dicitur. Sicut Vbi duo eius.
1 Utrum missas siue de die siue de nocte resurgere publice coram
dentibus aut resurgere debuit. sicut publice mortuus est coram omnibus.
2 Utrum missas resurgens integraliter quo ad omnia / sanguinem et
ossa omnia que habuit habere debuit. Ad primum dicitur secundum
Prima ps. doct. sanctum tho 3. p. q. 55. ar. 2. Vide ibi et declara omnia
sicut ipse ponit et declarat eius. Ad 2m patet. dicitur secundum doct. s. tho
Secunda ps. 3. p. q. 54. ar. 3. / conclusio. Et uide ibi omnia et dicta sicut patet eius.

Feria 2a pasche in sero

Sic oportuit pati xpistum et resurgere. Lu. 23. Dicitur uirtus utrum
xpistus resuscitauit se ipsum an ab aliquo extrinseco resuscitatus
fuit. sicut filius uidue ab helia resuscitatus fuit. Respondetur quod
non fuit resuscitatus ab aliquo extrinseco sed a se ipso resur-
1 rexit. probatur auctoritate et exemplo. Auctoritas psalmi. dicit. Ego dormi-
ui et soporatus sum et resurrexi quia dominus suscepit me. Ubi in eo quod di-
citur resurrexi. notatur quod non ab alio sed a se met ipso resurrexit eius.
2 Exemplo per illud quod legitur 4. Regum. 13. Ubi dicitur quod cum uenirent
latrunculi de moab in terram israhel. quidam sepelientes ho-
minem. uidentes latrunculos uenientes proiecerunt cadauer
in sepulcro helisei fugerunt. Quod dum tetigisset ossa helisei
reuixit homo et stetit super pedes suos eius. Et per omnia in figura eius
datur per hoc intelligi quod xpistus in se ipso uirtutem uiuificatiuam
habuit quod non solum sufficeret se ipsum uiuificare sed et alios uir-
tute sua. Nam heliseus interpretatur domini mei saluator. Et figu-
rat xpistum qui dominus omnium fuit. et saluator eorum. Sincope quod isti
helisei. id est xpisti saluatoris. uirtus uitalis erat quia se ipsum et
alios suscitare posset. sicut fecerunt ossa helisei Et sic patet.

q̄ x̄ nō plī virtute ꝑ extensā surrex. s₃ q̄ virtute ꝯ. Et hoc notat verba ꝑposita ꝯ. Ubi duas petitiones circa x̄ resurrectione ꝑponimꝰ
1 Utrū missias resuscitatꝰ debuit cū hoībꝰ ꝯuersari vel sup̄ suscitat
2 Utrū manifestari debuit oībꝰ hoībꝰ debuit quia erat sup̄ terram
postq̄ resurrexit ut oēs potuissent eū cōtidie sen̄ resurrectionē ꝯ
Ad prima petitionē dr̄ s₃m doct. sci tho 13. p. q. 55. ar. 3.
ubi querit utrū xp̄s resurgens debuit cōtinue cū discipulis
cōuersari ꝯ. Vide ibi ꝯ. Ad 2ᵃᵐ petitionē dr̄
s₃m doct. sci tho 13. p. q. quasi sup̄. ar. p. Ubi querit utrū x̄ resurgens xp̄i
debuit oībꝰ manifestari ꝯ. Vide ibi et de hac oīa ꝯ. Et p₃ ꝯ.

Feria 3 dn̄ice resurrectionis imane

Cum māducasset corā eis. sumens reliquias dedit eis. Lu. 24. Dr̄ vitu sup̄ q̄ missias resurrex. rō motiuis. comedit
et bibit de istis cibis cū cōpis hōs. Sic p̄s faciebat. Ibi rō
q̄ nō. et q̄ neq̄ ipse neq̄ alius resurgēt ad vitā spualē
motiuis. ideo resurrec̄ ē cibo cōpali. Probatur auctᵉ et rōe
1 scriptum. Sicut auctᵉ p̄ pbatur p̄ illud ꝯ sebē. ist. 49. No sur-
2 rect n₃ sitient ap̄lius ꝯ. Perꝰ at induci illud
q̄ ꝓ sebitu iudic 13. Ubi legitur q̄ cū filius isrl̄ fecisset malū in ꝯspectu dn̄i. tradidit eos dn̄s i manꝰ philisteoꝝ 40. Erat at
quidā de stirpe dan. noīe manue. hīs uxorē sterilē. Cui ꝯ xrs
apparuit ang̃ls dn̄i et ait. Cōcipies et pies filiū. caue ne
bibas vinū n₃ siceram. n̄ immūdū q̄q₃ ꝯ. cōcipies n. et pies
filiū. cui? nō tanget caput nouacula. erit n. nazareus
dei ab īfantia sua. ex utero. Sp̄e īcipiet liberare isrl̄
de manu philisteorū. Dᶜ oīa cū uxor viro nūtiasset.
orauit vir eius manue dn̄m. ut iterū hic ang̃ls appareret
Exaudiuit dn̄s manue et iterū ang̃ls uxori apparuit. absēte
manue. Que vocato viro ꝯ cucurrit manue p̄ eā. et
vidit ang̃lm dixit. Tu ne es qui locutꝰ ē mulieri. Et ille r̄
spōdit. Ego sū. Cui manue q̄n igitur natꝰ fuerit puer.
q̄d vis ut faciat. aut a qua se abstineat. Cui respondit. Sic nup
uxori p̄ ordinē dignificauit oīa. Et manue de singulis
informatꝰ ad plenū. obtulit dn̄o. obtulit ut ag̃ls ꝯ
cibis mis ꝯficiā t eū de capris. Cui ang̃ls respondit.
Si me cogis nō cōmedā panē tuū. ꝑparas tuos. si aut
vis holocaustū facere. offer illud dn̄o. Tulit sup̄ lapidē
cū posuisset. et ins. i. corā dn̄o suꝑfudisset. ascēdit
flāma ignis et ang̃ls dn̄i pariter cū flāma disparuit. In
q̄ x̄ dᵉ. p₃. q̄ vivētes ī vita spuali q̄li vivūt ang̃li
et p̄ resurgētes. s₃m ap̄lm cibo cōpali nō utētur. Sic et
thob. 12. In alio ex oñdr̄ q̄ raphael dix. Cū eē vobis
videbar cōmedere et bibere. s₃ ego alio cibo invisibili ꝯ

et dic istis si plas. q̄ notissimā ē. Quis ꝯ x̄ resurgens sic
n̄ alii resurgētes ad vitā spualē. cōpali nō egeāt cibo. n
cōmedere necesse hūt aut possūt. q̄d doc̄ ꝑtis ut gratiosis
tū q₃ durauit oīa q̄ ꝯ habebūt. et dētes. et palatū. et guttur. et
oīa requisita ad cibi masticationē. cibū ut masticare pnt
et deglutire. Sic ipsū euāglio. xp̄s resurgens potuit fecisse
cū dr̄ ī ubo ꝑposito ab euāgelista. Cū māducasset ꝯ. Ubi duo
1 Utrū n₃ missias resurgens. ul alii resurgētes. ūa cōpa cū carnibꝰ
et ossibꝰ. et eād q̄ p̄ hūit. resumēt. eiusdē q̄litatis
2 Utrū illud cōpꝰ resumēt dū futurū sit. aut cōditionis. cui
fuit prius. Ad prima petitionē dr̄ s₃m doct. sci tho 13. p. q. 54. ar. p. Ubi querit utrū x̄ p̄ resurrectionē hūit verū cōpꝰ. ꝯ. Et
decta sicut i. patet. ꝯ. Ad 2ᵃᵐ petitionē dr̄. q̄ ista petitio plura
cōprehendit ī se declāda. n₃ utrū sicut erat p̄us cōpꝰ passibile ita
et passibile resurget. et utrū sicut p̄s erat cū q̄gs monstruosis
ꝯ deficientia. aut aliqua superfluitate. hūita. plura. 2ᵒ capita
ul duas manꝰ hūita. sic resurrectionē sint. Et s̄. sit hac petitione ip̄hatū. nūq₃ ī eodē sexu. ī eadē etate. vel ꝯtitudine
cū q̄ua decessit. resurrectionē sint. Ad q̄ oīa r̄ndetur s₃m
doct. sci tho 11. 4. sent. d. 44. q. i. has materias diffuse ptractat. Ubi i. plenꝰ et diffusꝰ vide potes ꝯ. Et p₃ ꝯ.

Feria 3ᵃ dn̄ice resurrectionis ī sero.

Palpate et videte. q₃ sp̄us carnē et ossa nō hūt. Lu. 24. Dr̄ vitu utrū q̄ illa eadē ossa ī nexu et cōdē q̄ deposita s̄t ī morte. resurget. an alia loco illoꝝ direptat
reficiūtur. cū iubea humana p̄ diuersas regiones dispi-
ciūt dispersa. ut p₃ de religiosis stōg. ac eē multa ab aīa-
malibꝰ ac eē hoībꝰ cōmesta sunt et deuorata. Rᵉ q̄ imo
illa eadē simul ꝯiūcta. et resurget ī oībꝰ. Probatur auctᵉ et
1 exᵒ sp̄e script. Auctoritas. p illud Job 19. Rursū circūdabor pelle mea. et ī carne mea videbo dn̄m. q̄ visurꝰ sū
2 egomet. Exᵒ at p₃ p illud q̄d sebē ezech. 37. Ibi dr̄.
Fc̄a ē s̄ m manꝰ dn̄i. et eduxit m ī sp̄u dn̄i. et dimisit m ī
medio cāpi q̄ erat plenꝰ ossibꝰ mortuoꝝ. et circūduxit m ī sp̄u p̄ ea
ī giro. Erat ꝯ multa valde sup̄ faciē cāpi siccaq₃ vehemēter.
Et dix ad me. fili hoīs. putasne vivant ossa ista. Et dixi
Dn̄e de tu nosti. Et dix ad me. Vaticinare de ossibꝰ istis
et dicas eis. Ossa arida audite ūbū dn̄i. Hec dic dn̄s. Ecce
ego intromittā ī vos sp̄ū. et vivetis. et dabo sup̄ vos neruos
et sucresce faciā sup̄ vos carnes. et succtēdā sup̄ vos cutē. et dabo vobis sp̄ū et vivetis. et scietis q̄ ego dn̄s. Et ꝓphetaui sic p̄ceperat
mihi factꝰ ē ꝯ sonitꝰ ꝓphetāte me. et ecce cōmotio. Et

accesserunt ossa ad ossa. unumquodque in iuncturam suam. Et vidi et ecce super ea carnes et nervi. et extensa est in eis cutis. sed spiritum non habebat. Et dixit ad me. Vaticinare ad spiritum et dicas. Hec dicit dominus. A quatuor ventis veni spiritus et insuffla super interfectos istos ut reviviscant. Et prophetavi sicut preceperat mihi et ingressus est in ea spiritus et vixerunt et steterunt super pedes suos. Et dixit mihi fili hominis. ossa hec universa domus israel est. Ipsi dicunt Aruerunt omnia ossa nostra. periit spes nostra. et abscisi sumus. Propterea vaticinare et dicas ad eos. Hec dicit dominus. Ego aperiam tumulos vestros et educam vos de sepulcris vestris et veniet. Ubi exprimit per comparationem propheta. quod eadem ossa nervi et carnes resumentur. et quod resurgentes non erunt fantastici spiritus ut corpora fantastica. sed vera cum eisdem ossibus et carnibus. sic in verbo proposito de semetipso exemplum dedit dominus. Palpate et videte. quoniam spiritus carnem et ossa non habet sicut me etc. Ubi duo tamen.

1 Utrum tristias et alii resurgentes in eadem quantitate qua prius erant. resurgent. sicut cum eisdem carnibus et ossibus et nervis surrecturi dicuntur. et si gigantes in solita magnitudine sint resurrecturi. Licet talibus argumentis comprobabit

2 Si in missias resurrecturi sint quod nullus omnino eam denegare possit.

Prima pars — Ad primam petitionem dicendum secundum doctorem sanctum thomam in 4. sententiarum d. 44. ar. 3. Ubi dicit quod etc. hanc materiam. duo pro parte videtur

Secunda pars — fraudi difficultatem etc. vide in illa distinctione omnia etc. Ad secundam petitionem dicendum secundum thomam in 3. p. q. 55. ar. 5. et 6. Ubi querit utrum argumenta quibus christus induxit sufficienter manifestaverit veritatem resurrectionis etc. Vide ibi omnia et dicta etc. Et patet responsio ad omnia et finis etc.

De vita activa et contemplativa

Assumpsit ihesus petrum. iacobum et iohannem et duxit eos in montem excelsum seorsum. et transfiguratus est ante eos. Matthei 17. Oritur disputatio quedam inter doctores coram puero ihesu. de vita contemplativa et quod ut unus illorum interrogabat alium quid actum fuisset de puero zacharie. ut iohanne 6. de quo tanta fuit divulgatio in eius ortu. quod omnes dicebant Quis putas puer iste erit. Cui respondebat alius doctor. quod ille puer de quo tanta fuerat opinio. tandem male successerat / et affatto mala riuscita / quoniam recessit a patre et a consortio hominum. inter quos cum esset de genere sacerdotali ad aliquam claritatem pervenire potuisset. Nunc autem vitam bestialem elegit et in desertum se transtulit. ubi stat quasi fera silvestris. et ducit vitam bestialem. manducando radices herbarum et bibendo aquam etc. Alius autem doctor replicabat quod revera hec non erat dicenda vita bestialis. immo virtuosa et quieta. recessisse ut a consortio hominum et a molestiis eorum etc. Ille vero respondebat quod ista est vita bestialis. cum homo sit animal sociale. Atque ita quando dicerent hec ambo doctores puer ihesus respondit commendando vitam solitariam et contemplativam. auctoritate textus. Et primo adduxit illud quod scribitur ysaie 40. c. Vox clamantis in deserto. Dirigite vias domini. Rectas facite in solitudine semitas dei nostri. Ubi dicit quod in deserto vox clamat. scilicet dei. et dicit ut parentur sibi via per semitas solitudinis. Ergo status ille bonus et laudabilis est. De quo etiam osee 2. dicitur. Ego dicit dominus lactabo eam. et ducam eam in solitudinem. et loquar ad cor eius etc. Et secundo probat per illud

2 3. Regum 19. Ubi helie prophete deus se ostendit in solitudine et statu contemplationis existenti. et non in statu vite active. Legitur enim ibi quod cum helias predicasset diu in statu vite active et pro salute populorum qui idolatrabat laborasset. tandem velut zelatissimus divine legis quod in toto regno iezabel 400 prophetas baal etc. Unde iezabel uxor acab misit ad eum nuntium dicens. Vivit dominus et vivit anima mea nisi cras hac eadem hora posuero animam tuam sicut unius ex illis. Unde helias fugam parvit et quasi fatigatus propter modicum per laborem vite active. sedit sub iunipero et petiit anime sue ut moreretur. et obdormivit. Cumque excitasset eum angelus. vidit subcinericium panem et ambulavit usque ad montem dei oreb. Et stetit in solitudine et contemplatione. Ubi postea dominus illi ostendit. sic videlicet per in vita ista. Nam factus est sermo domini ad eum dicens. Egredere de spelunca et sta in monte coram domino. Et ecce spiritus grandis et fortis subvertens montes et conterens petras ante dominum. Et post spiritum commotio. Et non in commotione dominus. Et post commotionem ignis. Et non in igne dominus. Et post ignem sibilus aure tenuis. Et in sibilo dominus. Operuit quoque pallio caput suum helias. et audivit dominum loquentem et suscepit consolationem et confortationem ab ipso. Atque ita liquet quod vita solitaria et contemplativa laudabilis est.

et perfecta atque approbata. Alias helias talem vitam faciens deo non potuisset ordi-
set nec consolationes spirituales de visionibus gratie dei et allocutionis divine
ut supra patuit. quoniam tales consolationes solum electis et amicis dei dantur. Sic
patet in verbo proposito cum dicitur quod assumpsit ihesus eos in solitudinem et transfiguratus est coram
eis. Quod fuit thema. et sic patet quomodo [illegible] vita solitaria et contemplativa
commendatur. Tercia Utrum contemplativa sit melior aut nobilior quam ac-
Prima 1 Si ista vita tiva. et quare. Utrum contemplativa
pars 2 Utrum sit maioris meriti. activa. Ad primum respondetur
3 Si licet ab una in aliam transire. Secundum doctorem sanctum thomam 2. 2.
q. 182. ar. 1. Ubi sanctus doctor in forma dicit quod vita contemplativa est
melior per illud luce 10. Maria optimam partem elegit. Et ad hoc assi-
gnat 8 rationes philosophi et unam ab evangelista positam. Sed antequam illas
videamus. prius oportet rationes terminorum discutere. et videre
quid sit vita activa et contemplativa. Dicit ergo beda super lucam in evangelio
de duabus sororibus maria et martha quod activam et contemplativam vitam si-
Activa vita gnificabat. quod vita activa est. panem esurienti tribuere. verbo sapien-
tie nescientem instruere. errantem corrigere. ad humilitatis viam proxi-
mum superbientem revocare. infirmantium curam gerere. que singulis quibusque
Contemplativa expediant dispensare. et commissis nobis quatenus subsistere vale-
ant providere. Contemplativa vita est caritatem quidem dei et proximi cor-
de retinere. sed ab exteriori actione quiescere. soli desiderio condito-
ris inherere. ut nil iam agere libeat. sed calcatis curis omnibus ad
videndam faciem sui creatoris animus inardescat. ita ut iam noverit
carnis corruptibilis pondus cum merore portare. totisque desideriis
appetere illis hymnidicis angelorum choris interesse. ammisceri civibus
celestibus. et de eterna in conspectu dei incorruptione gaudere. Que
duplex vita figurata fuit in duabus coniugibus iacob. scilicet martha et
maria. Rachel et lia. Quarum una fuit sterilis et alia fecunda sed lippis
oculis. quia activa non contemplatur. Et similiter ut martha est activa.
Contemplativa vero est ut maria que sedebat audiens verba christi. Ista
igitur contemplativa vita ut dicebatur melior est activa propter illas novem
rationes quas sanctus thomas assignat. quarum prima posita ab aristotele in 10 ethicorum
1a Prima est ista quia vita contemplativa convenit homini secundum illud quod est op-
timum in eo. scilicet secundum intellectum. et respectu propriorum obiectorum scilicet intel-
ligibilium. Vita autem activa occupatur circa exteriora. Unde rachel. per
quam significatur vita contemplativa interpretatur videns principium. vel
videns dominum. Vita autem activa significatur per liam que erat lippis oculis. ut gregorius
2a Secunda ratio est quia vita contemplativa potest esse magis continua. Unde dicit 6 mora-
lia. sed non continua ad summum contemplationis gradum. Unde et maria
per quam significatur vita contemplativa describitur iuxta pedes domini sedisse
3a Tercia ratio est quia maior est delectatio vite contemplative nunc sedens con-
plative quam active. Unde augustinus dicit li. de verbis domini quod martha
4a turbabatur. et maria epulabatur. Quarta ratio est quia in vita contempla-

tiva homo magis sibi sufficiens quia paucioribus ad eam indiget. Unde dicitur luce
10. Martha martha sollicita es. et turbaris erga plurima.
5a Quinta est quia vita contemplativa magis propter se diligitur. Vi-
ta autem activa ad aliud ordinatur. Unde in psalmo dicitur. Unam petii a
domino. hanc requiram. ut inhabitem in domo domini omnibus diebus vite mee
6a Sexta est quia vita contemplativa consistit in quadam vacatione
et quiete. secundum illud psalmi. Vacate et videte quoniam ego sum deus.
7a Septima est quia vita contemplativa est secundum divina. Vita autem ac-
tiva est secundum humana. Unde augustinus li. de verbis domini dicit. In principio
erat verbum. Ecce quod maria audiebat. Et verbum caro
8a factum est. Ecce cui martha ministrabat. Octava est quia
vita contemplativa est secundum id quod est magis proprium homini.
scilicet secundum intellectum. In operibus autem vite active communicant
etiam inferiores vires que sunt nobis et brutis communes. Unde
in psalmo postquam dictum est. homines et iumenta salvabis domine. sub-
ditur id quod est hominibus speciale. in lumine tuo videbimus lumen.
9a Nonam autem rationem reddit dominus luce 10. cum ait Maria op-
timam partem elegit que non auferetur ab ea. Quod exponens augustinus
in li. de verbis domini dicit. Non tu malam. sed illa meliorem. Audi
unde meliorem. Quia non auferetur ab ea. Sic ergo
potior est contemplativa quam activa. Tamen aliquando in casu ma-
gis eligitur activa quam contemplativa. quia ut patet per philosophum in 3o
topicorum quod philosophari est melius quam ditari. sed ditari melius necessitatem pa-
tienti. Patet ergo ex omnibus supradictis. quomodo responsum sit ad primum. etc.
Ad secundam partem respondetur per sanctum thomam q. qua supra ar. 2. Ubi Secunda pars
allegat gregorium in 6. moralium dicentem. Magna sunt merita active vi-
te. sed contemplative potiora. Et probat quia cum radix meriti
sit caritas. ista autem caritas sit duplex scilicet dei et proximi. constat
quod caritas dei potior est quam proximi. Est enim secundum se magis meritorium
diligere deum quam proximum. A quo amore scilicet dei procedit vita contem-
plativa. Unde dicebat augustinus 19 de civitate dei. Otium sanctum querit cari-
tas veritatis. Potest tamen contingere quod quis in operibus vite active plus me-
reatur quam in contemplatione. ut cum propter habundantiam divini
amoris ut eius voluntas impleatur propter ipsius gloriam sustinet in-
terdum a dulcedine contemplationis separari ad tempus. Sicut ad romanos 9. de seipso
apostolus dicebat. Optabam ego ipse pro fratribus anathema fieri
Quod exponens crisostomus in li. de compunctione cordis dicit. Tantum ius divini
amoris eius mentem demerserat. ut hoc quod ei preciosius omnibus
amabilius erat esse cum christo. rursus id ipsum quia ita placebat christo con-
tempneret. Unde nulli dubium quod quisque in munere quodam necessitatis ma-
gis meritorium est assistere infirmo. vel intendere servitiis proximorum
quam vacare contemplationi et ire ad ecclesiam vel ad predicationes. et

similia opera vite. Et ex isto inducitur solutio ad dubium
quod aliqui mouent, quamquam exigit si liceat eis propter amorem religionis
et vite contemplatiue ad quam aspirent, relinquere parentes infirmos
vel matrem etc. Dominus loquitur maiorem ... eorum seruitijs intente quod
ad religionem et vitam contemplatiuam transire similiter eis prouidere
non possit. Immo in tali casu eos relinquere impietas foret non pie-
tas. non obstante dicto Christi / nisi quis reliquerit patrem et matrem etc.
quoniam illud parte intelligendum est etc. dictis etc. Et similiter dicendum est de quibus-
dam mulieribus viduis que propter filios et filias paruulas quamquam desideri-
uit ut contemplationi vacent et ita pueri illi pereunt et mendicita-
tes plurimas patiuntur destituti maternis obsequijs etc. ignis et aque
precipitaciones per fenestras etc. in puteum etc. et hoc genera multi dicunt etc.
Secundo loquitur magis meritorium fuisset tali vidue seruitijs filiorum
institisse quod ad actiuam vitam pertinet quam contemplationi vacasse etc.
Et ex isto patet solutio etiam ad tertiam petitionem sic dictum nunc.

Tertia pars

Ad tertiam etc. Utrum liceat ab una in aliam vitam transire maxime
a contemplatiua in actiuam que est inferior. Nam ad tempus licet a contempla-
tiua quamquam in actiuam redire et hoc ex amore quem habent inten-
contemplatiui homines in ipsum deum propter quem ad curandum et fouendum
suas creaturas ab altera mouentur. Sic contingit cum uxor intensi-
ue diligit maritum suum habentem alios filios ex priore uxore
quod alter ... non tamen propter se patitur separari a marito et seruire
filijs etc. egritudinibus propter amorem viri intensum quem habet quantum est quod
propter eum etiam filios diligit et eis propter amorem viri seruit. Unde ... ma-
gis viro suo complacet quam si cum ipso semper astitisset. Et isto de causa dici-
mus secundum sanctum Thomam quod quoniam licet a religione prelatum eligi
in curam animarum et alijs vite actiue operibus insistere propter salutem animarum
proximorum. Et sic etiam quamquam tibi vidue contemplationi dedite vacare
liceat a contemplatione et seruire patri vel matri egrotanti vel filijs aut
alijs infirmis. et non semper vacare contemplationi. et quamquam magis
sic mereris. Sicut etiam quamquam licet ab oratione et contemplatione su-
gere. et vacare operibus vite actiue cum necessitas imminet.
et maxime propter conseruationem presentis vite quoniam in presenti statu contem-
platiua obsequijs actiue pluries indiget. Sic in vitis patrum pa-
tenter multum habetur exemplum in secundo ... Quidam ... quam ...
recepit una cum [redacted] alijs monachis laborantibus. Postquam indiscrete
increpasset ait. Optimam partem elegit que non ... Maria optimam partem elegit
que non auferetur ab ea. Post increpasset eos quod a contemplatiua vita in
actiuam indebite declinasset. Post audiens abbas ... sua
ignorantia recludit. Nam reclusum in oratorio et oratione continue
alijs ad prandium vocatis usque ad vesperas dimisit. Ad vesperas autem
die cum fame et siti plurimum laborauit. egressus oratorium petiit
cur tam modica vtentium caritate quod neque cibum neque potum

et aut esca corporis etc.
Atque ita de causa vite etc.

itaque in die obtulisset etc. Cui abbas. Mirum cum contemplationi
deditum talibus indigere et aut esca corporali recipere quod optimam partem
monachos detestabaris. Atque ita de causa vite istius conuexit non semper contem-
plationi esse vacandum quoniam actiue pertinere incumbit. Unde Thomas ibidem
quod allegat philosophum 3 topicorum dicentem quod licet philosophari melius sit quam ditari
tamen ditari melius est necessitatem patienti. Et ita contingit de vita
actiua respectu contemplatiue quia melius est aliquando actiue incumbere
quam contemplatiue vacare. et a contemplatiua in actiuam redire. Post si
forte queritur utrum utraque simul haberi possit et numquid contempla-
tiua per actiuam impediatur. Dicendum per sanctum Thomam q. ... ar. 3 quod actiua
1 potest considerari dupliciter. Uno modo quantum ad ipsum studium et exercitium
exteriorum occupationum. Et sic impedit contemplatiuam quia utique
2 simul vacari non potest. Secundo modo potest considerari actiua vita quantum ad
ordinationem et compositionem interiorum passionum quod agit vita ac-
tiua moderando passiones corporis. Et sic coadiuuat actiua
vita contemplatiuam et non impedit etc. Ad quem sensum dicit Gregorius 6 mor-
alium quod qui arcem contemplationis tenere desiderant prius se in campo per exerci-
tium boni operis probent. Post fortassis melius in q. 188 ar. 6
etc. ... patris ... ibidem doctor ostendit quod
actiua non impedit contemplatiuam. Distinguit enim dicens quod opus
1 vite actiue est duplex. Unum quidem quod ex plenitudine contemplatio-
nis diriuatur et procedit sicut doctrina et predicatio. Unde
Gregorius omelia 6 super Ezechielem dicit quod de perfectis viris post contemplationem suam redeun-
tibus dicitur. Memoriam habundantie suauitatis tue eructabunt. Et hec
actiua vita prefertur simplici contemplationi. Sicut enim maius est illuminare
quam lucere solum ita maius est contemplata alijs tradere quam solum contemplari. Et
2 pretera de fructu animarum etc. Aliud autem opus actiue vite est quod to-
taliter consistit in exterioribus occupationibus sicut seruire infirmis et similia
Et huiusmodi impediunt contemplationem. Ex quo pluries ego induxi quod
istam quod religio predicatorum altior dignior et perfectior est cunctis
alijs religionibus. Et ita determinat sanctus Thomas 2.2. q. ar.
... ex quo ad predicandum et docendum instituta est et contempla-
... utraque quod vita complectitur actiuam ... contempla-
tiuam excepta parte qua se inuicem non impediunt. Sed de hoc alias etc.
Et sic patet 3a petitio et responsio quod sit et quare melior vita contempla-
tiua. Ad eum statum hodierna die Ihesus duos secum tulit di-
scipulos quos assumpsit tradens eis ad gustandum partem sue dulce-
dinis etc. ... in verbo proposito quod assumpsit Ihesus Petrum Iacobum et Iohannem
et transfiguratus est ante eos. Post fuit thema etc. Et pertinet
dicit ad propositum aliquod exemplum de vita contemplatiua ut est illud
in vitis patrum sic. Quidam enim peregrinus frater venit ad abbatem Siluanum in monte Sina
Et videns fratres laborantes dixit eis. Quare operamini escam que perit. Maria
optimam partem elegit. Post audiens senex dixit discipulo suo ... etc.
... de illo quod reliquit congregationem etc. ...

Tabula

De paradiso terrestri et de adam et eua folio 1.2
De sancta trinitate f 3.4.5
De angelis fol 5. 28
De sancta anna fo 7
Dominica 3a post octauam pasce f 7
De spiritu sancto fo 8.9. 25.26
De octaua pasce fol 13
De artibus liberalibus et de unoquoque et de sancto tho fol 14
De sancto zenobio episcopo fo 15.
De sancto miniato episcopo f 20.
De apostolis philippo et iacobo f 21.
De diuinitate et humanitate domini nostri ihesu xpi f 23
De operibus xpi folio 30
De corpore xpi fol 30 31 32
De feria 2a post 3am d. 4a f 33
De admirabilia extracta de cronica domini petri f 34
De sancto petro de murrone et uita spirituali f 38
De sancto mathia apostolo et de sancto georgio martire fol 39
De sancto eufrosino episcopo et de sancto ambrosio episcopo f 40
De madalena fo 41 42 43
De machabeis f 44 45 46
De euangelio cum apparuit ihesus ... f 49
De sancto donato episcopo et martire f 51
De assumptione sancte marie f 52
De sancto bernardo abbate f 58 56
De sancto augustino fol 55 57
De conscientia fol 60
De beatitudine fo 61 62
De annuntiatione f 65 66
De die pasce fol 67
Quando xpus apparuit primo mulieribus fo 68
De euangelio ferie ... fol 68
De iudicio finali fol 69
De uisione paradisi fol 72
De sancta ursula folio 74

Tabula

De fide folio 75 usque ad fo 87
De consecratione maioris ecclesie pisane folio 87
De idolatria folio 90
Item de sancta trinitate folio 90
De omnibus sanctis folio 91
De cananea folio 93
Dominica in quinquagesima folio 95
De custodia sensuum folio 96
De ira dei folio 97
De descensu xpi ad limbum fol 99
De die pasce folio 100.101
Feria secunda pasce fo 102
Feria tertia pasce fo 103
De uita actiua et contemplatiua f 104
De cognitione dei per sensibilia fo 5
De feria 4a pentecostes folio 11
De contritione folio 93
De malis prophetis miracula signa facientibus folio 20.34
Iste liber habet fol centum sex
De predestinatione et prescientia fo 34

Completus est liber iste per me fratrem marcum petri de ~~...~~ suechiellis de florentia ordinis predicatorum filium conuentus sancte marie de florentia eiusdem ordinis die 16 decembris anno domini 1496. Qui legunt in eo amore dei orent pro me ad dominum. Sciat et lector quod liber iste non scripsi ordinate de tempore uel sanctis sicut consueuit fieri et debet fieri in omnibus libris sed sic ut exitus (?) regebat et sic materie ... ad predicandum uocabar et sic uidebatur mihi et sic materie aliquando placebat quas hinc inde inueniebam. Ideo non mireris.

Finis

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE MSS

...ar il soupecoient bien que e ne soustrroit mie longuement le siege entor le chastel si tenoient ... lor armes plus por ... car il dotoient estre pris et les gent ... lor assierent ... les frans abandonez ... a ceures ... cheual les porent plus tost porter que nules gent plus ... ne uindrent onques et cil les recoillirent au plus ... quil porent si lor ocistrent en apiert ... cheuax si com il uenoient et les gent e les feri... mult uigueruesement si lor ocistrent mult grant ... des gent apie dont il trouerent les plus seurs de ... la ot mult grant mortalite donees et de che... qui tenor bien ocis con dune part que dautre ... ... par li rois e mult grant partie de la gent tant quil ne poot plus soufrir la bataille ancois torna le dos si senuia fuiant uers un suen chastel qui auoit non la coine si estoit a mais dedens liues ... deluec puis et quant tholomer le uit ... ... si le chaca mult uigueruesement ... les departi que le corut sore si par di tholo... des ses chos en la chace car il qui fuioi... sauoient bien les destroiz del pais et les ma... ... la ou il sauoient longarito et cil cha... a la folie ensi departi por la nuit tho si se ... herberges ou il auoit lessie ses hernois ... la chace comenca et cil dedens eualach ... fors si estoient combatu a cex que gardoient le ... si ne sauoient tot des gens et le hernois gaag... tho si reuenuz deuant le chastel si ... tot depecie et les tentes et les pauellons ... abatuz si fu si dolanz que por un pou ... lors iura son sauement quil ne iroit ia ... deuant le chastel quil ni lessast la moitie ... quant quil les auroient afamer.

... si remest icele nuit et quant uint au chief de ... piece si uit a lui une espie et si li dist sire on ... a nul ome qui u est auenu se ...

... de la bataille et iluec le poez prendre mult ... destorz lors si aurez uostre guerre acheuee ... certes deuoit ceste chose dist tho tel sai ... lespie come cil qui leuit entre el chastel et seu... issiez en chaucie ... que la il leussiez puis car ... mora a la porte bien le sireuue dune tort liue ... quil dedens le lassent entrer garde dist tho ... ch com tu as tom cors que tu me dies uoir sire ... il nest ensi com ieu fai entendant si me pendez.

Maintenant apela tho ses cheualiers si lor a tot de... uert ce que li messages auoit dit et dit quil ... aler asseoir le chastel a la moitie de la gent ... et lautre moitie lauroit a eualach que nus ne ... issist fors por destorn ce quil auoient pris del ... ensi li loerent tuit si chr et il apela son senes... qui auoit non naburs si le gimanda a remanoir ... deuant le chastel et retenir tote la moitie de ... chr et des seriant et de cex apie li seneschaus ... ensi com tholo lauoit gmande si retint la ... de totes ses gent et tho mut a tote lautre ... grant piece ancois quil fust iors por ce quil ... au chastel de la coine a la roinee.

Or dit la estoire que tho ... eualac ce dist li contes que quant il fu ... en la coine por soi garantir si apela un suen ... et si le gimanda aller fors del chastel et por ... ce tho estoit partiz diluec ou seul estoit ... tornez a eualach et cil ot tant porseu lost ... ueu descendre si le reuint conter a eualac et si ... le mauuestieus gaaig que cil deualach auoient ... sor cex que gardoient le hernois tho et quant eu... ch oi ceste nouele si en fu mult liez et ... sauerent que seul deuoit estre tot decoupez en ... taille si se combatroit il a lui ne ia si tost ne ... ra sa gent assembler com il lura si tost le ue... siege conques ni ot ne fu plus durement ... fu atant se nuisi del chastel si en mena bien ...

[illegible]
ar .vi. liues ainz q'il fust iorz ⁊ qant il fu aioi
⁊ la noite aloit tot lo chemin atant e vos un
mesage a tot un destrier corant ⁊ pognoit si
t aleure com li chevax le pooit plus tost por
⁊ la ou il uit lo roi si li dist sire ma dame la
ne vos salue ⁊ si vos envoie ces letres. li rois prist
letres si les lut car il savoit letres asses. si uit q(ue)
eine la roine le saluoit ⁊ si li mandoit p(ar) la foi
li devoit q'il issist fors de la coine car .clao.
venoit asseoir. qant il a ce veu et leues si fu
esbaiz a merveilles ⁊ apela le mesage ⁊ si li dit
a comant sot ma dame la reine q(ue) ie fusse en
oine. sire dist li valles ele en oi ersoir noue
⁊ sez tu dist .e. qui les noveles li dist. p(ar) foi
[illegible] li venes saine certeinement. mes ie la vi co
nter a un ome q(ue) len claime le mestre des
stiens ⁊ qant ele ot conseillie a lui. si vi q(ue) ele
voit mult durement. lors m'apela si me comanda
ces letres a porter si tost com cist chevax por
it aler. lors apela li rois ses chrs ⁊ si lor conta
merveille de iosefe q(ue) avoit conte a la reine la
sepulture si tost com ele avoit este ⁊ com il seri
[illegible] venir en la coine ⁊ q(ue) .clao. le venoit as
[illegible] si com il disoient ce. atant e vos un serjant
[illegible] a un cheval apres la roine un arc en sa main
[illegible] aloit si tres tost com li chevax li pooit ven
e. qant il vint au roi si li dist sire vostre chas
lain de la coine vos salue ⁊ si vos mande q(ue) vos
iset de lesploitier q(ue) vos soiez vengiez. car
o. est venuz asseoir la coine si vos cuide pren
e dedenz ⁊ si na amene q(ue) la moitie des genz
ainz moitie a lessie a vaulachin.
Qant li rois oi ce si apela ses chrs ⁊ si lor dit
seignor chr avez oi del crestien com il est
vrs disanz en totes choses q(ue) encor ne la ie
oie mencong(e) de tuile pole q'il m'ait fet en
ndant. or poez bien oir q(ue) .clao. est asiege ensi

[illegible]
ot entre entor .ij. petites liues s'i garderent cil de
la coe de lost si uoient issir d'une espesse forest
une grant compaignie de genz a cheval ⁊ a pie
tuit estoient arme ⁊ si i porent bien avoir [illegible]
omes ⁊ plus ⁊ qant il le suirent si les m[illegible]
au roi ⁊ li rois [illegible] manda tantost tote la [illegible]
a arriere. ensi q'il s'arrivoient atant e vos [illegible]
departi de ces dela ⁊ s'en vint pognant [illegible]
vers lost. s'ot le hiaume en la teste ⁊ [illegible]
au col ⁊ tint le glaive empoignie [illegible]
leu ⁊ qant li rois le uoit venir q(ue) [illegible]
armez car il n'osoit chevauch(ier) san[illegible]
si li va il meemes a l'encontre ⁊ qant il [illegible]
entra p(re)chie s'en vient cil de la si oste[illegible]
me ⁊ dist au roi q(ue) bien fust il ven[illegible]
rois uit q(ue) ce estoit uns siens serorges [illegible]
omes del monde cui il cuida q(ue) plus [illegible]
⁊ cil li dist sire iavoie oi dire q(ue) vos [illegible]
confit ⁊ q(ue) .clao. vos avoit asis en la coine [illegible]
si me manda la reine ma suer [illegible]
vint se ionqs la uoie amee [illegible] se ie [illegible]
q(ue) le ne fust livree a honte q(ue) [illegible]
ce a tot mon pooir ⁊ ie vos vendroie secorre
plus esforceement q(ue) ie porroie com [illegible]
mes il m'est avis q(ue) il vos est mult [illegible]
ne m'avoit mande ⁊ li rois le [illegible]
grant merci ⁊ si li dist [illegible]
vos dovez la fere ensi [illegible]
faciez aide iusq'a ce chief. car [illegible]
bien conoistre son ami devant la q(ue) [illegible]
venuz. car langoisse del [illegible]
la veraie amistie ⁊ la fet conoistre [illegible]
met besoing est si angoisseus come [illegible]
pert sa terre ⁊ q(ue) deus [illegible]
de place porceu p(ar) ie [illegible]
aidan a deffendre la [illegible] vostre [illegible]
honte veng(ier) ⁊ ie vos [illegible]

cc. II, 106, I
1 luglio 1971
[illegible]